

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

ORAN
ORTA ANADOLU KALKINMA AJANSI
CENTRAL ANATOLIA DEVELOPMENT AGENCY

SUŞEHİRİ AKILLI ŞEHİR

STRATEJİSİ VE YOL HARİTASI 2026 - 2030

SUŞEHİRİ AKILLI ŞEHİR STRATEJİSİ VE YOL HARİTASI 2026-2030

**2026
Temmuz**

Bu Strateji ve Yol Haritası, Orta Anadolu Kalkınma Ajansı'nın desteklediği ve Suşehri Belediyesi'nin yararlanıcısı olduğu TR72/25/TD/0042 Referans Numaralı "Yeşil Dönüşüm Sürecinde Kırsaldan Bölgesel Kalkınmaya Sürdürülebilir ve Akıllı Suşehri Projesi" başlıklı Teknik Destek Projesi kapsamında hazırlanmıştır. İçerik ile ilgili sorumluluk DETA Danışmanlık firmasına aittir. Orta Anadolu Kalkınma Ajansı ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın görüşlerini içermemektedir.

KÜNYE

Yayın Adı

Suşehri Akıllı  ehir Stratejisi ve Yol Haritası (2026-2030)

Yayıncı Kurum

T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü
Orta Anadolu Kalkınma Ajansı (ORAN)
  www.oran.org.tr

  birliği Gerçekleştirilen Kurum

Suşehri Belediyesi
  www.susehri.bel.tr

Proje Bilgisi

Bu Strateji ve Yol Haritası, Orta Anadolu Kalkınma Ajansı'nın desteklediği ve Suşehri Belediyesi'nin yararlanıcısı olduğu **TR72/25/TD/0042** Referans Numaralı *“Yeşil Dönüşüm Sürecinde K rsaldan Bölgesel Kalkınmaya Sürdürülebilir ve Akıllı Suşehri Projesi”* başlıklı Teknik Destek Projesi kapsamında hazırlanmıştır.

Hazırlayan / Yüklenici

DETA Danışmanlık ve Eğitim Tan. ve Org. Ltd.  ti.

Yayın Tarihi ve Yeri

Kayseri, Temmuz 2026

  2026, Orta Anadolu Kalkınma Ajansı (ORAN). Tüm hakları saklıdır.

Bu raporun, dokümanın veya içeriğinde yer alan her türlü metin, tablo, grafik, görsel ve verinin telif hakları 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu hükümleri uyarınca Orta Anadolu Kalkınma Ajansı (ORAN)'na aittir.

Yayıncının önceden yazılı, açık ve resmi izni alınmaksızın; bu yayının tamamı veya herhangi bir bölümü elektronik, mekanik, fotokopi, manyetik kayıt, dijital ikizleme ya da diğer hiçbir depolama, çoğaltma ve dağıtım sistemiyle kısmen veya tamamen kopyalanamaz, basılamaz, i lenemez, dijital platformlarda veya ticari faaliyetlerde yayımlanamaz ve kaynak gösterilerek dahi izinsiz olarak aktarılamaz. Akademik çalışmalarda yapılacak bilimsel atıflar, yasal sınır ve usullerle mahfuzdur.

Kalkınma Ajansları yayınları bedelsizdir, satılamaz.

İÇİNDEKİLER

Tablolar Dizini	6
Şekiller Dizini	7
Kısaltmalar Dizini	8
Yönetici Özeti.....	9
1. Çalışmanın Yöntemi	11
2. Mevcut Durum Analizi.....	14
2.1. Üst Politika Belgelerinin Analizi	14
2.2. Suşehri İlçesi	28
2.3. Akıllı Şehirler.....	37
2.3.1. Dünyada Akıllı Şehir Çalışmaları	44
2.3.2. Türkiye’de Akıllı Şehir Çalışmaları.....	51
2.3.3. Belediyelerde Akıllı Şehir Yapılanmaları	55
2.3.4. Suşehri’nde Akıllı Şehir Çalışmaları	56
2.3.5. Akıllı Şehir Olgunluk Değerlendirme Modeli ve Akıllı Şehir Endeksi	59
2.4. Saha Çalışmaları	62
2.4.1. Danışmanlık ve Eğitim Çalışmaları.....	62
2.4.2. Paydaş Analizi ve Paydaş Haritası	62
2.4.3. Anket Çalışmaları	70
2.5. SWOT Analizi	95
3. Suşehri Belediyesi Akıllı Şehir Stratejisi.....	97
3.1. Vizyon	97
3.2. Stratejik Odak Alanları	97
4. Suşehri Belediyesi Akıllı Şehir Yol Haritası	106
4.1. Üreten ve Gelişen Suşehri Odaklı Yol Haritası.....	106
4.2. Dirençli ve Yeşil Suşehri Odaklı Yol Haritası	113
4.3. Dijital, Erişilebilir ve Katılımcı Suşehri Odaklı Yol Haritası	120
4.4. Değerleriyle Markalaşan Suşehri Odaklı Yol Haritası	127
4.5. Yaşam Kalitesini Yükselten Suşehri Odaklı Yol Haritası	134
5. İzleme ve Değerlendirme Mekanizması	141
6. Risk Yönetimi Mekanizması	146
8. Sonuç.....	147
7. Kaynakça.....	154
8. Ekler	155

Tablolar Dizini

Tablo 1: Avrupa Dijital On Yıl Politika Programı 2030.....	14
Tablo 2: On İkinci Kalkınma Planı (2024-2028).....	15
Tablo 3: Orta Vadeli Program (2026-2028).....	17
Tablo 4: Ulusal Akıllı Şehirler Stratejisi ve Eylem Planı Amaç ve Hedefler	18
Tablo 5: Ulusal Coğrafi Bilgi Stratejisi ve Eylem Planı (2024-2030) Stratejik Amaçları	19
Tablo 6: Türkiye Afet Müdahale Planının Temel Hedefleri.....	20
Tablo 7: Türkiye Yapay Zekâ Eylem Planının Eksenleri	21
Tablo 8: 2030 Sanayi ve Teknoloji Stratejisi	25
Tablo 9: TR72 Düzey II Bölgesi Bölge Planı Stratejik Öncelik, Hedef ve Tedbirleri	26
Tablo 10: Suşehri'nin Bazı İllere Uzaklığı.....	33
Tablo 11: SEGE 2022-Sivas İlçeler Sıralaması.....	36
Tablo 12: Akıllı Şehir Tanımları	38
Tablo 13: Akıllı Şehir Ana ve Alt Bileşenleri	40
Tablo 14: Akıllı Şehir Uygulamaları	42
Tablo 15: Suşehri Akıllı Şehir Stratejisi Paydaş İş Birliği Konuları	63
Tablo 16: Suşehri Akıllı Şehir Stratejisi Paydaş Kurumlarından Bazıları	65
Tablo 17: Suşehri Akıllı Şehir Stratejisi Paydaş Haritası.....	66
Tablo 18: Paydaşların İş Birliği Yapabileceği Konulardan Bazıları	68
Tablo 19: Suşehri için Akıllı Şehirler Kapsamında Vatandaşların Öncelikli Konuları Değerlendirilmesi.....	74
Tablo 20: Katılımcıların Akıllı Şehir Uygulamalarına İlişkin İfadelere Katılım Düzeyleri	79
Tablo 21: Paydaş Kurumlarda Yürütülen Uygulama, Proje ve Eğitim Çalışmaları	81
Tablo 22: Paydaş Kurumlara Göre Suşehri Akıllı Şehir Öncelik Alanları	83
Tablo 23: Paydaşların Akıllı Şehir Uygulamalarına Katılma Durumu.....	85
Tablo 24: Çalışanların Akıllı Şehir Strateji Yönetimine İlişkin Değerlendirmeleri	90
Tablo 25: Çalışanlara Göre Suşehri Akıllı Şehir Öncelik Alanları	91
Tablo 26: Çalışanlarının Akıllı Şehir Uygulamalarına İlişkin İfadelere Katılım Düzeyleri	93
Tablo 27: SWOT Analizi	95
Tablo 28: Suşehri Akıllı Şehir Stratejisi ile Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA) Uyumu.....	105
Tablo 29: Üreten ve Gelişen Suşehri Odaklı Yol Haritası	106
Tablo 30: Dirençli ve Yeşil Suşehri Odaklı Yol Haritası	113
Tablo 31: Dijital, Erişilebilir ve Katılımcı Suşehri Odaklı Yol Haritası	120
Tablo 32: Değerleriyle Markalaşan Suşehri Odaklı Yol Haritası	127
Tablo 33: Yaşam Kalitesini Yükselten Suşehri Odaklı Yol Haritası.....	134
Tablo 34: İzleme Planı	145

Şekiller Dizini

Şekil 1: Sivas Mülki İdare İl Haritası	29
Şekil 2: Suşehri 2025 Başlıca Tahıl Üretim İstatistikleri (Ton)	30
Şekil 3: Suşehri 2025 Başlıca Sebze ve Meyve Üretim İstatistikleri (Ton).....	31
Şekil 4: Karayolları 16. Bölge Müdürlüğü Suşehri Şube Şefliği Karayolu Ağı Haritası	32
Şekil 5: Suşehri Yıllara ve Cinsiyete Göre Nüfus Dağılımı.....	33
Şekil 6: Suşehri İlçesi 2025 Yılı Nüfus Yaş Grafiği.....	34
Şekil 7: Suşehri Nüfusu Eğitim Durumu 2025	35
Şekil 8: Cohen Akıllı Şehir Çarkı	41
Şekil 9: Avrupa Komisyonu Akıllı Şehir Alanları	42
Şekil 10: Akıllı Şehir Bileşenleri	42
Şekil 11: Akıllı Şehir Olgunluk Değerlendirme Modeli ve Akıllı Şehir Endeksi	60
Şekil 12: Katılımcıların Eğitim Durumu (2026)	70
Şekil 13: Katılımcıların Çalışma Durumu.....	71
Şekil 14: Suşehri'ndeki Halka Açık İnternete Erişim Durumu.....	71
Şekil 15: Katılımcıların Suşehri İle İlgili Gelişmeleri Takip Etme Alanları	72
Şekil 16: Katılımcıların Kurum ve Kuruluşların Elektronik Hizmetlerinden Yararlanma Durumu	72
Şekil 17: Katılımcıların Fatura, Vergi vb. Ödeme Seçenekleri	73
Şekil 18: Katılımcıların Akıllı Şehir Kavramını Daha Önce Duyma Durumu	73
Şekil 19: Akıllı Şehir Kavramının Katılımcılara Çağrıştırdıkları	74
Şekil 20: Katılımcıların Kullandıkları Suşehri Belediyesi Dijital Hizmetleri ve Uygulamaları	76
Şekil 21: Katılımcıların Suşehri Belediyesi Dijital Uygulamalarını Kullanım Sıklığı.....	76
Şekil 22: Katılımcıların Suşehri'nde Yürütülen Belediye Çalışmalarından Haberdar Olma Durumu	77
Şekil 23: Vatandaşlara Göre Suşehri'nde Akıllı Şehir Uygulamalarının Şehir Hayatına Etkisi	78
Şekil 24: Suşehri Akıllı Şehir Uygulamalarında Önceli Alanlar	80
Şekil 25: Akıllı Şehir Kapsamında Kurumlarda Sahip Olunan Kaynak	81
Şekil 26: Paydaş Kurumların Öncelikli Sorun Alanlarına İlişkin Değerlendirmeleri	82
Şekil 27: Paydaşlara Göre Suşehri'nde Akıllı Şehir Uygulamasının Şehir Hayatına Etkisi	84
Şekil 28: Katılımcıların (Çalışanların) Yaş Dağılımı	86
Şekil 29: Çalışanların Sosyal Medya Kullanım Durumu	87
Şekil 30: Çalışanların Halka Açık İnternet Erişimini Değerlendirme Durumu.....	87
Şekil 31: Çalışanların İlçeye İlişkin Bilgi Edinme Kaynakları	88
Şekil 32: Çalışanların Akıllı Şehir Uygulama ve Projelerine İlişkin Bilgi Düzeyleri	88
Şekil 33: Çalışanlarının Akıllı Şehir Uygulama ve Projelerine İlişkin Bilgi Edinme Kanalları	89
Şekil 34: Akıllı Şehir Kapsamında Suşehri Belediyesinde Bulunan Kaynaklar	89
Şekil 35: Çalışanlara Göre Suşehri'nde Akıllı Şehir Uygulamalarının Şehir Hayatına Etkisi	92
Şekil 36: Stratejik Odak Alanları	97

Kısaltmalar Dizini

5G	Beşinci Nesil Mobil İletişim Teknolojisi
AFAD	Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı
ARUDEP	Altyapı Ruhsat ve Denetim Programı
ATUS	Akıllı Toplu Ulaşım Sistemi
AUS	Akıllı Ulaşım Sistemleri
BGUS	Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi
BIM	Bina Bilgi Modellemesi
BİT	Bilgi ve İletişim Teknolojileri
BSI	İngiliz Standartları Enstitüsü
BTK	Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu
CBS	Coğrafi Bilgi Sistemleri
ÇEDAŞ	Çamlıbel Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi
DAP	Doğu Anadolu Projesi
DSİ	Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü
EPDK	Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu
EÜAŞ	Elektrik Üretim Anonim Şirketi
GES	Güneş Enerjisi Santrali
GPS	Küresel Konumlandırma Sistemi
GTFS	Genel Toplu Taşıma Veri Standardı
HES	Hidroelektrik Santrali
ICT	Bilgi ve İletişim Teknolojileri
IoT	Nesnelerin İnterneti
ISO	Uluslararası Standardizasyon Örgütü
ITU	Uluslararası Telekomünikasyon Birliği
İLBANK	İller Bankası Anonim Şirketi
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
KOSGEB	Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
KÖYDES	Köylerin Altyapısının Desteklenmesi Projesi
kW/ kWh	Kilovat/Kilovatsaat
MW	Megavat
OECD	Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü
ORAN	Orta Anadolu Kalkınma Ajansı
OSB	Organize Sanayi Bölgesi
OTB	Organize Tarım Bölgesi
OVP	Orta Vadeli Program
PAS	Kamuya Açık Şartname
REMOURBAN	Akıllı Kentsel Dönüşümü Hızlandırmaya Yönelik Yenileme Modeli
SCADA	Merkezi Denetleme, Kontrol ve Veri Toplama Sistemi
SEGE	Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması
SKA	Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları
STEM	Fen, Teknoloji, Mühendislik ve Matematik
STK	Sivil Toplum Kuruluşu
SWOT	Güçlü Yönler, Zayıf Yönler, Fırsatlar ve Tehditler Analizi
TAMP	Türkiye Afet Müdahale Planı
TFV	Toplam Faktör Verimliliği
TGAP	Trafik Güvenliği Analiz Platformu
TKDK	Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu
TOKİ	Toplu Konut İdaresi Başkanlığı
TR72	Kayseri, Sivas ve Yozgat illerini kapsayan Düzey 2 Bölgesi
TSE	Türk Standartları Enstitüsü
TÜBİTAK	Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
TYAP	Trafik Yoğunluğu Analiz Platformu
UCLG	Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler
ULASAV	Ulusal Akıllı Şehir Açık Veri Platformu
UN-Habitat	Birleşmiş Milletler İnsan Yerleşimleri Programı

Yönetici Özeti

Suşehri Belediyesi Akıllı Şehir Stratejisi ve Yol Haritası (2026–2030), ilçenin ekonomik, çevresel, sosyal ve kurumsal gelişimine yön vermek amacıyla hazırlanmıştır. Stratejinin vizyonu, “Yerel değerlerini ve üretimini teknolojiyle geliştiren, kaynaklarını verimli kullanan, erişilebilir, dirençli ve yaşam kalitesi yüksek bir akıllı şehir olmak” şeklinde belirlenmiştir. Vizyon; teknolojiyi tek başına bir yatırım alanı olarak değil, yerel üretimi destekleyen, doğal kaynakların korunmasına yardımcı olan, belediye hizmetlerini kolaylaştıran ve yaşam kalitesini yükselten bir araç olarak ele almaktadır.

Strateji hazırlık sürecinde ulusal, bölgesel ve yerel politika belgeleri incelenmiş; resmî istatistikler, belediyenin kurumsal yapısı, mevcut hizmetleri, tamamlanan ve devam eden projeleri değerlendirilmiştir. Dünyadan ve Türkiye’den akıllı şehir uygulamaları, yerel yönetimlerdeki kurumsal yapılanmalar, Suşehri’nin ekonomik ve demografik özellikleri, ulaşım bağlantıları, üretim yapısı ve doğal değerleri analiz edilmiştir. Mevcut durum çalışmaları; anketler, eğitimler, kurum görüşmeleri, paydaş toplantısı, paydaş analizi ve SWOT analiziyle desteklenmiştir.

Katılım çalışmalarında 248 vatandaş, 87 belediye çalışanı ve 19 paydaş kurum temsilcisi olmak üzere toplam 354 kişiye ulaşılmıştır. Belediye personelinin akıllı şehir yaklaşımına ilişkin bilgi ve uygulama kapasitesini geliştirmek amacıyla 2–3 Haziran 2026 tarihlerinde, 19 personelin katıldığı iki günlük eğitim programı düzenlenmiştir. Kamu kurumları, eğitim kuruluşları, meslek kuruluşları ve diğer yerel aktörlerden 20 temsilcinin katılımıyla 4 Haziran 2026 tarihinde paydaş toplantısı gerçekleştirilmiştir. Anketlerden, eğitimlerden ve paydaş görüşmelerinden elde edilen sonuçlar; stratejik odakların, amaçların, hedeflerin ve faaliyetlerin belirlenmesinde kullanılmıştır.

Anket sonuçları, çevre ve doğal kaynak yönetiminin üç katılımcı grubunda da en güçlü akıllı şehir önceliği olduğunu göstermiştir. Akıllı Çevre, vatandaşların %47,2’si, belediye çalışanlarının %57,5’i ve paydaşların %63,2’si tarafından öncelikli alanlar arasında gösterilmiştir. Geri dönüşüm, yenilenebilir enerji, yağmur suyunun değerlendirilmesi, içme suyu ve kanalizasyon altyapısının güçlendirilmesi, yapı güvenliği ve afet hazırlığına ilişkin uygulamalar geniş destek görmüştür. Açık uçlu değerlendirmelerde su, yol, trafik, otopark, sosyal alan, istihdam, göç, sağlık ve kentsel altyapı en sık dile getirilen sorunlar arasında yer almıştır.

Yerel ekonomi ve istihdam da stratejinin temel karar alanlarından biri olarak öne çıkmıştır. Akıllı Ekonomi, vatandaş ve belediye çalışanı anketlerinde çevreden sonra en fazla tercih edilen konular arasında yer almıştır. İş imkânlarının sınırlılığı, genç nüfusun göçü, sanayi yatırımı ihtiyacı, tarım ve hayvancılığın geliştirilmesi ile yöresel ürünlerin ekonomik değerinin artırılması farklı katılımcı grupları tarafından vurgulanmıştır. Elde edilen sonuçlar; akıllı şehir çalışmalarının yalnızca dijital uygulamalar üzerinden değil, üretim, istihdam, kırsal kalkınma ve yaşam koşullarının iyileştirilmesi üzerinden değerlendirilmesi gerektiğini ortaya koymuştur.

Dijital hizmetlere ilişkin bulgular, vatandaşların teknoloji kullanımı ile belediye hizmetlerinden dijital ortamda yararlanma düzeyi arasında belirgin bir fark bulunduğunu göstermektedir. Vatandaş anketine katılanların tamamı akıllı telefon kullanmakta, %92,3’ü ilçedeki gelişmeleri sosyal medya ve internet sitelerinden takip etmektedir. Belediye sosyal medya hesaplarının kullanım oranı %65,7 iken e-Belediye ve e-Ödeme gibi işlem odaklı hizmetlerin kullanım oranları daha düşük düzeydedir. Elektronik hizmetlerden yararlanmayan veya sınırlı yararlanan vatandaşların önemli bölümü hizmetler hakkında yeterli bilgiye sahip olmadığını belirtmiştir. Sonuçlar; çevrim içi hizmetlerin kapsamının genişletilmesi kadar hizmetlerin tanıtılmasına, kullanıcı dostu tasarıma, erişilebilirliğe ve vatandaş desteğine ihtiyaç olduğunu göstermektedir.

Belediye çalışanlarının değerlendirmeleri de kurumsal kapasitenin geliştirilmesi gerektiğine işaret etmektedir. Çalışanların %65,5’i belediyede yürütülen akıllı şehir çalışmaları hakkında sınırlı bilgiye sahip olduğunu veya bilgi sahibi olmadığını belirtmiştir. Yazılım, donanım, veri, finansman, uzmanlık ve kurumlar arası iş birliği mevcut kaynaklar arasında düşük oranlarda ifade edilmiştir. Paydaş kurumların değerlendirmelerinde ise iletişim, koordinasyon, veri paylaşımı, personel ve kaynak yetersizliği ortak

çalışma süreçlerinde karşılaşılan başlıca sorunlar olarak öne çıkmıştır. Kurumsal görev dağılımının açıklığa kavuşturulması, belediye personelinin yetkinliğinin geliştirilmesi, veri envanterinin hazırlanması ve yıllık uygulama programlarının oluşturulması stratejinin uygulanması açısından temel gereklilikler olarak değerlendirilmiştir.

Suşehri, akıllı şehir çalışmalarına sıfırdan başlayan bir ilçe değildir. Yeni Belediye Hizmet Binası, Organize Sanayi Bölgesi ve Organize Tarım Bölgesi çalışmaları, Atık Su Arıtma Tesisi, Güneş Enerjisi Santrali, altyapı ve cadde aydınlatma çalışmaları, Meydan Projesi, sosyal tesisler, yarı olimpik yüzme havuzu, afet hazırlık çalışmaları, Bakliyat Eleme ve Ayıklama Tesisi, Hayvan Pazarı–Hayvan Otel–Mezbahane Kompleksi, çocuk oyun alanları, sosyal destek hizmetleri ve kültür festivalleri ilçenin mevcut uygulama altyapısını oluşturmaktadır. Suşehri CBS, e-Belediye hizmetleri ve dijital iletişim kanalları ise belediyenin dijital dönüşüm sürecinde yararlanabileceği kurumsal birikimi temsil etmektedir. Strateji, devam eden çalışmaları ortak hedeflere yönlendirirken gelişme ihtiyacı bulunan alanlar için yeni faaliyetler tanımlamaktadır.

Hazırlanan strateji; 5 stratejik odak alanı, 10 amaç, 20 hedef ve 127 faaliyetten oluşmaktadır. Faaliyetlerin belirlenmesinde ilçenin ihtiyaçları, belediyenin görev ve yetkileri, kurumsal kapasite, uygulanabilirlik, finansman ihtiyacı ve paydaş iş birliği dikkate alınmıştır. Stratejik yapı; yerel kalkınma, çevresel dayanıklılık, dijital belediyecilik, kent kimliği ve yaşam kalitesini ayrı odaklarda ele almakta; aralarındaki ilişkileri amaç ve hedefler üzerinden kurmaktadır.

Üreten ve Gelişen Suşehri odağı; tarım, hayvancılık ve yerel üretimde verimliliğin artırılmasını, yöresel ürünlerin işlenerek markalaştırılmasını ve pazara erişimin geliştirilmesini kapsamaktadır. OSB ve OTB çalışmaları, girişimcilik, kadın istihdamı, yatırım geliştirme ve finansmana erişim yoluyla ilçede üretim kapasitesinin, katma değer ve kalıcı istihdamın artırılması amaçlanmaktadır.

Dirençli ve Yeşil Suşehri odağı; su ve enerji kaynaklarının verimli kullanılmasına, çevre kalitesinin korunmasına, güvenli yapılaşmaya ve afetlere hazırlık kapasitesinin geliştirilmesine yönelmektedir. İçme suyu ve kanalizasyon altyapısı, yenilenebilir enerji, geri dönüşüm, yeşil alanlar, iklim uyumu, kentsel dönüşüm, erken uyarı ve kent güvenliği odak alanının başlıca çalışma konularıdır.

Dijital, Erişilebilir ve Katılımcı Suşehri odağı; belediyenin veri yönetimi ve dijital hizmet kapasitesini geliştirirken vatandaşların hizmetlere kolay ve güvenli erişimini sağlamayı amaçlamaktadır. E-Belediye, CBS, açık veri, dijital arşiv, çevrim içi başvuru sistemleri, siber güvenlik, erişilebilirlik, dijital okuryazarlık ve katılım mekanizmaları aynı kurumsal gelişim çerçevesinde ele alınmaktadır.

Değerleriyle Markalaşan Suşehri odağı; doğal, tarihî ve kültürel değerlerin korunarak turizm ve tanıtım çalışmalarında değerlendirilmesine dayanmaktadır. Turizm Master Planı, destinasyon ve rota çalışmaları, kültürel mirasın belgelenmesi, dijital tanıtım, ziyaretçi hizmetleri ve yöresel ürünlerin turizmle ilişkilendirilmesi yoluyla Suşehri'ne özgü güvenilir bir kent kimliği oluşturulması amaçlanmaktadır.

Yaşam Kalitesini Yükselten Suşehri odağı; sosyal hizmetlerin, eğitim ve spor imkânlarının, ulaşım bağlantılarının ve kamusal alanların geliştirilmesine yönelmektedir. Çocuklar, gençler, kadınlar, yaşlılar ve engelliler başta olmak üzere farklı kullanıcı gruplarının kent yaşamına katılımını kolaylaştıran hizmetlerin geliştirilmesi; ulaşımın daha güvenli, erişilebilir ve düzenli hâle getirilmesi öngörülmektedir.

Suşehri Belediyesi Akıllı Şehir Stratejisi ve Yol Haritası; ilçenin mevcut yatırımlarını, gelişim potansiyelini ve vatandaş beklentilerini uygulanabilir bir programa dönüştürmektedir. Stratejinin hayata geçirilmesiyle yerel üretimin ekonomik değeri artan, su ve enerji kaynaklarını daha verimli kullanan, afetlere daha hazırlıklı, belediye hizmetlerine erişimin kolaylaştığı, doğal ve kültürel değerlerini koruyarak tanıtan ve günlük yaşam koşullarını geliştiren bir Suşehri oluşturulması amaçlanmaktadır. Başarı; belediye birimlerinin ortak çalışmasına, kurumlar arası görev paylaşımına, yeterli finansman ve insan kaynağına, düzenli izlemeye ve vatandaşların uygulama sürecine katılımına bağlı olacaktır.

1. Çalışmanın Yöntemi

Yöntemin Seçilme Gerekçesi

Suşehri Akıllı Şehir Stratejisinin hazırlanmasındaki temel hedef, ilçe için uygulanabilirliği yüksek, gerçek ihtiyaçlara dayanan ve belediyenin kurumsal kapasitesiyle uyumlu bir çalışma ortaya koymaktır. Süreç; sorunları, potansiyelleri ve geleceğe ilişkin eğilimleri birlikte değerlendiren bir yaklaşımla yürütülmüştür. Kullanılan yöntemin temel amacı, Suşehri'nin önümüzdeki beş yıllık dönemde öncelik vermesi gereken gelişim alanlarını nesnel verilere dayalı olarak belirlemek ve bunları uygulanabilir politika ve faaliyetlere dönüştürmektir.

Yöntem belirlenirken, resmî istatistikler, kurumsal belgeler, belediyenin yürüttüğü çalışmalar, saha gözlemleri, vatandaşların beklentileri ve paydaş kurumların değerlendirmeleri birlikte ele alınmıştır. Böylece yalnızca kurumların öncelikleri değil, ilçede yaşayanların ihtiyaçları ve yerel aktörlerin beklentileri de planlama sürecine yansıtılmıştır. Suşehri'nin nüfus yapısı, ekonomik özellikleri, kırsal yerleşim düzeni, tarım ve hayvancılığa dayalı üretim yapısı, doğal ve kültürel değerleri ile belediyenin mevcut kurumsal kapasitesi yöntemin oluşturulmasında belirleyici olmuştur. İlçe ölçeğine uygun, belediyenin imkânlarıyla hayata geçirilebilecek ve kurumlar arası iş birliğini destekleyecek bir çalışma yöntemi tercih edilmiştir. Amaç, uygulanması güç öneriler üretmek yerine, belediyenin kısa, orta ve uzun vadede gerçekleştirebileceği somut faaliyetleri ortaya koymaktır.

Çalışma süreci aşamalı olarak planlanmıştır. Önce mevcut durum analiz edilmiş, ardından eğitim faaliyetleri, anket uygulamaları, paydaş toplantıları ve teknik değerlendirmeler gerçekleştirilmiştir. Elde edilen bulgular karşılaştırılarak öncelikli müdahale alanları belirlenmiş; odak alanları, amaçlar, hedefler ve faaliyetler bu değerlendirmeler doğrultusunda oluşturulmuştur. Böylece hazırlanan belge, birbirinden bağımsız önerilerin sıralandığı bir rapor yerine, her aşaması önceki çalışmaların sonuçlarından beslenen planlı bir sürecin ürünü hâline gelmiştir.

Hazırlanan çalışma; ulusal politika belgeleriyle uyumlu, yerel koşulları dikkate alan, paydaş katkılarıyla şekillenen ve uygulama sürecinde izlenebilir nitelikte bir yönetim belgesi olarak tasarlanmıştır. Belirlenen odak alanları, amaçlar, hedefler ve faaliyetler, Suşehri'nin akıllı şehir vizyonuna ulaşmasını destekleyecek uygulanabilir bir gelişim çerçevesi sunmaktadır.

Sürecin Genel Aşamaları

Suşehri Akıllı Şehir Stratejisinin hazırlanması; hazırlık çalışmalarından izleme ve değerlendirme yaklaşımının oluşturulmasına kadar birbirini takip eden aşamalar hâlinde yürütülmüştür. Her aşamada elde edilen bulgular bir sonraki çalışmaya girdi sağlamış; analizler, eğitimler, anketler ve paydaş katkıları doğrultusunda stratejik odaklar, amaçlar, hedefler ve faaliyetler oluşturulmuştur. Çalışma süreci aşağıdaki temel aşamaları kapsamaktadır:

- Hazırlık Aşaması
- Veri Toplama ve Mevcut Durum Analizi Aşaması
- Eğitim ve Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesi Aşaması
- Paydaş Katılımı ve Ortak Akıl Çalışmaları Aşaması
- Stratejik Analiz ve Stratejinin Oluşturulması Aşaması
- İzleme ve Değerlendirme Aşaması

Hazırlık, Planlama ve Proje İş Planının Oluşturulması

Strateji hazırlık çalışmaları, proje sürecinin planlanması ve uygulanacak yöntemin belirlenmesiyle başlamıştır. İlk aşamada Suşehri Belediyesinin ilgili birimleriyle gerçekleştirilen toplantılar sonucunda çalışmanın kapsamı, temel hedefleri, zaman planı, görev paylaşımı ve beklenen çıktılar netleştirilmiştir. Kullanılacak veri kaynakları, paydaş grupları, anket uygulamaları, eğitim programı ve saha çalışmalarına ilişkin hazırlıklar tamamlanmıştır. Hazırlık sürecinde ilçenin mevcut durumu genel hatlarıyla değerlendirilmiş; belediyenin organizasyon yapısı, yürütülen hizmetler, devam eden yatırım ve projeler ile stratejik planı incelenmiştir. İlçenin sosyal, ekonomik, çevresel ve mekânsal özellikleri dikkate alınarak çalışma sürecinde izlenecek yöntem ve kullanılacak analiz araçları belirlenmiştir.

Veri Toplama ve Mevcut Durum Analizi

Stratejinin mevcut ihtiyaçları doğru yansıtabilmesi amacıyla çalışma süresince farklı kaynaklardan veri toplanmış ve elde edilen bilgiler birlikte değerlendirilmiştir. Ulusal politika belgeleri, bölgesel planlar, istatistiksel veriler ve ilçeye ilişkin diğer teknik dokümanlar değerlendirilerek mevcut durum analizi için gerekli bilgi altyapısı oluşturulmuştur. Belge incelemeleriyle elde edilen bilgiler, sahadan toplanan verilerle desteklenmiştir.

Vatandaşlar, belediye çalışanları ve paydaş kurum temsilcilerine yönelik anket çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Çalışma sürecinde 248 vatandaş, 87 belediye çalışanı ve 19 paydaş olmak üzere toplam 354 kişiye ulaşılmıştır. İlçenin mevcut durumu yalnızca kurumsal veriler üzerinden değil, hizmetlerden yararlanan kesimlerin ve yerel paydaşların değerlendirmeleri doğrultusunda da analiz edilmiştir. Vatandaş anketleriyle belediye hizmetlerine ilişkin memnuniyet düzeyi, öncelikli sorun alanları ve akıllı şehir uygulamalarına yönelik beklentiler belirlenmiştir.

Belediye çalışanlarından kurumsal işleyiş, hizmet sunumu, dijital uygulamalar ve belediyenin gelişim ihtiyaçlarına ilişkin görüşler alınmıştır. Paydaş anketleriyle ise kamu kurumları, meslek kuruluşları ve diğer yerel aktörlerin Suşehri'nin gelişimine yönelik değerlendirmeleri, iş birliği imkânları ve öncelikli yatırım alanları tespit edilmiştir. Toplanan tüm veriler birlikte değerlendirilerek ilçenin güçlü yönleri, geliştirilmesi gereken alanları ve öncelikli ihtiyaçları belirlenmiştir. Elde edilen bulgular, SWOT Analizi ile stratejik odakların, amaçların, hedeflerin ve faaliyetlerin oluşturulmasında temel başvuru kaynaklarından biri olarak kullanılmıştır.

Eğitim ve Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesi

Suşehri Akıllı Şehir Stratejisinin hazırlanması sürecinde, belediye personelinin akıllı şehir yaklaşımına ilişkin bilgi düzeyini artırmak ve strateji çalışmalarına ortak bir bakış açısıyla katılımını sağlamak amacıyla eğitim programı düzenlenmiştir. Eğitimler, strateji hazırlama çalışmalarının başlangıç aşamasında gerçekleştirilmiş ve sonraki analiz ile planlama süreçlerine hazırlık niteliği taşımıştır. 02–03 Haziran 2026 tarihlerinde, Suşehri Belediyesinin farklı birimlerinden 19 personelin katılımıyla iki günlük eğitim programı gerçekleştirilmiştir. Program süresince akıllı şehir yaklaşımının temel ilkeleri, yerel yönetimlerde dijital dönüşüm, sürdürülebilir şehircilik, veri yönetimi, akıllı şehir uygulamaları ve strateji hazırlama süreci ele alınmıştır. Eğitimlerde ulusal politika belgeleri ile iyi uygulama örnekleri değerlendirilmiş; belediyenin mevcut yapısı dikkate alınarak Suşehri'ne yönelik uygulama alanları üzerinde durulmuştur.

Eğitim programı, bilgi aktarımının yanında belediye birimleri arasında ortak bir çalışma anlayışının geliştirilmesine de katkı sağlamıştır. Katılımcılar, kendi görev alanlarını akıllı şehir yaklaşımı çerçevesinde değerlendirerek ilçenin önceliklerine yönelik önerilerini paylaşmış, stratejinin hazırlanmasına doğrudan katkı sunmuştur. Eğitim süreci, yalnızca kurumsal bilginin aktarıldığı bir faaliyet olmaktan çıkmış; strateji geliştirme çalışmalarını destekleyen hazırlık aşamalarından biri olarak tamamlanmıştır.

Paydaş Katılımı ve Ortak Akıl Çalışmaları

Suşehri Akıllı Şehir Stratejisinin hazırlanmasında, ilçenin geleceğine ilişkin kararların yalnızca belediye tarafından belirlenmesi yerine, farklı kurum ve kuruluşların bilgi, deneyim ve önerileriyle şekillendirilmesi esas alınmıştır. Strateji hazırlık süreci boyunca kamu kurumları, meslek kuruluşları, eğitim kurumları, sivil toplum kuruluşları ve diğer yerel paydaşların görüşleri alınarak ortak değerlendirme ortamı oluşturulmuştur. Katılım süreci, anket çalışmaları, eğitim programları, kurum ziyaretleri ve teknik görüşmelerle desteklenmiştir. Suşehri'nin mevcut durumu farklı bakış açılarıyla değerlendirilmiş, sorun alanları kadar gelişme potansiyeli taşıyan konular da paydaşların katkılarıyla ortaya konulmuştur.

04 Haziran 2026 tarihinde kamu kurum ve kuruluşları, meslek kuruluşları, eğitim kurumları ve diğer paydaşların temsilcilerinin katılımıyla yüz yüze paydaş toplantısı gerçekleştirilmiştir. Toplantıya 20 kurum temsilcisi katılmıştır. Katılımcılar, temsil ettikleri kurumların çalışma alanları çerçevesinde

Suşehri'nin öncelikli ihtiyaçlarını, kurumlar arası iş birliği imkânlarını ve akıllı şehir uygulamalarına ilişkin değerlendirmelerini paylaşmıştır. Toplantıda yürütülen değerlendirmeler; vatandaş, belediye çalışanı ve paydaş anketlerinden elde edilen bulgularla birlikte ele alınmıştır. Paydaşların önerileri, geliştirilecek faaliyetlerin uygulanabilirliği, iş birliği modelleri ve kurumsal sorumlulukların belirlenmesinde de dikkate alınmıştır.

Stratejik Önceliklerin Belirlenmesi ve Stratejinin Oluşturulması

Stratejinin bu aşamasında, hazırlık çalışmaları boyunca elde edilen tüm veri ve değerlendirmeler birlikte ele alınarak Suşehri'nin öncelikli gelişim alanları belirlenmiştir. Mevcut durum analizleri, anket sonuçları, paydaş görüşleri, eğitim çalışmaları ve saha değerlendirmelerinden elde edilen bulgular karşılaştırılmış; ilçenin güçlü yönleri, geliştirilmesi gereken alanlar ve geleceğe yönelik fırsatlar ortak bir değerlendirme çerçevesinde analiz edilmiştir. Analiz sonuçları doğrultusunda belediyenin mevcut hizmet alanları ile ilçenin gelişim ihtiyaçları birlikte değerlendirilmiş; uygulanabilirliği yüksek, kurumsal kapasiteyle uyumlu ve paydaş iş birliğiyle gerçekleştirilebilecek faaliyetler önceliklendirilmiştir. Aynı amaca hizmet eden öneriler bir araya getirilmiş, benzer içerikteki çalışmalar sadeleştirilmiş ve uygulama sürecinde kurumlar arası koordinasyon gerektiren faaliyetler ortak sorumluluk anlayışıyla planlanmıştır.

Stratejinin oluşturulması sürecinde, Suşehri'nin gelecek dönemde karşılaşılabileceği gelişme alanları da dikkate alınmıştır. Tarım ve hayvancılık, turizm, çevre, dijital dönüşüm, yerel ekonomi, afetlere hazırlık, sosyal yaşam ve belediye hizmetlerinin geliştirilmesine yönelik değerlendirmeler bir araya getirilerek ilçenin gelişimine yön verecek öncelikler belirlenmiştir. Yapılan değerlendirmeler sonucunda Suşehri Akıllı Şehir Stratejisi; 5 odak alan, 10 stratejik amaç, 20 stratejik hedef ve 127 faaliyetten oluşacak şekilde yapılandırılmıştır. Her faaliyet, uygulamadan sorumlu birimler, iş birliği yapılacak kurumlar, uygulama dönemi ve izleme yaklaşımı dikkate alınarak planlanmış; stratejinin uygulanabilir, izlenebilir ve güncellenebilir bir yapıda olması hedeflenmiştir.

İzleme ve Değerlendirme Altyapısının Oluşturulması

Uygulama sürecinin planlı ve düzenli bir şekilde yürütülebilmesi amacıyla izleme ve değerlendirme yaklaşımı oluşturulmuştur. Bu kapsamda faaliyetlerin uygulanmasından sorumlu birimlerin görevleri, izleme sürecinde kullanılacak yöntemler ve değerlendirme esasları belirlenmiştir. Stratejinin uygulama döneminde ortaya çıkabilecek ihtiyaçlar doğrultusunda güncellenebilmesine imkân sağlayacak temel süreçler de bu aşamada tanımlanmıştır.

İzleme ve değerlendirme sistemi; faaliyetlerin gerçekleşme düzeyinin belirli dönemlerde takip edilmesini, uygulama sırasında karşılaşılan sorunların tespit edilmesini ve gerekli iyileştirmelerin zamanında yapılmasını esas almaktadır. Bu doğrultuda her faaliyet için sorumlu birimler, uygulama dönemleri ve performans göstergeleri dikkate alınarak izleme çerçevesi oluşturulmuştur.

Yapılan bilgilendirme çalışmalarıyla belediye birimlerinin stratejiyi uygulama, gelişmeleri raporlama ve performans sonuçlarını değerlendirme süreçlerine ilişkin ortak bir çalışma düzeni oluşturulmuştur. Böylece stratejinin yalnızca hazırlanması değil, uygulama döneminde de düzenli olarak takip edilmesi, değerlendirilmesi ve ihtiyaç duyulması hâlinde güncellenmesi hedeflenmiştir.

2. Mevcut Durum Analizi

2.1. Üst Politika Belgelerinin Analizi

Avrupa Dijital On Yıl Politika Programı 2030

Avrupa Dijital On Yıl Politika Programı 2030, Avrupa Birliği'nin dijital dönüşümüne ilişkin ortak amaçları, ölçülebilir hedefleri ve izleme sistemini belirlemektedir. Program; dijital beceriler, güvenli ve sürdürülebilir dijital altyapılar, işletmelerin dijital dönüşümü ve kamu hizmetlerinin dijitalleştirilmesi olmak üzere dört temel alan üzerine kurulmuştur. İnsan odaklılık, temel hakların korunması, siber güvenlik, erişilebilirlik, enerji ve kaynak verimliliği ile dijital hizmetlerden toplumun tüm kesimlerinin yararlanması programın temel ilkeleri arasında yer almaktadır.

Yüksek hızlı iletişim altyapılarının yaygınlaştırılması, temel kamu hizmetlerinin çevrim içi sunulması, kurumların güvenli veri paylaşımının geliştirilmesi ve bilgi sistemlerinin birlikte çalışabilir hâle getirilmesi programın şehir yönetimiyle doğrudan ilişkili başlıklarını oluşturmaktadır. Kentsel verilerin toplanması ve değerlendirilmesi; ulaşım, enerji, çevre, altyapı ve kamu hizmetlerinin izlenmesine ve planlanmasına katkı sağlamaktadır. Program ayrıca dijital uygulamaların güvenli, erişilebilir ve sürdürülebilir biçimde geliştirilmesini; ilerlemenin ortak göstergeler, ulusal yol haritaları ve yıllık raporlarla izlenmesini öngörmektedir.

Tablo 1: Avrupa Dijital On Yıl Politika Programı 2030

Temel Alan	Amaç	2030 Hedefleri
Dijital beceriler	Toplumun dijital hizmetlerden etkin ve güvenli biçimde yararlanabilmesini sağlamak	Nüfusun en az %80'inin temel dijital becerilere sahip olması ve bilgi teknolojileri alanındaki uzman sayısının en az 20 milyona çıkarılması
Güvenli ve sürdürülebilir dijital altyapılar	Yüksek hızlı, güvenilir ve enerji verimli iletişim altyapılarını geliştirmek	Tüm kullanıcıların yüksek hızlı sabit internet erişimine kavuşması, yerleşim alanlarının gelişmiş mobil iletişim ağlarıyla kapsanması ve güvenli veri işleme altyapılarının yaygınlaştırılması
İşletmelerin dijital dönüşümü	İşletmelerin ileri dijital teknolojileri kullanma kapasitesini artırmak	İşletmelerin en az %75'inin bulut bilişim, büyük veri veya yapay zekâ teknolojilerinden yararlanması ve KOBİ'lerin en az %90'ının temel dijital yeterlilik düzeyine ulaşması
Dijital kamu hizmetleri	Kamu hizmetlerini erişilebilir, güvenli ve kullanıcı odaklı hâle getirmek	Temel kamu hizmetlerinin tamamının çevrim içi sunulması; vatandaşların elektronik sağlık kayıtlarına ve güvenli dijital kimlik sistemlerine erişebilmesi

Kaynak: Avrupa Komisyonu, 2026.

On İkinci Kalkınma Planı (2024-2028)

Türkiye'nin On İkinci Kalkınma Planı (2024–2028), dijitalleşme ve sürdürülebilir kalkınma hedefleri doğrultusunda akıllı şehir uygulamalarını, Suşehri gibi gelişme potansiyeline sahip ilçelerin yerel hizmet kapasitesini artıracak stratejik bir araç olarak değerlendirmektedir. Plan; yaşam kalitesinin yükseltilmesi, kamu kaynaklarının daha verimli kullanılması ve kentsel hizmetlerin veri temelli yönetim anlayışıyla geliştirilmesini sağlayacak dijital altyapıların yaygınlaştırılmasını hedeflemektedir. Bu doğrultuda; Suşehri'nin doğal çevresi, kırsal yerleşim yapısı ve gelişen kentsel ihtiyaçları dikkate alınarak ulaşım, enerji, afet yönetimi, su kaynakları ve atık yönetimi gibi alanlarda akıllı çözümlerin hayata geçirilmesi teşvik edilmektedir. Ayrıca, yerel yönetimlerin dijital dönüşüm kapasitesinin güçlendirilmesi, kurumlar arasında veri paylaşımını sağlayacak birlikte çalışabilir platformların oluşturulması ve sürdürülebilir şehircilik anlayışının desteklenmesi, planın öne çıkan politika hedefleri arasında yer almaktadır.

Tablo 2: On İkinci Kalkınma Planı (2024-2028)

Konu	Hedef/ Tedbir No	Hedef / Tedbir
Elektrikli Teçhizat	461.2.	Akıllı şebekeler ve akıllı nesneler için elektrikli teçhizat sektörü ile yazılım ve elektronik sektörleri arasında teknoloji geliştirme ve üretim alanında işbirliği modelleri geliştirilecektir.
	472.2.	Akıllı ve otonom ulaşım araçlarının kullanımının ve ekosistemin gelişiminin sağlanması için çeşitli üniversitelerdeki teknik bilgi ve birikimin birbirini tamamlayıcı şekilde bir araya getirilmesi sağlanacaktır.
Tarım ve Gıda	489.	Dijitalleşme, yapay zekâ ve veriye dayalı iş modelleriyle akıllı tarım uygulamaları yaygınlaştırılacaktır.
	489.1.	Tarım işletmeleri ve üretici örgütlerinin akıllı tarım uygulamaları konusundaki beşeri ve teknik altyapılarının geliştirilmesi desteklenecektir.
	489.2.	Akıllı tarım uygulamalarına yönelik yazılım ve ekipmanın yerli üretimi desteklenecektir.
Enerji	508.2.	Binaların enerji dönüşümünün hızlandırılması amacıyla yenilenebilir enerjiyle desteklenen enerji verimli binaların yaygınlaştırılması sağlanacak ve buna yönelik düzenlemeler geliştirilecektir.
	512.3.	Akıllı şebeke altyapısının güçlendirilmesini teminen akıllı sayaçlar yaygınlaştırılacak, SCADA sistemleri geliştirilecektir.
Turizm	523.	Turizm sektörünün sürdürülebilirlik ilkeleri çerçevesinde doğal, tarihi ve sosyal çevreyi koruyucu ve geliştirici bir yaklaşım içinde olması sağlanacak ve sektörde yeşil dönüşüm hızlandırılacaktır
	524.1.	Turizm sektöründe dijital teknolojilerin etkin kullanımı sağlanacak, turizm değer zincirindeki tüm paydaşların dijital ortamda birbirine bağlanmasıyla “kesintisiz uçtan uca seyahat” yaklaşımı sektöre kazandırılacaktır.
Bilgi ve İletişim Teknolojileri	577.5.	Olası afet durumlarında kesintisiz iletişime imkân verecek şekilde elektronik haberleşme hizmetlerinin sunulmasına ilişkin çalışmalar yürütülecektir.
Lojistik ve Ulaştırma	606.4.	Çevre dostu, yeni nesil deniz ve hava araçlarının yaygınlaştırılmasına yönelik Ar-Ge çalışmaları teşvik edilecektir.
	609.1.	Tüm ulaşım modlarında, elektrikli veya diğer alternatif yakıtlı araçların kullanımı için altyapı ve teknoloji yatırımları yapılacak, yeni nesil, sürdürülebilir, bütünselik hareketlilik hizmetleriyle ilgili uyum ve mevzuat düzenlemeleri tamamlanacaktır.
	609.2.	Akıllı yollar, bağlantılı ve otonom sürüş sistemleri, akıllı ulaşım sistemleri, enerji dönüştürücü oto korkuluklar gibi teknolojik çözümlerle seyahat emniyetini, güvenliğini ve ulaşım verimliliğini artıran yapıların kullanımı yaygınlaştırılacaktır.
	613.3.	Karayollarında seyahat sürelerinin azaltılması, trafik güvenliğinin artırılması ve mevcut yol kapasitelerinin verimli kullanılmasını amaçlayan Akıllı Ulaşım Sistemleri (AUS) yaygınlaştırılacaktır.
İnşaat, Mühendislik-Mimarlık, Teknik Müşavirlik ve Müteahhitlik Hizmetleri	633.7.	Yapı sahiplerinin enerji verimliliğini içerecek şekilde bina performansını takip edebilmelerine olanak sağlayan akıllı bina tasarımları yaygınlaştırılacaktır.
Eğitim	688.	Yükseköğretimde dijital dönüşüm sağlanacaktır.
	688.1.	Yükseköğretimde dijital olgunluk modelinin oluşturulması desteklenecektir.
	688.2.	Üniversitelerde kurumsal bulut hizmetlerinin sunulması, yapay zekâ, robotik ve artırılmış gerçeklik başta olmak üzere bilgi ve iletişim teknolojileri kapsamında araştırma ve eğitim amaçlı kullanılabilecek yazılım, araç ve ekipmanlara erişimin sağlanması desteklenecektir.
	688.3.	Bilgi ve İletişim Güvenliği Rehberini odak alan, üniversitelerin dijital altyapılarının ve bilgi güvenliklerinin sağlanmasını hedefleyen çalışmalar tamamlanacaktır.

	688.4.	Üniversitelerin dijital dönüşümünde ve dijital yayın alımlarında fayda-maliyet etkinliğini hedefleyen yerli ve milli yazılımların önceliklendirildiği bulut tabanlı uygulamalar kullanılacaktır.
	688.6.	5G ve ötesi yeni nesil iletişim teknolojilerinde yazılım, donanım ve altyapı alanlarında, nesnelerin interneti, yapay zekâ, büyük veri, kuantum, siber güvenlik, akıllı ulaşım, artırılmış gerçeklik gibi gelişen teknoloji alanlarında nitelikli insan gücü yetiştirilmesi çalışmalarına ağırlık verilecektir.
Afet Yönetimi	831.4.	Uzaktan algılama ve görüntüleme sistemlerinin afet tehlike ve risk azaltma çalışmalarında etkin kullanımı sağlanacaktır.
Şehirleşme	853.2.	Her şehrin özgün karakterini, medeniyet birikimini gözetken insan odaklı, akıllı, yeşil, güvenli, iklim dirençli ve kimlikli şehir öğelerinin kullanımı yaygınlaştırılacaktır.
	857.	Yerel yönetimlerin akıllı şehir uygulamaları yerel ihtiyaçlara göre belirlenen öncelikler ve geliştirilen standartlar çerçevesinde gerçekleştirilecek, uygulamalarda yerli ürünlerin kullanımı yaygınlaştırılacaktır.
	857.1.	Yerel yönetimlerin akıllı şehir uygulamalarını hayata geçirme kapasiteleri artırılacaktır.
	857.2.	Yerel ihtiyaçlara göre belirlenen öncelikler ve geliştirilen standartlar çerçevesinde yerel yönetimlerde akıllı şehir uygulamaları yaygınlaştırılacak, yerli ürün ve teknoloji oranları kaynak tahsisinde dikkate alınacaktır.
	858.3.	Kentsel alanlarda üç boyutlu şehir ve bina modelleri üretimi gerçekleştirilecek, çok boyutlu kadastro altyapısı kurulacaktır.
	860.	Dijital dönüşüm çerçevesinde kentsel hizmetlere yönelik bilgi sistemlerine ilişkin kapasite ve kabiliyetler geliştirilecektir.
	860.2.	Kent sorunlarına yönelik yaygınlaştırılabilir yenilikçi çözümlerin geliştirilmesi için kentsel hizmetlerde bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanımı artırılacak, özellikle afete dirençli şehirleşmenin sağlanmasına yönelik mekânsal analiz altyapısı güçlendirilerek Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi geliştirilecektir.
	860.3.	Mekânsal planlamada kullanılan bilgi sistemlerine ilişkin beşeri ve teknik kapasite geliştirilecektir.
Çevrenin Korunması	865.4.	"Yeşil Mutabakat Eylem Planı" kapsamında sektörel yol haritaları güncellenecek, izleme ve değerlendirme sistemleri geliştirilecek ve mevzuat çalışmaları yürütülecektir.
	873.	Hava kirliliğinin önlenmesi ve kalitesinin iyileştirilmesi için hava kalitesi yönetim uygulamaları geliştirilecektir.
	873.1.	Sanayi, enerji ve ulaştırma sektörlerinden kaynaklanan hava kirliliğinin önlenmesi ve kalitesinin iyileştirilmesine yönelik hava kalitesi yönetim uygulamaları etkinleştirilecek ve emisyonların kontrolü sağlanacaktır.
	873.2.	Hava kalitesi izlenmesine yönelik altyapı güçlendirilecek, bilgi ve iletişim teknolojileri kullanılarak envanter ve modellemeye yönelik kapasite geliştirilecek ve araştırmalar yapılacaktır.
Kentsel Altyapı	876.	Su kaynaklarına yönelik veri setleri niteliksel ve niceliksel olarak iyileştirilecek ve veriye dayalı planlama yapılacaktır.
	876.1.	İlgili tüm kurum ve kuruluşlarca güncel veri temin edilerek Ulusal Su Bilgi Sisteminin etkinliği artırılacak, mevzuat altyapısı güçlendirilecektir.
	878.6.	Atıksu arıtma tesislerinin yapımı ve işletilmesinde denetim, teknik bilgi ve kapasite eksikliği gibi mevcut engellerin giderilmesine yönelik çalışmalar hızlandırılacak, standartlara uygun işletilmesine ilişkin destek mekanizmaları ve atıksu arıtma tesisi çamuru bertarafı kapsamında alternatif sistemler geliştirilecektir.
	885.	Kentlerdeki trafik sıkışıklığının, kazaların ve hava kirliliğinin azaltılması amacıyla kentiçi ulaşım talebi yönlü politikalar uygulanacak, bireysel araç kullanımı yerine sürdürülebilir, çevreci, verimli ve düşük emisyonlu toplu taşıma sistemleri ile mikro-mobilite çözümleri teşvik edilecektir.
	885.4.	Büyükşehirler başta olmak üzere, kentiçi ulaşım ağının daha verimli kullanılabilmesi, trafik güvenliğinin artırılması, ulaşım talebinin doğru şekilde yönetilebilmesi ve daha etkin planlama yapılabilmesini teminen ulusal akıllı ulaşım sistemi (AUS) mimarisine uyumlu uygulamalar yaygınlaştırılacak, dinamik yolcu,

		sürücü ve yaya bilgilendirme sistemleri ile katılımcı ulusal akıllı ulaşım sistemi (K-AUS) kurulumlarına devam edilecektir.
Kırsal Kalkınma	896.1.	Kır ve kentin etkileşimini sağlayan ulaşım, iletişim ve enerji altyapısı güçlendirilecek, Köylerin Altyapısının Desteklenmesi Projesi (KÖYDES) kapsamında köylerde ulaşım, kanalizasyon, içme suyu ve atık su altyapısının iyileştirilmesi sağlanacak, suyun etkin kullanılmasına yönelik proje ve uygulamalar sürdürülecektir.

Kaynak: Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2023.

Orta Vadeli Program (2026-2028)

Orta Vadeli Program (2026–2028), Türkiye'nin üç yıllık makroekonomik hedeflerini, ekonomik ve sosyal politikadaki önceliklerini ve uygulanacak temel tedbirleri belirlemektedir. Programda makroekonomik ve finansal istikrarın güçlendirilmesi, mali disiplinin korunması ve fiyat istikrarının sağlanmasının yanında; üretkenliğin artırılması, araştırma, geliştirme ve yenilik kapasitesinin geliştirilmesi, yeşil ve dijital dönüşümün hızlandırılması, beşerî sermayenin güçlendirilmesi ve sürdürülebilir büyümenin desteklenmesi temel öncelikler arasında yer almaktadır.

Şehirlerin gelişimiyle bağlantılı politikalar; yeşil dönüşüm, dijital dönüşüm ve afetlere dirençli yapıların finansmanı başlıklarında ele alınmaktadır. Programda yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği yatırımlarının desteklenmesi, sıfır atık uygulamalarının yaygınlaştırılması, akıllı ulaşım sistemleri teknoloji yol haritasının hazırlanması, 5G ve fiber altyapının geliştirilmesi, veri temelli karar alma mekanizmalarının güçlendirilmesi ve kamu hizmetlerinde dijital teknolojilerin daha etkin kullanılması öngörülmektedir. Yerel iklim değişikliği eylem planlarının hazırlanması, karar destek ve izleme sistemlerinin geliştirilmesi, afet risklerinin veri analizleri ve ileri teknolojilerle takip edilmesi de programda yer alan başlıca tedbirlerdir.

Tablo 3: Orta Vadeli Program (2026-2028)

Amaç	Programda Yer Alan Politika ve Tedbirler
Yeşil dönüşümün hızlandırılması	Yenilenebilir enerji üretiminin artırılması, enerji verimliliği yatırımlarının desteklenmesi, yeşil binaların yaygınlaştırılması, sıfır atık ve depozito uygulamalarının geliştirilmesi
Akıllı ve sürdürülebilir ulaşımın geliştirilmesi	Ulaşımında Net Sıfır Emisyon Stratejisi ve Eylem Planının uygulanması, akıllı ulaşım sistemleri teknoloji yol haritasının hazırlanması ve yüksek kapasiteli şarj istasyonları ulusal planının oluşturulması
Yerel iklim çalışmalarının güçlendirilmesi	Tüm illerde yerel iklim değişikliği eylem planlarının hazırlanması; karar destek araçları, teknik kılavuzlar ve izleme sistemlerinin geliştirilmesi
Dijital altyapının yaygınlaştırılması	5G hizmetlerinin ülke genelinde sunulması, yüksek hızlı internet ve fiber altyapının geliştirilmesi
Veri yönetiminin geliştirilmesi	Ulusal Veri Stratejisi ve Eylem Planının uygulanması, veri yönetimi altyapısının oluşturulması, veri güvenliği ve mahremiyetinin gözetilmesi
Kamu hizmetlerinin dijitalleştirilmesi	Dijital Devlet Stratejisi ve Eylem Planının hazırlanması, e-Devlet üzerinden ortak ödeme ve kimlik doğrulama hizmetlerinin geliştirilmesi, kamu bilişim altyapılarının güvenli ve sürdürülebilir hâle getirilmesi
Afetlere dirençliliğin artırılması	Afet risklerinin çok disiplinli veri analizleriyle belirlenmesi, afet tehlikelerinin ileri teknolojilerle izlenmesi ve kesintisiz güvenli haberleşme altyapısının tamamlanması

Kaynak: Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2025

Ulusal Akıllı Şehirler Stratejisi ve Eylem Planı (2024-2030)

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından hazırlanan Ulusal Akıllı Şehirler Stratejisi ve Eylem Planı (2024–2030), Türkiye’de kentlerin dijital dönüşüm, sürdürülebilirlik ve yönetim ilkeleri doğrultusunda geliştirilmesini amaçlayan üst ölçekli bir politika belgesidir. Belgede yer verilen “İleri Toplum, İleri Teknoloji, Sürdürülebilir ve Dirençli Dünya” odakları, akıllı şehir yaklaşımının yalnızca teknolojik yeniliklerden ibaret olmadığını; bunun yanında toplumsal katılım, çevresel sürdürülebilirlik ve afetlere karşı dayanıklılık gibi unsurları da kapsayan bütüncül bir anlayış benimsediğini ortaya koymaktadır. “İleri Toplum” odağı, katılımcı yönetim anlayışının geliştirilmesini ve toplumsal yaşam kalitesinin artırılmasını hedeflerken; “İleri Teknoloji” odağı, dijital altyapının güçlendirilmesi ve yerli teknolojilerin kullanımının yaygınlaştırılmasını desteklemektedir. “Sürdürülebilir Dünya” odağı doğal kaynakların korunması ile kalkınma hedefleri arasında denge kurulmasını esas alırken, “Dirençli Dünya” odağı ise yerleşimlerin afetler, iklim değişikliği ve diğer çevresel risklere karşı uyum ve direnç kapasitesinin artırılmasını amaçlamaktadır.

Belgede tanımlanan dört temel stratejik amaç (Yerel Uyum, Kalkınma ve Refah; Dönüşüm ve Yaşanabilirlik, Ekonomik Büyüme ve İstihdam; Çevre ve Sürdürülebilir Kalkınma), akıllı şehir uygulamalarının yerel ölçekte etkin biçimde hayata geçirilmesine yönelik bütüncül bir yol haritası sunmaktadır. Amaçlar doğrultusunda; yerel yönetimlerin kurumsal kapasitesinin geliştirilmesi, akıllı ulaşım ve enerji sistemlerinin yaygınlaştırılması, yenilikçi ekonomik faaliyetlerin desteklenmesi ve çevresel etkilerin azaltılmasına yönelik uygulamaların teşvik edilmesi öncelikli hedefler arasında yer almaktadır. Politika belgesi, akıllı şehir stratejilerinin hazırlanması ve uygulanmasında yerel yönetimlere rehberlik eden temel ulusal politika çerçevesini ortaya koymaktadır.

Tablo 4: Ulusal Akıllı Şehirler Stratejisi ve Eylem Planı Amaç ve Hedefler

Stratejik Amaç	Stratejik Hedefler
1. Yerel Uyum, Kalkınma ve Refah	1.1. Toplumsal katılımın güçlendirilmesi ve yönetişimin tesis edilmesi 1.2. Akıllı şehir yatırımlarının ve teşviklerinin artırılması
2. Dönüşüm ve Yaşanabilirlik	2.1. Akıllı ulaşım sistemlerinin yaygınlaştırılması 2.2. Enerji verimliliği ve sürdürülebilir enerji kaynaklarının artırılması
3. Ekonomik Büyüme ve İstihdam	3.1. Yenilikçi girişimcilik ve iş fırsatlarının desteklenmesi 3.2. İstihdamın artırılması ve mesleki eğitimlerin güçlendirilmesi
4. Çevre ve Sürdürülebilir Kalkınma	4.1. Doğal kaynakların korunması ve çevresel etkilerin azaltılması 4.2. İklim değişikliği ile mücadele ve adaptasyon stratejilerinin uygulanması

Kaynak: Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, 2023.

Ulusal Akıllı Şehirler Stratejisi ve Eylem Planı (2024–2030) kapsamında belirlenen “İleri Toplum, İleri Teknoloji, Sürdürülebilir Dünya ve Dirençli Dünya” odakları, akıllı şehir uygulamalarının geliştirilmesine yönelik bütüncül bir politika çerçevesi sunmaktadır. Bu kapsamda söz konusu odaklar aşağıdaki şekilde değerlendirilebilir:

İleri Toplum: Akıllı şehir yaklaşımı; vatandaş odaklı, katılımcı ve erişilebilir bir yerel yönetim anlayışının geliştirilmesini hedeflemektedir. Kamu hizmetlerine erişimin kolaylaştırılması, dijital okuryazarlığın artırılması ve toplumsal katılım mekanizmalarının güçlendirilmesi, yaşam kalitesinin yükseltilmesine katkı sağlayan temel unsurlar arasında yer almaktadır.

İleri Teknoloji: Dijital belediyeçilik hizmetlerinin yaygınlaştırılması, akıllı ulaşım çözümlerinin geliştirilmesi, altyapı hizmetlerinin dijital teknolojilerle yönetilmesi, coğrafi bilgi sistemlerinin etkin kullanımı ve veri temelli karar alma süreçlerinin güçlendirilmesi, bu odak kapsamında öne çıkan uygulama alanlarını oluşturmaktadır.

Sürdürülebilir Dünya: Doğal kaynakların korunması, su ve atık yönetiminin iyileştirilmesi, enerji verimliliğinin artırılması, yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımının yaygınlaştırılması ve çevresel

değerlerin dijital teknolojiler aracılığıyla izlenmesi, sürdürülebilir kalkınma anlayışının temel bileşenleri arasında yer almaktadır.

Dirençli Dünya: Afet risklerinin azaltılması, erken uyarı sistemlerinin geliştirilmesi, afet yönetim süreçlerinin dijital teknolojilerle desteklenmesi ve kritik altyapıların dayanıklılığının artırılması, yerleşimlerin doğal afetler ve iklim değişikliğinin etkilerine karşı hazırlık kapasitesini güçlendirmeyi amaçlamaktadır.

Bu odaklar doğrultusunda belirlenen stratejik amaçlar ise aşağıdaki şekilde değerlendirilebilir:

Yerel Uyum, Kalkınma ve Refah: Katılımcı yönetim anlayışının güçlendirilmesi, dijital kamu hizmetlerinin yaygınlaştırılması ve yerel kalkınmayı destekleyen uygulamaların geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Dönüşüm ve Yaşanabilirlik: Akıllı ulaşım, enerji verimliliği, dijital altyapı ve yenilikçi kent hizmetleri aracılığıyla yaşam kalitesinin artırılması ve kamu hizmetlerinin daha etkin sunulması amaçlanmaktadır.

Ekonomik Büyüme ve İstihdam: Girişimciliğin desteklenmesi, dijital dönüşümün teşvik edilmesi, yenilikçi üretim modellerinin yaygınlaştırılması ve teknolojik gelişmelerin ekonomik büyüme ile istihdama katkı sağlaması hedeflenmektedir.

Çevre ve Sürdürülebilir Kalkınma: Doğal kaynakların korunması, çevresel etkilerin azaltılması, enerji verimliliğinin artırılması ve iklim değişikliğine uyum sağlayacak uygulamaların yaygınlaştırılması temel öncelikler arasında yer almaktadır.

Ulusal Akıllı Şehirler Stratejisi ve Eylem Planı (2024–2030), akıllı şehir uygulamalarının planlanması ve uygulanmasına yönelik kapsamlı bir politika çerçevesi ortaya koymaktadır. Katılımcı yönetim, dijital dönüşüm, çevresel sürdürülebilirlik ve afetlere karşı dirençlilik ekseninde belirlenen hedefler, yerel yönetimlerin stratejik planlama süreçlerine rehberlik ederek akıllı şehir vizyonunun bütüncül ve sürdürülebilir bir anlayışla hayata geçirilmesine katkı sağlamaktadır.

Ulusal Coğrafi Bilgi Stratejisi ve Eylem Planı (2024-2030)

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından hazırlanan Ulusal Coğrafi Bilgi Stratejisi ve Eylem Planı (2024–2030), Türkiye’de coğrafi bilgi altyapısının ortak standartlar doğrultusunda geliştirilmesini ve kurumlar arasında birlikte çalışabilir bir yapının oluşturulmasını hedefleyen temel politika belgelerinden biridir.

Strateji belgesi; kamu kurumları, yerel yönetimler, üniversiteler ve özel sektör arasında coğrafi verilerin üretilmesi, paylaşılması ve etkin şekilde kullanılmasına yönelik ortak standartların oluşturulmasını, veri kalitesinin iyileştirilmesini ve karar alma süreçlerinde coğrafi bilgi kullanımının yaygınlaştırılmasını amaçlamaktadır. Yapay zekâ, büyük veri, dijital ikiz ve bulut bilişim teknolojileri gibi yeni nesil dijital çözümlerin de coğrafi bilgi sistemleriyle bütünleşik olarak kullanılmasını desteklemektedir.

Planda belirlenen beş stratejik amaç ise Ulusal Coğrafi Bilgi Sisteminin geliştirilmesi, coğrafi bilgi endüstrisinin güçlendirilmesi, kurumsal kapasite ve paydaşlar arası iş birliğinin artırılması, coğrafi veri yönetiminde standartlaşmanın sağlanması ve sistemin izleme ile değerlendirme süreçlerinin etkinleştirilmesi üzerine odaklanmaktadır. Strateji belgesi bu yönüyle, yerel yönetimlerin coğrafi bilgi sistemlerini daha etkin kullanabilmeleri ve akıllı şehir uygulamalarını veri temelli bir yaklaşımla geliştirebilmeleri için yol gösterici bir çerçeve sunmaktadır.

Tablo 5: Ulusal Coğrafi Bilgi Stratejisi ve Eylem Planı (2024-2030) Stratejik Amaçları

Stratejik Amaç
1. Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemini e-Devlet ile bütünleşik olarak güçlendirmek
2. Coğrafi bilgi endüstrisinin gelişimine katkı sağlamak
3. Coğrafi bilgi alanında kurumsal kapasiteyi ve iş birliklerini geliştirmek

4. Coğrafi veri yönetiminde standartlaşmayı ve birlikte çalışabilirliği güçlendirmek
5. Ulusal Coğrafi Bilgi Sisteminin süreç gelişimini izlemek

Kaynak: Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, 2024.

Türkiye Afet Müdahale Planı (TAMP)

Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) tarafından hazırlanan Türkiye Afet Müdahale Planı (TAMP), afet ve acil durumlarda görev üstlenecek kamu kurumları, yerel yönetimler, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarının görev, yetki ve sorumluluklarını belirleyen ulusal ölçekte temel müdahale planıdır.

Plan, afet yönetimini hazırlık, müdahale ve ön iyileştirme aşamalarını kapsayan bütünlük bir yaklaşımla ele almakta; kurumlar arası koordinasyonun güçlendirilmesini, mevcut kaynakların verimli kullanılmasını ve müdahale kapasitesinin geliştirilmesini hedeflemektedir. Müdahale organizasyonu; operasyon, bilgi ve planlama, lojistik ve bakım ile finans ve idari işler olmak üzere dört temel hizmet alanı üzerine kurgulanmış, her afet türü için çalışma grupları ile ana ve destek çözüm ortaklarının görev ve koordinasyon esasları ayrıntılı biçimde tanımlanmıştır.

Planın temel amaçları arasında can kayıplarının en aza indirilmesi, yaşamın normal akışına en kısa sürede döndürülmesi, afet bölgelerinde güvenliğin sağlanması, çevresel ve kültürel değerlerin korunması, ekonomik ve sosyal kayıpların azaltılması, ikincil afet risklerinin önlenmesi ve kamu kaynaklarının etkin şekilde yönetilmesi yer almaktadır.

Tablo 6: Türkiye Afet Müdahale Planının Temel Hedefleri

Temel Hedefler
Hayat kurtarmak
Hayatı ve kritik hizmetleri en kısa sürede normale döndürmek
Müdahale çalışmalarını hızlı ve planlı şekilde yürütmek
Afet bölgesinin güvenliğini sağlamak
Halk sağlığını korumak
Mülkiyet, çevre ve kültürel mirası korumak
Ekonomik ve sosyal kayıpları azaltmak
İkincil afetleri önlemek
Halkı doğru bilgilendirmek
Kaynakların etkin kullanımını sağlamak

Kaynak: AFAD, 2022.

Türkiye Yapay Zekâ Eylem Planı (2026–2030)

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda hazırlanan Türkiye Yapay Zekâ Eylem Planı (2026–2030), yapay zekâ teknolojilerinin kamu hizmetlerinden özel sektöre ve toplumsal yaşama kadar geniş bir alanda etkin biçimde kullanılmasını amaçlayan ulusal politika belgelerinden biridir. Plan; "Fark Et", "İstifade Et", "Üret" ve "Yönet" olmak üzere dört temel eksen üzerine yapılandırılmış olup, yapay zekâ ekosistemini insan kaynağı, veri altyapısı, teknolojik üretim ve yönetim boyutlarıyla bütüncül bir bakış açısıyla ele almaktadır. Toplumun yapay zekâ okuryazarlığının geliştirilmesi, güvenilir ve sürdürülebilir veri altyapılarının oluşturulması, yerli yapay zekâ çözümlerinin desteklenmesi ve etik ilkelere dayalı yönetim mekanizmalarının güçlendirilmesi temel politika öncelikleri arasında yer almaktadır.

Eylem Planı kapsamında; yapay zekâ destekli kamu hizmetlerinin yaygınlaştırılması, kamu verilerinin araştırma ve yenilikçilik faaliyetlerine açılması, veri merkezi altyapısının güçlendirilmesi, yapay zekâ girişimlerinin finansal olarak desteklenmesi, yerli büyük dil modellerinin geliştirilmesi, düzenleyici deney ortamlarının oluşturulması ve kamu, üniversite ile özel sektör arasındaki iş birliğinin artırılması

hedeflenmektedir. Ayrıca Ulusal Yapay Zekâ Okuryazarlığı Programı, Ulusal Veri Kütüphanesi, Yapay Zekâ Araştırma Fonu, Yapay Zekâ Büyüme Fonu ve Ulusal Yapay Zekâ Kurulu gibi yeni mekanizmalar aracılığıyla Türkiye'nin yapay zekâ alanındaki kurumsal kapasitesi ve uluslararası rekabet gücünün artırılması amaçlanmaktadır.

Tablo 7: Türkiye Yapay Zekâ Eylem Planının Eksenleri

Temel Eksen	Öncelikli Çalışmalar
Fark Et	Yapay zekâ okuryazarlığının yaygınlaştırılması, toplumsal farkındalığın artırılması, kamu veri setlerinin erişime açılması
İstifade Et	Kamu hizmetlerinde, sanayide, eğitimde, sağlıkta ve tarımda yapay zekâ uygulamalarının yaygınlaştırılması
Üret	Yerli yapay zekâ modellerinin geliştirilmesi, Ar-Ge ve girişimcilik ekosisteminin desteklenmesi, araştırma ve büyüme fonlarının oluşturulması
Yönet	Yapay zekâ yönetişiminin güçlendirilmesi, etik ve güvenilir yapay zekâ yaklaşımının benimsenmesi, düzenleyici çerçevenin oluşturulması

Kaynak: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2026.

Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi (2024-2028)

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından hazırlanan 2024–2028 Dönemi Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi (BGUS), Türkiye’de bölgesel kalkınma politikalarının küresel gelişmeler, ulusal hedefler ve mekânsal farklılıklar dikkate alınarak yeniden şekillendirilmesini amaçlayan üst ölçekli bir politika belgesidir. Strateji, On İkinci Kalkınma Planı ile uyumlu şekilde kentsel gelişmeyi yaşam kalitesinin yükseltilmesi ve yerleşimlerin dayanıklılığının artırılması hedefi doğrultusunda ele almaktadır. BGUS; bölgeler arasındaki gelişmişlik farklılıklarının azaltılmasını, yerel potansiyellerin etkin biçimde değerlendirilmesini ve toplumsal refahın güçlendirilmesini temel politika öncelikleri arasında görmektedir. Belgede öne çıkan dijitalleşme, sürdürülebilirlik, yönetim ve çevresel dirençlilik temaları ise akıllı şehir yaklaşımıyla örtüşmekte; yerel ihtiyaçlara duyarlı, güçlü teknolojik altyapıya sahip ve katılımcı yönetim anlayışını destekleyen bir kalkınma modeli ortaya koymaktadır.

BGUS’un 2024–2028 dönemine yönelik vizyonu; küresel entegrasyon, rekabetçilik, yakınsama ve afet sonrası iyileşme olmak üzere dört temel gelişim eksenine inşa edilmiştir. Söz konusu eksenler aynı zamanda stratejinin temel amaçlarını da oluşturmaktadır. Bölgelerin uluslararası ekonomik sistemle bütünleşmesinin desteklenmesi, rekabet güçlerinin artırılması, bölgeler arasındaki ekonomik ve sosyal gelişmişlik farklarının azaltılması ve afet sonrasında toparlanma süreçlerinin hızlandırılması hedeflenmektedir. Strateji, yerel dinamikleri ulusal ve küresel ölçekte değerlendiren çok katmanlı bir kalkınma anlayışı benimsemekte; bölgelerin sahip oldukları potansiyellerin iş birliği, tamamlayıcılık ve ortak öğrenme ilkeleri doğrultusunda değerlendirilmesini öngörmektedir.

Stratejinin temel bileşenlerinden birini oluşturan mekânsal yaklaşım, bölgesel kalkınma politikalarının etkinliğini artırmak amacıyla farklı yerleşimlerin ihtiyaçlarına uygun politika araçlarının geliştirilmesini esas almaktadır. Bölgelerin sosyoekonomik özellikleri, gelişmişlik düzeyleri ve sahip oldukları potansiyeller dikkate alınarak mekânsal bir sınıflandırma oluşturulmuştur. Söz konusu yaklaşım; küresel entegrasyon, rekabetçilik, yakınsama ve afet sonrası iyileşme eksenleri doğrultusunda şekillenmekte, benzer özelliklere sahip bölgeler için ortak politika geliştirilmesine olanak sağlarken tematik politika alanlarının mekânsal boyutunu da güçlendirmektedir. Böylece kalkınma politikalarının yerel koşulları dikkate alan, bütüncül ve sürdürülebilir bir yapıya kavuşturulması amaçlanmaktadır.

Ulusal Siber Güvenlik Stratejisi ve Eylem Planı (2024-2028)

Ulusal Siber Güvenlik Stratejisi ve Eylem Planı (2024–2028), Türkiye’nin dijital dönüşüm sürecinde ortaya çıkan siber tehditlere karşı etkin, bütüncül ve sürdürülebilir bir güvenlik yapısı oluşturmayı amaçlayan temel politika belgelerinden biridir. Strateji; "İnsan", "Savunma", "Caydırıcılık" ve "İş Birliği" temaları üzerine inşa edilmiş olup, siber güvenliği yalnızca teknik tedbirlerle sınırlı olmayan; yönetim,

kurumsal kapasite, insan kaynağı ve uluslararası iş birliği boyutlarını da kapsayan stratejik bir alan olarak ele almaktadır. Belirlenen altı stratejik amaç, on sekiz hedef ve altmış bir eylem; ulusal dijital ekosistemin güvenliğinin güçlendirilmesi, siber tehditlere karşı önleyici ve hızlı müdahale mekanizmalarının geliştirilmesi, nitelikli insan kaynağının yetiştirilmesi ve yeni nesil teknolojilerin güvenli biçimde kullanılmasının sağlanmasına odaklanmaktadır.

Strateji belgesinde kamu kurumları, kritik altyapılar, özel sektör ve yerel yönetimlerin siber güvenlik kapasitelerinin geliştirilmesi temel öncelikler arasında yer almaktadır. Güvenli veri paylaşım altyapılarının oluşturulması, ulusal standartların yaygınlaştırılması ve kurumların siber olgunluk seviyelerinin yükseltilmesi hedeflenmektedir. Ayrıca tehdit istihbaratının üretilmesi ve paylaşılması, siber olaylara müdahale ekiplerinin etkinliğinin artırılması ile erken uyarı sistemlerinin yaygınlaştırılması proaktif güvenlik yaklaşımının temel unsurları olarak değerlendirilmektedir.

Yapay zekâ, nesnelerin interneti (IoT), bulut bilişim ve 5G gibi yeni teknolojilerin beraberinde getirdiği güvenlik risklerine dikkat çekilmekte; sıfır güven (Zero Trust) yaklaşımının benimsenmesi, güvenlik standartlarının geliştirilmesi ve yeni teknolojilerin siber savunma süreçlerine entegre edilmesi öncelikli politika alanları arasında gösterilmektedir. Yerli ve millî siber güvenlik çözümlerinin geliştirilmesi, sertifikasyon süreçlerinin güçlendirilmesi ve uluslararası iş birliklerinin artırılması da stratejinin önemli bileşenleri arasında yer almaktadır.

Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisi-IV (2024-2028)

Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisi-IV, kırsal alanlarda sürdürülebilirliğin sağlanmasını, ekonominin canlandırılmasını, doğal kaynakların korunmasını, yaşam kalitesinin yükseltilmesini ve nüfusun kırsalda tutulmasını temel almaktadır. Stratejide tarımsal üretimin verimliliği ve gıda güvenliği, kırsal ekonomik faaliyetlerin çeşitlendirilmesi, iklim değişikliğine uyum, afetlere dirençli yerleşimler, teknolojik dönüşüm, fiziki ve sosyal altyapı ile yerel hizmet kapasitesi birlikte ele alınmaktadır.

Teknolojik dönüşüm ve dijitalleşme, stratejinin altı temel amacından biri olarak belirlenmiştir. Kırsal alanlarda geniş bant internet ve iletişim altyapısının geliştirilmesi, yapay zekâ ve akıllı teknolojilerin kullanımının artırılması, tarımsal mekanizasyonun yaygınlaştırılması, tarımsal araştırma ve yenilik sistemlerinin güçlendirilmesi öngörülmektedir. Belgenin mevcut durum değerlendirmesinde akıllı tarım uygulamaları kapsamında küresel konumlama, coğrafi bilgi sistemleri, uzaktan algılama, sensörler, tarım bilgi sistemleri, veri tabanları ve karar destek sistemlerinin kullanımı ele alınmaktadır. Su kullanımının ölçülmesi ve izlenmesi, teknolojik kırsal altyapının geliştirilmesi, dijital okuryazarlığın artırılması ve kamusal hizmetlerde yenilikçi modellerin uygulanması da belirlenen tedbirler arasındadır.

Stratejik Amaç	Başlıca Öncelikler ve Tedbirler
Tarımsal üretimin ekonomik sürdürülebilirliğinin ve uzun vadeli gıda güvenliğinin sağlanması	Tarımda verimlilik ve rekabet gücünün artırılması, üretim planlaması, yöresel ürünlerin desteklenmesi, tarım ve gıda işletmelerinin modernleştirilmesi, üretici örgütlerinin güçlendirilmesi ve kırsal ekonomik faaliyetlerin çeşitlendirilmesi
İklim ve çevre değişikliğine karşı doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımının geliştirilmesi ve yönetilmesi	Toprak ve su kaynaklarının korunması, çevre dostu tarım, basınçlı sulama, su kullanımının ölçülmesi ve izlenmesi, yenilenebilir enerji kullanımı, iklim değişikliğine uyum ve akıllı ve dayanıklı ormancılık faaliyetleri
Doğal afetlerin kırsal kalkınmaya etkilerinin azaltılması	Afetlere karşı farkındalık ve hazırlığın artırılması, güvenli yerleşim alanlarının oluşturulması, kurumlar arası koordinasyonun geliştirilmesi ve sel, heyelan, yangın gibi afetlere yönelik önlem projelerinin uygulanması
Teknolojik dönüşüm ve dijitalleşmenin yaygınlaştırılması	Geniş bant internet altyapısının geliştirilmesi, yapay zekâ ve akıllı teknoloji kullanımının artırılması, tarımsal mekanizasyonun

	yaygınlaştırılması, dijital ve yeşil becerilerin geliştirilmesi, araştırma ve yenilik sistemlerinin desteklenmesi
Kırsalda yaşanabilirliğin sağlanması, fiziki altyapı ve sosyal sermayenin geliştirilmesi	İçme suyu, kanalizasyon ve atık su altyapısının iyileştirilmesi, teknolojik altyapı ve ulaşım ağının geliştirilmesi, eğitim ve sağlık hizmetlerine erişimin kolaylaştırılması, dijital okuryazarlığın artırılması ve göçün azaltılması
Yerelde yeni kırsal kalkınma modellerinin geliştirilmesi için kamu kurumlarının etkinliğinin artırılması	Köy muhtarlıkları ve ilçe belediyelerinin hizmet kapasitesinin geliştirilmesi, yenilikçi hizmet modellerinin uygulanması, yerel kalkınma girişimlerinin güçlendirilmesi ve kamu, özel sektör ve sivil toplum iş birliğinin yaygınlaştırılması

Kaynak: Tarım ve Orman Bakanlığı, 2024.

Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2024-2028)

Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2024–2028), toplumsal cinsiyet eşitliğinin kamu politikalarına bütüncül bir yaklaşımla entegre edilmesini amaçlayan temel politika belgelerinden biridir. Strateji; kadınların eğitim, istihdam, girişimcilik ve karar alma mekanizmalarına katılımını artırmayı hedeflerken, ekonomik ve sosyal yaşamda fırsat eşitliğinin güçlendirilmesini öncelikli politika alanları arasında değerlendirmektedir.

Dijital dönüşüm sürecinde kadınların teknolojiye erişiminin artırılması, dijital becerilerinin geliştirilmesi ve kamu hizmetlerinden dijital platformlar aracılığıyla daha etkin yararlanabilmelerinin sağlanması, belgenin temel hedefleri arasında yer almaktadır. Ayrıca çevre yönetimi, afetlere hazırlık, yerel yönetim ve sosyal refah gibi alanlarda kadınların ihtiyaçlarını gözeten kapsayıcı politikaların geliştirilmesi hedeflenmekte; böylece sürdürülebilir kalkınmayı destekleyen bütüncül bir yol haritası ortaya konulmaktadır.

Yeşil Mutabakat Eylem Planı

Türkiye'nin Yeşil Mutabakat Eylem Planı, çevresel sürdürülebilirliği esas alan ve yerleşimlerin daha yeşil, dirençli ve sürdürülebilir bir yapıya kavuşturulmasını hedefleyen kapsamlı bir politika belgesidir. Planın temel bileşenlerinden biri olan sürdürülebilir ulaşım yaklaşımı, akıllı şehir uygulamalarıyla doğrudan ilişkilendirilmektedir. Trafik yoğunluğunun azaltılması, sera gazı emisyonlarının düşürülmesi ve çevre dostu ulaşım seçeneklerinin yaygınlaştırılması amacıyla akıllı trafik yönetim sistemleri, elektrikli araç şarj altyapıları, bisiklet yolları ve entegre toplu taşıma çözümlerinin geliştirilmesi teşvik edilmektedir.

Planın öne çıkan diğer politika alanlarından biri ise döngüsel ekonomi yaklaşımıdır. Atık oluşumunun dijital teknolojiler aracılığıyla izlenmesi, akıllı atık toplama sistemlerinin yaygınlaştırılması ve geri dönüşüm oranlarının artırılması; doğal kaynakların verimli kullanılmasına ve çevre dostu yerel yönetim anlayışının güçlendirilmesine katkı sağlamaktadır. Süreç içerisinde akıllı şehir teknolojileri, otomasyon sistemleri ve veri temelli analizler, kaynak kullanımının optimize edilmesini desteklemekte ve çevresel etkilerin azaltılmasına önemli katkılar sunmaktadır.

Yeşil Mutabakat kapsamında enerji verimliliğinin artırılması ve yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımının yaygınlaştırılması da öncelikli hedefler arasında yer almaktadır. Akıllı bina sistemleri, gelişmiş enerji yönetim uygulamaları ve yenilenebilir enerji teknolojilerinin entegrasyonu sayesinde yerleşimlerin karbon ayak izinin azaltılması amaçlanmaktadır. Ayrıca enerji tüketiminin anlık olarak izlenmesi, verimsizliklerin tespit edilerek giderilmesi ve yerel ölçekte sürdürülebilir enerji çözümlerinin geliştirilmesi desteklenmektedir.

İklim değişikliğiyle mücadele kapsamında hava kalitesinin izlenmesi, su kaynaklarının etkin yönetimi, yeşil alanların planlanması ve afet erken uyarı sistemlerinin geliştirilmesi gibi akıllı uygulamalar da yerleşimlerin çevresel dayanıklılığını artırmaktadır. Ayrıca toplumun çevre bilincinin güçlendirilmesi ve sürdürülebilir yaşam alışkanlıklarının yaygınlaştırılması planın önemli hedefleri arasında bulunmaktadır.

Yeşil Mutabakat Eylem Planı, yerel yönetimlerin çevresel sürdürülebilirlik hedeflerini dijital dönüşüm uygulamalarıyla bütünleştirmelerine yönelik önemli bir politika çerçevesi sunmaktadır.

İklim Değişikliği Azaltım Stratejisi ve Eylem Planı (2024-2030)

İklim Değişikliği Başkanlığı tarafından hazırlanan İklim Değişikliği Azaltım Stratejisi ve Eylem Planı (2024–2030); enerji, sanayi, binalar, ulaştırma, tarım, atık yönetimi ile arazi kullanımı, arazi kullanım değişikliği ve ormancılık olmak üzere yedi temel azaltım sektörünü kapsayan kapsamlı bir politika belgesidir. Adil Geçiş ve Karbon Fiyatlandırma Mekanizmaları ise sektörler arasında koordinasyonu sağlayan iki temel yatay politika alanı olarak tanımlanmaktadır. Böylece iklim değişikliğiyle mücadelede sektörel uygulamaların ortak hedefler doğrultusunda bütünleşik bir anlayışla yürütülmesi amaçlanmaktadır.

Akıllı şehirler perspektifinden bakıldığında plan, dijital teknolojilerin çevresel sürdürülebilirlik hedeflerine ulaşmadaki kritik rolünü ortaya koymaktadır. Enerji sektöründe akıllı sayaçların yaygınlaştırılması, yenilenebilir enerji kaynaklarının sisteme etkin biçimde entegre edilebilmesi için elektrik şebekelerinin güçlendirilmesi ve akıllı ile mikro şebeke uygulamalarının desteklenmesi öncelikli stratejiler arasında yer almaktadır. Ayrıca enerjide dijital dönüşüm yol haritalarının hazırlanması ile enerji verimliliğine yönelik ölçme, izleme ve raporlama süreçlerinin dijital sistemlerle desteklenmesi de öne çıkan uygulamalar arasında bulunmaktadır.

Sanayi sektöründe döngüsel ekonomi anlayışının yaygınlaştırılması; sürdürülebilir ürün uygulamaları ve dijital ürün pasaportu gibi yenilikçi araçlarla desteklenmektedir. Yapı sektöründe akıllı yapı malzemelerinin kullanımının artırılması ve Bina Bilgi Modellemesi (BIM) ekosistemine uyumun güçlendirilmesi hedeflenirken, ulaştırma alanında akıllı ücretlendirme sistemleri, elektrikli araç şarj altyapıları ve dijital park yönetim çözümlerinin geliştirilmesi sürdürülebilir ulaşım politikalarının temel unsurlarını oluşturmaktadır. Tarım, ormancılık ve arazi kullanımı alanlarında ise uzaktan algılama teknolojileri, coğrafi bilgi sistemleri ve veri temelli üretim modellerinden yararlanılarak doğal kaynakların daha verimli yönetilmesi ve çevresel etkilerin azaltılması hedeflenmektedir.

Stratejide belirlenen politika ve uygulamalar; sera gazı emisyonlarının azaltılması, enerji verimliliğinin artırılması, yenilenebilir enerji kullanımının yaygınlaştırılması ve sürdürülebilir ulaşım sistemlerinin geliştirilmesini temel öncelikler olarak benimsemektedir. Bu yaklaşım, akıllı şehir uygulamalarının çevresel sürdürülebilirlik ilkeleriyle bütünleşmesini destekleyen önemli bir politika çerçevesi ortaya koymaktadır.

2030 Sanayi ve Teknoloji Stratejisi

İklim Değişikliği Başkanlığı tarafından hazırlanan İklim Değişikliği Azaltım Stratejisi ve Eylem Planı (2024–2030), sera gazı emisyonlarının azaltılmasına yönelik ulusal politikaları sektör bazında ele alan temel strateji belgelerinden biridir. Plan; enerji, sanayi, binalar, ulaştırma, tarım, atık yönetimi ile arazi kullanımı, arazi kullanım değişikliği ve ormancılık olmak üzere yedi öncelikli azaltım sektörünü kapsamaktadır. Bunun yanında Adil Geçiş ve Karbon Fiyatlandırma Mekanizmaları, tüm sektörlerde uygulanacak politikaları destekleyen yatay politika alanları olarak tanımlanmaktadır. Böylece iklim değişikliğiyle mücadelede çevresel, ekonomik ve sosyal boyutları birlikte ele alan bütüncül bir yönetim anlayışının geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Akıllı şehir yaklaşımı açısından değerlendirildiğinde plan, dijital teknolojilerin iklim değişikliğiyle mücadelede etkin biçimde kullanılmasını öngörmektedir. Enerji sektöründe akıllı sayaçların yaygınlaştırılması, yenilenebilir enerji kaynaklarının elektrik şebekesine daha etkin şekilde entegre edilmesi ve akıllı ile mikro şebeke uygulamalarının geliştirilmesi öncelikli eylemler arasında yer almaktadır. Enerjide dijital dönüşüm yol haritalarının hazırlanması ile enerji verimliliğine yönelik ölçme, izleme ve raporlama faaliyetlerinin dijital sistemlerle yürütülmesi de stratejinin önemli bileşenleri arasında bulunmaktadır.

Sanayi sektöründe döngüsel ekonomi uygulamalarının yaygınlaştırılması; sürdürülebilir ürün girişimleri ve dijital ürün pasaportu gibi yenilikçi uygulamalarla desteklenmektedir. Yapı sektöründe akıllı yapı malzemelerinin kullanımının artırılması ve Bina Bilgi Modellemesi (BIM) ekosistemine uyumun güçlendirilmesi hedeflenirken, ulaştırma alanında akıllı ücretlendirme sistemleri, elektrikli araç şarj altyapıları ve dijital park yönetimi çözümlerinin geliştirilmesi sürdürülebilir ulaşım politikalarının temel araçları arasında gösterilmektedir. Tarım, ormancılık ve arazi kullanımına yönelik uygulamalarda ise uzaktan algılama teknolojileri, coğrafi bilgi sistemleri ve veri temelli üretim modelleri sayesinde doğal kaynakların korunması, üretim verimliliğinin artırılması ve çevresel etkilerin azaltılması amaçlanmaktadır.

Plan kapsamında belirlenen politika ve eylemler; enerji verimliliğinin artırılması, yenilenebilir enerji kullanımının yaygınlaştırılması, sürdürülebilir ulaşım sistemlerinin geliştirilmesi ve sera gazı emisyonlarının azaltılması hedefleri doğrultusunda şekillenmektedir. Aynı zamanda dijital teknolojilerin çevresel yönetim süreçlerine entegre edilmesini teşvik ederek akıllı şehir uygulamalarının sürdürülebilir kalkınma ilkeleriyle uyumlu biçimde geliştirilmesine katkı sağlamaktadır.

Tablo 8: 2030 Sanayi ve Teknoloji Stratejisi

Amaç	Strateji Kodu	Strateji
Amaç 1: Yüksek Teknoloji	Strateji 7	Yapay Zekâ Dönüşüm Programlarıyla YZ teknolojilerinin üretim süreçlerinde kullanımı artırılabilecek; işletmelerin YZ yetkinliklerini geliştirmek ve çalışanların YZ ile uyumunu sağlamak için uygulamalı eğitim programları oluşturulacaktır.
	Strateji 13	Tarım ve gıda güvenliğinin temini için; dikey tarım sistemleri, teknolojik gıda üretimi, robotik tarım, biyoteknolojik tarım ilaçları, genetik ıslah ve tohum geliştirme gibi alanlarda Ar-Ge çalışmaları ve yatırımlar desteklenecektir.
	Strateji 15	Nanoteknoloji ve malzeme bilimi araştırmaları, yüksek performanslı kompozitler, enerji depolama malzemeleri ve akıllı yüzey kaplamaları gibi alanlara odaklanacak; bu teknolojilerde Ar-Ge kapasitesi artırılabilecek ve sanayi üretimine entegrasyon sağlanacaktır.
Amaç 2: Dijital Ekonomi	Strateji 28	Fiber iletişim altyapıları ve yeni nesil haberleşme yatırımlarına sağlanacak desteklerle, sanayinin dijital dönüşüm koşulları oluşturulacaktır.
	Strateji 36	Büyük ölçekli veri merkezi ve bulut bilişim altyapılarına yönelik yatırımlar desteklenecek; bu alandaki uluslararası stratejik iş birlikleriyle, bölge ülkelerine hizmet verecek kapasiteye ulaşılabilecektir.
Amaç 3: Yeşil Dönüşüm	Strateji 50	Yeşil enerji teknolojilerinin şebeke entegrasyonunu ve stabilizasyonunu sağlayacak şekilde, yapay zekâ destekli sistemler oluşturulacaktır.
	Strateji 53	Akıllı şebeke sistemleri ve enerji depolama çözümleriyle, sanayide enerji arz güvenliği kesintisiz şekilde sağlanacaktır.
Amaç 4: Küresel Entegrasyon	Strateji 62	Yapay zekâ, siber güvenlik, yenilenebilir enerji teknolojileri ve biyoteknoloji gibi stratejik alanlarda ihracatı artırmak için sektör odaklı özel Ar-Ge ve yatırım teşvikleri ve pazar geliştirme programları oluşturulacaktır.
Amaç 5: Yapısal Dönüşüm	Strateji 83	Afet yönetimi teknolojileri geliştirilerek doğal afetlere karşı dirençli ve hazırlıklı bir yapı oluşturulacaktır.
	Strateji 97	Veri-analiz altyapısı TFV ölçümüne, girdi-çıktı analizlerine ve sektör/firma bazında değişim dinamiklerini izlemeye imkân verecek şekilde genişletilecek; büyük veri ve yapay zekâ destekli karar destek sistemleri oluşturulacak; bu alanda Dünya Bankası, OECD ve Asya Verimlilik Teşkilatı gibi kuruluşlarla iletişim güçlendirilecek ve iş birlikleri artırılabilecektir.

Kaynak: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2025.

TR72 Düzey 2 Bölgesi Bölge Planı (2024-2028)

TR72 Düzey II Bölgesi Bölge Planı (2024–2028), Kayseri, Sivas ve Yozgat illerinin ekonomik, sosyal, çevresel ve mekânsal gelişimine yön vermek üzere Orta Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından hazırlanmıştır. Planın vizyonu; “Ulusal ve uluslararası düzeyde rekabet edebilir, beşerî ve sosyal sermayesi gelişmiş, potansiyellerini değere dönüştürmüş, kent ve sosyal altyapısını geliştirerek yaşam kalitesini artırmış, ulaşılabilir Orta Anadolu” olarak belirlenmiştir. Vizyon doğrultusunda sanayide katma değer ve teknolojik dönüşümün artırılması, kırsal üretimin geliştirilmesi, turizm potansiyelinin değerlendirilmesi, kentsel yaşam kalitesinin yükseltilmesi ve afetlere karşı dirençliliğin güçlendirilmesi üzerinde durulmaktadır.

Plan; imalat sanayinde dijital ve yeşil dönüşümün sağlanması, orta-yüksek ve yüksek teknolojiye üretim artırılması, Ar-Ge ve tasarım kapasitesinin geliştirilmesi, işletmelerin kurumsallaşması ve yatırım altyapısının güçlendirilmesi üzerinde durmaktadır. Kırsal kalkınmada tarım ve hayvancılık ürünlerinin bölgede işlenerek katma değerinin artırılması, organik tarımın yaygınlaştırılması, yöresel ürünlerin markalaştırılması, tarımda teknoloji ve kaynak verimliliğinin geliştirilmesi, üretici örgütlenmesi, kırsal istihdam ve kadınların iş gücüne katılımı öne çıkmaktadır. Turizm alanında termal, kış, sağlık, doğa, kültür ve gastronomi turizminin geliştirilmesi; turizm altyapısının, tanıtım faaliyetlerinin ve hizmet standartlarının iyileştirilmesi öngörülmektedir.

Kentsel gelişme kapsamında yeşil alanların artırılması, çevresel sürdürülebilirliğin sağlanması, dezavantajlı grupların toplumsal yaşama katılımının desteklenmesi, sürdürülebilir ve akıllı ulaşım sistemlerinin geliştirilmesi ile erişilebilirliğin güçlendirilmesi amaçlanmaktadır. İklim değişikliği ve afet risk yönetimi belgelerinin hazırlanması, kentsel dönüşüm çalışmalarının geliştirilmesi ve risk altındaki yapı ve altyapıların güçlendirilmesi de planın temel konuları arasındadır.

Tablo 9: TR72 Düzey II Bölgesi Bölge Planı Stratejik Öncelik, Hedef ve Tedbirleri

Stratejik öncelik	Hedef	Tedbirler
1. Sanayide Kurumsallaşma ve Katma Değerli Üretimin Geliştirilmesi	Hedef 1.1. TR72 Bölgesi imalat sanayinde dijital dönüşüm sağlanacaktır.	İmalat sanayinde dijital unsurların kullanım oranı artırılabilecektir. TR72 imalat sanayinde dijital pazarlama hacminin toplam pazarlama hacmine oranı yükseltilecektir.
	Hedef 1.2. TR72 Bölgesi imalat sanayinin rekabetçilik seviyesi yükseltilecek, orta-yüksek ve yüksek teknoloji ürün üretimi artırılacak ve tasarım ekosistemi geliştirilecektir.	Orta-yüksek ve yüksek teknolojiye üretim için yatırım ortamı ve altyapı iyileştirilecektir. İmalat sanayine yönelik tedarik zinciri güçlendirilecektir. Ar-Ge ve tasarım ekosistemi geliştirilecektir.
	Hedef 1.3. TR72 imalat sanayinde yeşil dönüşüm desteklenecek; döngüsel, sürdürülebilir ve yalın üretim uygulamalarıyla verimlilik artırılacaktır.	Yeşil dönüşüm desteklenecek ve kurumsal karbon ayak izleri azaltılacaktır. Verimsiz süreçlerin ve israfların azaltılmasına yönelik ortak faaliyetler yürütülecektir. İmalat sanayinin kurumsallaşma ihtiyaçları karşılanacak ve merkez ilçeler dışındaki işletmelerin kurumsal gelişimi desteklenecektir.
	Hedef 1.4. Yatırım altyapısı iyileştirilecektir.	Organize sanayi bölgelerinin altyapısı iyileştirilecektir. Yatırıma hazır alanlar görselleştirilerek yatırımcılara sunulacaktır. Büyük yatırımlar için uygun alanlar tespit edilecektir.
2. Kırsalda Katma Değerli Üretimin Geliştirilmesi	Hedef 2.1. Birincil tarım ürünlerinin bölgede işlenmesi ve pazarlanması sağlanacaktır.	Bölgede üretilen tarım ürünleri tespit edilecek ve bölge içerisinde işlenmesi teşvik edilecektir. Tarımsal ürünlerin pazarlama ve satış olanakları geliştirilecektir. Hayvancılık faaliyetleri ve üretim altyapıları desteklenecektir.

	Hedef 2.2. Organik tarım yaygınlaştırılacaktır.	Organik tarım üretim ve eğitim faaliyetleri desteklenecektir. Organik tarım sertifikasyon ve yatırım olanakları geliştirilecektir.
	Hedef 2.3. Yerel ürünlerin coğrafi işaret kapsamına alınması, markalaştırılması ve ticarileştirilmesi desteklenecektir.	Ata tohumları ile coğrafi işaret alma potansiyeli bulunan ürünler tespit edilecektir. Coğrafi işaretli ürünlerin üretim ve pazarlama olanakları geliştirilecektir.
	Hedef 2.4. Tarımda yeşil ekonomi geliştirilecektir.	Toprağın etkin kullanımı ve toprak sağlığına yönelik önlemler geliştirilecektir. Tarımda kaynak verimliliği uygulamaları yaygınlaştırılacaktır. Tarımda teknoloji kullanımı artırılacaktır.
	Hedef 2.5. Kırsalda istihdam imkânları geliştirilecek ve kadınların iş gücüne katılımı artırılacaktır.	Kırsal alanlarda yatırım altyapısı desteklenecektir. Kırsalda örgütlenme ve istihdam imkânları geliştirilecektir.
3. Alternatif Turizm İmkânlarının Geliştirilmesi	Hedef 3.1. Bölgede termal turizm geliştirilecek ve termal turizm değerlerinin tanıtımı yapılacaktır.	Termal turizm altyapısı geliştirilecek ve termal turizm olanaklarının tanıtımı yapılacaktır.
	Hedef 3.2. Kayseri ve Sivas'ta kış turizmi geliştirilecek ve kış turizmini tamamlayıcı aktiviteler artırılacaktır.	Kış turizmi geliştirilecek ve tanıtım organizasyonları düzenlenecektir.
	Hedef 3.3. Kayseri'de sağlık turizmi altyapısı geliştirilecek ve sağlık turizmi tanıtımı yapılacaktır.	Sağlık turizmi altyapısı geliştirilecek ve tanıtım faaliyetleri yürütülecektir.
	Hedef 3.4. Bölgedeki doğal yapı ve ören yerleri korunarak turizme kazandırılacaktır.	Doğal yapılar ve ören yerleri araştırılacak, korunacak ve altyapıları geliştirilecektir. Ulaşım imkânları iyileştirilecek, tanıtım faaliyetleri yürütülecek ve turizm tesislerinin hizmet kalitesi artırılacaktır.
	Hedef 3.5. Gastronomi ürünlerinin tanıtımına yönelik organizasyonlar düzenlenecek ve hizmet standartlarının sürdürülebilirliği sağlanacaktır.	Bölgenin gastronomi değerleri belirlenecektir. Gastronomi tanıtım faaliyetleri düzenlenecektir. Hizmet standartları yükseltilecek ve sürdürülebilirliği sağlanacaktır.
4. Bölgenin Kentsel Yaşam Kalitesinin Yükseltilmesi ve Doğal Afetlere Karşı Dirençli Hâle Getirilmesi	Hedef 4.1. Kentsel yaşam kalitesi yükseltilecektir.	Yeşil alanlar geliştirilecek ve çevresel sürdürülebilirlik sağlanacaktır. Dezavantajlı grupların sosyal uyumu ve toplumsal hayata katılımı artırılacaktır. Sürdürülebilir ulaşım altyapısı geliştirilerek kent içi ve şehirler arası erişilebilirlik güçlendirilecektir.
	Hedef 4.2. Kentsel dönüşüm uygulamalarıyla afetlere karşı direncin artırılması sağlanacaktır.	İklim değişikliği ve afet risk yönetimi strateji belgeleri hazırlanacaktır. İl kentsel dönüşüm belgeleri oluşturulacaktır. Riskler ile bunlara maruz kalacak kişiler, binalar, yollar ve altyapılar belirlenecek; savunmasız unsurlar koruma altına alınarak güçlendirilecektir.

Kaynak: Orta Anadolu Kalkınma Ajansı, 2024.

2.2. Suşehri İlçesi

İlçe Tarihi

1865 yılında gerçekleştirilen vilayet düzenlemesi kapsamında Şebinkarahisar Sancağı, Trabzon'dan ayrılarak Amasya ve Tokat ile Sivas Vilayeti'ne bağlanır. Söz konusu düzenlemeyle Suşar (Gölova) ve Akşar subaşılıkları kaldırılır; Endres köyünde ilçe teşkilatı kurularak yerleşime Suşehri adı verilir.

Suşehri, geçmişe eski dönemlere uzanan bir yerleşim merkezi olarak bilinmektedir. İlçe tarihinin Bakır Çağı'na kadar uzandığı rivayet edilmekte; ova kesiminde, Kayadelen köyü civarında günümüzde Kılıçkaya Baraj Gölü altında kalan alanda Bakır Çağı özellikleri gösteren eşyalara rastlandığı belirtilmektedir. Akşar, Eskişar ve Kale köyleri ile Çataloluk beldesinde Roma, Bizans ve Selçuklu dönemlerinden kalma kale kalıntıları bulunmaktadır. Büyükgüzel ve Küçüküzel köylerinin eski yerleşim alanlarının Roma döneminde önemli merkezler olduğu, bölgede rastlanan tarihî kalıntılardan anlaşılmaktadır. Küçüküzel köyünde bulunan mermer aslan başı Sivas Müzesi'nde sergilenirken, aynı köyde önemli bir yapıya ait olduğu değerlendirilen bazı kalıntılar Hükümet Konağı bahçesinde muhafaza edilmektedir.

Günümüzde Suşehri'ne bağlı bir köy olan Akşar'ın (Akşar-Abat), özellikle Orta Çağ'da önemli bir merkez niteliği taşıdığı tarihî kaynaklardan anlaşılmaktadır. Aynı kaynaklar, Suşehri ve çevresinin idari açıdan Akşar'a bağlı olduğunu ve Suşehri Ovası'nın geçmişte "Akşar Ovası" olarak anıldığını göstermektedir.

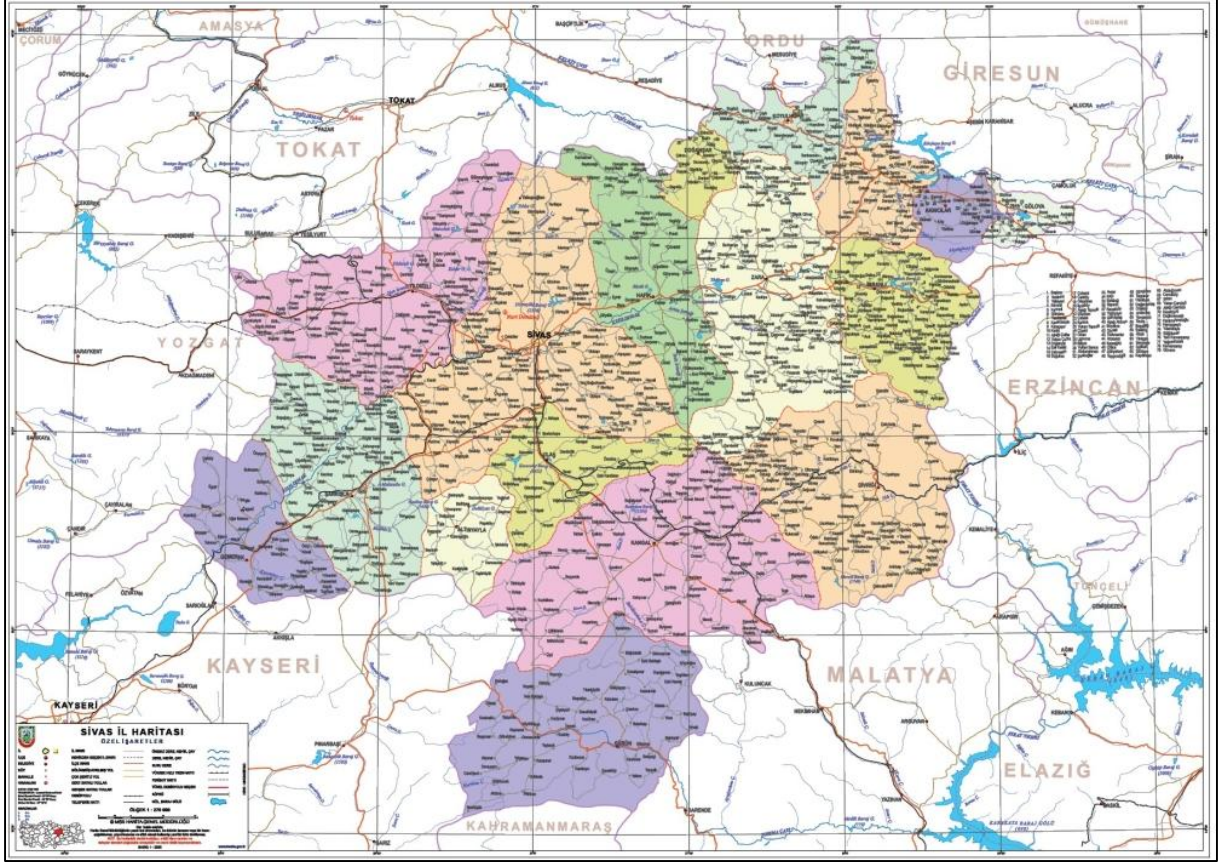
İlçenin ilk yerleşim alanı, günümüzdeki ilçe merkezinin yaklaşık iki kilometre doğusunda yer alan Çayırbaşı mevkiinde bulunmaktadır. Bulahi ve Bulahiye adlarıyla anılan yerleşimin depremler sonucunda yıkılmasının ardından ilçe, Andıryas adıyla günümüzde bulunduğu alanda gelişmeye başlar. Eski yerleşim adının izleri günümüzde de görülmekte olup, ilçenin doğusunda yer alan bir bölge "Bulaklı" olarak adlandırılmaktadır.

İdari Yapı

Suşehri, Sivas iline bağlı bir ilçe olup Kelkit Havzası içerisinde, Karadeniz Bölgesi ile İç Anadolu Bölgesi arasındaki geçiş güzergâhında yer almaktadır. İlçenin idari yapısı, belediye teşkilatı ile köy yerleşimlerinden oluşmaktadır. İlçe sınırları içerisinde 71 köy, belediye sınırları içerisinde ise 13 mahalle bulunmaktadır. Coğrafi konumu, tarımsal üretim potansiyeli, orman varlığı ve ulaşım bağlantılarıyla Suşehri, Sivas'ın önemli ilçeleri arasında yer almaktadır.

Coğrafi Durum

Suşehri, Türkiye'nin kuzeydoğu bölümünde, 40.1623° Kuzey enlemi ile 38.0752° Doğu boylamında, Karadeniz ve İç Anadolu bölgeleri arasındaki geçiş kuşağında yer almaktadır. İlçenin kuzeyinde Karadeniz, güneyinde ise Köseadağ ve Kızıldağ bulunmaktadır. Yüzölçümü 985 km² olan ilçenin doğusunda Akıncılar, güneyinde İmranlı, güneybatısında Zara, batısında Koyulhisar ve kuzeydoğusunda Şebinkarahisar ilçeleri yer almaktadır.

Şekil 1: Sivas Mülki İdare İl Haritası

Kaynak: Harita Genel Müdürlüğü, 2025.

Karadeniz dağları, deniz etkilerinin ilçeye ulaşmasını sınırlandırmaktadır. Yaklaşık 950 metre rakıma sahip olan Suşehri, coğrafi konumu bakımından Karadeniz ve İç Anadolu bölgelerinin çeşitli özelliklerini birlikte yansıtan bir geçiş alanı niteliğindedir. İlçenin çevresi Kızıldağ, Köseadağı ve Karadeniz dağlarıyla çevrilidir.

İlçe merkezinden doğuya doğru uzanan Suşehri Ovası, yüksek kesimlerden taşınan alüvyonlarla kaplı olup tarımsal üretim açısından elverişli bir yapıya sahiptir. İlçe sınırları içerisinde geçen Kelkit Çayı üzerinde inşa edilen Kılıçkaya ve Çamlığöze barajları, bölgede önemli su yüzeyleri oluşturmaktadır.

İklim ve Bitki Örtüsü

Suşehri, Karadeniz Bölgesi ile İç Anadolu Bölgesi arasında yer alan coğrafi konumu nedeniyle her iki bölgenin iklim özelliklerinin etkilerinin görüldüğü bir geçiş alanı niteliğindedir. İlçede yazlar genel olarak sıcak ve kurak, kışlar ise soğuk geçmekte; kış mevsimindeki yağışlar çoğunlukla kar şeklinde görülmektedir. Yağışların özellikle ilkbahar döneminde yoğunlaştığı, sonbahar mevsiminin ise görece kısa sürdüğü belirtilmektedir.

İklim özelliklerinin farklı coğrafi ve topoğrafik koşullardan etkilenmesi, ilçenin bitki örtüsünde çeşitlilik oluşturmaktadır. İlçenin kuzey kesiminde yer alan Tatar bölgesi ile güneyde bulunan Karacaören çevresinde ormanlık alanlar görülmektedir. Ormanlık alanların dışında kalan kesimlerde ise çalılık ve fundalık alanların yanı sıra çayır ve meralar yayılım göstermektedir. Söz konusu doğal örtü, ilçenin geçiş kuşağındaki konumu ve yükselti farklılıklarıyla birlikte çeşitlilik göstermektedir.

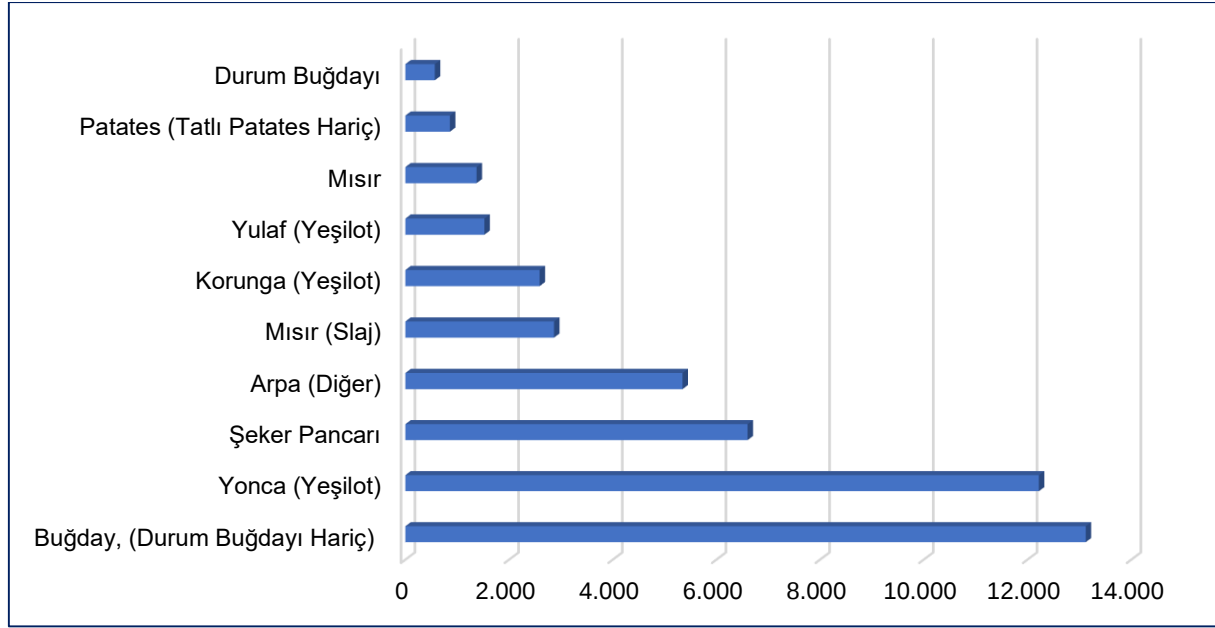
Tarım

Suşehri ekonomisinin temelini tarım ve hayvancılık faaliyetleri oluşturmaktadır. İlçe toplam 100.600 hektar yüzölçümüne sahip olup 50.651 hektarlık alan tarım arazisi niteliğindedir. Tarım arazilerinin

13.000 hektarını sulanan alanlar, 12.651 hektarını sulanabilir nitelikte olmasına rağmen sulanamayan alanlar ve 25.000 hektarını kuru tarım alanları oluşturmaktadır.

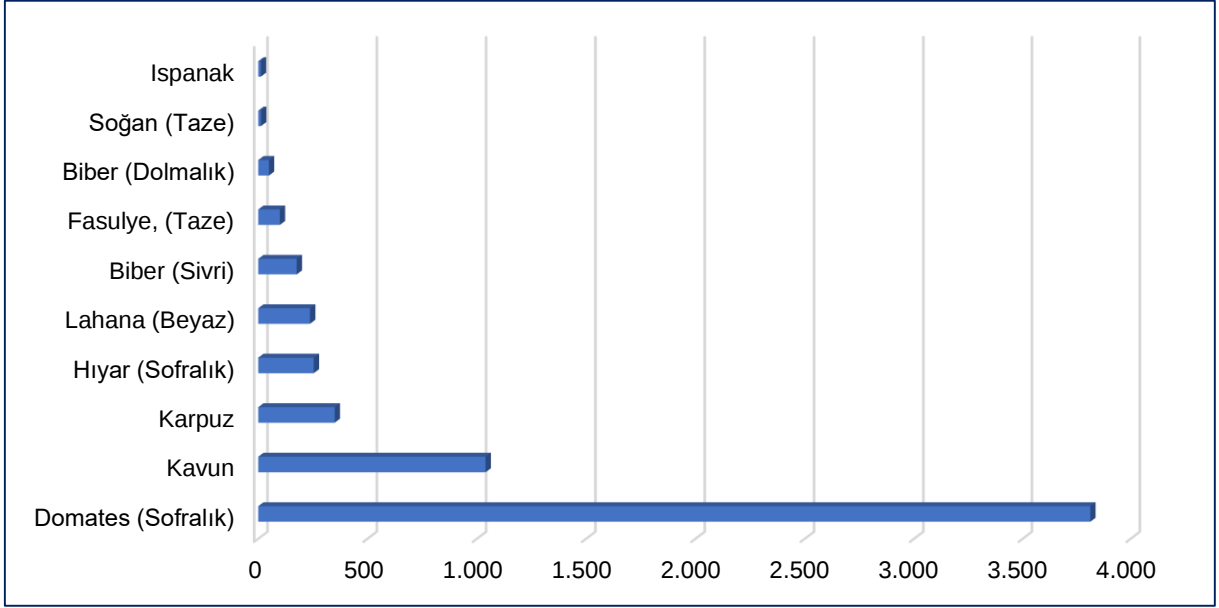
İlçenin coğrafi konumu ve rakım özellikleri, mikroklima koşullarının oluşmasına ve Sivas ili genelindeki bitkisel üretim deseninden farklı ürünlerin yetiştirilmesine olanak sağlamaktadır. Mikroklima koşullarının etkisiyle hububat üretiminde ekim ve hasat dönemlerinin Sivas il geneline kıyasla yaklaşık üç hafta daha erken başladığı belirtilmektedir. Tarımsal üretimde makineli tarım yöntemleri yaygın olarak kullanılmakta, sulama imkânı bulunan alanlarda ise sulu tarım uygulamaları gerçekleştirilmektedir.

Şekil 2: Suşehri 2025 Başlıca Tahıl Üretim İstatistikleri (Ton)

Kaynak: TÜİK, 2026.

İlçenin tarımsal üretim yapısında tahıllar, yem bitkileri, endüstri bitkileri, sebze ve meyve üretimi birlikte yer almaktadır. Üretim çeşitliliği, bitkisel üretimin yanı sıra hayvancılık faaliyetlerinin ihtiyaç duyduğu yem kaynaklarının karşılanması açısından da önem taşımaktadır. Tarımsal ürün çeşitliliği ve sulanabilir arazi varlığı, Suşehri'nin tarımsal üretim potansiyelini destekleyen başlıca unsurlar arasında yer almaktadır.

Şekil 3: Suşehri 2025 Başlıca Sebze ve Meyve Üretim İstatistikleri (Ton)

Kaynak: TÜİK, 2026.

Suşehri’nde buğday, şeker pancarı, fasulye, patates, kavun ve karpuz başta olmak üzere çeşitli tarımsal ürünlerin yetiştiriciliği yapılmaktadır. Son yıllarda ilçenin güneye bakan Günlüce, Akıncı, Arpacı ve Eskimeşe köylerinde Antep fıstığı yetiştiriciliği de gerçekleştirilmektedir. Ürün deseninde görülen çeşitlenme, ilçenin mikroklima özelliklerinin farklı tarımsal ürünlerin yetiştirilmesi açısından sunduğu potansiyeli göstermektedir.

Hayvancılık, tarımsal üretimle birlikte ilçe ekonomisinin temel geçim kaynakları arasında yer almaktadır. Yem bitkileri üretimi ile çayır ve mera alanlarının varlığı, hayvancılık faaliyetlerinin sürdürülmesine katkı sağlamaktadır. Bitkisel üretim ve hayvancılığın birlikte yürütülmesi, tarımsal faaliyetlerin çeşitlenmesi ve kırsal ekonomik yapının devamlılığı açısından önem taşımaktadır.

Su ürünleri yetiştiriciliği ise Suşehri’nin hayvancılık faaliyetleri içerisinde öne çıkan üretim alanlarından biridir. Özellikle alabalık yetiştiriciliği, ilçenin sahip olduğu su kaynaklarının ekonomik faaliyetlere kazandırılması açısından önem taşımaktadır. İlçeye ilişkin resmî kaynaklarda Suşehri’nin Türkiye’nin alabalık ihtiyacının yaklaşık %10’unu karşıladığı belirtilmekte olup, söz konusu oran ilçenin su ürünleri yetiştiriciliğindeki üretim potansiyeline işaret etmektedir.

Sanayi

Suşehri’nde sanayi sektörü, büyük ölçekli üretim tesislerinden ziyade küçük ölçekli imalat ve tarımsal ürünlerin işlenmesine yönelik faaliyetlerden oluşmaktadır. İlçenin temel sanayi altyapısını oluşturan Suşehri Küçük Sanayi Sitesi’nde 130 iş yeri bulunmakta, bunların 120’si dolu olup doluluk oranı %92,3’e ulaşmaktadır. TR72 Bölge Planı’nda Suşehri, Sivas’ta imalat sanayisi işletmelerinin yoğunlaştığı ilçeler arasında gösterilmektedir. Tarım ve hayvancılığa dayalı üretim yapısı, ilçedeki sanayi faaliyetlerinin gelişme yönünü de belirlemektedir. 2024 yılında hizmete açılan Bakliyat Eleme ve Ayıklama Tesisi’nde kuru fasulye ve nohut işlenmekte; belediye bünyesindeki paketleme altyapısıyla yerel ürünlerin pazara hazırlanması sağlanmaktadır. Coğrafi işaretli Suşehri kuru fasulyesi başta olmak üzere bakliyat ürünleri ile hayvansal ürünler ve su ürünleri; işleme, paketleme, depolama ve soğuk zincir yatırımları açısından ilçenin başlıca gelişme alanlarını oluşturmaktadır. Sanayi altyapısının genişletilmesine yönelik Suşehri Organize Sanayi Bölgesi kurulması çalışmaları devam etmektedir.

Ulaşım

Suşehri, İç Anadolu ile Karadeniz ve Doğu Anadolu arasındaki karayolu bağlantıları üzerinde yer alan önemli geçiş noktalarından biridir. Karayolları 16. Bölge Müdürlüğü 163. Suşehri Şube Şefliği sorumluluk alanındaki devlet ve il yolları, ilçenin bölgesel ulaşım bağlantılarının temelini oluşturmaktadır. Suşehri; Zara, İmranlı, Akıncılar, Koyulhisar ve Şebinkarahisar başta olmak üzere çevre ilçe ve yerleşimlerle devlet yolları, il yolları ve bağlantı yolları üzerinden ulaşım ilişkisi kurmaktadır.

Şekil 4: Karayolları 16. Bölge Müdürlüğü Suşehri Şube Şefliği Karayolu Ağı Haritası

Kaynak: Karayolları Genel Müdürlüğü, 2026.

İlçenin karayolu ulaşımındaki temel bağlantısını D100 Devlet Yolu oluşturmaktadır. Türkiye'nin doğu-batı doğrultusundaki önemli karayolu koridorlarından biri olan D100, Suşehri'nin çevre il ve ilçelerle bağlantısını güçlendirmekte ve ilçeye bölgesel ölçekte önemli bir erişilebilirlik avantajı sağlamaktadır. İlçenin Sivas kent merkeziyle karayolu bağlantısı ise Zara güzergâhı üzerinden sağlanmaktadır. Mevcut karayolu ağı, Suşehri'nin çevre yerleşimlerle ekonomik, ticari ve sosyal ilişkilerinin sürdürülmesinde belirleyici rol oynamaktadır.

D100 Devlet Yolu üzerinde yer alması, ilçenin ekonomik faaliyetleri ve pazarlara erişimi açısından da önem taşımaktadır. Tarım, hayvancılık ve su ürünleri başta olmak üzere ilçede üretilen ürünlerin çevre illere ve farklı pazarlara ulaştırılmasında karayolu ağı temel ulaşım altyapısını oluşturmaktadır. Karayolu bağlantılarının sağladığı erişilebilirlik, tarımsal ve ticari ürünlerin taşınmasını kolaylaştırırken ilçenin bölgesel ekonomik ilişkilerinin gelişmesine de katkı sağlamaktadır.

Tablo 10: Suşehri'nin Bazı İllere Uzaklığı

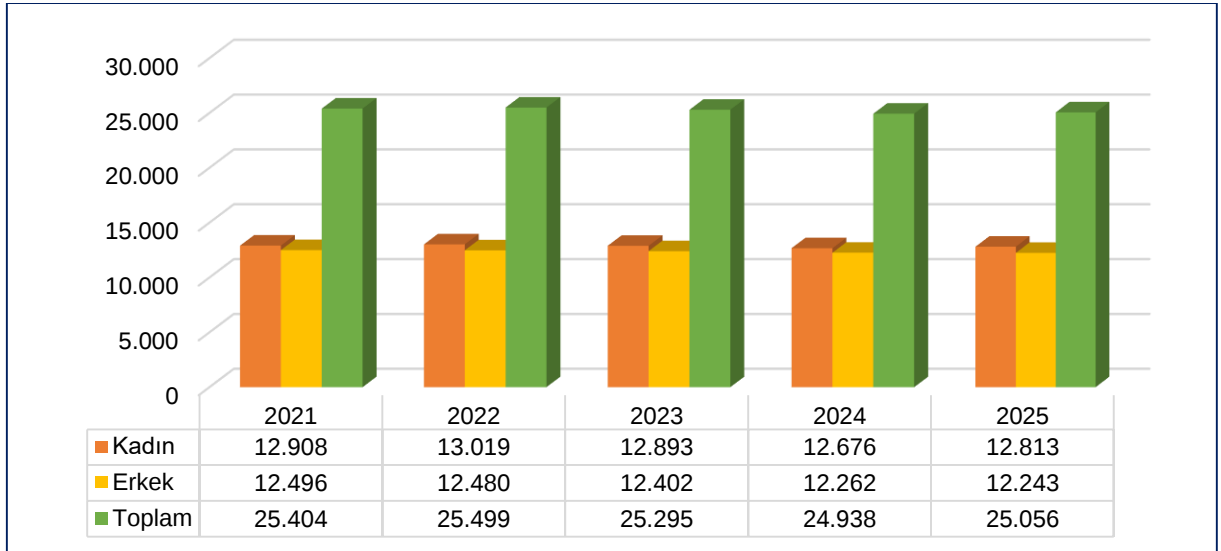
İller	Mesafe (km)
Sivas (Suşehri)-Sivas (Merkez)	129
Sivas (Suşehri)-İstanbul	898
Sivas (Suşehri)-Ankara	560
Sivas (Suşehri)-Erzincan	146
Sivas (Suşehri)-Kayseri	327
Sivas (Suşehri)-Ordu	177

Kaynak: Karayolları Genel Müdürlüğü, 2026.

Suşehri'nde doğrudan havayolu ve demiryolu ulaşımı bulunmamakta, ilçenin şehirler arası ulaşım yapısı ağırlıklı olarak karayoluna dayanmaktadır. Havayolu erişimi çevre illerde bulunan havalimanları üzerinden sağlanabilmektedir. Karayolu ağı üzerindeki konumu ve çevre yerleşimlerle kurduğu ulaşım bağlantıları, Suşehri'nin bölgesel erişilebilirliğini desteklemekte; ekonomik, ticari ve sosyal hareketliliğin sürdürülmesi açısından önem taşımaktadır.

Nüfus

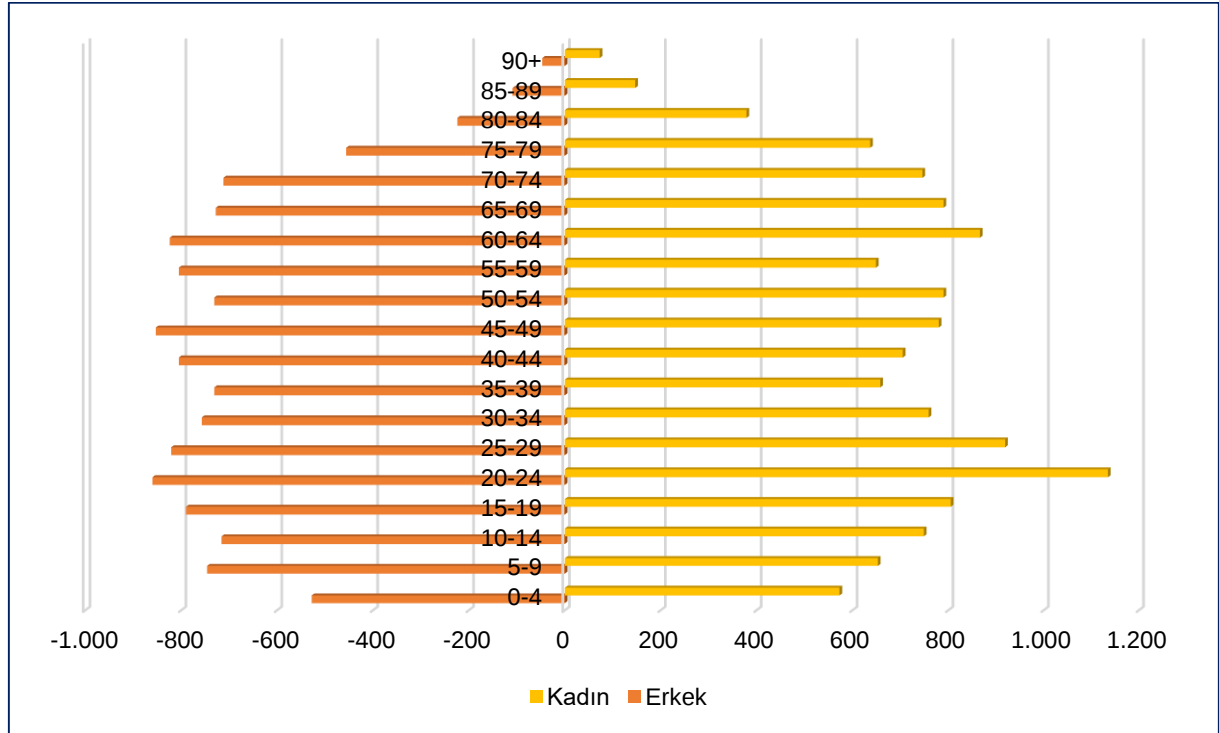
TÜİK 2025 yılı verilerine göre Suşehri'nin toplam nüfusu 25.056 kişidir. Nüfusun 12.813'ünü kadınlar, 12.243'ünü ise erkekler oluşturmaktadır. Kadınların toplam nüfus içerisindeki payı yaklaşık %51,1, erkeklerin payı ise %48,9 düzeyindedir. Cinsiyete göre nüfus dağılımının birbirine yakın değerlerde seyretmesi, ilçede kadın ve erkek nüfusu arasında dengeli bir dağılım bulunduğunu göstermektedir.

Şekil 5: Suşehri Yıllara ve Cinsiyete Göre Nüfus Dağılımı

Kaynak: TÜİK, 2026

Şekil 5 incelendiğinde, 2021–2025 döneminde kadın ve erkek nüfusunun birbirine yakın bir dağılım gösterdiği, kadın nüfusunun ise dönem boyunca erkek nüfusundan sınırlı ölçüde yüksek seyrettiği görülmektedir. Toplam nüfus 2021 yılında 25.404 kişi iken 2022 yılında 25.499 kişiye yükselmiş; 2023 yılında 25.295 kişiye, 2024 yılında ise 24.938 kişiye gerilemiştir. Nüfus, 2025 yılında bir önceki yıla göre sınırlı bir artış göstererek 25.056 kişiye ulaşmıştır. Beş yıllık dönem genelinde önemli bir nüfus değişimi yaşanmadığı, yıllar itibarıyla sınırlı artış ve azalışların gerçekleştiği görülmektedir.

İlçenin 985 km² yüzölçümü ve 2025 yılı nüfusu dikkate alındığında nüfus yoğunluğu kilometrekare başına yaklaşık 25 kişi düzeyindedir. Nüfus yoğunluğunun görece düşük düzeyde olması, ilçenin geniş yüzölçümü ve kırsal yerleşim yapısıyla ilişkili bir özellik olarak değerlendirilmektedir.

Şekil 6: Suşehri İlçesi 2025 Yılı Nüfus Yaş Grafiği

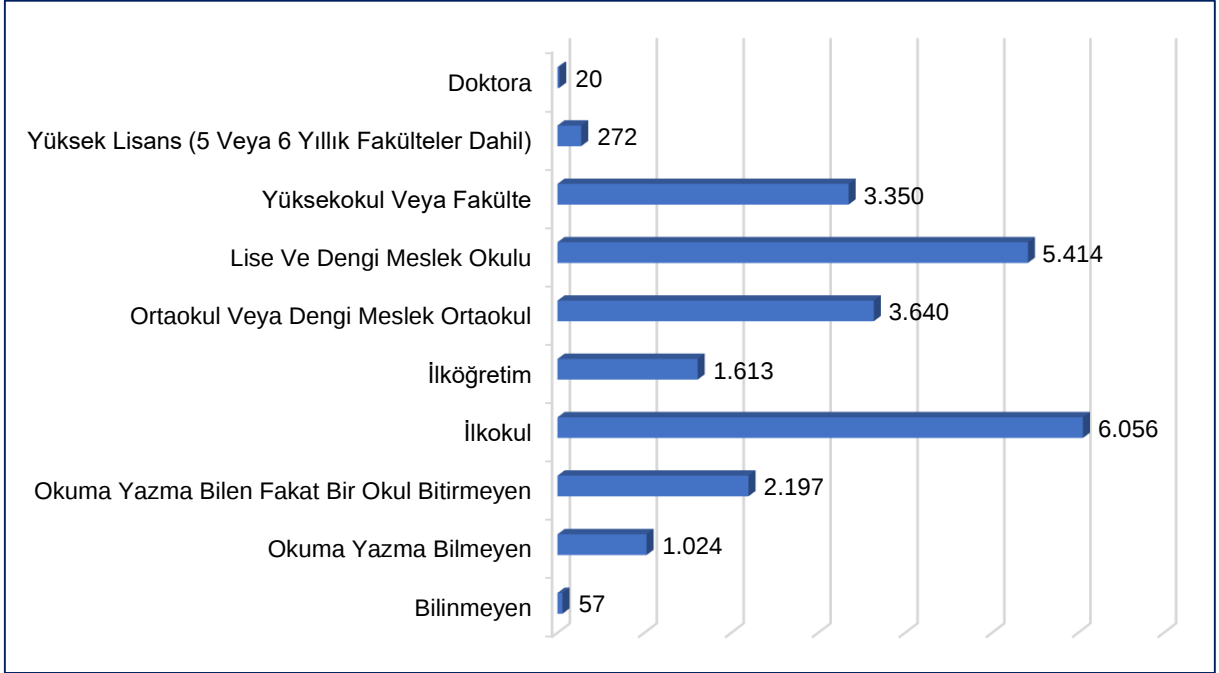
Kaynak: TÜİK, 2026.

Şekil 6'da Suşehri'nin 2025 yılı nüfusunun yaş gruplarına göre dağılımı görülmektedir. Yaş yapısı incelendiğinde çalışma çağındaki nüfusun toplam nüfus içerisinde önemli bir ağırlığa sahip olduğu görülmektedir. Özellikle 20–24 yaş grubu nüfus büyüklüğü açısından öne çıkarken, 25–29, 45–49 ve 60–64 yaş grupları da nüfusun yoğunlaştığı yaş aralıkları arasında yer almaktadır. Çalışma çağındaki nüfusun varlığı, ilçenin iş gücü potansiyeli açısından önem taşımaktadır.

Çocuk yaş gruplarında nüfusun belirli bir düzeyde seyrettiği, ileri yaş gruplarında ise genel olarak azalma eğilimi gösterdiği görülmektedir. Özellikle 75 yaş ve üzerindeki yaş gruplarında kadın nüfusunun erkek nüfusundan daha yüksek olduğu dikkat çekmektedir. Yaş gruplarının genel dağılımı; çalışma çağındaki nüfusun belirgin bir ağırlığa sahip olduğu, çocuk nüfusun varlığını sürdürdüğü ve ileri yaşlara doğru nüfusun kademeli olarak azaldığı bir demografik yapı ortaya koymaktadır.

Eğitim

Suşehri'nin eğitim profili, farklı eğitim kademelerine dağılan bir nüfus yapısı sergilemekle birlikte ilkökul ile lise ve dengi meslek okulu mezunlarının sayısal olarak öne çıktığını göstermektedir. Yükseköğretim mezunlarının nüfus içerisindeki varlığı ilçenin nitelikli insan kaynağı açısından sahip olduğu potansiyeli desteklerken, eğitim düzeyleri arasındaki dağılım; yaşam boyu öğrenme, mesleki eğitim ve dijital becerilerin geliştirilmesine yönelik çalışmaların önemini ortaya koymaktadır.

Şekil 7: Suşehri Nüfusu Eğitim Durumu 2025

Kaynak: TÜİK, 2026.

İlçede eğitim düzeyi bakımından en büyük grubu 6.056 kişi ile ilkokul mezunlarının oluşturduğu yukarıdaki şekilde görülmektedir. İlkokul mezunlarını 5.414 kişi ile lise ve dengi meslek okulu mezunları, 3.640 kişi ile ortaokul veya dengi meslek ortaokulu mezunları izlemektedir. Yüksekokul veya fakülte mezunu 3.350 kişinin bulunması, yükseköğretim görmüş nüfusun da ilçenin eğitim yapısı içerisinde önemli bir yer tuttuğunu göstermektedir.

İlköğretim mezunu nüfus 1.613 kişi olarak kaydedilirken, okuma yazma bilen ancak herhangi bir okul bitirmeyenlerin sayısı 2.197, okuma yazma bilmeyenlerin sayısı ise 1.024 kişidir. Lisansüstü eğitim düzeyinde 272 yüksek lisans ve 20 doktora mezunu bulunmaktadır. Eğitim düzeylerine ilişkin genel dağılım, ilçede temel ve ortaöğretim mezunlarının ağırlığını koruduğunu, yükseköğretim ve lisansüstü eğitim almış nüfusun ise nitelikli insan kaynağı açısından dikkate değer bir potansiyel oluşturduğunu göstermektedir.

İlçelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması (SEGE 2022)

İlçelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması (İlçe SEGE-2022), Türkiye'deki 973 ilçenin sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeylerinin karşılaştırmalı olarak değerlendirilmesine yönelik hazırlanmıştır. Araştırmada ilçeler için sosyo-ekonomik gelişmişlik endeksi skorları hesaplanmış; elde edilen skorlar doğrultusunda ilçelerin ülke genelindeki sıralamaları ve gelişmişlik kademeleri belirlenmiştir. Sosyo-ekonomik gelişmişliğin ölçülmesinde kullanılan değişkenler; demografi, istihdam ve sosyal güvenlik, eğitim, sağlık, finans, rekabetçilik, yenilikçilik ve yaşam kalitesi olmak üzere sekiz temel boyutta gruplandırılmıştır.

Araştırmada sekiz boyut altında toplam 56 değişken kullanılmaktadır. Değişkenlerin belirlenmesinde kişi başına düşen refah göstergeleri ile ilçelerin Türkiye içerisindeki paylarını yansıtan göstergeler arasında denge gözetilmektedir. Aynı zamanda boyutlar arasındaki değişken dağılımı ile sosyo-ekonomik gelişmişliğin sosyal ve ekonomik yönlerini temsil eden göstergelerin dengeli biçimde ele alınmasına önem verilmektedir.

Tablo 11: SEGE 2022-Sivas İlçeler Sıralaması

	Genel Sıralama	İl İçindeki Sıralama	Skor	Kademe
Merkez	110	1	1,138	2
Sarıklışla	417	2	-0,178	4
Divriği	445	3	-0,218	4
Suşehri	480	4	-0,280	4
Zara	556	5	-0,400	4
Kangal	608	6	-0,472	4
Gürün	609	7	-0,475	4
Gemerek	615	8	-0,478	4
Akıncılar	640	9	-0,511	5
İmranlı	704	10	-0,587	5
Gölova	711	11	-0,594	5
Ulaş	712	12	-0,595	5
Doğanşar	737	13	-0,625	5
Altınyayla	762	14	-0,664	5
Hafik	807	15	-0,742	5
Koyulhisar	813	16	-0,748	5
Yıldızeli	817	17	-0,762	5

Kaynak: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2022.

İlçe SEGE-2022 sonuçlarına göre Suşehri, Türkiye genelindeki 973 ilçe arasında 480. sırada, Sivas ili ilçeleri arasında ise 4. sırada yer almaktadır. İlçe, -0,280 endeks skoru ile dördüncü gelişmişlik kademesinde bulunmaktadır. Sivas Merkez, Şarkışla ve Divriği'nin ardından il genelinde üst sıralarda yer alan Suşehri; Zara, Kangal, Gürün, Gemerek ve diğer ilçelerin önünde konumlanmaktadır.

Suşehri'nin SEGE-2022 sıralamasındaki konumu, ilçenin sosyo-ekonomik yapısının demografi, istihdam, eğitim, sağlık, finans, rekabetçilik, yenilikçilik ve yaşam kalitesi göstergelerinin birlikte değerlendirilmesi sonucunda ortaya çıkmaktadır. Dördüncü gelişmişlik kademesinde yer alan ilçenin mevcut sosyo-ekonomik konumunun geliştirilmesi açısından ekonomik faaliyetlerin çeşitlendirilmesi, istihdam olanaklarının güçlendirilmesi, beşerî sermayenin geliştirilmesi, teknolojik kapasitenin artırılması ve yaşam kalitesini destekleyen hizmetlerin iyileştirilmesi önem taşımaktadır.

Altyapı ve Teknoloji

Suşehri'nin temel altyapı yapısı; ulaşım, içme suyu, kanalizasyon ve diğer yerel hizmetlere yönelik sistemlerden oluşmaktadır. İlçede temel altyapı hizmetlerinin geliştirilmesi ve mevcut sistemlerin iyileştirilmesine yönelik yatırım, bakım ve yenileme çalışmaları Sivas İl Özel İdaresi, Suşehri Belediyesi ve ilgili kamu kurumları tarafından yürütülmektedir. Altyapı hizmetlerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar, hizmet kalitesinin yükseltilmesi ve kırsal yerleşimlerin ihtiyaçlarının karşılanması açısından önem taşımaktadır.

Kamu hizmetlerine dijital erişim açısından e-Devlet ve elektronik belediyeçilik uygulamaları, vatandaşların çeşitli hizmetlere çevrim içi ortamda erişmesine olanak sağlamaktadır. Belediyeçilik hizmetlerinin dijital ortama taşınması; hizmetlere erişimin kolaylaştırılması, işlem süreçlerinin hızlandırılması ve kurumsal hizmet kapasitesinin geliştirilmesi açısından önem taşımaktadır. Coğrafi bilgi sistemleri, sayısal arşiv, çevrim içi hizmet platformları ve veri yönetimi uygulamalarının geliştirilmesi

ise yerel yönetim süreçlerinde dijital dönüşümü destekleyebilecek başlıca teknoloji alanları arasında yer almaktadır.

İlçenin altyapı ve teknoloji alanındaki gelişim ihtiyaçları; temel altyapının güçlendirilmesi, internet ve iletişim altyapısının geliştirilmesi, dijital kamu hizmetlerinin yaygınlaştırılması ve veri temelli yönetim kapasitesinin artırılması ekseninde şekillenmektedir. Özellikle ilçe merkezi ile kırsal yerleşimler arasındaki hizmet ve dijital erişim farklılıklarının azaltılması, teknolojik imkânlardan daha etkin yararlanılması açısından önem taşımaktadır. Akıllı tarım, altyapı izleme, afet yönetimi, çevresel izleme ve dijital belediyeçilik gibi yerel ihtiyaçlara yönelik teknolojik uygulamaların geliştirilmesi; hizmet sunumunun etkinliğinin artırılması, kırsal kalkınmanın desteklenmesi ve yaşam kalitesinin yükseltilmesi açısından potansiyel taşımaktadır.

Öncelikli İhtiyaçlar

Suşehri'nin kırsal yerleşim yapısı, ekonomik faaliyetlerin ağırlıklı olarak tarım ve hayvancılığa dayanması ve sosyoekonomik gelişmişlik düzeyi, ilçenin gelişim ihtiyaçlarını şekillendiren temel unsurlar arasında yer almaktadır. Ekonomik faaliyetlerin çeşitlendirilmesi, istihdam olanaklarının geliştirilmesi ve özellikle genç nüfusa yönelik ekonomik ve sosyal fırsatların artırılması önem taşımaktadır. İlçe merkezi ile kırsal yerleşimler arasındaki hizmetlere erişim imkânlarının geliştirilmesi ise dengeli ve kapsayıcı bir yerel kalkınma yapısının oluşturulması açısından öncelik taşımaktadır.

Tarım ve hayvancılığın ilçe ekonomisindeki belirleyici rolü; su kaynaklarının etkin yönetilmesini, tarımsal verimliliğin artırılmasını ve iklim değişikliğinin üretim üzerindeki etkilerine karşı uyum kapasitesinin geliştirilmesini gerekli kılmaktadır. Sulama altyapısının güçlendirilmesi, su kaynaklarının verimli kullanılması, tarımsal üretimde dijital ve yenilikçi uygulamaların yaygınlaştırılması ve yerel ürünlerin katma değerinin artırılması, kırsal ekonomik yapının güçlendirilmesine yönelik öncelikli ihtiyaçlar arasında yer almaktadır.

Ulaşım, içme suyu, kanalizasyon ve iletişim altyapısının geliştirilmesi ile temel hizmetlere erişimin iyileştirilmesi, yaşam kalitesinin artırılması açısından önem taşımaktadır. Dijital kamu hizmetlerinin yaygınlaştırılması, internet ve iletişim altyapısının güçlendirilmesi, kurumsal veri yönetimi kapasitesinin geliştirilmesi ve yerel hizmetlerde teknolojik çözümlerden yararlanılması, ilçenin dijital dönüşüm sürecini destekleyecek başlıca ihtiyaç alanlarını oluşturmaktadır.

İklim değişikliğine uyum, doğal kaynakların korunması ve afetlere karşı dirençliliğin artırılması da ilçenin uzun vadeli gelişimi açısından önem taşımaktadır. Su yönetimi, çevresel izleme, afet yönetimi ve altyapı hizmetlerinde veri temelli uygulamaların geliştirilmesi; kaynakların daha etkin kullanılmasına ve hizmet sunum kapasitesinin güçlendirilmesine katkı sağlayacaktır. Kurumlar arası koordinasyonun geliştirilmesi ve karar alma süreçlerinde güncel, güvenilir ve mekânsal verilerin etkin kullanılması ise söz konusu ihtiyaç alanlarının bütüncül biçimde ele alınmasını destekleyecektir.

2.3. Akıllı Şehirler

Kentleşmenin hızla artması, şehirlerin ekonomik ve sosyal gelişimini desteklerken altyapı, ulaşım, enerji, çevre, su kaynakları ve kamu hizmetlerinin yönetimine ilişkin yeni ihtiyaçları da beraberinde getirmektedir. 1960'lı yıllarda dünya nüfusunun yaklaşık %34'ü kentlerde yaşarken bu oran günümüzde %58'e ulaşmış; 2050 yılında ise yaklaşık %70'e yükseleceği öngörülmüştür. Artan kentsel nüfus; sınırlı doğal kaynakların daha verimli kullanılmasını, kamu hizmetlerinin etkin sunulmasını ve şehirlerin iklim değişikliği ile afet risklerine karşı daha dirençli hâle getirilmesini zorunlu kılmaktadır. Akıllı şehir anlayışı, bu dönüşüm sürecinde sürdürülebilir kent yönetiminin temel araçlarından biri olarak öne çıkmaktadır.

Akıllı şehir; bilgi ve iletişim teknolojileri, nesnelerin interneti, büyük veri, yapay zekâ, bulut bilişim ve coğrafi bilgi sistemleri gibi dijital teknolojilerin kent yönetimine entegre edilerek kamu hizmetlerinin daha verimli, erişilebilir, sürdürülebilir ve vatandaş odaklı sunulmasını ifade etmektedir. Teknolojik altyapının geliştirilmesiyle birlikte veriye dayalı karar alma, katılımcı yönetim, kaynak verimliliği, çevresel

sürdürülebilirlik, ekonomik rekabetçilik ve yaşam kalitesinin artırılması gibi çok boyutlu hedefleri içeren kapsamlı bir şehir yönetim modelidir.

Kavram, 1990'lı yıllardan itibaren gelişen dijital dönüşüm süreciyle şekillenmiş; daha önce kullanılan "yeşil şehir", "eko şehir", "dijital şehir", "bilgi şehri", "yaşanabilir şehir" ve "sürdürülebilir şehir" gibi modellerin güçlü yönlerini bir araya getiren üst bir çerçeveye dönüşmüştür. Günümüzde akıllı şehir anlayışı; çevresel sürdürülebilirlik, dijital dönüşüm, ekonomik kalkınma, sosyal kapsayıcılık ve iyi yönetim ilkelerini birlikte ele alan kapsamlı bir kentleşme modeli olarak kabul edilmektedir.

Uluslararası literatürde akıllı şehirler genellikle akıllı yönetim, akıllı ekonomi, akıllı çevre, akıllı hareketlilik, akıllı yaşam ve akıllı insan olmak üzere altı temel bileşen üzerinden değerlendirilmektedir. Son yıllarda afetlere dirençlilik, iklim değişikliğine uyum, siber güvenlik, veri yönetimi ve dijital katılım gibi yeni boyutlar da akıllı şehir politikalarının temel unsurları hâline gelmiştir. Başarılı bir akıllı şehir uygulaması; teknolojik yatırımların yanı sıra kurumsal kapasiteyi, veri yönetimini, paydaş iş birliğini ve vatandaş katılımını birlikte geliştiren kapsamlı bir yönetim anlayışını gerektirmektedir.

Dünya genelinde Barselona, Singapur, Amsterdam, New York ve Seul; akıllı ulaşım sistemleri, enerji yönetimi, dijital belediyeçilik, açık veri platformları ve sensör tabanlı kent yönetimi uygulamalarıyla öncü şehirler arasında yer almaktadır. Türkiye'de ise İstanbul, Ankara, Konya, Gaziantep, Bursa ve İzmir başta olmak üzere birçok büyükşehir belediyesi; akıllı ulaşım, kent bilgi sistemleri, enerji verimliliği, dijital belediyeçilik, çevresel izleme ve veri temelli karar destek sistemleri alanlarında önemli uygulamalar gerçekleştirmektedir. Yaşanan gelişmeler, akıllı şehir anlayışının şehirlerin sürdürülebilir, dirençli ve rekabetçi bir geleceğe hazırlanmasını sağlayan stratejik bir yönetim modeli olduğunu göstermektedir.

Tablo 12: Akıllı Şehir Tanımları

Yazar	Akıllı Şehir Tanımı
Hall vd., 2000	Güvenli, çevre dostu yeşil ve verimli hale getirilen, kaynaklarını en iyi şekilde kullanan, güç, su, ulaşım vb. tüm altyapı sistemleri ve yapılarını, izleyebilen ve gerektiğinde kendi kendini tamir edebilen geleceğin kentsel merkezleridir.
Giffinger, vd., 2007	Ekonomi, insanlar, yönetim, hareketlilik, çevre ve yaşam konularında ileriye dönük iyi performans gösteren, bağımsız ve bilinçli vatandaşların varlıklarının ve faaliyetlerinin akıllı bileşimi üzerine inşa edilmiş kentlerdir.
(Hollands, 2008	Akıllı, birbiriyle bağlantılı ve verimli bir kent için kentsel yönetim, eğitim, sağlık, kamu güvenliği, emlak, ulaşım ve kamu hizmetleri gibi kritik altyapı bileşenlerini ve hizmetlerini akıllı bilişim teknolojileri ile birlikte kullanan kentlerdir.
Harrison vd., 2010	Fiziksel altyapısını, bilgi teknolojileri (BT) altyapısını, sosyal altyapısını ve iş altyapısını birleştirerek, kentin kolektif zekâsını güçlendiren kentlerdir.
Washburn ve Sindhu, 2010	Akıllı, birbirine bağlı ve verimli kent yönetimi, eğitim, sağlık, kamu güvenliği, emlak, ulaşım ve kamu hizmetlerini gibi şehrin kritik altyapılarının tüm koşullarını izleyen ve birleştiren, kaynaklarını daha iyi organize edebilen, güvenli kentlerdir.
Caragliu vd., 2011	Ekonomiyi, vatandaşların katılımını ve hükümet verimliliğini geliştirerek sosyal ve kentsel büyümeyi desteklemek için bilgi ve iletişim teknolojisi altyapısını uygulayan kentlerdir.
Cohen, 2012	Kaynakların akıllı ve verimli kullanıldığı, maliyet ve enerji tasarrufu, hizmet sunumu ve yaşam kalitesinin geliştirildiği, çevresel ayak izinin ve karbon salınımının düşük olduğu kentlerdir.
Clarke, 2013	İletişim ağlarının, kablosuz sensor teknolojisinin ve akıllı yönetim sistemlerinin gücünü kullanarak mevcut ve gelecekteki zorlukları çözmekte ve yeni hizmetler yaratmakta olan kentlerdir.
UCLG, 2013	Ekonomi, insanlar, yönetim, hareketlilik, çevre ve yaşam kalitesi gibi kentlerin gelişimini etkileyen 6 kilit alanı bir araya getiren ve yeni teknolojilerin kullanımı, yeniliklerin ve yönetim bilgilerinin geliştirilmesi yoluyla daha yaşanabilir, işlevsel, rekabetçi ve modern olmaya çalışan kentlerdir.
Çelikyay, 2013	Akıllı kent, diğer gelişmiş kentlerden farklı olarak bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT/ ICT) ile sosyal ve çevresel varlıkları öne çıkararak rekabeti yüksek kent stratejisine geçen kentlerdir.

Batty, 2013	Bilgi ve iletişim teknolojileri ile birlikte bilgi transferi altyapısı, şehrin gelişimi, mekânsal planlama, mobil sistemleri, eğitim, sosyal denge, yaşam kalitesi ve sürdürülebilirlik ile ilgilenen kentlerdir.
Angelidou, 2015	Bilgi ve iletişim teknolojilerinden yararlanan, sosyo-ekonomik düzeyde refah, etkinlik ve rekabet gücü yüksek tüm kentsel yerleşimlerdir.
Abella vd., 2015	Başta aşırı nüfus olmak üzere, ulaşım, kirlilik, sürdürülebilirlik, güvenlik, sağlık ve iş dünyası gibi kentlerdeki en büyük problemlerle baş etmenin bir konseptidir.
Singh, 2015	Vatandaşların hayatını iyileştirmek için geleneksel politikaların ve stratejilerin ötesine geçmekte ve teknolojiyi toplumsal yaşamla bütünleştirip ve yaşam kalitesine çözümler sunan kentlerdir.
Mangır, 2016	Ekonomik gelişmeyi hızlandırmak, sonuçlarını çevresel sürdürülebilirliğe entegre etmek ve teknolojinin sosyal ve insan boyutlarını kapsamak için bilgi ve teknolojik ağ kullanan yerleşmelerdir.
Güvendik, 2016	Hızlı kentleşme sorunlarıyla yüzleşen kentlerin, çekim merkezi haline gelmesi ve temiz, güvenli ve sürdürülebilir şekilde büyümesini sağlayan, aynı zamanda teknoloji temelli hizmetlerin kenti yönetenler ve kent sakinleri tarafından kullanılarak daha yaşanabilir bir yer olarak kalması sağlanan yerlerdir.
Ercoşkun, 2016	Kentlinin yararına olacak şekilde, bilgi ve iletişim teknolojilerinin (BİT) kullanımıyla, klasik ağ ve hizmetlerin daha etkin hale getirildiği yerlerdir.
Kabakçı, 2016	Modern altyapısı sayesinde enerji verimliliğinin artırıldığı, hizmetlere kolay erişilebilen, doğal kaynaklarının etkin şekilde yönetildiği, yaşam kalitesinin yüksek olduğu, yeniliklere açık, sürdürülebilir kentlerdir.
Akdamar, 2017	Kent operasyonlarını daha iyi anlamak, kontrol etmek ve sınırlı kaynakların kullanımını optimize etmek için günümüzde birbirine bağlı tüm bilgileri en iyi şekilde kullanan kentlerdir.

Kaynak: Erdoğan, G. (2019), Akıllı Kent Göstergeleri ve Stratejileri.

Akademik çalışmalarda akıllı şehir kavramı tanımları incelendiğinde genellikle yönetim, bilişim teknolojileri, yaşam kalitesi ve sürdürülebilirlik kavramlarının ön plana çıktığı görülmektedir. Bazı kurumsal tanımlar ise aşağıda verilmiştir:

İngiliz Standartları Enstitüsü (BSI, The British Standards Institution) (PAS 180, 2014): Akıllı Şehir; Ekosistem varlıklarına sürdürülebilir, müreffeh ve kapsayıcı bir gelecek sunmak için fiziksel, dijital ve insani sistemlerin yapılandırılmış bir çevre ile etkin entegrasyonudur.

Avrupa Parlamentosu (2014): Akıllı Şehir, çok paydaşlı, belediye odaklı ortaklık temelinde BİT tabanlı çözümler ile kamu sorunlarını çözmeye yaklaşımını benimseyen şehirdir.

Uluslararası Standardizasyon Örgütü (ISO, International Organization for Standardization) (2014): Şehrin planlamasını, yönetimini, inşasını, akıllı hizmetleri kolaylaştıracak Nesnelerin İnterneti, Bulut Bilişim, Büyük Veri ve entegre Coğrafi Bilgi Sistemleri gibi yeni nesil bilgi iletişim teknolojilerinin uygulandığı yeni bir kavram ve yeni bir modeldir.

Uluslararası Telekomünikasyon Birliği (ITU, 2014): Akıllı ve sürdürülebilir şehir, mevcut ve gelecek nesillerin ekonomik, sosyal, çevresel ve kültürel ihtiyaçlarını gözetirken; yaşam kalitesini, şehircilik hizmet sunumunun verimliliğini ve rekabet gücünü artırmak için bilgi ve iletişim teknolojilerini ve diğer araçları kullanan yenilikçi bir şehirdir.

Akıllı Şehir, şehirlerin geleceği için statik bir yaklaşım tarif etmemektedir. Daha ziyade, teknoloji ve verinin yenilikçi kullanımının, organizasyonel değişim ile ele alan, gelecekteki şehirler için daha etkin, etkili ve sürdürülebilir yollarla farklı dinamik şehir vizyonlarının sunulmasına yardımcı olabilecek yönlendirici hususları ele almaktadır. Bir şehrin geleneksel yönetim modeli, genellikle kullanıcı ihtiyaçları etrafında inşa edilmeyen, birlikte işlemeyen dikey silolar olarak çalışan işlevsel yönelimli hizmet sağlayıcılarına dayanmaktadır. Akıllı Şehirlerin, bu dikey silolar arasında yenilik ve iş birliğini teşvik eden yeni işletim modelleri geliştirmeleri ihtiyacı bulunmaktadır.

“Dijital Şehirler”in düşüşe geçmesi, “akıllı şehir” kavramının ön plana çıkması ile doğru orantılı olmuştur. Bunun sebepleri ise, akıllı şehir kavramının dijitalleşme ve bilgi işlem teknolojilerini temel alması ancak bununla birlikte birçok yönden sürdürülebilirliği de hedef edinmesidir. 8 Kavram ile ilgili geniş ve sistematik araştırmaları ile bilinen ve kavramı “akıllı insan, akıllı yaşam, akıllı çevre, akıllı ulaşım, akıllı yönetim ve akıllı ekonomi” olmak üzere altı ana başlık altında kategorize ederek, önemli veriler ortaya koyan Giffinger (2007) “Orta Büyüklükteki Avrupa Şehirleri Akıllı Şehir Derecelendirmesi” adlı proje kapsamında kavrama ilişkin detaylı analizler yapmıştır. Ona göre, akıllı şehir kavramına ilişkin olarak “farkındalık” biçimi çok önemlidir. Bir akıllı şehir tek bir noktadan kurgulanamaz ve yönetilemez, kentteki tüm paydaşların şehrin akıllı olma sürecinde farkındalığı ve bilinç kazanması esastır (Ateş & Önder, 2019).

Tablo 13: Akıllı Şehir Ana ve Alt Bileşenleri

AKILLI EKONOMİ	AKILLI İNSAN	AKILLI YÖNETİŞİM
- Yenilikçi Ruh - Girişimcilik - Ekonomik İmaj ve Ticari Markalar - Pazarda Esneklik - İç Takviye ve Dönüşüm Yeteneği	- Yeterlilik Düzeyi - Yaşam Boyu Öğrenmeye Yatkınlık - Sosyal ve Etnik Çoğulculuk - Esneklik ve Yaratıcılık - Kozmopolitlik ve Kamusal Hayata Katılım	- Katılımcı Karar Verme - Kamu ve Sosyal Hizmetler - Şeffaf Yönetişim - Politik Stratejiler ve Perspektifler
AKILLI HAREKETLİLİK	AKILLI ÇEVRE	AKILLI YAŞAM
- Yerel Erişilebilirlik - İç Erişilebilirlik - BİT Altyapısına Ulaşılabilirlik - Sürdürülebilir, Yenilikçi ve Güvenli Taşıma Sistemleri	- Doğal Şartların Çekiciliği - Kirlilik - Çevresel Koruma - Sürdürülebilir Kaynak Yönetimi	- Kültürel İmkânlar ve Eğitim İmkânları - Sağlık Şartları - Bireysel Güvenlik - Yaşam Kalitesi - Turistik Çekicilik ve Sosyal Dayanışma

Kaynak: Smart cities- Ranking of European medium-sized cities kaynağından çevrilmiştir.

Kavrama sistematik açıdan yaklaşan Cohen (2012), ‘Akıllı Şehir Çarkı’ adıyla bir çember oluşturarak, akıllı şehirlerin temel faktörlerine yer vermiş, bu faktörleri oluşturmaya yönelik etkenleri de sıralamıştır. Tıpkı Giffinger (2007) gibi o da akıllı insan, akıllı yaşam, akıllı enerji, akıllı çevre, akıllı yönetim ve akıllı ekonomi şeklinde altı ana başlığa ayırarak sistematik hale getirdiği kavramı her bileşeni farklı kavramlar ile açıklamış ve bu açıklamaları daha da detaylandırarak çembere yerleştirmiştir.

Şekil 8: Cohen Akıllı Şehir Çarkı

Kaynak: Boyd Cohen'in Akıllı Kent Çarkı, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, 2019.

Kavramın "akıllı insan" ve "akıllı yaşam" boyutu ile ilişkili olarak Komninos (2002) 20. yüzyılın son çeyreğinden itibaren gelişen teknolojilerin ve yenilikçilik kavramının birleşerek yeni bir toplum yapısına öncülük edeceği ön görüşünden hareketle, ortaya çıkan bu yeni bilginin boyutlarını ele almıştır. Buna göre akıllı şehirlerde teknolojik gelişme ve yeniliklerin, şehir ve bölge planlamalarında, yüksek teknolojik (high-tech) oluşumlarda, bilişim altyapısı gibi konularda önemli bir yeri vardır. Bilgi odaklı gelişim olarak da adlandırılabilen bu boyutun, geleceğin şehirlerinde bir temel olarak ele alınacağı ifade edilmiştir (Ateş & Önder, 2019).

Avrupa Birliği, akıllı şehirleri altı temel bileşen üzerinden değerlendirmektedir: Akıllı Yönetişim, Akıllı İnsan, Akıllı Yaşam, Akıllı Mobilite, Akıllı Ekonomi ve Akıllı Çevre. Bir şehrin bu bileşenlerden en az birine yönelik girişim geliştirmesi, akıllı şehir kapsamında değerlendirilmesi için yeterli görülmektedir. Bilgi ve iletişim teknolojileri; insan, iş, altyapı, kaynak, enerji ve mekânsal ağlar arasındaki bağlantıyı güçlendiren ve şehirlerin karşılaştığı sorunlara etkili çözümler geliştirmesini destekleyen temel bir araç olarak ele alınmaktadır.

Akıllı Yönetişim; kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları arasındaki iş birliğini, katılımcı karar alma süreçlerini, e-hizmetleri, şeffaflığı ve açık veriyi kapsamaktadır. Akıllı Ekonomi; üretkenlik, girişimcilik, yenilikçi iş modelleri ve akıllı kümelenmelere; Akıllı Mobilite ise teknoloji destekli, güvenli, bağlantılı, düşük emisyonlu ve çok modlu ulaşım sistemlerine odaklanmaktadır. Akıllı Çevre; yenilenebilir enerji, kirlilik izleme, yeşil binalar, sürdürülebilir şehir planlaması ve kaynak verimliliğini içerirken Akıllı İnsan; eğitim, dijital yetkinlik, yaratıcılık, kapsayıcılık ve yenilikçilik kapasitesini ifade etmektedir. Akıllı Yaşam kapsamında sağlık, güvenlik, kültürel canlılık, kaliteli konut ve teknolojiyle desteklenen yaşam koşulları öne çıkmaktadır.

Şekil 9: Avrupa Komisyonu Akıllı Şehir Alanları

Kaynak: Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Akıllı Şehirler Beyaz Bülteni, (2019).

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının 2019 yılında yayınladığı 2020-2023 Ulusal Akıllı Şehirler Stratejisi ve Eylem Planı'nda ise akıllı şehir kavramı; "Paydaşlar arası iş birliği ile hayata geçirilen, yeni teknolojileri ve yenilikçi yaklaşımları kullanan, veri ve uzmanlığa dayalı olarak gerekçelendirilen ve gelecekteki problem ve ihtiyaçları öngörerek hayata değer katan çözümler üreten daha yaşanabilir ve sürdürülebilir şehirler" olarak tanımlanmıştır.

Şekil 10: Akıllı Şehir Bileşenleri

Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının 2019 yılında yayınladığı 2020-2023 Ulusal Akıllı Şehirler Stratejisi ve Eylem Planı'na göre Akıllı Şehir Uygulamaları şu şekildedir;

Tablo 14: Akıllı Şehir Uygulamaları

Uygulamalar	Tanım
Akıllı Çevre	Akıllı Çevre, BİT desteği ile çevre ve doğanın sürdürülebilirliğinin sağlanabilmesi, yeşil alanlar ve su kaynaklarının kontrol edilebilmesidir. Yenilenebilir enerji, sürdürülebilir kaynak yönetimi, akıllı enerji şebekeleri, mikro şebekeler, akıllı sayaçlar, ileri hava kirliliği izleme sistemleri, çevre dostu yeşil binalar, yeşil şehir planlaması, enerji verimli akıllı sokak aydınlatmaları, katı atık yönetimi, akıllı su yönetim ve drenaj sistemlerini kapsamaktadır.
Akıllı Güvenlik	Akıllı Güvenlik, teknolojiyi kullanarak, şehirlerde mevcut güvenlik hâline karşı oluşabilecek tehditlere yönelik olarak vatandaşları korumak ve kriz yönetimini sağlamak için tasarlanmış, şehir güvenliğinin ölçülmesi ve etkinliğinin sağlanması işlevlerinin bütünüdür.

Akıllı İnsan	Farkındalığı, katılımcılığı ve yaratıcılığı yüksek, hayat boyu öğrenen, bilişim teknolojilerini hayatına dâhil etmiş, beşerî ve sosyal sermayenin ana unsuru ve şehir yaşamının odak noktası olan bireydir. Akıllı İnsan bileşeni kapsamında Sosyal Altyapı, Kültürel Etkileşim ve Bağımlılık konuları ele alınmaktadır.
Akıllı Yapılar	Bir şehirde yer alan tüm yapılar için toplumun; barınma kalitesi, konut kalitesi, yapı güvenlik önlemleri, yapı iklimlendirme ve enerji sistemleri gibi temel ihtiyaçlara akılcı ve teknolojik bir yaklaşımla dokunarak yaşam kalitesini artırmayı hedefleyen sistemleri içerir.
Akıllı Ekonomi	Şehrin mikro ve makro boyutuyla ekonomik girdi, çıktı ve faaliyetlerinin akıllı endüstriler çerçevesinde ele alınmasıdır.
Akıllı Mekân Yönetimi	Akıllı Mekân Yönetimi şehirlerin deprem, sel, heyelan gibi can ve mal kaybına sebebiyet verecek doğal afetler karşısında dayanıklı olabilmesi, sosyal, kültürel ve ekonomik olarak yaşanabilir ve sürdürülebilir olması ile kentleşme ilkelerine uygun şekilde gelişmesi konularını ifade eder.
Akıllı Sağlık	Akıllı sağlık, yaşam kalitesini artırmayı hedefleyen, sağlık hizmetlerini iyileştiren, bireylerin sağlıkları ile ilgili farkındalıklarını artıran, sağlık verisini akıllı bir şekilde analiz edilmesini sağlayan uygulama ve hizmetlerdir.
Akıllı Yönetişim	Analiz, planlama, uygulama ve politika yapımı gibi kamu yönetimi süreçlerinde şeffaflık, katılımcılık ve hesap verebilirlik prensipleriyle klasik kamu yönetimi yöntemlerinden farklı olarak daha hızlı, daha doğru ve etkin karar vermeyi sağlayan bir yönetişimi ifade etmektedir.
Bilgi Teknolojileri	Bilginin (ses, veri, metin, görüntü vb.) üretilmesi, toplanması, işlenmesi, işletilmesi ve paylaşılması süreçlerinin teknolojinin desteği ile yapılmasını sağlamaktadır. Akıllı Şehir kapsamında Bilgi Teknolojileri, şehir yönetimi, enerji, ulaşım, altyapı gibi birçok hizmete yatay olarak destek veren durumdadır.
Akıllı Ulaşım	Akıllı ulaşım, Bilgi ve İletişim Teknolojileri destekli ve entegre ulaşım sistemleridir. Bir veya birden fazla ulaşım şeklinin kullanıldığı tramvay, otobüs, tren, metro, araba, deniz ve hava ulaşımını, bisiklet ve yayaaları kapsayan sürdürülebilir, güvenli ve birbirine bağlı ulaşım sistemlerini kapsamaktadır.
Akıllı Enerji	Enerji ve kaynak açısından yüksek düzeyde verimli ve giderek artan bir şekilde yenilenebilir enerji kaynakları ile desteklenen, maliyet ve enerji tasarrufu sağlayan; stratejik planlama için entegre ve esnek kaynak sistemlerinin yanı sıra iç görüye dayalı, kamusal değeri olan ve yenilikçi yaklaşımlara dayanan şebekeler ile enerjinin yönetimidir.
İletişim Teknolojileri	Bilginin aktarımı ile ilgili altyapı, teknoloji, standart ve donanımların bütünüdür. Akıllı Şehir kapsamında İletişim Teknolojileri; şehir yönetimi, enerji, ulaşım, altyapı gibi birçok hizmete yatay olarak destek veren durumdadır.
Bilgi Güvenliği	Bilginin gizlilik, bütünlük ve erişilebilirlik öğeleri doğrultusunda risk yönetimi süreci de uygulanarak muhafaza edilmesidir. Bilgi Güvenliği kapsamında; teknoloji, sistem ve altyapıların (ağ, yazılım, cihaz, veri vb.) bütünsel olarak korunması ve ele alınması ile gelecek tehditlere hazırlıklı olunması amaçlanmaktadır.
Akıllı Altyapı	Akıllı Altyapı, Akıllı Ulaşım ve İletişim Teknolojileri bileşenleri kapsamında kullanılan sensörlerle toplanan veriyi ileten, analiz eden, ölçen, izleyen ve daha gelişmiş performans ve kullanıcı deneyimi için kullanıcı talepleri ve çevredeki değişikliklere akıllı şekilde yanıt verebilen ve kamusal değer oluşturan sistemlerdir.
Afet ve Acil Durum Yönetimi	Afet ve Acil Durum Yönetimi, önlem alınarak karşılaşılabilecek zararları azaltan, afet ve acil durumlara hazır olunmasını sağlayan, bir olay/durum gerçekleştiğinde müdahale eden afet ve acil durum verisini akıllı bir şekilde analiz edebilen ve normal yaşama dönüş sürecini kapsayan uygulama ve sistemler bütünüdür.
Coğrafi Bilgi Sistemleri	Birçok sektörle mekânsal etkileşim olan coğrafi verinin; üretilmesi, temini, depolanması, işlenmesi, yönetilmesi, kıymetlendirilmesi, analiz edilmesi, paylaşılması, görselleştirilmesi, sunulması ve güncel tutulması için gerekli olan donanım, yazılım, insan kaynağı, standartlar ve yöntemler bütünüdür.

Kaynak: Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, 2025.

2.3.1. Dünyada Akıllı Şehir Çalışmaları

Akıllı şehir çalışmaları, 1990'lı yıllarda belediye hizmetlerinin sayısallaştırılması ve kent bilgi sistemlerinin kurulmasıyla görünür hâle gelmiştir. İlk uygulamalar çoğunlukla elektronik belediyecilik, coğrafi bilgi sistemleri, trafik kontrolü ve uzaktan izleme alanlarında geliştirilmiştir. İnternet altyapısının yaygınlaşmasıyla çevrim içi başvuru ve ödeme sistemleri, sayısal haritalar ve kurumsal veri tabanları belediyelerin günlük işleyişinde daha fazla kullanılmaya başlanmıştır.

2010'lu yıllardan itibaren sensörler, nesnelerin interneti, açık veri platformları ve mobil uygulamalar akıllı şehir çalışmalarının kapsamını genişletmiştir. Trafik yoğunluğu, toplu taşıma hareketleri, hava kalitesi, enerji tüketimi, su şebekeleri ve atık toplama hizmetleri daha sık aralıklarla izlenebilir hâle gelmiştir. Toplanan veriler yalnızca mevcut durumu göstermek için değil; bakım ihtiyaçlarını belirlemek, hizmet talebini tahmin etmek ve belediye kaynaklarını doğru alanlara yönlendirmek amacıyla da kullanılmaya başlanmıştır.

Günümüzde akıllı şehir çalışmalarının başlıca alanları ulaşım, enerji, su yönetimi, çevre, afetlere hazırlık, güvenlik, sağlık, dijital belediyecilik ve kent planlamasıdır. Ulaşımda gerçek zamanlı yolcu bilgilendirme ve trafik yönetimi; enerjide akıllı şebekeler ve bina enerji izleme sistemleri; su yönetiminde kaçak tespiti ve tüketim takibi; afet yönetiminde erken uyarı, risk haritaları ve sayısal koordinasyon sistemleri öne çıkmaktadır. Coğrafi bilgi sistemleri ise yapı, parsel, yol, altyapı ve çevre verilerinin konumlarıyla birlikte değerlendirilmesini sağlayarak birçok belediye hizmetine ortak bir veri zemini sunmaktadır.

Akıllı şehir uygulamalarının yaygınlaşması, veri yönetimine ilişkin yeni sorumluluklar da doğurmuştur. Farklı kurumların kullandığı sistemlerin birbiriyle çalışabilmesi, verilerin güncel tutulması, kişisel bilgilerin korunması ve siber güvenliğin sağlanması temel gereklilikler arasına girmiştir. Teknolojiye erişimi sınırlı olan vatandaşların hizmetlerden dışlanmaması için yüz yüze ve dijital hizmet kanallarının birlikte sürdürülmesi de önem taşımaktadır. Sistemin kurulması kadar bakım, güncelleme ve personel ihtiyacının karşılanması da uygulamanın devamlılığını belirlemektedir.

Uluslararası kuruluşların hazırladığı belgelerde akıllı şehirlerin yalnızca teknoloji kullanımı üzerinden değerlendirilmemesi gerektiği belirtilmektedir. OECD, dijital uygulamaların yaşam kalitesi, kapsayıcılık, sürdürülebilirlik ve dirençlilik üzerindeki sonuçlarının ölçülmesini önermektedir. Birleşmiş Milletlerin U4SSC sistemi, şehir performansını ekonomi, çevre ile toplum ve kültür alanlarında 91 gösterge üzerinden değerlendirmektedir. UN-Habitat tarafından hazırlanan İnsan Merkezli Akıllı Şehirler Uluslararası Rehberi ise dijital uygulamaların kent sakinlerinin ihtiyaçları, hakları ve hizmetlere erişimi gözetilerek geliştirilmesini esas almaktadır. Dünya genelindeki uygulamalar, başarılı sonuçların yalnızca gelişmiş teknoloji kullanımına bağlı olmadığını göstermektedir. İhtiyacın doğru belirlenmesi, güvenilir veri üretilmesi, uygulamadan sorumlu birimin tanımlanması, personelin eğitilmesi ve sonuçların düzenli olarak ölçülmesi belirleyici unsurlardır.

Avrupa'da Akıllı Şehir Uygulamalarından Örnekler

Avrupa'daki akıllı şehir çalışmaları yalnızca sensör, yazılım veya otomasyon sistemlerinden oluşmamaktadır. Kentlerin karşılaştığı sorunlara göre dijital katılım platformları, yağmur suyu yönetimi, adrese dayalı belediye hizmetleri ve ulaşım düzenlemeleri gibi farklı uygulamalar geliştirilmektedir. Aşağıdaki örnekler, akıllı şehir kavramının teknoloji kullanımı kadar kamu hizmetlerinin düzenlenmesi ve kentsel sorunlara uygulanabilir çözümler üretilmesiyle de ilgili olduğunu göstermektedir.

Barselona (İspanya): Decidim ve Sentilo Platformları

Barselona'da kent yönetiminin iki farklı alanı için geliştirilen Decidim ve Sentilo platformları kullanılmaktadır. Açık kaynaklı bir katılım platformu olan Decidim; kent sakinlerinin stratejik planlama, katılımcı bütçeleme, kamusal alanların düzenlenmesi ve yerel karar süreçlerine katılmasına imkân vermektedir. Kullanıcılar platform üzerinden öneri sunabilmekte, diğer önerileri değerlendirebilmekte, toplantıları takip edebilmekte ve alınan kararların hangi aşamada olduğunu görebilmektedir. Böylece

vatandaş katılımı yalnızca görüş toplamakla sınırlı kalmamakta, öneriden sonuca kadar izlenebilir hâle gelmektedir. Sentilo ise çevresel izleme, su yönetimi, enerji kullanımı, trafik ve atık toplama gibi alanlarda kullanılan farklı sensörlerin ürettiği verileri ortak bir altyapıda toplayarak belediye uygulamalarına aktarmaktadır. Decidim karar süreçlerine katılımı, Sentilo ise belediye hizmetlerinde kullanılan saha verilerinin yönetimini destekleyen iki ayrı araç olarak işlev görmektedir.

Rotterdam (Hollanda): Benthemplein Su Meydanı

Rotterdam'daki Benthemplein Su Meydanı, yoğun yağışlarda ortaya çıkan su baskını riskine karşı geliştirilen bir kamusal alan düzenlemesidir. Çevredeki yapı ve yüzeylerden gelen yağmur suyu, kanallar aracılığıyla meydana farklı derinliklerde oluşturulan üç toplama bölümüne yönlendirilmekte; kısa süreli yağışlarda sığ bölümler, yağışın devam etmesi durumunda ise daha derin olan ana bölüm dolmaktadır. Biriken su, kanalizasyon ve drenaj sistemindeki yoğunluk azaldıktan sonra kontrollü biçimde tahliye edilmektedir. Meydan yağış olmadığı zamanlarda spor, oyun, dinlenme ve açık hava etkinlikleri için kullanılmakta, şiddetli yağış sırasında ise yaklaşık iki milyon litre suyu geçici olarak tutabilen bir altyapı alanına dönüşmektedir. Benthemplein, yalnızca belirli zamanlarda kullanılan kapalı bir su deposu yerine aynı alanın günlük kent yaşamına kazandırılmasına dayanmakta ve akıllı şehir çalışmalarının her zaman dijital uygulamalardan oluşmadığını göstermektedir.

Helsinki (Finlandiya): Adrese Dayalı Belediye Hizmetleri

Helsinki Belediyesi tarafından sunulan “Helsinki Near You” hizmeti, belediyeye ait bilgi ve hizmetleri kullanıcının bulunduğu mahalleye göre göstermektedir. Sisteme adres bilgisi girildiğinde en yakın sağlık merkezi, aile ve çocuk sağlığı birimi, okul, gündüz bakım merkezi ve çocuk oyun alanı görüntülenebilmekte; aynı ekran üzerinden çevredeki etkinliklere, yerel haberlere, cadde ve park projelerine ve yakın çevreden belediyeye iletilen vatandaş geri bildirimlerine ulaşılabilir. Uygulama, farklı belediye birimlerinde bulunan bilgilerin ayrı ayrı aranması yerine konuma göre sunulmasını sağlayarak mevcut hizmetlere erişimi kolaylaştırmakta ve vatandaşların yaşadıkları çevrede yürütülen çalışmaları takip edebilmesine imkân vermektedir. Şehir hizmet haritası ve toplu taşıma yolculuk planlayıcısı gibi araçlar da adrese ve konuma dayalı dijital hizmetleri desteklemektedir.

Gent (Belçika): Trafik Dolaşım Planı

Gent'te yapılan trafik sayımlarında kent merkezindeki motorlu araç hareketlerinin yaklaşık yüzde 40'ının merkezde herhangi bir varış noktası bulunmayan transit geçişlerden oluştuğunun belirlenmesi üzerine Trafik Dolaşım Planı hazırlanmış ve 2017 yılında uygulamaya alınmıştır. Plan kapsamında kent merkezi altı bölüme ayrılmış, otomobillerin bir bölgeden diğerine merkez içinden geçmesi sınırlandırılmış ve bu yolculuklar çevre yoluna yönlendirilmiştir. Tek bir hafta sonunda yaklaşık 80 caddedeki trafik akışı değiştirilmiş, 2.500'den fazla trafik levhası yenilenmiş ve kent merkezindeki 14 nokta motorlu transit geçişe kapatılmıştır. Yayalar, bisikletliler, toplu taşıma ve acil durum araçları ile belirli izinlere sahip kullanıcılar için farklı geçiş kuralları belirlenirken hazırlanan dijital haritada trafik bölgeleri, otoparklar, park-et-devam-et alanları, bisiklet güzergâhları ve toplu taşıma seçenekleri gösterilmiştir. Gent örneğinde dijital araçlar planın kendisini değil, ulaşım verilerine dayalı karar alma, yönlendirme ve bilgilendirme süreçlerini desteklemektedir.

Stockholm (İsveç): Trafik Sıkışıklığı Ücretlendirme Sistemi

Stockholm'de kent merkezine giriş ve çıkış yapan araçlar ile Essingeleden güzergâhını kullanan araçlardan belirli saatlerde trafik sıkışıklığı vergisi alınmaktadır. Sabit kontrol noktalarından geçen araçların plakaları otomatik plaka tanıma sistemiyle kaydedildiği için araçlara ayrıca cihaz veya etiket takılması gerekmemektedir. Geçiş ücreti, aracın kontrol noktasından geçtiği saate ve trafik yoğunluğunun yüksek olduğu döneme göre değişmekte; yoğun saatlerde daha yüksek ücret uygulanarak zorunlu olmayan otomobil yolculuklarının farklı saatlere veya diğer ulaşım türlerine yönelmesi amaçlanmaktadır. Araç geçişlerinin otomatik kaydedilmesi farklı saatlerdeki trafik hareketlerinin izlenmesini de sağlamaktadır. Sistem yalnızca ücret toplamak için değil, yeni yol

kapasitesi oluşturmak yerine mevcut ulaşım altyapısına yönelik talebi zamana göre düzenlemek ve özel araç kullanımına ilişkin tercihleri etkilemek amacıyla kullanılmaktadır.

Kopenhag (Danimarka): Bulut Patlaması Yönetim Planı ve Enghaveparken İklim Parkı

Kopenhag'da 2011 yılında meydana gelen şiddetli yağışın ardından, kanalizasyon sistemine kısa sürede ulaşan su miktarını azaltmak ve fazla suyu güvenli güzergâhlara yönlendirmek amacıyla kent ölçeğinde Bulut Patlaması Yönetim Planı hazırlanmıştır. Plan kapsamında yalnızca yer altı borularının büyütülmesiyle yetinilmemiş; parkların geçici su depolama alanlarına dönüştürülmesi, bazı cadde ve açık alanların suyu yönlendirecek biçimde düzenlenmesi, yeni kanallar ve su toplama alanları oluşturulması gibi yüzey çözümleri belirlenmiştir. Yapılaşmanın yoğun olduğu ve yüzey uygulamalarının yetersiz kaldığı bölümlerde ise yağmur suyunu limana taşıyan büyük borular kullanılmaktadır. Planın uygulanmış örneklerinden biri olan Enghaveparken İklim Parkı, günlük yaşamda spor, oyun, dinlenme ve açık hava etkinlikleri için kullanılırken şiddetli yağış sırasında çevresinden gelen suyu tutmaktadır. Alçaltılmış alanlar, çevre duvarı, su kanalları ve yer altı deposu sayesinde yaklaşık 22.600 metreküp yağmur suyu depolayabilen parkta toplanan suyun bir bölümü sulama ve cadde temizliğinde kullanılmaktadır. Kopenhag uygulamasını Rotterdam'daki su meydanından ayıran temel özellik, bu tür düzenlemelerin tek bir alanla sınırlı kalmayıp uzun süreli ve kent ölçeğinde yürütülen yağmur suyu yönetim programının parçaları olmasıdır.

Londra (Birleşik Krallık): London Datastore Açık Veri Portalı

London Datastore, Londra'ya ilişkin kamu verilerinin ücretsiz olarak yayımlandığı ve binden fazla veri setini içeren bir açık veri portalıdır. Nüfus, konut, ulaşım, ekonomi, çevre, hava kalitesi, sağlık, eğitim, güvenlik ve kamu hizmetleri gibi alanlardaki veriler; Büyük Londra İdaresi, Transport for London, Metropolitan Polisi, Londra İtfaiyesi, ilçe belediyeleri ve diğer kamu kurumları tarafından sağlanmaktadır. Araştırmacılar, yazılım geliştiriciler, işletmeler ve kent sakinleri bu verileri inceleyebilmekte ve uygun formatlarda indirerek kendi çalışmalarında kullanabilmektedir. Farklı kurumlarda tutulan verilerin tanımları, kapsadığı dönem ve güncellenme bilgileriyle birlikte sunulması, verinin kaynağının ve hangi ölçüm yöntemine dayandığının anlaşılmasını kolaylaştırmaktadır. Portalda kişisel bilgiler yerine kamuya açılmasında sakınca bulunmayan istatistiksel ve mekânsal veriler paylaşılmakta; trafik yoğunluğu, toplu taşıma kullanımı, nüfus değişimi, konut maliyetleri ve hava kalitesi gibi konular farklı veri setleri üzerinden karşılaştırılabilmektedir. Açık veriler belediye çalışmalarının izlenmesi, akademik araştırmalar yapılması, dijital uygulamalar geliştirilmesi ve kent politikalarının veriler üzerinden tartışılması için kullanılabilmektedir.

Viyana (Avusturya): Aspern Seestadt Enerji Araştırmaları

Viyana'nın Aspern Seestadt bölgesi, yeni yerleşim alanlarının enerji altyapısını inceleyen ve farklı enerji çözümlerinin gerçek kullanım koşullarında sınındığı uzun süreli bir araştırma sahasıdır. Bölgede 2013 yılından bu yana yürütülen Aspern Smart City Research çalışmasına Viyana şehir yönetimi, enerji şirketi, elektrik şebekesi işletmecisi ve teknoloji kuruluşları katılmaktadır. Araştırma kapsamında konut, eğitim ve ticaret yapılarındaki enerji üretimi ve tüketimi izlenmekte; güneş enerjisi sistemleri, ısı pompaları, enerji depolama birimleri ve elektrik şebekesi arasındaki ilişki değerlendirilmektedir. Çalışmaya gönüllü olarak katılan kullanıcıların tüketim verileri, binalardaki teknik sistemler ve enerji altyapısından alınan verilerle birlikte analiz edilmektedir. Bu analizlerle binaların enerjiyi hangi saatlerde kullandığı, yerel enerji üretiminin ne zaman arttığı ve depolama sistemlerinin şebeke üzerindeki yükü nasıl etkilediği belirlenmektedir. Bu nedenle Aspern Seestadt tamamlanmış bir teknoloji vitrini olarak değil, sonuçları yeni binaların planlanmasında ve elektrik şebekesinin değişken yenilenebilir enerji üretimine hazırlanmasında kullanılan bir kent araştırma alanı olarak değerlendirilmektedir.

Tallinn (Estonya): Üç Boyutlu Kent Modeli

Tallinn Belediyesi tarafından geliştirilen Tallinn Kent Modeli, yapıların ve kentsel alanların üç boyutlu dijital ortamda gösterilmesini sağlayan ve planlama çalışmalarında kullanılan bir kent modelidir. İlk olarak tarihî kent merkezinin tanıtılması amacıyla hazırlanan model zamanla kent geneline genişletilmiş;

belediyenin güncel topografik verileri, lazer taramayla elde edilen nokta bulutları ve yapı bilgi modelleri sisteme eklenmiştir. Yeni bir yapı veya kentsel düzenleme inşa edilmeden önce model üzerine yerleştirilerek çevrede oluşturacağı gölge, görüş alanlarına etkisi, yakın yapılarla ilişkisi ve kentsel görünümde meydana getireceği değişiklik incelenebilmektedir. Model aynı zamanda gürültü ve hava kirliliği hesaplamaları ile güneş enerjisi potansiyelinin değerlendirilmesi gibi mekânsal analizlerde kullanılmaktadır. GreenTwins çalışması kapsamında ağaçlar ve diğer yeşil alan öğeleri de modele eklenmekte; bitki örtüsünün mevsimlere göre değişimi ve oluşturduğu gölge planlama çalışmalarında dikkate alınmaktadır. Bu yönüyle Tallinn Kent Modeli yalnızca kenti görsel olarak tanıtan bir uygulama değil, planlama kararlarının inşaat öncesinde değerlendirilmesini sağlayan bir çalışma aracıdır.

Asya'da Akıllı Şehir Uygulamalarından Örnekler

Asya'daki akıllı şehir çalışmaları, bölgedeki kentlerin nüfus yoğunluğu, ulaşım talebi, afet riski, enerji tüketimi ve kamu hizmetlerine erişim gibi farklı ihtiyaçlarına göre şekillenmektedir. Bazı kentlerde fiziksel altyapının işleyişini izleyen dijital sistemler geliştirilirken bazı kentlerde vatandaşların kamu hizmetlerine tek bir kanaldan ulaşması sağlanmaktadır. Elektrikli toplu taşıma ve afet bilgilendirme uygulamaları da teknoloji kullanımının günlük yaşamla doğrudan ilişkilendirildiği çalışma alanları arasında yer almaktadır.

Singapur (Singapur): Punggol Dijital Bölgesi ve Açık Dijital Platform

Punggol Dijital Bölgesi; konut, eğitim, çalışma alanları ve kamusal hizmetlerin bir arada yer aldığı yeni bir kent bölgesi olarak geliştirilmektedir. Bölgenin enerji, bina yönetimi ve ortak hizmet sistemleri, "Açık Dijital Platform" adı verilen altyapı üzerinden izlenmekte ve yönetilmektedir. Platform; binalardaki soğutma ve aydınlatma sistemleri, enerji tüketimi, ortak kullanım alanları ve bölge içindeki bazı lojistik hizmetlerden elde edilen verileri aynı çalışma ortamında toplamaktadır. Platformun üç boyutlu dijital modeli sayesinde yapılar ve teknik sistemler uzaktan görüntülenebilmekte; bir binanın enerji tüketimindeki olağan dışı artışın hangi bölümden kaynaklanabileceği fiziksel inceleme öncesinde değerlendirilebilmektedir. Soğutma ve aydınlatma sistemleri kullanım yoğunluğuna göre ayarlanırken güneş enerjisi üretimi, elektrik şebekesi ve bölgedeki farklı enerji ihtiyaçları birlikte izlenebilmektedir. Böylece dijital model yalnızca bölgenin görsel bir kopyası olarak değil, enerji ve tesis sistemlerinin günlük işletilmesinde kullanılan bir yönetim aracı olarak görev yapmaktadır.

Seul (Güney Kore): TOPIS Ulaşım Yönetim Sistemi

Seul Ulaşım Operasyon ve Bilgi Servisi olarak adlandırılan TOPIS, kentteki karayolu ve toplu taşıma hareketlerini izleyen merkezi ulaşım yönetim sistemidir. Yol sensörleri, trafik kameraları, otobüs konum bilgileri, taksilerden alınan GPS verileri ve toplu taşıma sistemlerinden gelen bilgiler kullanılarak trafik yoğunluğu, yol kapanmaları, kazalar, otobüs hareketleri ve seferler takip edilmektedir. Otobüslerin konumu ve hareket hızı üzerinden duraklara tahmini varış süreleri hesaplanmakta ve bu bilgiler duraklardaki elektronik panolar, TOPIS internet sitesi ve mobil uygulamalar aracılığıyla yolculara aktarılmaktadır. Sistem ayrıca otobüslerin güzergâhtan sapması, ani fren yapması veya durakta durmadan geçmesi gibi işletme ve güvenlik bilgilerini kaydedebilmekte; toplanan veriler hatların ve sefer sıklıklarının değerlendirilmesinde kullanılmaktadır. Büyük etkinlikler, yol çalışmaları, yoğun yağış ve beklenmeyen yol kapanmaları sırasında ulaşım hareketlerinin tek merkezden izlenmesini sağlayan TOPIS'in bazı verileri açık olarak paylaşılmakta, böylece özel harita ve yolculuk uygulamaları da gerçek zamanlı otobüs ve trafik bilgilerini kullanıcılarına sunabilmektedir.

Tokyo (Japonya): Afet Hazırlık ve Bilgilendirme Uygulaması

Tokyo Büyükşehir Yönetimi tarafından geliştirilen "Disaster Preparedness Tokyo" uygulaması, deprem, sel, şiddetli yağış ve diğer afetlere ilişkin hazırlık bilgilerinin mobil cihazlardan erişilebilir olmasını sağlamaktadır. Uygulamada tahliye alanları, geçici barınma merkezleri, afet sırasında kullanılabilecek tesisler ve bölgesel risk bilgileri harita üzerinde gösterilmekte; kullanıcılar yaşadıkları veya çalıştıkları bölgenin sel riskini inceleyerek güvenli tahliye güzergâhları hakkında bilgi edinebilmektedir. Uygulamanın "Tokyo My Timeline" bölümünde tahliyeye hangi aşamada başlanacağı, aile bireyleriyle nasıl iletişim kurulacağı, hangi eşyaların hazırlanacağı ve hangi güzergâhın izleneceği kişisel koşullara

göre önceden belirlenebilmektedir. Ayrıca acil durum çantasında bulunması gereken malzemeler, ev içindeki eşyaların sabitlenmesi ve yangın veya deprem sonrasında yapılması gerekenler gibi hazırlık bilgileri sunulmaktadır. Çok dilli kullanım seçeneği, Tokyo'da yaşayan yabancıların ve ziyaretçilerin de temel afet bilgilerine erişmesini kolaylaştırmaktadır. Uygulama fiziksel afet altyapısının yerini almamakta; mevcut tahliye alanları, risk haritaları ve müdahale düzeni hakkında vatandaşın zamanında bilgi almasına ve afet anında önceden hazırladığı hareket planını uygulamasına yardımcı olmaktadır.

Shenzhen (Çin): Elektrikli Toplu Taşıma Sistemi

Shenzhen, belediye otobüslerinin tamamını elektrikli araçlarla değiştiren ilk büyük kentlerden biridir. 2009 yılında deneme uygulamalarıyla başlayan dönüşüm, araçların aşamalı olarak filoya eklenmesiyle devam etmiş ve 2017 yılında kentteki 16.359 belediye otobüsünün tamamı elektrikli hâle getirilmiştir. Dönüşümün tek seferde yapılması yerine farklı araçların gerçek çalışma koşullarında sınanması, teknik sorunların belirlenmesini ve işletme deneyimi kazanılmasını sağlamıştır. Elektrikli otobüslere geçiş yalnızca araç satın alınmasını değil, otobüs depoları ve hat sonlarındaki uygun alanlarda geniş bir şarj altyapısının kurulmasını da gerektirmiş; günlük mesafeler, şarj süreleri ve sefere çıkış saatleri dikkate alınarak işletme planları hazırlanmıştır. Şarj istasyonlarının konumu, otobüslerin yolcu hizmetinden uzun süre ayrılması gözetilerek belirlenmiş, yüksek satın alma maliyetlerinin karşılanmasında kamu desteği, araç kiralama ve farklı finansman yöntemlerinden yararlanılmıştır. Shenzhen örneğinde enerji temini, şarj alanları, batarya durumu, bakım düzeni, güzergâh uzunluğu ve günlük çalışma programı birlikte ele alınmış; böylece yalnızca araç filosunun değil, enerji ve işletme altyapısının da yeniden düzenlendiği bir toplu taşıma dönüşümü gerçekleştirilmiştir.

Dubai (Birleşik Arap Emirlikleri): DubaiNow Dijital Hizmet Uygulaması

DubaiNow, farklı kamu kurumları ve özel hizmet sağlayıcıları tarafından sunulan şehir hizmetlerini tek bir mobil uygulamada toplayan dijital hizmet platformudur. Platform üzerinden 44 kuruma ait 280'den fazla hizmete erişilebilmekte; fatura ödemeleri, ulaşım kartı yükleme, trafik cezası ödeme, araç tescil yenileme, otopark işlemleri, konut ve tapu hizmetleri, ikamet işlemleri, sağlık, eğitim, adalet ve seyahat hizmetleri aynı uygulamada sunulmaktadır. Kullanıcılar sisteme Birleşik Arap Emirlikleri'nin dijital kimlik sistemi UAE PASS üzerinden girdiği için farklı kurumlar için ayrı kullanıcı hesapları oluşturmalarına gerek kalmamakta, ödeme işlemleri de ortak altyapı üzerinden gerçekleştirilmektedir. Bir kurumdan alınan dijital belgenin başka bir işlemde kullanılabilmesi, aynı belgelerin farklı kurumlar tarafından tekrar talep edilmesini azaltmaktadır. Hizmetler kurumlara göre değil, kullanıcıların günlük ihtiyaçlarını ifade eden konu başlıklarına göre düzenlenmekte; örneğin bir araç kullanıcısı aynı uygulamada trafik cezasını kontrol edebilmekte, araç kaydını yenileyebilmekte, otopark ücretini ödeyebilmekte ve elektrikli araç şarj noktalarını görüntüleyebilmektedir. Bununla birlikte bu kadar çok hizmetin tek uygulamada toplanması, güvenli dijital kimlik doğrulama, kişisel verilerin korunması ve katılımcı kurumların güncel veri sağlaması gibi idari ve teknik sorumlulukları da beraberinde getirmektedir.

Amerika Kıtasında Akıllı Şehir Uygulamalarından Örnekler

Amerika kıtasındaki akıllı şehir çalışmaları, dijital belediye hizmetlerinden toplu taşıma sistemlerine ve afet yönetimine kadar uzanan geniş bir alanda yürütülmektedir. Kuzey Amerika'daki örneklerde belediye hizmetlerinin izlenmesi ve vatandaş başvurularının veriye dönüştürülmesi dikkat çekerken, Latin Amerika kentlerinde ulaşım olanaklarının geliştirilmesi, afetlere hazırlık ve kentle bağlantısı sınırlı mahallelerin toplu taşıma sistemlerine dâhil edilmesi öne çıkmaktadır.

New York (Amerika Birleşik Devletleri): NYC311 Belediye İletişim ve Başvuru Sistemi

NYC311, acil durum kapsamına girmeyen belediye hizmetleri için kullanılan merkezi iletişim ve başvuru sistemidir. Kent sakinleri telefon, internet sitesi, mobil uygulama veya kısa mesaj aracılığıyla belediye hizmetleri hakkında bilgi alabilmekte; gürültü, kaçak çöp dökümü, bozuk yol ve kaldırım, çalışmayan sokak lambası, uygunsuz park, temizlik ve bina bakım sorunları gibi konularda başvuru yapabilmektedir. Kaydedilen başvurular konu ve konum bilgisine göre ilgili belediye birimine yönlendirilmekte, başvuru sahipleri kendilerine verilen kayıt numarasıyla işlemin durumunu takip edebilmektedir. Kişisel bilgilerden

arındırılan başvuru kayıtları; tarih, konu, bölge, sorumlu kurum ve sonuçlandırılma durumu gibi bilgilerle NYC Açık Veri Portalı'nda yayımlanmaktadır. Veriler, belirli mahallelerde yoğunlaşan sorunların ve hizmet taleplerinin incelenmesinde kullanılmaktadır.

Boston (Amerika Birleşik Devletleri): CityScore Belediye Performans Sistemi

Boston Belediyesi tarafından geliştirilen CityScore, farklı belediye hizmetlerinin belirlenen hedeflere göre izlenmesini sağlayan bir performans yönetim sistemidir. Acil yardım ekiplerinin müdahale süresi, yol ve sokak bakım çalışmalarının zamanında tamamlanması, vatandaş başvurularının sonuçlandırılması ve çeşitli hizmetlerin gerçekleşme oranları sistemde takip edilen göstergeler arasındadır. CityScore'da 1 puan hedeflenen hizmet düzeyini, 1'in üzerindeki değerler hedefin aşıldığını, 1'in altındaki değerler ise incelenmesi gereken bir performans düşüşünü göstermektedir. Farklı hizmetlerden elde edilen sonuçlar genel bir puanda birleştirilmekle birlikte, yöneticiler puandaki değişimin hangi hizmetten kaynaklandığını ayrı ayrı inceleyebilmektedir. Sistem kentleri karşılaştıran bir yaşam kalitesi endeksi değil, Boston Belediyesinin kendi hizmet hedeflerine ulaşma durumunu değerlendiren bir yönetim aracıdır. Düşük puanlar doğrudan başarısızlık olarak değerlendirilmemekte; personel, araç, bakım ihtiyacı, yoğun talep ve mevsim koşulları gibi olası nedenlerin araştırılmasını sağlamaktadır. Verilerin kamuya açık yayımlanması, belediye performansının vatandaşlar ve araştırmacılar tarafından da incelenbilmesine imkân vermektedir.

Rio de Janeiro (Brezilya): Operasyon ve Dayanıklılık Merkezi

Rio de Janeiro Operasyon ve Dayanıklılık Merkezi, 2010 yılında yaşanan şiddetli yağış, sel ve heyelanların ardından belediye birimleri arasındaki bilgi paylaşımını ve müdahale koordinasyonunu güçlendirmek amacıyla kurulmuştur. Merkezde meteoroloji, ulaşım, sivil savunma, sağlık, temizlik ve altyapı birimlerinin yanı sıra elektrik, su ve ulaşım hizmeti sağlayan kuruluşlardan alınan bilgiler ortak bir çalışma ortamında değerlendirilmektedir. Trafik kameraları, yağış radarları, meteorolojik ölçümler, yol durumu bilgileri ve saha ekiplerinden gelen bildirimler kullanılarak sel ve heyelan riskleri, trafik kazaları, ağaç devrilmeleri, altyapı arızaları ve büyük etkinlikler takip edilmektedir. Şiddetli yağış durumunda riskli bölgelerin belirlenmesi, yolların kapatılması, saha ekiplerinin yönlendirilmesi, sirenlerin çalıştırılması ve halkın bilgilendirilmesi ilgili kurumlarla birlikte yürütülmektedir. Merkezin temel işlevi yalnızca verileri ekranlarda göstermek değil, aynı olaya müdahale eden kurumların görev ve bilgi paylaşımını ortak bir merkezden koordine etmektir. Toplanan bilgiler sosyal medya, basın kuruluşları, dijital uygulamalar ve uyarı sistemleri üzerinden kamuoyuna aktarılmakta; tahliye, yol kapatma ve saha müdahalesi kararları ise yetkili kamu birimleri tarafından alınmaktadır.

Curitiba (Brezilya): Hızlı Otobüs Sistemi ve Ulaşım Koridorları

Curitiba'nın hızlı otobüs sistemi, kentte artan nüfus ve ulaşım talebinin yalnızca yeni yollar açılarak karşılanamayacağı düşüncesiyle geliştirilmiş ve ilk özel otobüs koridorları 1974 yılında hizmete alınmıştır. Sistemde otobüslerin genel trafikten ayrılmış şeritlerde çalışması ve kavşaklardaki gecikmelerin azaltılmasıyla raylı sistem kurulmadan yüksek kapasiteli bir toplu taşıma hizmeti oluşturulmuştur. Tüp biçimindeki duraklarda ücretin otobüs gelmeden önce ödenmesi ve araç tabanıyla aynı yükseklikteki platformlardan binış yapılması, duraklardaki bekleme sürelerini azaltmaktadır. Ana koridorlarda yüksek kapasiteli otobüsler çalışırken çevre mahallelerden gelen yolcular besleme hatlarıyla bu güzergâhlara taşınmakta ve farklı hatlar arasında aktarma yapılabilir. Sistemin önemli özelliklerinden biri, toplu taşıma planlamasının kentin yapılaşma kararlarıyla ilişkilendirilmesi ve yüksek yoğunluklu konut ve iş alanlarının ana ulaşım koridorları boyunca gelişmesinin teşvik edilmesidir. Curitiba örneği yüksek teknoloji kullanımından çok, arazi kullanım kararlarıyla toplu taşıma hizmetinin birlikte planlanmasına ve otobüs sisteminin metroya benzer bir işletme düzenine kavuşturulmasına dayanmaktadır.

Medellín (Kolombiya): Metrocable Kentsel Teleferik Sistemi

Medellín'de Metrocable sistemi, yamaçlardaki mahallelerin kent merkezine ve ana toplu taşıma ağına erişimini kolaylaştırmak amacıyla geliştirilmiş; ilk hat olan K Hattı 2004 yılında hizmete açılmıştır. Eğimin ve yoğun yapılaşmanın karayolu ulaşımını güçleştirdiği bölgelerde kullanılan teleferik, turistik bir araçtan farklı olarak işe, eğitime ve kamu hizmetlerine yapılan günlük yolculukların bir parçası olarak işletilmektedir. İstasyonların Medellín metrosuna bağlanması, yamaç mahallelerinde yaşayanların kent merkezine ulaşırken birbirinden bağımsız çok sayıda taşıma aracı kullanma ihtiyacını azaltmıştır. Sistem daha sonra yeni hatlarla genişletilmiş olmakla birlikte teleferiğin yolcu kapasitesi metro ve hızlı otobüs sistemlerinden daha düşük olduğundan, her kent için genel bir çözüm değil; eğimli araziye ve belirli yolcu talebine sahip bölgeler için uygun bir ulaşım seçeneğidir. Metrocable yatırımlarına bazı mahallelerde yaya yolları, kamusal alanlar, eğitim ve kültür yapıları gibi fiziksel ve sosyal düzenlemeler de eşlik etmiştir. Bu çalışmalar teleferiğin teknolojik özellikleri olarak değil, ulaşım yatırımıyla aynı bölgelerde yürütülen kent geliştirme uygulamaları olarak değerlendirilmelidir. Medellín örneği, ulaşım imkânları sınırlı mahallelerin kentin ana ulaşım ağına, arazinin koşullarına uygun bir toplu taşıma aracıyla bağlanmasına dayanmaktadır.

Afrika'da Akıllı Şehir Uygulamalarından Örnekler

Afrika kentlerindeki akıllı şehir çalışmaları çoğunlukla temel hizmetlerdeki veri eksikliğini gidermeye ve sınırlı kaynakların daha doğru kullanılmasına yönelmektedir. Su kıtlığı, düzensiz toplu taşıma, katı atıkların toplanması ve hava kirliliği gibi sorunlara yönelik uygulamalarda büyük ve maliyetli sistemlerin yanında mobil telefonlardan, düşük maliyetli sensörlerden ve açık veri yöntemlerinden yararlanılmaktadır. Bu çalışmaların bir bölümü belediyeler tarafından yürütülürken bazıları üniversiteler, araştırma kuruluşları ve yerel yönetimlerin iş birliğiyle geliştirilmiştir.

Cape Town (Güney Afrika): Haftalık Su İzleme Paneli

Cape Town'da 2015–2018 yılları arasında yaşanan kuraklık sırasında kent yönetimi, barajlardaki toplam su miktarını, haftalık değişimi ve günlük tüketimi kamuoyuyla paylaşmak amacıyla bir su izleme paneli kullanmıştır. Panelde su seviyelerinin önceki haftaya göre nasıl değiştiği, kentteki tüketimin belirlenen tasarruf hedeflerine uygun olup olmadığı ve mevcut koşulların sürmesi durumunda kaynakların nasıl etkilenebileceği gösterilmiştir. Kamuoyunda “Day Zero” olarak bilinen ve merkezi su dağıtımının büyük ölçüde durdurulmasını gerektirebilecek tarihi ifade eden hesaplama; yağış, kentsel tüketim, tarımsal kullanım ve barajlardan çekilen su miktarına göre düzenli olarak güncellenmiştir. İzleme paneli tek başına kuraklığı çözen bir araç olarak değil; tüketim kısıtlamaları, şebeke basıncının azaltılması, su kaçaklarının giderilmesi, yüksek tüketimin denetlenmesi ve yeni kaynakların araştırılması gibi uygulamaları destekleyen bir bilgilendirme yöntemi olarak kullanılmıştır. Belediyenin elindeki veriler vatandaşlara anlaşılır biçimde sunulmuş ve tasarruf önlemlerinin su kaynaklarına etkisi izlenebilir hâle getirilmiştir. Cape Town Belediyesi kuraklık döneminin ardından da haftalık su panelini ve daha ayrıntılı “Water Outlook” raporlarını yayımlamayı sürdürmüştür.

Nairobi (Kenya): Digital Matatus Toplu Taşıma Haritası

Nairobi'de toplu taşımanın önemli bir bölümünü oluşturan ve “matatu” olarak adlandırılan özel minibüslerin güzergâh, durak ve aktarma noktalarını gösteren standart bir ulaşım verisinin bulunmaması üzerine Digital Matatus projesi başlatılmıştır. Nairobi Üniversitesi, Massachusetts Teknoloji Enstitüsü, Columbia Üniversitesi ve yerel tasarım kuruluşlarının ortak çalışmasıyla yürütülen projede öğrenciler, mobil telefonlarla minibüs güzergâhlarının GPS kayıtlarını toplamış; durakları, aktarma noktalarını ve hatların başlangıç ve bitiş yerlerini belirlemiştir. Sürücü, işletmeci ve yolcularla yapılan görüşmelerden alınan bilgilerle kontrol edilen kayıtlar, toplu taşıma verilerinde kullanılan GTFS standardına dönüştürülerek açık biçimde yayımlanmıştır. Veriler kullanılarak Nairobi'nin ilk kapsamlı matatu haritası hazırlanmış ve hat bilgileri daha sonra Google Haritalar gibi yolculuk planlama hizmetlerinde kullanılmaya başlanmıştır. Digital Matatus belediye tarafından kurulan gerçek zamanlı bir ulaşım kontrol sistemi değil, daha önce büyük ölçüde kayıt dışında kalan bir ulaşım ağını görünür kılan araştırma ve

açık veri projesidir. Hatların sabit tarifelere ve çalışma programlarına sahip olmaması nedeniyle sefer sıklığı, ücret ve durak değişiklikleri anlık olarak gösterilememekle birlikte proje, düzensiz ulaşım ağlarının düşük maliyetli araçlarla haritalanabileceğini ortaya koymuştur.

Maputo (Mozambik): MOPA Katı Atık Bildirim Platformu

Maputo'da uygulanan MOPA, vatandaşların toplanmayan çöpleri, dolu konteynerleri ve izinsiz atık döküm alanlarını belediyeye bildirebilmesi amacıyla geliştirilen katılımcı bir izleme platformudur. Akıllı telefonu veya sürekli internet bağlantısı bulunmayan kişilerin de hizmetten yararlanabilmesi için bildirimler internet sitesi ve mobil uygulamanın yanı sıra temel cep telefonlarında çalışan USSD sistemi üzerinden kabul edilmiştir. Resmî adreslerin yeterince bilinmediği bölgelerde belediye bölgesi, mahalle ve halkın günlük yaşamda kullandığı yer adlarından yararlanılarak bildirimin konumu belirlenmiştir. Sistem, vatandaşların şikâyetlerini ilgili birime iletmenin yanında belirli bölgelerde yoğunlaşan bildirimlerin topluca incelenmesine ve toplama güzergâhı, konteyner kapasitesi veya hizmet sağlayıcıların çalışma düzenindeki sorunların belirlenmesine yardımcı olmuştur.

Kampala (Uganda): AirQo Hava Kalitesi İzleme Ağı

Kampala'da hava kalitesini düzenli olarak ölçen istasyonların yetersiz olması üzerine Makerere Üniversitesi tarafından yerel koşullara uygun, düşük maliyetli sensörlerden oluşan AirQo hava kalitesi izleme ağı geliştirilmiştir. Kampala Başkent Yönetiminin de desteklediği sistemde farklı mahallelere yerleştirilen cihazlar havadaki ince parçacık yoğunluğunu ölçerek sonuçları merkezi veri altyapısına aktarmaktadır. Ölçümler sayesinde hava kirliliğinin konuma ve günün saatlerine göre değişimi izlenebilmekte; trafik yoğunluğu bulunan yollar, sanayi alanları, inşaat bölgeleri ve açık alanda atık yakılan yerlerdeki değerler karşılaştırılabilmektedir. Kampala Başkent Yönetimi, 2024 yılında kentteki izleme ağına 100'den fazla ölçüm cihazı bulunduğunu açıklamıştır. Güncel ve geçmiş verilerin internet haritası, mobil uygulama ve açık programlama arayüzü üzerinden paylaşılması; belediye birimlerinin, araştırmacıların ve vatandaşların hava kalitesi bilgilerine ulaşmasını sağlamakta ve yol tozu, atık yakılması ve ulaşım kaynaklı kirliliğe yönelik önlemlerin değerlendirilmesine yardımcı olmaktadır.

2.3.2. Türkiye'de Akıllı Şehir Çalışmaları

Türkiye'de akıllı şehir uygulamaları tek bir programla başlamamış; belediyelerin farklı dönemlerde kurduğu elektronik ödeme sistemleri, çevrim içi başvuru kanalları, coğrafi bilgi sistemleri, toplu taşıma kartları, trafik kontrol merkezleri ve su şebekesi izleme sistemleri üzerinden aşamalı olarak gelişmiştir. Bu uygulamaların birçoğu ilk kurulduğunda "akıllı şehir" başlığı altında tanımlanmamış olsa da günümüzde belediyelerin sayısal hizmet altyapısının temel parçalarını oluşturmaktadır. İçişleri Bakanlığı tarafından oluşturulan e-Belediye Bilgi Sistemi belediyelerin evrak, ruhsat, dilekçe ve benzeri işlemlerini ortak bir platforma taşıırken, Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi imar, ulaşım, altyapı, çevre ve mülkiyet gibi konularda üretilen konumsal verilerin belirli standartlara göre hazırlanmasına ve paylaşılmasına yönelik bir çerçeve sağlamaktadır. Bununla birlikte mevcut bir işlemin internet üzerinden yapılabilmesi, tek başına akıllı şehir uygulaması olduğu anlamına gelmemektedir. Akıllı şehir yaklaşımında sayısal sistemin hizmetin planlanmasına, sahadaki durumun izlenmesine, kaynak kullanımının düzenlenmesine veya vatandaşın hizmete erişiminin kolaylaştırılmasına nasıl katkı sağladığı önem taşımaktadır.

Türkiye'de bu alandaki ilk kapsamlı politika çerçevesi, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından hazırlanan 2020-2023 Ulusal Akıllı Şehirler Stratejisi ve Eylem Planı ile oluşturulmuştur. Belgede dört stratejik amaç, dokuz hedef ve kırk eylem belirlenmiş; belediyelerin aynı teknolojileri kullanması yerine şehirlerin nüfusu, ekonomik yapısı, coğrafi özellikleri ve hizmet ihtiyaçları doğrultusunda kendi önceliklerini belirlemesi benimsenmiştir. Plan kapsamında yerel stratejilerin hazırlanması, projelerin önceliklendirilmesi, şehirlerin mevcut kapasitesinin ölçülmesi, ortak veri standartlarının kurulması ve yatırımların izlenmesi için yöntemler tanımlanmıştır. Yerel Akıllı Şehirler Stratejisi ve Yol Haritası Hazırlama Rehberi de belediyelerin teknoloji listeleri hazırlamasından önce kentin sorunlarını belirlemesini, ölçülebilir hedefler oluşturmasını ve seçilen uygulamaları belediyenin

ana hizmet hedefleriyle ilişkilendirmesini öngörmektedir. Böylece akıllı şehir çalışmasının satın alınacak cihaz veya yazılımdan değil, çözülmesi gereken yerel ihtiyaçtan başlaması gerektiği kabul edilmiştir.

On İkinci Kalkınma Planı'nda da belediyelerin akıllı şehir uygulamalarını hayata geçirme kapasitelerinin artırılması, yatırımların yerel ihtiyaçlara ve belirlenen standartlara göre seçilmesi ve yerli ürün kullanımının yaygınlaştırılması öngörülmektedir. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından şehirlerin mevcut durumunu değerlendirmek amacıyla kullanılan Akıllı Şehir Olgunluk Değerlendirme Modeli ise ISO 37120, ISO 37122 ve ISO 37123 standartlarından yararlanarak 81 ilin hizmet, altyapı ve kurumsal kapasitesini incelemektedir. Değerlendirmenin amacı yalnızca şehirleri sıralamak değil, mevcut eksiklikleri belirlemek ve sonraki yatırımlar için iyileştirme alanları ortaya koymaktır. 2024-2030 dönemi için hazırlanan Ulusal Akıllı Şehirler Stratejisi ve Eylem Planı taslağında şehir içi ulaşım analizleri, afet ve iklim riskleri, teknoloji izleme mekanizmaları, akıllı kamu yapıları ve belediyelerin planlama kapasitesi gibi konulara yer verilmiştir. Oluşturulan çerçeve, akıllı şehir çalışmalarının tek tek belediye projelerinin ötesinde standart, ölçme ve kurumsal kapasite konusu olarak ele alındığını göstermektedir.

Uygulamaların kapsamı belediyenin ölçeğine ve görev yapısına göre önemli ölçüde değişmektedir. Büyükşehirlerde ulaşım işletmeleri, su ve kanalizasyon idareleri, afet merkezleri ve belediye iştirakleri kendi izleme ve yönetim sistemlerini kullanabildiği için aynı kentte birden fazla sayısal altyapı bulunabilmektedir. İl ve ilçe belediyelerinde ise çalışmalar çoğunlukla bilgi işlem, coğrafi bilgi sistemleri, fen işleri, imar, çevre koruma veya ulaşım birimleri tarafından yürütülmektedir. Belediyede "akıllı şehir" adını taşıyan ayrı bir birimin bulunması, çalışmaların gelişmişlik düzeyini tek başına göstermemektedir. Asıl belirleyici olan; uygulamanın sorumlusunun tanımlanması, gerekli veriye düzenli olarak ulaşılması, sistemin saha ekipleriyle bağlantı kurması, bakımının yapılması ve üretilen bilginin belediye kararlarında kullanılmasıdır.

Türkiye'de daha yaygın görülen uygulamalar arasında çevrim içi belediye işlemleri, kent rehberleri, imar ve numarataj sistemleri, elektronik ücret toplama, araç takip sistemleri, trafik kameraları ve su şebekelerinin uzaktan izlenmesi bulunmaktadır. Açık veri portalları, sayısal katılım platformları, dijital ikizler, sensörlerle çevresel izleme ve yapay zekâ destekli analizler ise daha sınırlı sayıda belediyede veya belirli pilot alanlarda uygulanmaktadır. Büyükşehirlerde trafik ve toplu taşıma yönetimi öne çıkarken, su kaynaklarının sınırlı olduğu kentlerde kayıp-kaçak takibi ve sulama yönetimi; deprem, sel ve heyelan riski bulunan yerlerde erken uyarı, risk haritalama ve müdahale koordinasyonu önem kazanmaktadır.

Konya Büyükşehir Belediyesi: ATUS Akıllı Toplu Ulaşım Sistemi

Konya Büyükşehir Belediyesi tarafından kullanılan ATUS, otobüs ve tramvaylara ilişkin işletme bilgilerini yolculara aktaran toplu taşıma bilgilendirme sistemidir. Kullanıcılar durak numarası veya durak adı üzerinden arama yaparak durağa yaklaşan araçları ve tahmini varış sürelerini görebilmekte; hat güzergâhlarını, durakların haritadaki konumlarını ve aynı hatta çalışan araçları inceleyebilmektedir. Bilgilere internet sitesi ve mobil kanalların yanı sıra duraklardaki karekodlar, elektronik panolar ve durak numarasının 5669'a gönderildiği kısa mesaj hizmeti üzerinden de ulaşılabilir. Araç içindeki ekranlarda bulunan güzergâh, geçilen duraklar ve sıradaki durak gösterilirken, KonyaKart bakiye sorgulama ve yükleme işlemleri de aynı hizmet yapısını tamamlamaktadır. ATUS'un temel işlevi basılı sefer tarifelerini sayısal ortama aktarmaktan çok, araçların sahadaki hareket bilgisini yolcunun kullanabileceği bir bekleme ve yolculuk bilgisine dönüştürmektir.

Bursa Büyükşehir Belediyesi: ARUDEP Altyapı Ruhsat ve Denetim Programı

Bursa Büyükşehir Belediyesi tarafından geliştirilen Altyapı Ruhsat ve Denetim Programı (ARUDEP), yol, kaldırım ve diğer kamusal alanlarda yapılacak altyapı çalışmalarına ilişkin başvuru, inceleme, ruhsatlandırma ve saha denetimlerinin harita üzerinden yürütülmesini sağlamaktadır. Su, kanalizasyon, elektrik, doğal gaz ve iletişim altyapısı işleten kuruluşların başvuruları coğrafi bilgi sistemi üzerinde çalışma alanı belirtilerek kaydedilmekte; belediye ve ilgili kurum temsilcilerinin alt kurul incelemeleri aynı

kayıt üzerinden yapılmaktadır. Uygun bulunan başvuruların keşif, tahakkuk ve resmî yazışma işlemleri e-Belediye sistemiyle bağlantılı olarak yürütülmekte, başvuru sahibine işlemin aşamaları hakkında bilgi verilmektedir. Ruhsat verilen kazı alanlarının konumu ve çalışma süresi saha denetimlerinde kullanılabildiği gibi günlük çalışma bilgileri trafik yönetimi ve kent bilgi sistemine de veri sağlayabilmektedir. Böylece aynı bölgede birbirinden habersiz kazı yapılması, altyapı çalışmalarının yalnızca yazılı belgelerden takip edilmesi ve güncel saha bilgisine erişilememesi gibi sorunların azaltılması amaçlanmaktadır. ARUDEP doğrudan altyapı çalışmasını yapan bir sistem değil; çalışmanın nerede, hangi kurum tarafından ve hangi izin kapsamında yürütüldüğünü kaydeden ve kurumlar arasındaki ruhsat sürecini düzenleyen bir belediye uygulamasıdır.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi: Hava Kalitesi İzleme Ağı ve CepHava

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Hava Kalitesi İzleme Ağı, kentteki hava kirliliğinin zamana ve konuma göre değişimini belirlemek amacıyla farklı noktalardaki ölçüm istasyonlarından veri toplamaktadır. Belediye tarafından yayımlanan güncel bilgilere göre 38 noktada 24 saat ölçüm yapılmakta; istasyonun teknik donanımına bağlı olarak PM₁₀, PM_{2.5}, kükürtdioksit, azotdioksit, karbonmonoksit ve ozon gibi kirleticiler izlenmektedir. Ölçüm sonuçları hava kalitesi sınıflarıyla birlikte internet haritasında gösterilmekte, kullanıcılar İBB CepHava uygulaması üzerinden bulundukları yere yakın istasyonların güncel değerlerine ulaşabilmektedir. Sistem raporları ve geçmiş ölçümler, kirliliğin belirli dönemlerde veya bölgelerde neden yükseldiğinin incelenmesi ve ulaşım, yakıt kullanımı ya da sanayi kaynaklı önlemlerin değerlendirilmesi için veri sağlamaktadır. Her istasyonda bütün kirleticiler ölçülmediği için haritada bazı parametreler boş görünebilmekte; ayrıca bir istasyonun değeri yalnızca temsil ettiği çevre için anlam taşımaktadır. İzleme ağı kirliliği doğrudan azaltan bir uygulama değil, sorunun düzeyini belirleyen, değişimi takip eden ve alınacak çevre kararlarına ölçüm bilgisi sağlayan bir altyapıdır.

Ankara Büyükşehir Belediyesi: Şeffaf Ankara ve Açık Veri Platformu

Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından 2022 yılında kullanıma açılan Şeffaf Ankara, belediyenin hizmet ve faaliyetlerine ilişkin bilgileri indirilebilir veri dosyaları ve harita katmanları üzerinden kamuoyuna sunmaktadır. Platformun açılışında yedi kategoride binden fazla veri dosyası ile 16 kategoride harita üzerinde gösterilen 300 binden fazla kayıt bulunduğu açıklanmıştır. Kazı çalışma noktaları, toplu taşıma kullanım bilgileri, yeşil alanlar, bisiklet yolları, kablosuz internet noktaları, baraj doluluk oranları, Başkent 153 başvuruları, sosyal yardım verileri, belediye hizmet noktaları ve canlı yayımlanan ihaleler platformda yer verilen konular arasındadır. Kullanıcılar belirli bir cadde üzerindeki kazının hangi birim tarafından yapıldığını inceleyebilmekte, harita verilerini indirebilmekte ve belediyenin hizmet sonuçlarını ilçe veya konu bazında karşılaştırabilmektedir. Sisteme Başkent Mobil uygulaması üzerinden de erişilebilmesi, platformun yalnızca araştırmacılara yönelik bir veri arşivi olarak kalmamasını ve kent rehberi olarak da kullanılmasını sağlamaktadır. Bununla birlikte açık verinin kullanılabilirliği, dosyaların düzenli güncellenmesine, açıklamalarının yeterli olmasına ve kişisel bilgilerden arındırılarak paylaşılmasına bağlıdır; bu nedenle yayımlanan dosya sayısı kadar verinin güncelliği ve yeniden kullanılabilirliği de önem taşımaktadır.

İzmir Büyükşehir Belediyesi: Acil İzmir Afet İletişim Uygulaması

Acil İzmir, 30 Ekim 2020'de meydana gelen İzmir depreminin ardından afet sırasında yardım çağrılarının konum bilgisiyle birlikte itfaiye ve arama kurtarma ekiplerine iletilmesi amacıyla geliştirilmiş ve Mart 2021'de kullanıma açılmıştır. Kullanıcılar deprem sırasında "Enkaz altındayım" butonuyla veya telefona erişemediklerinde "Beni Bul" sesli komutuyla yardım çağrısı oluşturabilmekte; konum, kalan batarya düzeyi ve Bluetooth sinyali bilgisi ekiplere aktarılabilir. Uygulama telefonun ses çıkarmasını sağlayarak arama kurtarma personelinin enkaz altındaki cihazın yerini belirlemesine yardımcı olmakta, kullanıcı da yanında bulunan kişi sayısını bildirebilmektedir. "Güvendeyim" seçeneğiyle daha önce tanımlanan yakınlarla konum ve durum bilgisi gönderilebilmekte; sel, heyelan, arama kurtarma, sıkışmalı trafik kazası ve yangın bildirimleri de ilgili bölümlerden yapılabilmektedir. Yangın ihbarında olay yerinin fotoğrafı ve konumu itfaiyeyle paylaşılabilirken, İzmir'i etkileyen belirli büyüklükteki depremler için kullanıcılara bildirim gönderilmektedir. Uygulamanın afet sırasında yararlı olabilmesi telefonun

çalışmasına, uygulamanın önceden kurulmuş olmasına ve gerekli konum, mikrofon ve Bluetooth izinlerinin açık bulunmasına bağlıdır; bu nedenle Acil İzmir mevcut acil çağrı ve saha müdahale sistemlerinin yerine değil, bu sistemlere ek bir konum ve iletişim kanalı olarak kullanılmaktadır.

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi: İzmit Körfezi Su Kalitesi İzleme Çalışmaları

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi ile TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezi tarafından yürütülen İzmit Körfezi Su Kalitesi İzleme Projesi, deniz suyunun ve Körfez'e ulaşan karasal kirlilik kaynaklarının düzenli ölçümlerle takip edilmesine dayanmaktadır. Çalışma kapsamında Kumla, Ağa, Ambarlı, Saz, Ova, Narca, Kiraz, Halı, Hisar, İhsaniye, Kaytaç ve Karakoç derelerinden aylık numuneler alınmakta; sıcaklık, debi, pH, çözünmüş oksijen ve iletkenlik gibi değerler sahada, organik kirlilik ve besin elementleri ise laboratuvarda incelenmektedir. Körfez'de bulunan altı deniz istasyonundan dört mevsim boyunca alınan örnekler aracılığıyla deniz suyundaki fiziksel, kimyasal ve biyolojik değişim de değerlendirilmektedir. 2007 yılından beri sürdürülen ölçümlerin sonuçları, arıtma tesisleri ile karasal girdilerde meydana gelen değişikliklerin Körfez'in su kalitesine etkisini inceleyen modellere veri sağlamaktadır. Bu yönüyle çalışma yalnızca sensörlerden anlık veri alınan bir sistemden oluşmamakta; saha ölçümü, numune toplama, laboratuvar analizi ve dönemler arası karşılaştırmayı birlikte içermektedir. Elde edilen sonuçlar kirliliğin kaynağını tek başına belirlemese de hangi dere veya deniz bölümünde ayrıntılı inceleme ve denetim yapılması gerektiğinin anlaşılmasına yardımcı olmaktadır.

Antalya Büyükşehir Belediyesi: Çevre Dostu Çiftçi Kart Projesi

Çevre Dostu Çiftçi Kart Projesi, tarımsal üretimde kullanılan zirai ilaç ambalajlarının tarlalara, sulama kanallarına ve evsel atık sistemine bırakılmasını önlemek amacıyla Antalya Büyükşehir Belediyesi tarafından 2022 yılında başlatılmıştır. Projeye katılan üreticilere tanımlanan kartlar ile boş zirai ilaç ambalajları belirlenen toplama otomatlarına teslim edilmekte ve bırakılan atık miktarı kullanıcı hesabına kaydedilmektedir. Üreticiler teslim ettikleri ambalajları mobil uygulama üzerinden takip edebilmekte, projeye katılımları tarımsal üretime yönelik ödül ve desteklerle teşvik edilmektedir. İlk olarak Kumluca, Finike ve Demre'de uygulanan çalışma daha sonra Kemer, Alanya, Serik ve Aksu'ya yayılmış; 2024 yılında yeni toplama otomatlarının alımı tamamlanmıştır. Sistemin sayısal bölümü çiftçinin, teslim edilen atığın ve toplama noktasının kayıt altına alınmasını sağlarken, çevresel sonucu ambalajların fiziksel olarak toplanmasına ve geri kazanım sürecine aktarılmasına bağlıdır. Proje yalnızca bir mobil uygulama veya kart hizmeti değil, tehlike oluşturabilecek tarımsal ambalajların izlenebilir bir toplama düzenine alınmasıdır.

Sivas Belediyesi: Yeni Nesil Akıllı Su Sayacı Projesi

Sivas Belediyesi iştiraki Özbelsan AŞ tarafından geliştirilen Yeni Nesil Akıllı Su Sayacı Projesi, su tüketiminin uzaktan izlenmesi, abonelik işlemlerinin kolaylaştırılması ve bina içindeki fark edilmeyen sızıntıların belirlenmesi amacıyla hazırlanmıştır. Pilot olarak denenen sayaçlar, düşük miktarda ancak sürekli devam eden su akışını algılayarak damlatan musluk ve tesisat kaçağı gibi durumların tespit edilmesine yardımcı olmaktadır. Sayaçlarla belediye arasında radyo frekansına dayalı bir iletişim ağı kurulması; tüketim bilgilerinin uzaktan okunması ve vatandaşların kart dolum noktalarına gitmeden internet üzerinden su kredisi yükleyebilmesi planlanmaktadır. Sistemle mevcut kartlı sayaçlarda kullanılan fiziki yükleme işlemlerinin azaltılması, tüketim hareketlerinin daha düzenli takip edilmesi ve olağan dışı su kullanımlarının belediye tarafından görülebilmesi amaçlanmaktadır.

Tepebaşı Belediyesi (Eskişehir): REMOURBAN Enerji Dönüşümü Uygulaması

Tepebaşı Belediyesi, Avrupa Birliği Horizon 2020 Programı kapsamında 2015–2020 yılları arasında yürütülen REMOURBAN Projesinin Valladolid ve Nottingham ile üç uygulama kentinden biri olmuştur. Eskişehir'deki çalışmalar Aşağı Söğütönü Yaşam Köyü çevresinde yoğunlaşmış; mevcut yapıların dış kabuk, pencere, iklimlendirme ve aydınlatma sistemlerinde enerji verimliliğine yönelik düzenlemeler yapılmış ve bölgeye 150 kW kapasiteli güneş enerjisi sistemi kurulmuştur. Üretilen elektrik Yaşam Köyündeki belediye tesislerinin enerji ihtiyacının bir bölümünü karşılarken, bina ve enerji tüketim verilerinin izlenmesi yapılan müdahalelerin etkisinin değerlendirilmesini sağlamıştır. REMOURBAN

yalnızca güneş paneli kurulmasına değil; bina yenileme, yenilenebilir enerji, ulaşım ve bilgi sistemleri alanındaki uygulamaların belirli bir kentsel alanda denenmesine dayanan bir araştırma ve uygulama projesidir. Avrupa Birliği projesi 2020'de tamamlanmış olduğundan günümüzde devam eden bir hibe programı gibi değil, kurulan tesisleri ve elde edilen deneyimi belediyenin sonraki enerji ve iklim çalışmalarına aktaran tamamlanmış bir pilot uygulamadır.

Fatih Belediyesi (İstanbul): Kültürel Miras Envanteri ve 3 Boyutlu Miras Fatih

Fatih Belediyesi tarafından 2021 yılında başlatılan Kültürel Miras Envanteri kapsamında ilçedeki 6.288 sivil mimarlık örneği yapı ile 1.940 anıtsal yapının mevcut durumu incelenmiş ve fotoğraflarla kayıt altına alınmıştır. Yapıların konumu, mimari özellikleri ve korunma durumu coğrafi bilgi sistemiyle ilişkilendirilerek bakım, onarım ve koruma çalışmalarında kullanılabilecek bir envanter oluşturulmuştur. Bu çalışmanın devamı niteliğindeki "3 Boyutlu Miras Fatih" projesinde tescilli yapıların üç boyutlu tarama verilerinin sayısal modellere dönüştürülmesi; modellerin sanat tarihi bilgileri, fotoğraflar ve proje belgeleriyle birlikte bir dijital kütüphanede sunulması öngörülmektedir. Böylece bir yapının belirli tarihteki fiziksel durumunun kayıt altında tutulması, zaman içinde oluşan değişikliklerin karşılaştırılması ve restorasyon öncesinde uzmanların aynı belge grubuna ulaşması amaçlanmaktadır.

2.3.3. Belediyelerde Akıllı Şehir Yapılanmaları

Akıllı şehir uygulamalarının yaygınlaşmasıyla birlikte belediyelerde dijital dönüşüm çalışmalarını planlayan, koordine eden ve yöneten kurumsal yapılanmaların önemi artmaktadır. Akıllı şehir yaklaşımı yalnızca bilgi işlem faaliyetlerinden oluşmamakta; çevre, ulaşım, altyapı, afet yönetimi, enerji, coğrafi bilgi sistemleri, veri yönetimi, yönetim ve vatandaş odaklı dijital hizmetler gibi farklı alanları kapsamaktadır. Belediyeler, kurumsal kapasiteleri ve ihtiyaçları doğrultusunda akıllı şehir çalışmalarına yönelik farklı organizasyon modelleri oluşturmaktadır.

Türkiye'deki belediyelerin kurumsal yapılanmaları incelendiğinde, tercih edilen modellerin belediyelerin ölçeğine, kurumsal kapasitesine ve önceliklerine göre farklılaştığı görülmektedir. Bursa Büyükşehir Belediyesi "Akıllı Şehircilik ve İnovasyon Dairesi Başkanlığı", Muğla Büyükşehir Belediyesi "Akıllı Şehir ve Kent Bilgi Sistemleri Dairesi Başkanlığı" ve Kayseri Büyükşehir Belediyesi "Akıllı Şehircilik ve Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı" gibi daire başkanlığı düzeyindeki yapılanmaları tercih etmektedir. Ankara, İstanbul, Manisa, Trabzon ve Balıkesir Büyükşehir Belediyelerinde ise akıllı şehir çalışmaları şube müdürlükleri aracılığıyla yürütülmektedir. İzmir Büyükşehir Belediyesi "Yapay Zekâ ve Akıllı Şehirler Müdürlüğü" ile yapay zekâ odaklı bir yapılanma oluştururken Gaziantep Büyükşehir Belediyesi akıllı şehir, Ar-Ge, inovasyon ve yapay zekâ alanlarında çalışan birden fazla uzman birimin yer aldığı kapsamlı bir model uygulamaktadır. Kocaeli ve Erzurum Büyükşehir Belediyeleri de akıllı şehir yönetimi ile akıllı ve sürdürülebilir ulaşım sistemlerini farklı şube müdürlükleri altında yapılandırmaktadır.

İl ve ilçe belediyelerinde ise daha sınırlı personel ve kaynaklarla oluşturulan müdürlük veya birim modelleri öne çıkmaktadır. Afyonkarahisar, Bolu, Sivas ve Çanakkale belediyeleri ile Seyhan, Bornova, Konak, Çukurova ve Esenler gibi ilçe belediyelerinde akıllı şehir çalışmaları müdürlük düzeyinde yürütülmektedir. Niğde Belediyesi ve Aydın'ın İncirliova Belediyesi gibi bazı yerel yönetimlerde ise bu faaliyetler bilgi işlem veya yazı işleri birimleri bünyesinde oluşturulan akıllı şehir birimleri tarafından sürdürülmektedir. Ortaya çıkan çeşitlilik, akıllı şehir yapılanmaları için tek bir organizasyon modelinin bulunmadığını; belediyelerin nüfusu, hizmet alanı, mali imkânları ve teknik kapasitesine uygun modellerin geliştirildiğini göstermektedir.

Kurumsal yapılanmaların yanında dijital dönüşümü destekleyen teknolojik altyapılar da belediyelerin akıllı şehir kapasitesini belirlemektedir. Belediyeler; Coğrafi Bilgi Sistemleri, Kent Bilgi Sistemleri, şehir operasyon merkezleri, açık veri portalları, karar destek sistemleri, e-belediye platformları, mobil uygulamalar, akıllı ulaşım sistemleri, SCADA altyapıları, sensör ağları, yapay zekâ uygulamaları, dijital ikiz ve veri analitiği platformları gibi çözümlerden yararlanmaktadır. Bazı belediyeler ayrıca Akıllı Şehir Stratejisi ve Yol Haritası, Sürdürülebilir Enerji ve İklim Eylem Planı, Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planı ve çeşitli dijital dönüşüm stratejileri hazırlayarak çalışmalarını planlı bir çerçevede yürütmektedir.

Suşehri Belediyesinin mevcut organizasyon yapısında doğrudan akıllı  ehir veya bilgi işlem alanında görev yapan müstakil bir müdürlük bulunmamaktadır. Akıllı  ehirlerle ilişkili çalışmalar, ilgili belediye birimleri arasında görev alanlarına göre yürütülmektedir. Coğrafi Bilgi Sistemi  alı maları, e-belediye hizmetleri, kurumsal internet sitesi ve dijital iletişim kanalları belediyenin bu alandaki altyapısını oluşturmaktadır. Suşehri'nin  l eği ve kurumsal kapasitesi doğrultusunda bu çalışmaların bir koordinatör veya birimler arası çalışma grubu aracılığıyla izlenmesi ve ortak bir plan kapsamında yürütülmesi uygun bir yapılanma modeli olarak değerlendirilmektedir.

2.3.4. Suşehri'nde Akıllı  ehir  alı maları

Suşehri Yeni Belediye Hizmet Binası Projesi

Yeni Belediye Hizmet Binası Projesi, deprem dayanıklılık testlerini geçemediği için boşaltılan eski belediye binasının yerine güvenli ve  ağda  bir hizmet yapısı kazandırılması amacıyla planlanmıştır. Yeni binayla birlikte farklı geçici mek nlerde yürütülen belediye hizmetlerinin yeniden tek merkezde toplanması ve vatandaşların hizmetlere daha düzenli koşullarda eri mesi hedeflenmektedir.

Suşehri Organize Sanayi Bölgesi (OSB) Projesi

Suşehri Organize Sanayi Bölgesi Projesi, ilçede planlı sanayi alanları oluşturmak, üretim yatırımlarını desteklemek ve yeni istihdam imkanları geliştirmek amacıyla yürütülmektedir. Projenin fizibilite  alı ması, ORAN Kalkınma Ajansının 2024 Yılı İmalat Sanayi Fizibilite Destek Programı kapsamında desteklenmiştir. Fizibilite ve parselasyon çalışmaları kapsamında sanayi parselleri belirlenmiş, ekonomik değerlendirmeler hazırlanmış ve bölgede yatırım yapmak isteyen işletmelere yönelik ön talep toplama süreci ba latılmı tır.

Suşehri Organize Tarım Bölgesi (OTB) Projesi

Suşehri'nin tarım ve hayvancılık potansiyelinin daha etkin değerlendirilmesi amacıyla ilçede Organize Tarım Bölgesi kurulmasına yönelik çalışmalar yürütülmektedir. Projeyle tarımsal üretim planlı bir yapıya kavuşturulması, ortak üretim ve işleme altyapısının geliştirilmesi, ürün kalitesi ile verimliliğin artırılması ve yerel ürünlerin katma değerli biçimde pazara sunulması amaçlanmaktadır. Organize Tarım Bölgesinin üreticilerin modern altyapı ve ortak hizmetlere erişimini kolaylaştırması, yatırım ortamını geliştirmesi ve ilçede tarıma dayalı yeni istihdam alanları oluşturması beklenmektedir.

Suşehri Atık Su Arıtma Tesisi

Suşehri Atık Su Arıtma Tesisi, ilçede oluşan evsel atık suların arıtılarak çevreye zarar vermeden uzaklaştırılması amacıyla Yalnızbağlar Mahallesi'nde kurulmuştur. Tesis, kanalizasyon sistemiyle toplanan atık suların arıtılmasını sağlayarak su kaynaklarının ve toprağın korunmasına,  evre kirliliğinin azaltılmasına ve daha sağlıklı yaşam koşullarının oluşturulmasına katkı sunmaktadır. Suşehri Belediyesi tarafından tamamlanan tesis, ilçenin temel  evre altyapısı yatırımlarından biri olarak hizmet vermektedir.

Suşehri Belediyesi Güneş Enerjisi Santrali (GES) Projesi

Suşehri Belediyesi Güneş Enerjisi Santrali Projesi, belediyenin enerji maliyetlerini azaltmak, yenilenebilir enerji üretimini artırmak ve belediye bütçesine yeni bir kaynak oluşturmayı amaçlamaktadır. Yaklaşık 1 MW gücündeki santralin yılda 1,3–1,7 milyon kWh elektrik üretmesi öngörülmektedir. GES'in faaliyete alınmasıyla temiz enerji üretimine katkı sağlanması ve elde edilecek ekonomik kaynağın belediye hizmetlerinde kullanılması hedeflenmektedir.

Suşehri Meydan Projesi

Suşehri Meydan Projesi, eski Hükümet Konağı'nın bulunduğu alanın vatandaşların bir araya gelebileceği düzenli ve işlevsel bir  ehir meydanına dönüştürülmesi amacıyla hayata geçirilmiştir. Yaklaşık 2.500 metrekarelik alanda oturma yerleri, gölgelikler, s s havuzu, yeşil alanlar, otopark ve engelli bireylerin kullanımına uygun düzenlemeler yapılmıştır. Meydan,  ehir merkezine yeni bir buluşma ve dinlenme alanı kazandırmıştır.

Suşehri Sosyal Tesis, Ofisler ve Depolu Dükkânlar Projesi

Suşehri Sosyal Tesis, Ofisler ve Depolu Dükkânlar Projesi, 15 Temmuz Meydan Parkı'nın arkasında sosyal yaşamı ve ticari faaliyetleri destekleyecek yeni kullanım alanları oluşturmak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Proje kapsamında vatandaşların vakit geçirebileceği açık kafe özelliğinde bir sosyal tesis ile sekiz depolu dükkân ve sekiz ofis yapılmıştır. Projeyle meydan çevresinin daha canlı hale getirilmesi, esnaf ve girişimcilere yeni iş alanları sunulması ve vatandaşların sosyal ihtiyaçlarının karşılanması amaçlanmaktadır.

Suşehri Altyapı Çalışmaları

Suşehri'nde doğal gaz, içme suyu ve kanalizasyon hatlarının yapım, bakım, onarım ve yenileme çalışmaları düzenli olarak yürütülmektedir. Altyapı çalışmalarıyla birlikte ihtiyaç bulunan cadde ve sokaklarda asfaltlama yapılmakta, ulaşımı olumsuz etkileyen yol bozulmaları giderilmektedir. Sulama kanallarında gerçekleştirilen bakım ve düzenleme çalışmalarıyla suyun ihtiyaç duyulan alanlara düzenli biçimde ulaştırılması sağlanmaktadır.

Suşehri Park, Bahçe ve Yeşil Alan Çalışmaları

Suşehri'nde vatandaşların dinlenme ve sosyal alan ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla park, bahçe ve yeşil alanların yapım ve düzenleme çalışmaları yürütülmektedir. Mevcut alanlarda bakım, temizlik ve çevre düzenlemesi yapılırken ihtiyaç duyulan bölgelerde yeni yeşil alanlar oluşturulmaktadır. Çalışmalar kapsamında şehir görünümünün iyileştirilmesine ve kamusal alanların düzenli şekilde kullanılmasına yönelik belediye hizmetleri sürdürülmektedir.

Suşehri Cadde Aydınlatma Çalışmaları

Suşehri'nde cadde aydınlatmalarının yenilenmesine yönelik çalışmalar devam etmektedir. Çalışmalar kapsamında mevcut aydınlatma sistemi iyileştirilmekte, ihtiyaç duyulan güzergâhlara yeni dekoratif aydınlatma direkleri yerleştirilmekte ve uygulama yapılan alanlarda gerekli çevre düzenlemeleri gerçekleştirilmektedir. Bunun yanında cadde aydınlatmalarında yenilenebilir enerji kaynaklarından yararlanılmasına yönelik çalışmalar da sürdürülmektedir. Enerji kaynaklarının daha verimli kullanılması, gece saatlerinde ulaşım güvenliğinin artırılması ve caddelerin daha düzenli bir görünüme kavuşturulması amaçlanmaktadır.

Suşehri Belediyesi Sosyal Tesisleri

Suşehri Belediyesi bünyesinde hizmet veren Aspasya ve Taşköprü Sosyal Tesisleri, vatandaşların aileleriyle birlikte vakit geçirebildiği, yeme-içme hizmetlerinden yararlanabildiği ve çeşitli sosyal etkinliklerin düzenlenebildiği mekânlar olarak faaliyet göstermektedir. Tesislerde kahvaltı ve yemek hizmetleri sunulmakta; toplantılar, özel programlar ve farklı toplumsal buluşmalar gerçekleştirilmektedir. Aspasya ve Taşköprü Sosyal Tesislerinde bakım, düzenleme ve hizmet kalitesinin iyileştirilmesine yönelik çalışmalar düzenli olarak sürdürülmektedir.

Suşehri Yarı Olimpik Kapalı Yüzme Havuzu

Suşehri Belediyesi bünyesinde hizmet veren Mehmet Akif Ersoy Yarı Olimpik Kapalı Yüzme Havuzu, vatandaşların yüzme ve spor faaliyetlerine katılabildiği önemli tesislerden biridir. Havuz, belirlenen seans programları kapsamında hizmet vermekte; çocuklara, gençlere ve yetişkinlere yönelik yüzme kursları düzenlenmektedir.

Suşehri Afet Hazırlık ve Koordinasyon Çalışmaları

Suşehri'nde afet ve acil durumlara hazırlık çalışmaları, AFAD Suşehri Acil Müdahale Merkezi ile belediye ve ilçedeki ilgili kurumların iş birliği içinde yürütülmektedir. Olası afetlere karşı 7 gün 24 saat hazır bulunan merkez, müdahale hazırlıklarının sürdürülmesine ve kurumlar arasındaki koordinasyonun sağlanmasına destek vermektedir. Suşehri Belediyesi de afet öncesi hazırlıkların güçlendirilmesi ve acil

durumlarda hızlı ve düzenli hareket edilebilmesi amacıyla ilgili kurumlarla çalışmalarına devam etmektedir.

Suşehri Bakliyat Eleme ve Ayıklama Tesisi

Suşehri Bakliyat Eleme ve Ayıklama Tesisi, Doğu Anadolu Projesi (DAP) Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının hibe desteğiyle Suşehri Belediyesi bünyesinde kurulmuş ve 2024'te hizmete açılmıştır. Tesiste başta nohut ve fasulye olmak üzere bakliyat ürünlerinin elenmesi ve ayıklanması sağlanarak ürünlerin satışa daha uygun ve nitelikli hâle getirilmesine katkı sunulmaktadır. Tesisten Suşehri'ndeki üreticilerin yanı sıra İmranlı, Koyulhisar ve Akıncılar ilçelerindeki çiftçiler de yararlanmaktadır. Belediye bünyesinde bulunan ürün paketleme bölümünün de eksiklerinin tamamlanarak üreticilerin kullanımına sunulmasına yönelik çalışmalar yürütülmektedir.

Suşehri Hayvan Pazarı, Hayvan Oteli ve Mezbahane Kompleksi

Suşehri Belediyesi tarafından ilçedeki hayvancılık faaliyetlerini ve hayvan ticaretini desteklemek amacıyla hayvan pazarı, hayvan oteli ve mezbahaneden oluşan bir tesis kompleksi kurulmuştur. Kompleks içerisinde yaklaşık 250 büyükbaş hayvan kapasiteli 1.300 metrekairelik kapalı satış alanı, hayvanların geçici olarak barındırılabil i 200 metrekairelik kapalı ahır, karantina ahır, yem deposu, bakıcı evi, idari bina, otopark ve yeşil alan bulunmaktadır. Aynı bölgede yer alan 1.285 metrekairelik mezbahane ise hayvan kesim işlemlerinin daha düzenli koşullarda yürütülmesine hizmet etmektedir. Tesis, Suşehri ve çevresindeki yeti tiriciler ile hayvancılık sektöründe faaliyet gösteren işletmelere hizmet vermeye devam etmektedir.

Suşehri Mahalle  ocuk Oyun Alanları Projesi

Suşehri Belediyesi tarafından çocukların yaşadıkları mahallelerde oyun alanlarına erişebilmesi amacıyla yeni  ocuk oyun grupları kurulmakta, mevcut park ve oyun alanlarının geliştirilmesine yönelik çalışmalar sürdürülmektedir. Bu kapsamda farklı dönemlerde Avcılı, G ll k y ve Cumhuriyet mahallelerine  ocuk oyun parkları kazandırılmış; Yalnızba lar Mahallesi'ndeki Suzan Eren Millet Bahçesi'nde  ocuk oyun grupları, spor aletleri ve dinlenme alanları oluşturulmuştur. İlçenin farklı bölgelerinde devam eden çalışmalar, çocukların fiziksel ve sosyal gelişimine katkı sağlarken ailelerin birlikte zaman ge irebilece i sosyal alanları da artırmaktadır.

Çocuklara Yönelik Eğitim ve Spor Destekleri

Suşehri Belediyesi,  ocukların eğitim, oyun ve sportif etkinliklere katılımını destekleyen çalışmalar yürütmektedir. Belediye katkısıyla Kemalpaşa İlkokulunda oluşturulan  ocuk Oyun Sınıfı,  ocukların güvenli bir ortamda oyun oynayabilmeleri ve öğrenme süreçlerinin desteklenmesi amacıyla 2026 yılında hizmete açılmıştır. Belediye tarafından 8–14 ya  grubundaki çocuklara yönelik Yaz Futbol Kursu düzenlenmektedir.  alı malar,  ocukların sosyal gelişimlerine ve spor faaliyetlerine katılımlarına katkı sağlamaktadır.

Suşehri Belediyesi Sosyal Destek Hizmetleri

Suşehri Belediyesi tarafından ya lı, ihtiyaç sahibi ve sosyal desteğe gereksinim duyan vatandaşlara yönelik çeşitli çalışmalar yürütülmektedir. Belediye a evinde hazırlanan sıcak yemekler, 65 ya  üzerindeki vatandaşların bulunduğu hanelere ula tırılmakta; ihtiyaç sahibi ailelere dönemsel olarak gıda yardımı yapılmaktadır. Engelli bireylerden, sosyal hizmet kurumlarında yetişen kişilerden,  ehit çocuklarından ve gazilerden nik h kıyma  creti alınmaması gibi hizmet kolaylıkları uygulanmaktadır.  alı malarla farklı toplumsal grupların temel ihtiyaçlarına, sosyal yaşama katılımlarına ve belediye hizmetlerine eri imlerine destek sağlanmaktadır.

Suşehri Kültür ve Sanat Festivalleri

Suşehri Belediyesi tarafından ilçenin sosyal ve kültürel yaşamını geliştirmek amacıyla farklı ya  gruplarına yönelik festival etkinlikleri düzenlenmektedir. Kültür ve Turizm Bakanlığı himayelerinde

gerçekleştirilen Çocuk Kültür ve Sanat Festivali'nde Hacivat-Karagöz, kukla ve balon gösterileri aracılığıyla çocukların geleneksel kültür ve sahne sanatlarıyla buluşması sağlanmaktadır. Suşehri Kültür ve Sanat Festivali kapsamında ise konserler, kortej yürüyüşleri, yöresel ürün ikramları ve kuru fasulye yarışması gibi etkinliklerle Suşehri'nin kültürel değerleri tanıtılmakta; ilçe halkı ile farklı şehirlerde yaşayan Suşehrililer bir araya getirilmektedir.

Suşehri Dijital Dönüşüm ve Coğrafi Bilgi Sistemi (CBS) Çalışmaları

Suşehri Belediyesi, hizmetlerin daha düzenli ve veri temelli yürütülmesi amacıyla dijital dönüşüm ve Coğrafi Bilgi Sistemi çalışmalarını sürdürmektedir. Suşehri CBS kapsamında imar planları, kadastro ve hâlihazır haritalar, uydu görüntüleri, tapu ve vergi bilgileri ile su, kanalizasyon, doğal gaz, elektrik ve iletişim altyapılarına ilişkin konumsal veriler ortak bir veri tabanında bir araya getirilmektedir. Parsel, yapı ve bağımsız bölümlere ait bilgilerin belediye kayıtlarıyla karşılaştırılması sayesinde eksik veya uyumsuz kayıtların belirlenmesi; şehir planlama, altyapı yönetimi ve belediye gelirlerinin takibinin daha sağlıklı yürütülmesi sağlanmaktadır. Belediyeye ait elektronik hizmetler ayrıca e-Devlet Kapısı üzerinden vatandaşların kullanımına sunulmaktadır.

Suşehri E-Belediye ve Çevrim İçi Hizmetler

Suşehri Belediyesi, bazı belediye işlemlerinin hizmet binasına gitmeden gerçekleştirilebilmesi amacıyla E-Belediye sistemini kullanıma sunmaktadır. Sistem üzerinden belediye borçları sorgulanıp ödenebilmekte; emlak beyanları, arsa ve arazi değerleri, çevre temizlik vergisi değerleri ile ilan ve reklam ücretlerine ilişkin bilgilere erişilebilmektedir. Tapu giriş işlemlerinin de yer aldığı platform, belediye hizmetlerine erişimi kolaylaştırmakta ve işlemlerin daha hızlı yürütülmesine katkı sağlamaktadır.

Suşehri Belediyesi Dijital İletişim ve Bilgilendirme Hizmetleri

Suşehri Belediyesi, kurumsal internet sitesi ve sosyal medya hesapları aracılığıyla belediye faaliyetleri, devam eden yatırımlar, etkinlikler ve güncel duyurular hakkında kamuoyunu bilgilendirmektedir. Kurumsal internet sitesi üzerinden belediyeye ilişkin temel bilgilere ve elektronik hizmetlere erişim sağlanırken sosyal medya hesapları aracılığıyla ilçedeki gelişmeler vatandaşlara hızlı ve düzenli biçimde aktarılmaktadır.

Suşehri Kapalı Pazar Yeri ve Kapalı Otopark Projesi

Suşehri Kapalı Pazar Yeri ve Kapalı Otopark Projesi, ilçe merkezindeki otopark ihtiyacının karşılanması ve pazar faaliyetlerinin daha düzenli koşullarda yürütülmesi amacıyla planlanmaktadır. Projeye pazar alanı ile araç park yerlerinin birlikte düzenlenmesi, merkezde yaşanan park yoğunluğunun azaltılması ve vatandaşlar ile pazarcı esnafı için daha kullanışlı bir hizmet alanı oluşturulması öngörülmektedir.

Suşehri Otogarı Yenileme ve Güvenlik Çalışmaları

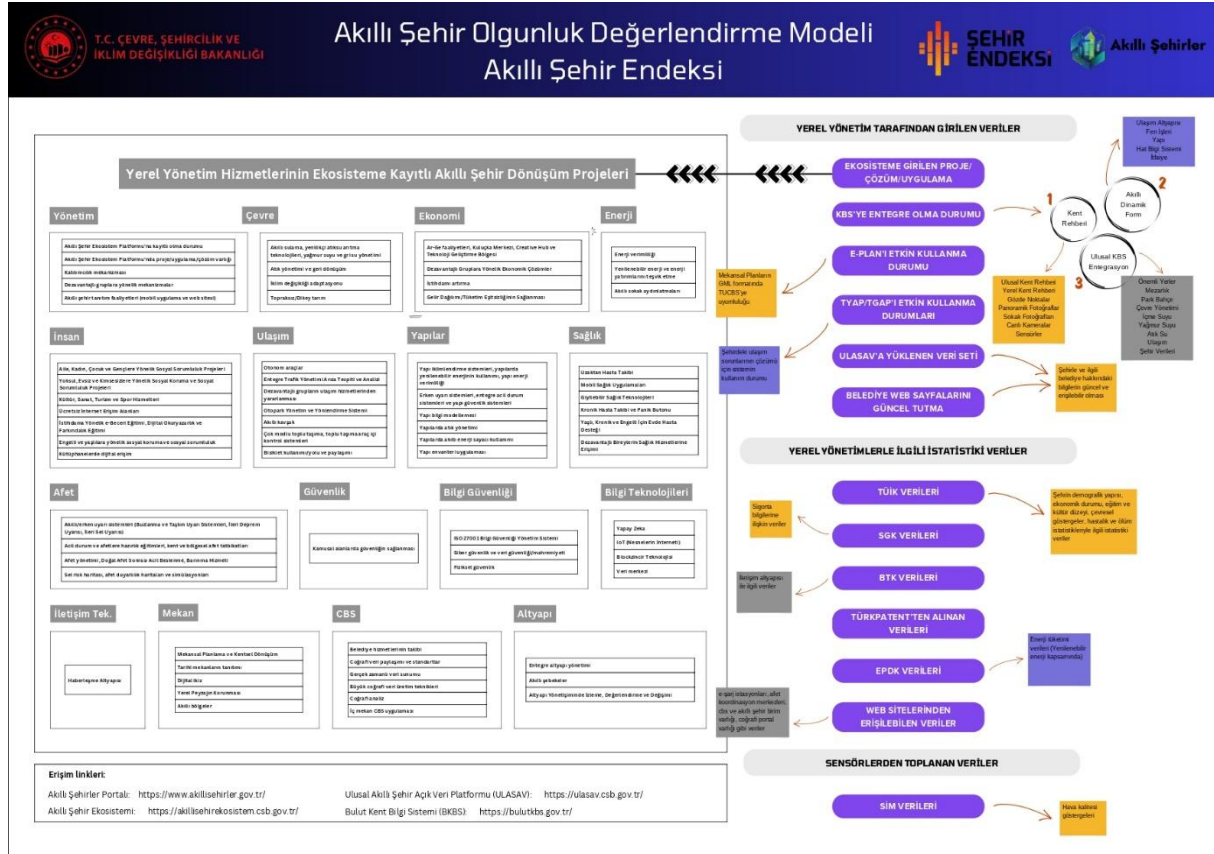
Suşehri Otogarı'nda yolculara ve ulaşım firmalarına daha düzenli koşullarda hizmet sunulması amacıyla bakım ve yenileme çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Otogardaki araç ve yolcu hareketlerinin daha kontrollü yürütülmesi amacıyla turnike sistemi de devreye alınmıştır.

2.3.5. Akıllı Şehir Olgunluk Değerlendirme Modeli ve Akıllı Şehir Endeksi

Akıllı Şehir Olgunluk Değerlendirme Modeli, şehirlerin akıllı şehir alanındaki mevcut yetkinliklerini belirlemek, gelişime ihtiyaç duyulan alanları tespit etmek ve dönüşüm sürecini izlemek amacıyla Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından geliştirilmiştir. Model, yalnızca teknoloji kullanımını ölçen bir sistem değildir. Belediyelerin yönetim yapısı, sunduğu hizmetler, gerçekleştirdiği projeler, kullandığı bilgi sistemleri, ulusal platformlarla entegrasyonu ve şehre ilişkin istatistiksel göstergeler birlikte değerlendirilmektedir. Bakanlıkça modelin, şehirlerin akıllı şehir kabiliyetlerini değerlendirerek olgunluk seviyelerini belirlemek ve gelişime açık alanlara yönelik iyileştirme önerileri sunmak amacıyla kullanıldığı ifade edilmektedir.

Akıllı Şehir Olgunluk Değerlendirme Modeli ile Akıllı Şehir Endeksi aynı kavram değildir. Olgunluk Değerlendirme Modeli, belediyelerin akıllı şehir alanındaki mevcut kapasitesini ve uygulama düzeyini ölçmektedir. Akıllı Şehir Endeksi ise bu değerlendirmeler ile farklı veri kaynaklarından elde edilen göstergelerin birlikte analiz edilmesi sonucunda oluşturulan ve şehirlerin akıllı şehir gelişim düzeyini ortaya koyan karşılaştırılabilir bir değerlendirme sistemidir. Bakanlığın açıklamasına göre modelin şehirlere uygulanmasıyla akıllı şehir olgunluk seviyeleri belirlenmekte ve elde edilen sonuçlardan Ulusal Şehir Endeksi oluşturulmaktadır.

Şekil 11: Akıllı Şehir Olgunluk Değerlendirme Modeli ve Akıllı Şehir Endeksi

Kaynak: Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, 2026.

Akıllı Şehir Endeksi üç temel veri grubundan beslenmektedir: yerel yönetim tarafından girilen veriler, yerel yönetimler ile ilişkin istatistiksel veriler ve sensörlerden toplanan veriler. Dolayısıyla endeks yalnızca belediyelerin doldurduğu öz değerlendirme formlarına dayanmamaktadır. Bakanlığın sistemlerinde yer alan kayıtlar, diğer kamu kurumlarından sağlanan veriler, belediyelerin dijital sistemleri ve mevcut olması hâlinde sensörlerden elde edilen bilgiler de değerlendirilmeye dâhil edilmektedir.

Veri grubu, belediyelerin akıllı şehir alanındaki kurumsal ve teknik uygulamalarına ilişkin bilgileri kapsamaktadır. Değerlendirilen başlıca veri kaynakları şunlardır:

- Akıllı Şehir Ekosistemi'ne kaydedilen proje, uygulama ve çözümler,
- Kent Bilgi Sistemine entegrasyon durumu,
- e-Plan sisteminin etkin kullanım düzeyi,
- TYAP ve TGAP sistemlerinin kullanım durumu,
- Ulusal Akıllı Şehir Açık Veri Platformu'na (ULASAV) yüklenen veri setleri,
- Belediye internet sitesinin güncelliği.

Akıllı Şehir Ekosistemi; yerel yönetimler, çözüm sağlayıcılar ve diğer paydaşlar arasında iş birliğini geliştirmek, akıllı şehir uygulamalarını görünür hâle getirmek ve ihtiyaçlara uygun çözümlere erişimi

kolaylaştırmak amacıyla oluşturulmuş bir platformdur. Sisteme kaydedilen proje ve uygulamalar, uygun olması hâlinde ULASAV üzerinden açık veri olarak da paylaşılabilmektedir.

Endeksin ikinci veri grubunu, belediyelerin doğrudan beyanına bağlı olmayan resmî istatistikler oluşturmaktadır. Bu kapsamda;

- Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK),
- Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK),
- Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK),
- Türk Patent ve Marka Kurumu,
- Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) ve kamuya açık veri kaynakları değerlendirme sürecinde kullanılmaktadır.

Veriler aracılığıyla şehirlerin demografik yapısı, ekonomik göstergeleri, eğitim ve kültür düzeyi, çevresel göstergeleri, enerji tüketimi, yenilenebilir enerji kullanımı, iletişim altyapısı ile patent ve marka faaliyetleri gibi çok sayıda gösterge analiz edilmektedir.

Üçüncü veri grubunu belediyeye ait sensörlerden elde edilen veriler oluşturmaktadır. Sensör tabanlı sistemlerden sağlanan veriler, şehrin akıllı altyapısı ve teknolojik uygulamalarının değerlendirilmesinde kullanılmaktadır. Özellikle hava kalitesi izleme sistemleri gibi sensörlerden elde edilen veriler değerlendirme sürecine dâhil edilmektedir. Bakanlık tarafından sensör verilerinin endeks puanına hangi yöntemle yansıtıldığı veya ağırlıklandırıldığına ilişkin ayrıntılı bir metodoloji yayımlanmamıştır.

Akıllı Şehir Olgunluk Değerlendirme Modeli, belediyelerin akıllı şehir olgunluk düzeyini; Akıllı Yönetişim, Akıllı Çevre, Akıllı Ekonomi, Akıllı Enerji, Akıllı İnsan, Akıllı Ulaşım, Akıllı Yapılar, Akıllı Sağlık, Afet ve Acil Durum Yönetimi, Akıllı Güvenlik, Bilgi Güvenliği, Bilgi Teknolojileri, İletişim Teknolojileri, Akıllı Mekân Yönetimi, Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) ve Akıllı Altyapı olmak üzere 16 temel bileşen üzerinden değerlendirmektedir. Bu bileşenler, şehirlerin yönetsel, teknolojik, çevresel, sosyal ve altyapısal gelişmişlik düzeyinin bütüncül olarak analiz edilmesini sağlamaktadır.

Her bileşen, yalnızca genel bir başlık olarak değil, çok sayıda gösterge ve uygulama alanı üzerinden değerlendirilmektedir. Örneğin Akıllı Yönetişim kapsamında Akıllı Şehir Ekosistemi'ne kayıt, katılımcılık mekanizmaları ve dezavantajlı gruplara yönelik uygulamalar; Akıllı Çevre kapsamında akıllı sulama, yağmur suyu ve gri su yönetimi, atık yönetimi, geri dönüşüm ve iklim değişikliğine uyum çalışmaları incelenmektedir. Akıllı Enerji bileşeninde enerji verimliliği, yenilenebilir enerji uygulamaları ve akıllı sokak aydınlatmaları; Akıllı Ulaşım bileşeninde ise akıllı kavşaklar, otopark yönetimi, toplu taşıma, bisiklet altyapısı ve erişilebilir ulaşım hizmetleri değerlendirilmektedir. Afet ve Acil Durum Yönetimi kapsamında erken uyarı sistemleri, afet eğitimleri ve afet haritaları; Bilgi Güvenliği kapsamında ise ISO 27001, siber güvenlik ve veri güvenliği uygulamaları dikkate alınmaktadır. Coğrafi Bilgi Sistemleri bileşeninde belediye hizmetlerinin dijital ortamda izlenmesi, coğrafi veri paylaşımı, mekânsal analizler, ulusal sistemlerle entegrasyon ile kent rehberi, park ve bahçeler, mezarlıklar, içme suyu, yağmur suyu, atık su ve ulaşım verilerinin Kent Bilgi Sistemi ile bütünleştirilmesi değerlendirilmektedir.

Akıllı Şehir Endeksi, belediyelerin sahip olduğu teknoloji veya proje sayısını ölçen basit bir gösterge değildir. Endeks;

- Belediyenin akıllı şehir alanındaki kurumsal yapılanmasını,
- Ulusal dijital sistemleri kullanma düzeyini,
- Proje ve uygulamalarını kayıt altına alma kapasitesini,
- Veri paylaşımı ve veri yönetimi yetkinliğini,
- Farklı hizmet alanlarında geliştirdiği akıllı uygulamaları,
- Şehrin sosyal, ekonomik, çevresel ve teknolojik göstergelerini bir arada değerlendirerek belediyenin akıllı şehir olgunluk seviyesini ortaya koymaktadır. Endeks, gelişime açık alanların belirlenmesi, yatırım önceliklerinin oluşturulması ve akıllı şehir dönüşümünün zaman içerisindeki ilerleyişinin izlenmesi açısından önemli bir karar destek aracıdır.

2.4. Saha Çalışmaları

2.4.1. Danışmanlık ve Eğitim Çalışmaları

Suşehri Akıllı Şehir Stratejisinin hazırlanması, belediyenin kurumsal öğrenme sürecini destekleyen bir gelişim programı olarak ele alınmıştır. Yürütülen danışmanlık hizmeti, analizlerin hazırlanması ve raporun oluşturulmasının yanında belediye personelinin akıllı şehir yaklaşımını kendi çalışma alanlarıyla ilişkilendirmesini, farklı bakış açıları geliştirmesini ve ortak bir çalışma kültürü oluşturmalarını hedeflemiştir. Çalışmalar boyunca belediye birimleriyle sürekli iletişim kurulmuş; hazırlanan analizler, taslak faaliyetler ve proje önerileri birlikte değerlendirilmiştir. Her aşamada alınan geri bildirimler doğrultusunda içerik gözden geçirilmiş, uygulama öncelikleri yeniden değerlendirilmiş ve strateji adım adım geliştirilmiştir. Süreç, belediye birimlerinin aktif katkısıyla şekillenen ortak bir çalışma niteliği kazanmıştır.

Süreci desteklemek amacıyla düzenlenen eğitimlerde akıllı şehir yaklaşımı; dijital dönüşüm, sürdürülebilirlik, veri temelli karar verme, kurumlar arası iş birliği, yenilikçi belediyecilik uygulamaları ve dünyadan başarılı örnekler üzerinden ele alınmıştır. Farklı şehirlerde hayata geçirilen uygulamalar değerlendirilmiş, bu uygulamaların Suşehri açısından hangi yönleriyle örnek alınabileceği tartışılmış ve belediye personelinin kendi hizmet alanlarına farklı bir perspektiften bakması teşvik edilmiştir. Eğitim süresince gerçekleştirilen grup çalışmaları ve uygulamalı değerlendirmeler sayesinde katılımcılar, günlük iş süreçlerini yalnızca mevcut uygulamalar çerçevesinde değil; teknoloji, sürdürülebilirlik, vatandaş odaklı hizmet anlayışı ve kurumlar arası iş birliği ekseninde yeniden değerlendirme fırsatı bulmuştur.

Çalışma, farklı müdürlüklerin birbirlerinin çalışma alanlarını daha yakından tanımasına, ortak proje geliştirme kültürünün güçlenmesine ve akıllı şehir uygulamalarının yalnızca bilgi işlem veya teknik altyapıyla sınırlı olmadığı konusunda ortak bir farkındalık oluşmasına katkı sağlamıştır. Proje sonunda belediye personeli yalnızca hazırlanan strateji belgesine katkı sunmakla kalmamış; akıllı şehir yaklaşımını planlama, yatırım ve hizmet üretim süreçlerine yansıtabilecek ortak bir bakış açısı da kazanmıştır. Danışmanlık süreci, strateji hazırlama çalışmasının ötesinde, belediyenin kurumsal gelişimini destekleyen ve gelecekte yürütülecek çalışmalara zemin hazırlayan bir öğrenme süreci olarak tamamlanmıştır.

2.4.2. Paydaş Analizi ve Paydaş Haritası

Akıllı şehir stratejilerinin uygulanması, belediyenin tek başına yürütebileceği hizmet ve yatırımlardan daha geniş bir kurumsal alanı kapsamaktadır. Tarım, sanayi, çevre, enerji, afet yönetimi, haberleşme, eğitim, sağlık, turizm ve ulaşım gibi alanlarda karar alma, yatırım yapma, veri üretme ve hizmet sunma yetkileri farklı kurumlar arasında dağılmaktadır. Etkili bir paydaş yönetimi; kurumların yalnızca isimlerinin belirlenmesini değil, her eylemde üstlenecekleri rolün, sağlayacakları kaynağın ve katılacakları karar aşamasının açıklanmasını gerektirmektedir.

Suşehri Akıllı Şehir Stratejisinde yer alan 127 faaliyet, belediyenin hizmet alanları ile merkezi yönetim kuruluşlarının, yerel kamu kurumlarının, meslek kuruluşlarının, üretici örgütlerinin, özel sektörün, sivil toplumun ve vatandaşların sorumluluklarını kesiştirmektedir. OSB ve OTB çalışmaları, tarımsal üretimin geliştirilmesi, enerji yatırımları, internet altyapısı, sağlık ve eğitim hizmetleri, doğal alanların turizme hazırlanması ve afet yönetimi gibi faaliyetler farklı idari yetkilere ve uzmanlık alanlarına sahiptir. Paydaş iş birliği, görev sınırlarının belirsizleşmesi anlamına gelmemekte; her kurumun yasal yetkisi, teknik kapasitesi ve uygulama sorumluluğu doğrultusunda sürece katılmasını ifade etmektedir.

Paydaş analizi, stratejinin amaç ve faaliyetleri esas alınarak yürütülmektedir. Her paydaş; karar ve izin süreçlerindeki yetkisi, uygulama kapasitesi, sahip olduğu veri ve altyapı, sağlayabileceği teknik veya mali kaynak, stratejiden etkilenme düzeyi ve uygulamaya duyduğu ilgi bakımından değerlendirilmektedir. Değerlendirme sonucunda paydaşlara lider kurum, koordinasyon ortağı, uygulama ortağı, teknik destek sağlayıcı, veri sağlayıcı, finansman ortağı, yararlanıcı veya danışılan taraf rolleri verilebilecektir. Kurumların faaliyet alanlarına göre birden fazla rol üstlenmesi mümkündür.

Analizin temel ilkesi, herhangi bir hizmet alanıyla ilişkili görülen tüm kurumları uygulama sorumlusu olarak kabul etmemektir. Yasal yetki sahibi kurum ile projeye teknik destek sağlayan kurumun sorumlulukları ayrı gösterilmelidir. Finansman sağlayan kuruluşların uygulama ve işletme sorumluluğu taşımadığı, veri sağlayan kurumların da her durumda karar yetkisine sahip olmadığı dikkate alınmalıdır. Görev dağılımının faaliyet bazında yapılması, yetki çakışmalarının ve uygulama sürecindeki sorumluluk belirsizliklerinin önlenmesine yardımcı olacaktır.

Paydaş haritasında etki ve ilgi düzeyleri temel sınıflandırma ölçütleri olarak kullanılacaktır. Etkisi ve ilgisi yüksek paydaşlarla düzenli çalışma ve karar mekanizmaları kurulması; etkisi yüksek, ilgisi sınırlı paydaşlarla resmî koordinasyonun sürdürülmesi; ilgisi yüksek paydaşların istişare ve geri bildirim süreçlerine dâhil edilmesi; diğer paydaşların ise bilgilendirme kanalları üzerinden takip edilmesi öngörülmektedir. Etki-ilgi matrisi tek başına yeterli kabul edilmemiştir. Çocuklar, yaşlılar, engelliler, kırsal mahallelerde yaşayan vatandaşlar ve küçük üreticiler kurumsal karar gücüne sahip olmamalarına rağmen strateji sonuçlarından doğrudan etkilenen gruplardır. Temsil ve katılım yöntemleri belirlenirken etkilenme düzeyi, erişilebilirlik ihtiyacı ve hizmetlere ulaşmada yaşanan güçlükler ayrıca değerlendirilecektir.

Katılım yöntemi paydaşın rolüne ve ele alınan faaliyete göre değişecektir. Kurumlar arası çalışma toplantıları, teknik kurullar, veri paylaşım protokolleri, proje ortaklıkları, üretici ve işletme görüşmeleri, mahalle toplantıları, odak grup çalışmaları, erişilebilir anketler ve dijital başvuru kanalları farklı ihtiyaçlara göre kullanılabilir. Toplanan görüşlerin kayıt altına alınması, sorumlu birimlere iletilmesi ve alınan kararların paydaşlarla paylaşılması, katılım sürecinin izlenebilirliğini sağlayacaktır.

Paydaş haritası, strateji hazırlama dönemine ait sabit bir kurum listesi olarak değerlendirilmemelidir. Eylemlerin hazırlık, fizibilite, finansman, uygulama, işletme ve izleme aşamalarında paydaşların rolleri değişebilecektir. Yıllık uygulama programları hazırlanırken sorumlu kurumlar, iş birliği yapılacak kuruluşlar, ihtiyaç duyulan veri ve kaynaklar ile koordinasyon yöntemi yeniden gözden geçirilecektir. Kurumsal değişiklikler, yeni yatırım kararları ve ortaya çıkan ihtiyaçlar paydaş haritasına düzenli olarak yansıtılacaktır.

Stratejik odak alanları ve faaliyetler üzerinden belirlenen başlıca iş birliği konuları şunlardır:

Tablo 15: Suşehri Akıllı Şehir Stratejisi Paydaş İş Birliği Konuları

İş Birliği Alanı	Suşehri'ne Özgü Alt Konular ve Uygulama Alanları
1. Tarım, Hayvancılık ve Üretim Verimliliği	Akıllı tarım pilotları, akıllı sulama, toprak sağlığı, organik ve iyi tarım uygulamaları, düşük karbonlu üretim, tarımsal eğitim ve dijital danışmanlık, hayvancılık hizmetlerinin geliştirilmesi, mezbaha, hayvan pazarı ve hayvan otelinin modernizasyonu.
2. Yöresel Ürünler, Gastronomi ve Pazara Erişim	Suşehri fasulyesi ve diğer yöresel ürünlerin envanteri, coğrafi işaret ve kalite tescili, bal ile tıbbi ve aromatik bitkilerin değerlendirilmesi, ortak işleme ve paketleme altyapısı, depolama, ortak marka, e-ticaret, yöresel ürün pazarı, gastronomi merkezi ve işletmelere yönelik hizmet kalitesi eğitimleri.
3. Sanayi, Yatırım, Girişimcilik ve Finansman	Suşehri OSB ve OTB süreçleri, su şişeleme tesisi fizibilitesi, katı atıklardan enerji üretimi araştırmaları, yatırımcı tanıtımı, sanayi parselleri ve üretim altyapısı, kırsal kadın girişimciliği, hibe ve fon başvuruları, yatırım geliştirme ve proje ortaklıkları.
4. Su, Enerji ve Çevresel Altyapı Yönetimi	İçme suyu ve kanalizasyon altyapısı, akıllı sayaçlar, şebeke ve su kalitesi izleme, yağmur suyu hasadı, belediye tesislerinde enerji verimliliği, güneş enerjisi sistemleri, kontrollü sulama, akıllı kent mobilyaları, kaynak verimliliği eğitimi ve tüketim verilerinin izlenmesi.
5. Atık Yönetimi, Yeşil Alanlar ve İklim Uyum Çalışmaları	Akıllı atık konteynerleri, geri dönüşüm ve sıfır atık, vahşi depolama alanlarının rehabilitasyonu, bölgesel katı atık yönetim tesisi etüdü, park ve rekreasyon alanları,

	akıllı park uygulamaları, cephe sağlıklılaştırma, sera gazı azaltımı ve iklim değişikliğine uyum çalışmaları.
6. Planlı Kentleşme, Afet Yönetimi ve Kent Güvenliği	Depreme dayanıklı yapılaşma, kentsel dönüşüm, imar uygulamaları, yangın güvenliği, ana cadde ve çarşı düzenlemeleri, Galerici Sitesi, afet eğitimleri ve tatbikatlar, erken uyarı, afet toplanma alanları, taşkın ve dere izleme, güvenlik kameraları ve sokak hayvanlarına yönelik hizmetler.
7. Dijital Belediyecilik, CBS ve Veri Yönetimi	E-belediye hizmetleri, çevrim içi başvuru ve randevu, Suşehri CBS, Ulusal Kent Bilgi Sistemi entegrasyonu, Kent Veri Platformu, Açık Veri Platformu, dijital arşiv, elektronik belge yönetimi, yapay zekâ pilotları, Kent Kart, veri standartları, siber güvenlik ve kişisel verilerin korunması.
8. Katılımcı Yönetim, Dijital Erişim ve Kurumsal Kapasite	Vatandaş talep ve şikâyet sistemi, muhtarlarla dijital iletişim, mahalle odaklı katılım, kurumsal internet sitesinin güncel tutulması, ücretsiz kablosuz internet, haberleşme altyapısının geliştirilmesi, erişilebilir dijital hizmetler, dijital okuryazarlık, iç kontrol, risk yönetimi ve strateji izleme sistemi.
9. Doğa Turizmi ve Destinasyon Planlaması	Akçaağıl Çermiği, Kılıçkaya ve Çamlığöze barajları, yaylalar, Tatar Ormanları, Köseadağ, Karşıyaka Tabiat Parkı ve Kelkit Vadisine yönelik planlama; kamp ve karavan alanları, doğa sporları, yürüyüş ve bisiklet rotaları, Turizm Master Planı, dijital haritalama ve ziyaretçi bilgilendirme altyapısı.
10. Kültürel Miras, Kent Kimliği ve Tanıtım	Akşar'ın tarihî ve kültürel mirası, somut ve somut olmayan kültürel miras envanteri, dijital belgeleme, Kent Müzesi fizibilitesi, tarihî konaklar, Şehri-Su Festivali, fuar ve tanıtım faaliyetleri, destinasyon markası, D100 karşılama ve satış merkezi, fotoğraf durakları, yönlendirme tabelaları ve turizm işletmelerine yönelik eğitimler.
11. Sosyal Hizmetler, Eğitim, Bilim ve Spor	Mahalle Evleri, kreşler, kadınlara yönelik sosyal alanlar, yaşlı bakım ve huzurevi fizibilitesi, çocuk oyun alanları, Kültür ve Sanat Merkezi, sağlık hizmetlerine destek, Bilim Üssü, kodlama ve yapay zekâ eğitimleri, E-Spor Kulübü, Dijital Yaşam Merkezi, yüzme havuzu, spor kulübü ve gençlik programları.
12. Ulaşım, Erişilebilirlik ve Kamusal Alanlar	Güvenli okul yolları, akıllı duraklar, toplu taşıma bilgilendirme sistemleri, otopark ve yönlendirme uygulamaları, engellilere uygun ulaşım ve otopark, köy-ilçe merkezi bağlantıları, bisiklet altyapısı, elektrikli araç şarj istasyonları, alternatif güzergâhlar, Kentsel Hareketlilik Stratejisi, TOKİ çevre düzenlemeleri ve nitelikli kamusal alanlar.

Tablo 16: Suşehri Akıllı Şehir Stratejisi Paydaş Kurumlarından Bazıları

Paydaş Kurumlar	Paydaş Kurumlar	Paydaş Kurumlar
Sivas Valiliği	Suşehri Kaymakamlığı	Akıncılar Kaymakamlığı
İmranlı Kaymakamlığı	Zara Kaymakamlığı	Koyulhisar Kaymakamlığı
Şebinkarahisar Kaymakamlığı	Akıncılar Belediyesi	İmranlı Belediyesi
Zara Belediyesi	Koyulhisar Belediyesi	Şebinkarahisar Belediyesi
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi	Sivas Bilim ve Teknoloji Üniversitesi	Suşehri İlçe Jandarma Komutanlığı
Suşehri İlçe Emniyet Müdürlüğü	Sivas İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü (AFAD)	Sivas Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü
Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (DAP)	İklim Değişikliği Başkanlığı	Kentsel Dönüşüm Başkanlığı
Türkiye Çevre Ajansı	Sivas Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü	Orta Anadolu Kalkınma Ajansı (ORAN)
Çalışma ve İş Kurumu Sivas İl Müdürlüğü (İŞKUR)	Sivas İl Sağlık Müdürlüğü	Suşehri Toplum Sağlığı Merkezi
Suşehri Devlet Hastanesi	Sivas Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü	Suşehri Gençlik ve Spor İlçe Müdürlüğü
Suşehri İlçe Özel İdare Müdürlüğü	Suşehri Köylere Hizmet Götürme Birliği	Suşehri İlçe Nüfus Müdürlüğü
Sivas İl Sivil Toplumla İlişkiler Müdürlüğü	Sivas Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü	Sivas İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü
Sivas Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü	Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı	Sivas İl Millî Eğitim Müdürlüğü
Suşehri İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü	Suşehri Rehberlik ve Araştırma Merkezi	Suşehri Halk Eğitimi Merkezi
Sivas İl Tarım ve Orman Müdürlüğü	Suşehri İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü	Devlet Su İşleri 19. Bölge Müdürlüğü
DSİ 192. Şube Müdürlüğü	Suşehri ve Tatar Orman İşletme Şeflikleri	Doğa Koruma ve Millî Parklar Sivas Şube Müdürlüğü
Meteoroloji Genel Müdürlüğü 7. Bölge Müdürlüğü	TKDK Sivas İl Koordinatörlüğü	Suşehri Sulama Birliği
Tarımsal Kooperatifleri ile Üretici ve Yetiştirici Birlikleri	Sivas Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü	Suşehri Ziraat Odası
Sivas Ticaret İl Müdürlüğü	Türkiye Belediyeler Birliği	KOSGEB Sivas Müdürlüğü
Türk Standartları Enstitüsü (TSE)	Türk Patent ve Marka Kurumu	TÜBİTAK
Enerji İşleri Genel Müdürlüğü	Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK)	EÜAŞ Kılıçkaya HES İşletme Müdürlüğü
Çamlıbel Elektrik (ÇEDAŞ)	Karayolları 16. Bölge Müdürlüğü	Karayolları 163. Şube Şefliği
Türk Telekom Suşehri İşletme Şefliği	İLBANK A.Ş. Sivas Bölge Müdürlüğü	Suşehri Esnaf ve Sanatkarlar Odası
Sivas Ticaret ve Sanayi Odası	Sivas Ticaret Borsası	Suşehri Muhtarlar Derneği
Suşehri Şoförler ve Otomobilciler Odası	Suşehri Küçük Sanayi Sitesi	Bankalar ve Finans Kuruluşları
Özel Sektör Kuruluşları	İlgili Meslek Odalarının Temsilcilikleri	Ulusal ve Yerel Basın Kuruluşları

Tablo 17: Suşehri Akıllı Şehir Stratejisi Paydaş Haritası

No	Paydaş Adı	Odak 1: Üreten ve Gelişen	Odak 2: Dirençli ve Yeşil	Odak 3: Dijital, Erişilebilir ve Katılımcı	Odak 4: Değerleriyle Markalaşan	Odak 5: Yaşam Kalitesini Yükselten
1	Sivas Valiliği	✓	✓	✓	✓	✓
2	Suşehri Kaymakamlığı	✓	✓	✓	✓	✓
3	Komşu İlçe Kaymakamlıkları	✓	✓	✓	✓	✓
4	Komşu İlçe Belediyeleri	✓	✓	✓	✓	✓
5	Sivas Cumhuriyet Üniversitesi	✓	✓	✓	✓	✓
6	Sivas Bilim ve Teknoloji Üniversitesi	✓	✓	✓	-	✓
7	Sivas İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü (AFAD)	-	✓	✓	-	-
8	Sivas Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	✓	✓	✓	✓	✓
9	İklim Değişikliği Başkanlığı	✓	✓	✓	✓	✓
10	Kentsel Dönüşüm Başkanlığı	-	✓	✓	-	✓
11	Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (DAP)	✓	✓	✓	✓	✓
12	Orta Anadolu Kalkınma Ajansı (ORAN)	✓	✓	✓	✓	✓
13	Türkiye Çevre Ajansı	✓	✓	✓	✓	-
14	Sivas Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü	✓	-	✓	-	✓
15	Çalışma ve İş Kurumu Sivas İl Müdürlüğü (İŞKUR)	✓	-	✓	✓	✓
16	Sivas İl Sağlık Müdürlüğü	-	✓	✓	✓	✓
17	Suşehri Devlet Hastanesi	-	✓	✓	✓	✓
18	Suşehri Gençlik ve Spor İlçe Müdürlüğü	-	-	✓	✓	✓
19	Suşehri İlçe Özel İdare Müdürlüğü	✓	✓	✓	✓	✓
20	Suşehri Köylere Hizmet Götürme Birliği	✓	✓	✓	✓	✓
21	Suşehri İlçe Nüfus Müdürlüğü	-	-	✓	-	✓
22	Sivas İl Sivil Toplumla İlişkiler Müdürlüğü	✓	✓	✓	✓	✓
23	Sivas İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	✓	-	✓	✓	✓
24	Sivas Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü	-	✓	✓	✓	-
25	Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı	✓	-	✓	✓	-
26	Suşehri İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü	-	-	✓	-	✓
27	Suşehri Rehberlik ve Araştırma Merkezi	-	-	✓	-	✓
28	Suşehri Halk Eğitimi Merkezi	✓	✓	✓	✓	✓
29	Suşehri İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü	✓	✓	✓	✓	-

30	Devlet Su İşleri 19. Bölge Müdürlüğü	✓	✓	✓	✓	-
31	Suşehri ve Tatar Orman İşletme Şeflikleri	✓	✓	✓	✓	-
32	Doğa Koruma ve Millî Parklar Sivas Şube Müdürlüğü	-	✓	✓	✓	-
33	Meteoroloji Genel Müdürlüğü 7. Bölge Müdürlüğü	✓	✓	✓	✓	-
34	Suşehri Sulama Birliği	✓	✓	✓	-	-
35	Kooperatif ve Birlikler	✓	✓	✓	✓	-
36	TKDK Sivas İl Koordinatörlüğü	✓	✓	✓	✓	-
37	Suşehri Ziraat Odası	✓	✓	✓	✓	-
38	Sivas Ticaret İl Müdürlüğü	✓	-	✓	✓	-
39	Sivas Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü	✓	✓	✓	✓	✓
40	KOSGEB Sivas Müdürlüğü	✓	-	✓	✓	-
41	Türk Standartları Enstitüsü (TSE)	✓	✓	✓	✓	✓
42	Türk Patent ve Marka Kurumu	✓	-	-	✓	-
43	TÜBİTAK	✓	✓	✓	✓	✓
44	Enerji İşleri Genel Müdürlüğü	✓	✓	✓	-	✓
45	Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK)	✓	✓	✓	-	✓
46	EÜAŞ Kılıçkaya HES İşletme Müdürlüğü	✓	✓	✓	✓	-
47	Çamlıbel Elektrik Dağıtım A.Ş. (ÇEDAŞ)	✓	✓	✓	✓	✓
48	Karayolları 16. Bölge Müdürlüğü	✓	✓	✓	✓	✓
49	Türk Telekom Suşehri İşletme Şefliği	✓	✓	✓	✓	✓
50	İLBANK A.Ş. Sivas Bölge Müdürlüğü	✓	✓	✓	✓	✓
51	Türkiye Belediyeler Birliği	✓	✓	✓	✓	✓
52	Sivas Ticaret ve Sanayi Odası	✓	✓	✓	✓	-
53	Sivas Ticaret Borsası	✓	✓	✓	✓	-
54	Suşehri Esnaf ve Sanatkarlar Odası	✓	✓	✓	✓	✓
55	Suşehri Şoförler ve Otomobilciler Odası	✓	-	✓	✓	✓
56	Suşehri Küçük Sanayi Sitesi	✓	✓	✓	-	-
57	Suşehri Muhtarlar Derneği	✓	✓	✓	✓	✓
58	İlgili Meslek Odalarının Temsilcilikleri	✓	✓	✓	✓	✓
59	Bankalar ve Finans Kuruluşları	✓	✓	✓	✓	✓
60	Yerel İşletmeler	✓	✓	✓	✓	✓
61	Özel Sektör Kuruluşları	✓	✓	✓	✓	✓
62	Ulusal ve Yerel Basın Kuruluşları	✓	✓	✓	✓	✓

Tablo 18:Paydaşların İş Birliği Yapabileceği Konulardan Bazıları

No	İş Birliği Konusu	Mülki İdare	Yerel Yönetimler	Tarım-Orman Kurumları	Üniversiteler	Kalkınma ve Fon Kuruluşları	Çevre ve İklim Kurumları	AFAD ve Güvenlik Birimleri	Sanayi, Ticaret ve KOSGEB	Kültür ve Turizm Kurumları	Eğitim, Sağlık ve Sosyal Hizmet Kurumları	Altyapı ve Hizmet Kuruluşları	Odalar, Birlikler ve Kooperatifler	Muhtarlıklar ve STK'lar	Özel Sektör ve Yerel İşletmeler	Basın Kuruluşları
1	Tarım, hayvancılık ve üretim verimliliği	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	✓	-	✓	✓	✓	✓	✓	-
2	Yöresel ürünler, gastronomi ve pazara erişim	✓	✓	✓	✓	✓	-	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3	Sanayi, yatırım, girişimcilik ve finansman	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	✓	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4	Su, enerji ve çevresel altyapı yönetimi	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓
5	Atık yönetimi, yeşil alanlar ve iklim uyumu	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
6	Planlı kentleşme, afet yönetimi ve kent güvenliği	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
7	Dijital belediyecilik, CBS ve veri yönetimi	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
8	Katılımcı yönetim, dijital erişim ve kurumsal kapasite	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
9	Doğa turizmi ve destinasyon planlaması	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
10	Kültürel miras, kent kimliği ve tanıtım	✓	✓	-	✓	✓	✓	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

11	Sosyal hizmetler, eğitim, bilim ve spor	✓	✓	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
12	Ulaşım, erişilebilirlik ve kamusal alanlar	✓	✓	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

- **Mülki idare:** Sivas Valiliği, Suşehri Kaymakamlığı ve komşu ilçe kaymakamlıkları.
- **Yerel yönetimler:** Suşehri Belediyesi, komşu ilçe belediyeleri, İlçe Özel İdare Müdürlüğü ve Köylere Hizmet Götürme Birliği.
- **Tarım-Orman kurumları:** İl ve İlçe Tarım ve Orman müdürlükleri, orman işletme şeflikleri ve Doğa Koruma ve Millî Parklar.
- **Kalkınma ve fon kuruluşları:** ORAN, TKDK, DAP İdaresi ve ilgili proje finansmanı kuruluşları.
- **Çevre ve iklim kurumları:** Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, İklim Değişikliği Başkanlığı, Kentsel Dönüşüm Başkanlığı ve Türkiye Çevre Ajansı.
- **Altyapı ve hizmet kuruluşları:** DSİ, İLBANK, EÜAŞ, ÇEDAŞ, Karayolları, Türk Telekom, enerji kurumları ve Kadastro Birimi.
- **Odalar, birlikler ve kooperatifler:** Ticaret ve Sanayi Odası, Ticaret Borsası, Ziraat Odası, Esnaf ve Sanatkarlar Odası, Şoförler ve Otomobilciler Odası, Sulama Birliği, Küçük Sanayi Sitesi ve tarımsal örgütler.

2.4.3. Anket Çalışmaları

VATANDAŞ ANKETİ

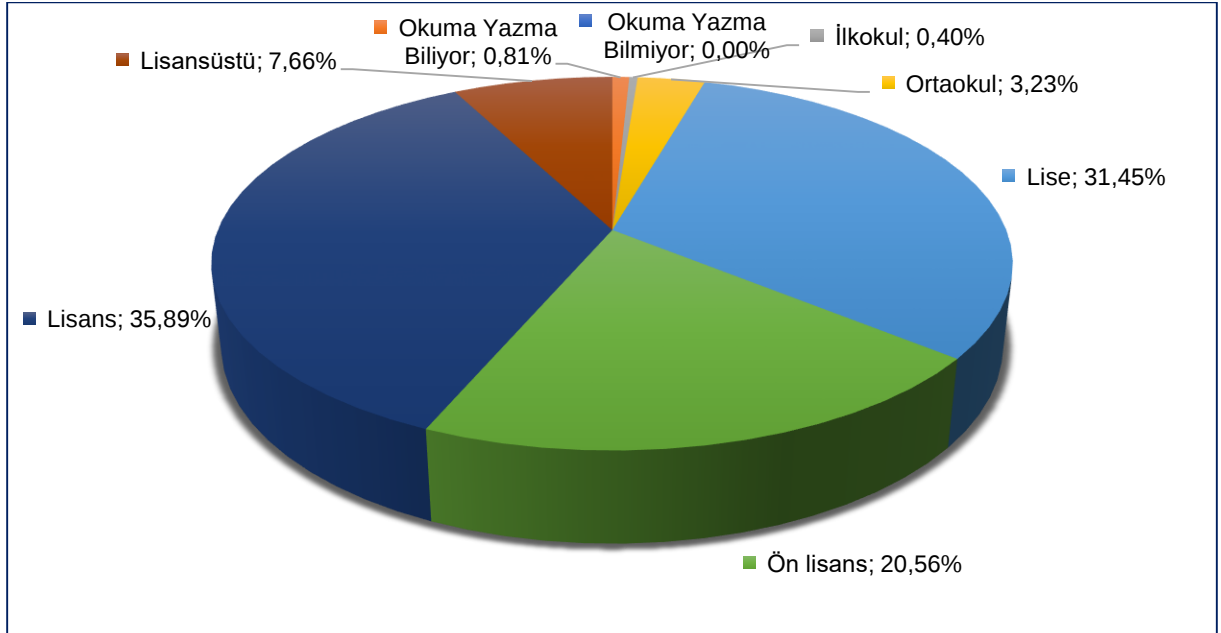
Vatandaşların yerel hizmetlere ilişkin deneyim, ihtiyaç ve beklentilerinin belirlenmesi, akıllı şehir stratejilerinin yerel gereksinimler doğrultusunda şekillendirilmesi açısından önem taşımaktadır. Vatandaş anketi aracılığıyla ulaşım, çevre, altyapı, güvenlik, dijital belediyeçilik ve yaşam kalitesi gibi farklı hizmet alanlarına ilişkin görüşlerin değerlendirilmesi ve gelecekte geliştirilebilecek akıllı şehir uygulamalarına yönelik beklenti ve önceliklerin belirlenmesi hedeflenmektedir. Anket sonucunda elde edilen bulgular, mevcut hizmetlerin vatandaş perspektifinden değerlendirilmesine ve strateji kapsamında geliştirilecek politika, hedef ve uygulamaların kullanıcı ihtiyaçlarıyla ilişkilendirilmesine yönelik veri sağlamaktadır.

Araştırma kapsamında çevrim içi olarak gerçekleştirilen vatandaş anketine toplam 248 kişi katılım sağlamıştır. Anket çalışmasıyla katılımcıların belediye hizmetlerine ilişkin değerlendirmelerinin yanı sıra akıllı şehir uygulamalarına yönelik beklenti ve önceliklerinin ortaya konulması amaçlanmıştır. Elde edilen verilerin; ulaşım, çevre yönetimi, dijital belediyeçilik, altyapı hizmetleri ve yaşam kalitesini artırmaya yönelik uygulamaların planlanmasına katkı sağlaması öngörülmektedir.

Katılımcıların demografik özellikleri incelendiğinde, %56,05'inin (139 kişi) erkek, %43,95'inin (109 kişi) kadın olduğu görülmektedir. Medeni durum açısından katılımcıların %62,10'u (154 kişi) evli, %37,90'ı (94 kişi) ise bekârdır. Yaş dağılımına göre katılımcıların %21,37'si (53 kişi) 15–24 yaş, %37,10'u (92 kişi) 25–34 yaş, %37,50'si (93 kişi) 35–49 yaş ve %4,03'ü (10 kişi) 50–64 yaş grubunda yer almakta; 65 yaş ve üzeri gruptan ise katılım bulunmamaktadır.

Yaş dağılımı, katılımcıların ağırlıklı olarak 25–49 yaş aralığında yoğunlaştığını göstermektedir. Nitekim 25–34 ve 35–49 yaş grupları birlikte değerlendirildiğinde katılımcıların %74,60'ını oluşturmaktadır. Dolayısıyla anket bulgularının yorumlanmasında örneklemin yaş dağılımının dikkate alınması önem taşımakta; özellikle 65 yaş ve üzeri nüfusun araştırmaya katılım göstermemesi, ilgili yaş grubunun ihtiyaç ve beklentilerinin anket sonuçlarında doğrudan temsil edilmediğini göstermektedir.

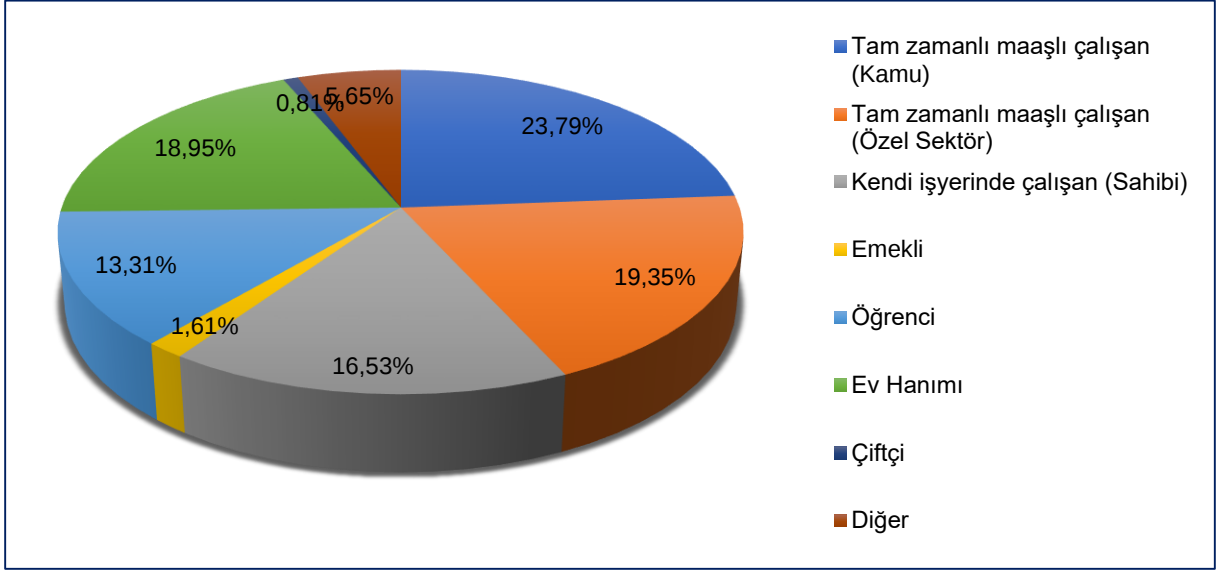
Şekil 12: Katılımcıların Eğitim Durumu (2026)

Katılımcıların eğitim düzeylerine göre dağılımı incelendiğinde, en yüksek payı %35,89 ile lisans mezunlarının oluşturduğu görülmektedir. Lisans mezunlarını %31,45 ile lise ve %20,56 ile ön lisans mezunları izlemektedir. Lisansüstü eğitim düzeyindeki katılımcıların oranı %7,66 iken ortaokul, ilköğretim ve okuma yazma bilen ancak herhangi bir okul mezuniyeti bulunmayan katılımcıların oranı sınırlı

düzeyde kalmaktadır. Eğitim düzeylerinin dağılımı, katılımcı profilinin ağırlıklı olarak ortaöğretim ve yükseköğretim mezunlarından oluştuğunu göstermektedir.

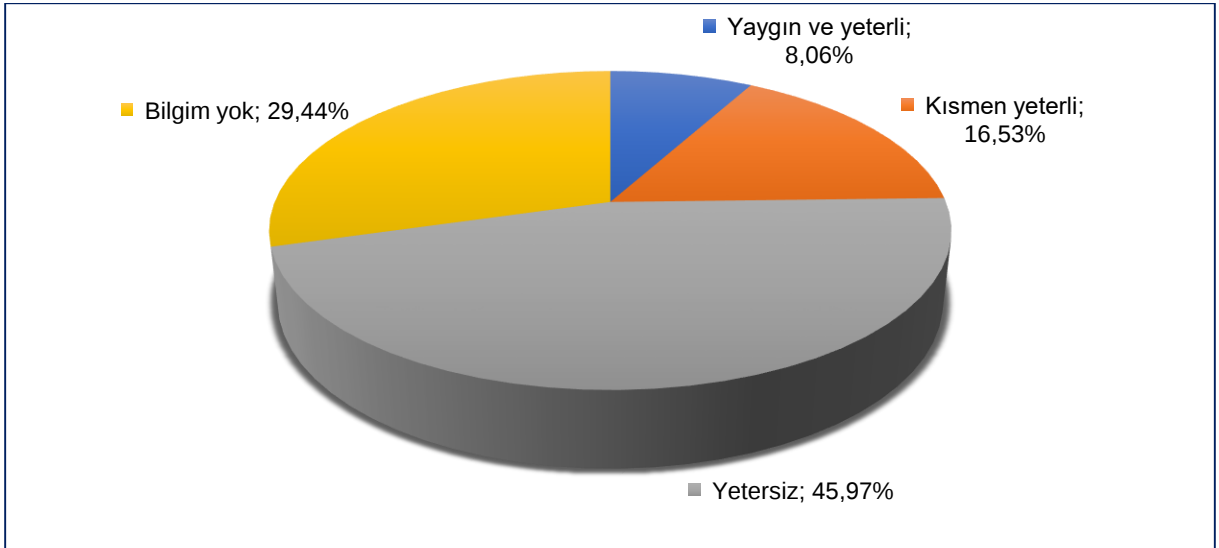
Şekil 13: Katılımcıların Çalışma Durumu

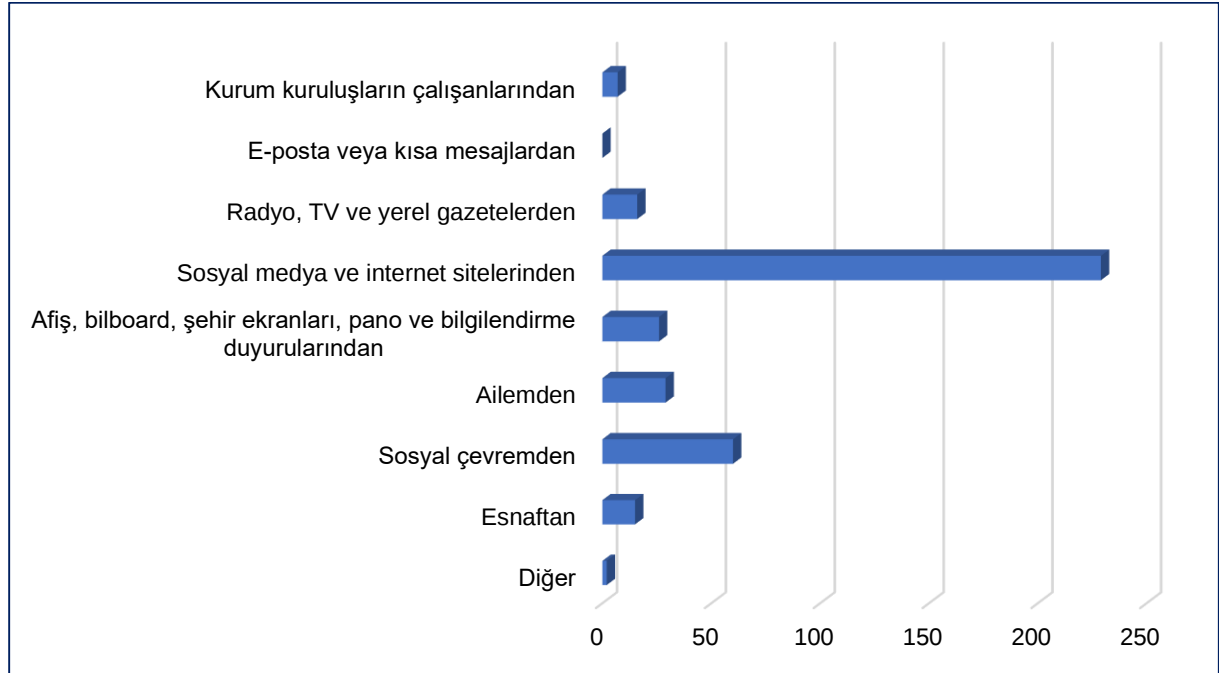
Katılımcıların mesleki durumları incelendiğinde, en yüksek payı %23,79 ile kamu sektöründe tam zamanlı maaşlı çalışanların oluşturduğu görülmektedir. Söz konusu gruba %19,35 ile özel sektörde tam zamanlı maaşlı çalışanlar, %18,95 ile ev hanımları ve %16,53 ile kendi işyerinde çalışanlar izlemektedir. Diğer meslek gruplarının katılım oranları ise daha düşük düzeyde kalmaktadır.

Ankete katılan vatandaşların tamamı (%100) cep telefonu kullandığını belirtmiştir. Katılımcılar arasında cep telefonu kullanımının yaygınlığı, mobil tabanlı dijital hizmetlere erişim açısından önemli bir potansiyele işaret etmekte ve akıllı şehir uygulamalarının mobil çözümler aracılığıyla geniş bir kullanıcı kitlesine ulaştırılabileceğini göstermektedir.

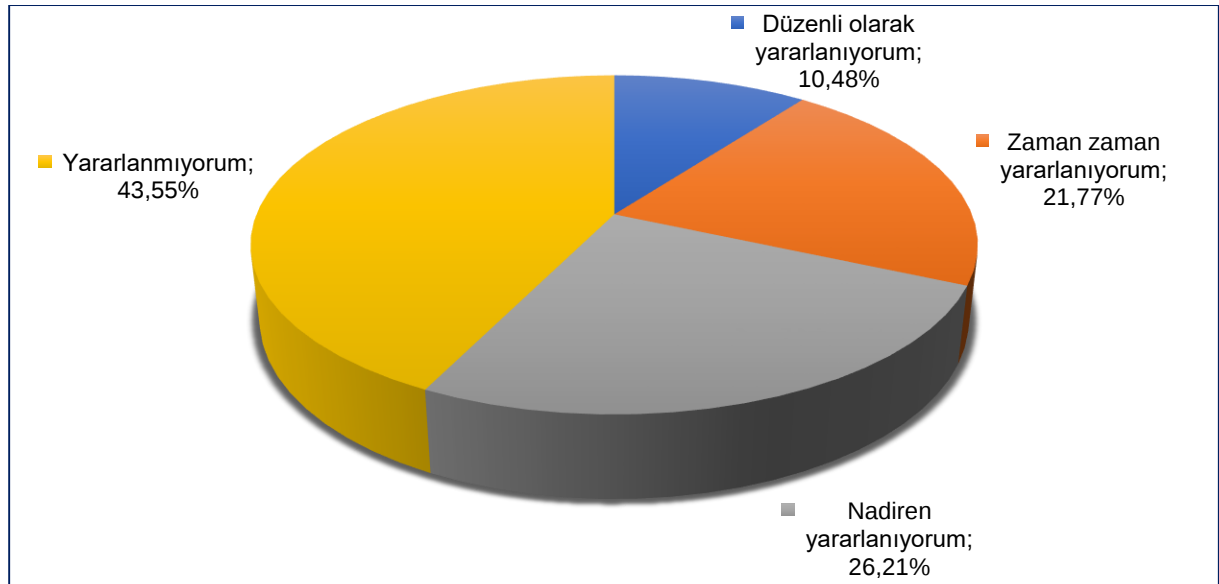
Şekil 14: Suşehri'ndeki Halka Açık İnternete Erişim Durumu

Katılımcıların %45,97'si Suşehri'ndeki halka açık internet erişimini yetersiz olarak değerlendirirken, %29,44'ü konu hakkında bilgi sahibi olmadığını belirtmiştir. Hizmetleri kısmen yeterli bulanların oranı %16,53, yaygın ve yeterli bulanların oranı ise %8,06'dır. Bulgular, halka açık internet erişiminin geliştirilmesi ve mevcut hizmetlere ilişkin bilinirliğin artırılması yönünde ihtiyaç bulunduğuna işaret etmektedir.

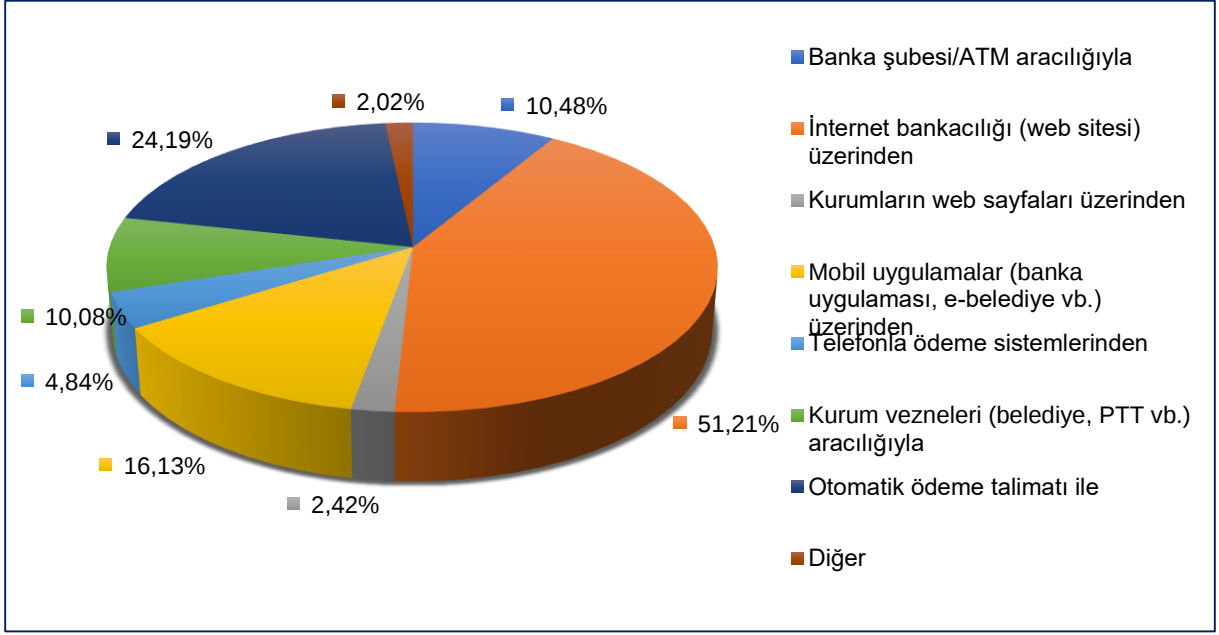
Şekil 15: Katılımcıların Suşehri İle İlgili Gelişmeleri Takip Etme Alanları

Katılımcılar, Suşehri'ne ilişkin gelişmeleri ağırlıklı olarak sosyal medya ve internet siteleri üzerinden takip etmekte, söz konusu kanalları sosyal çevre ve aile bireyleri izlemektedir. Radyo, televizyon, yerel gazeteler ile afiş, billboard ve bilgilendirme panolarının kullanım düzeyi daha sınırlı kalırken, kurum çalışanları ve esnaftan bilgi edinme oranının oldukça düşük olduğu görülmektedir. E-posta veya kısa mesaj kanalı ise katılımcılar tarafından tercih edilmemiştir.

Şekil 16: Katılımcıların Kurum ve Kuruluşların Elektronik Hizmetlerinden Yararlanma Durumu

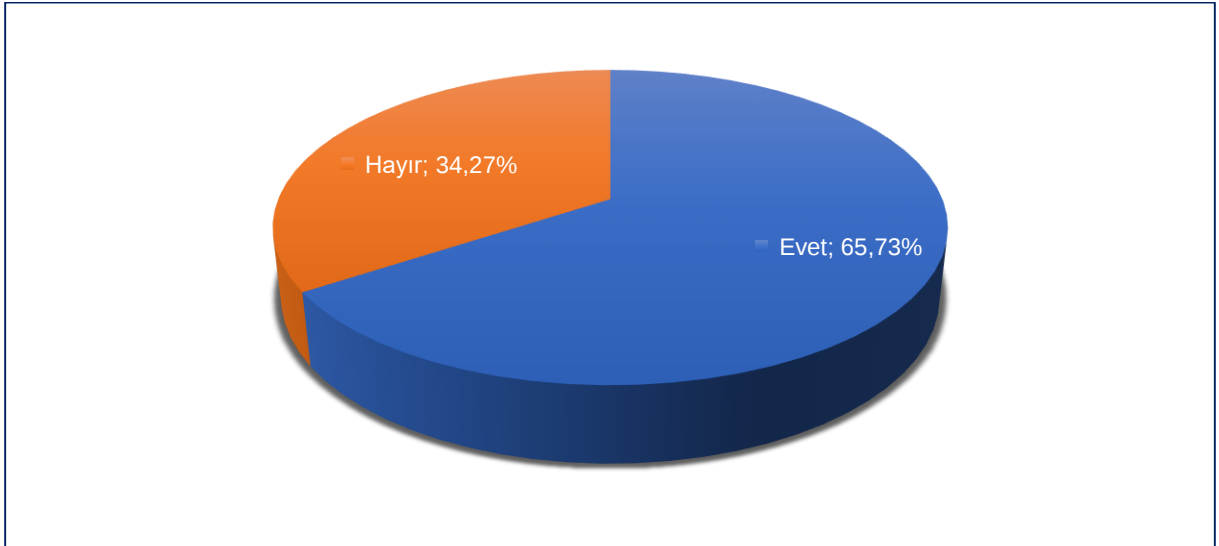
Katılımcıların %26,21'i kurum ve kuruluşların elektronik hizmetlerinden nadiren, %21,77'si ise zaman zaman yararlandığını belirtmiştir. Elektronik hizmetleri düzenli olarak kullananların oranı %10,48 iken, %43,55'i söz konusu hizmetlerden yararlanmadığını ifade etmiştir.

Şekil 17: Katılımcıların Fatura, Vergi vb. Ödeme Seçenekleri

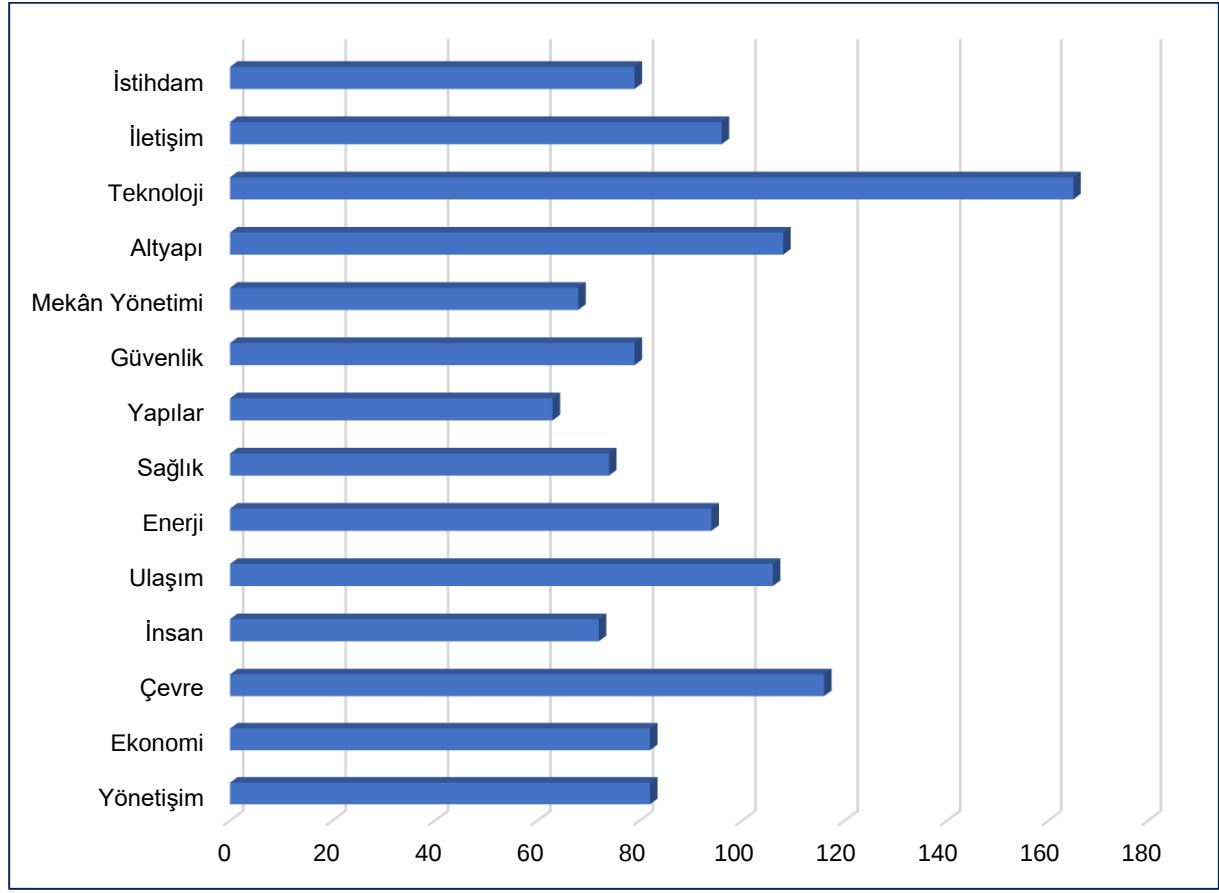

Katılımcılar fatura, vergi ve benzeri ödemelerde en fazla internet bankacılığı (web sitesi) (%51,21) kullanımını tercih edilmektedir. Bunu otomatik ödeme talimatı (%24,19) ve mobil uygulamalar (%16,13) izlemektedir. Banka şubesi/ATM ve kurum vezneleri daha düşük oranda kullanılırken, kurumların web sayfaları, telefonla ödeme sistemleri ve diğer yöntemlerin kullanım düzeyi sınırlı kalmıştır. Veriler, dijital ödeme kanallarının geleneksel ödeme yöntemlerine kıyasla daha yaygın olarak tercih edildiğini göstermektedir.

Şekil 18: Katılımcıların Akıllı Şehir Kavramını Daha Önce Duyma Durumu

Katılımcıların %65,73'ü akıllı şehir kavramını daha önce duyduğunu belirtirken, %34,27'si kavramı daha önce duymadığını ifade etmiştir. Bulgular, katılımcıların çoğunluğunun akıllı şehir kavramına ilişkin farkındalığa sahip olduğunu, katılımcıların yaklaşık üçte birinde ise farkındalığın geliştirilmesine ihtiyaç bulunduğunu göstermektedir.

Şekil 19: Akıllı Şehir Kavramının Katılımcılara Çağıştırdıkları

Katılımcılar, akıllı şehir kavramını en fazla teknoloji ile ilişkilendirmekte; teknoloji temasını çevre, altyapı, ulaşım, iletişim ve enerji izlemektedir. Yapılar, mekân yönetimi, insan, sağlık, güvenlik, yönetim, ekonomi ve istihdam ise daha düşük düzeyde ilişkilendirilen alanlar arasında yer almaktadır. Bulgular, katılımcıların akıllı şehir algısında teknoloji odaklı yaklaşımın belirgin biçimde öne çıktığını göstermektedir.

Tablo 19: Suşehri için Akıllı Şehirler Kapsamında Vatandaşların Öncelikli Konuları Değerlendirilmesi

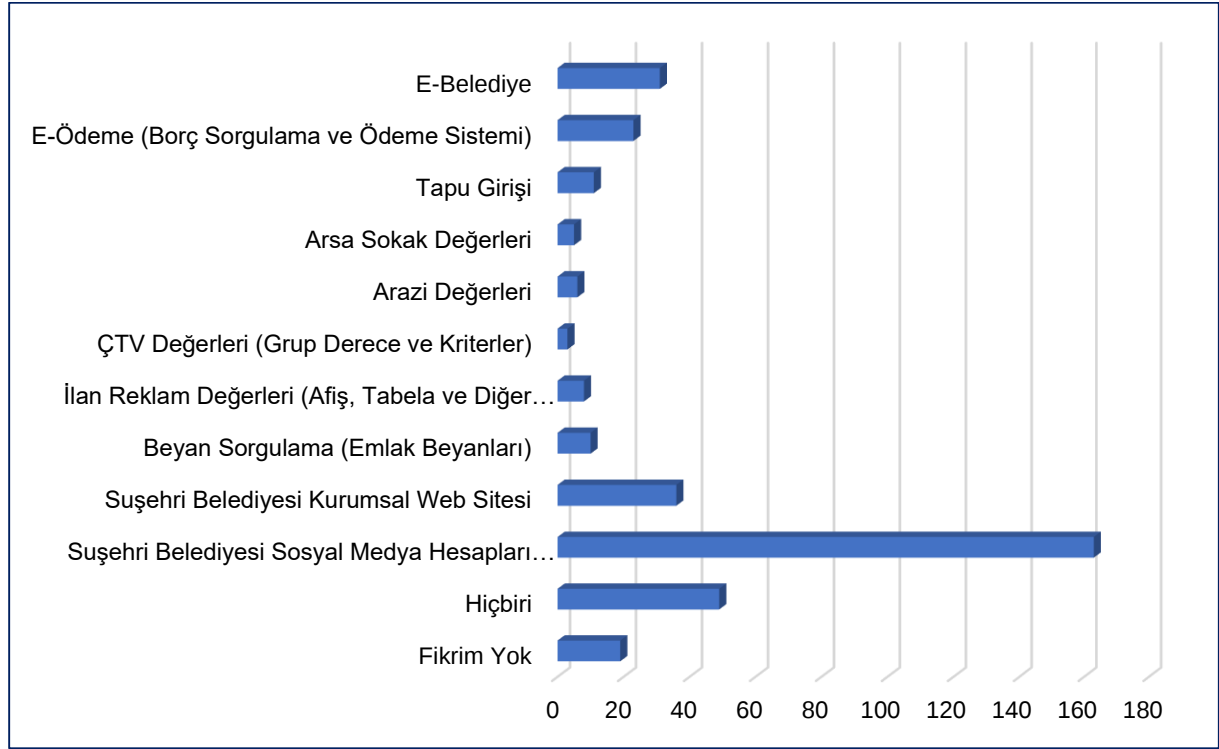
Sıra	Öncelikli Konular	Oran (%)
1	Akıllı Çevre (Yenilenebilir enerji, sürdürülebilir kaynak yönetimi, akıllı enerji şebekeleri, mikro şebekeler, akıllı sayaçlar, ileri hava kirliliği izleme sistemleri, çevre dostu yeşil binalar, yeşil şehir planlaması, akıllı sokak aydınlatmaları, katı atık yönetimi, akıllı su yönetim ve drenaj sistemleri vb.)	47,18
2	Akıllı Ulaşım (Trafik problemlerini çözmek, toplu taşımayı düzenlemek, bisiklet-yaya yollarını geliştirmek, entegre ulaşım sistemi kurmak (tramvay, otobüs, tren, metro, araba, deniz ve hava ulaşımı, kentsel hareketlilik vb.)	20,56
3	Akıllı İnsan (Farkındalık, katılımcılık, eğitim, sosyal altyapı, kültürel etkileşim ve bağımlılık vb.)	35,89
4	Akıllı Ekonomi (Tarım, sanayi ve hizmetlerin desteklenmesi, girişimcilik, veri merkezleri, kuluçka merkezi, girişimcilik yarışmaları, teşvik ve inovasyon, paylaşım platformları, elektronik ödeme altyapısı, e-ticaret platformu, dinamik fiyatlandırma vb.)	37,10
5	Akıllı Alt Yapı (Akıllı park yönetimi ve ödeme çözümleri, atık geri dönüşüm tesisleri, akıllı atık konteynerleri ve taşıyıcı sistemler, akıllı sulama, elektrikli araç şarj altyapısı vb.)	9,68
6	Akıllı Sağlık (Mobil sağlık uygulamaları, giyilebilir sağlık teknolojileri, uzaktan hasta takibi, ayakta tedavi hizmetleri, evde hasta desteği, koruyucu sağlık hizmetleri, entegre acil çağrı merkezi, panik butonu hizmeti vb.)	11,69

7	Akıllı Yapılar (Akıllı binalar, barınma kalitesi, konut kalitesi, yapı güvenlik önlemleri, yapı iklimlendirme ve enerji sistemleri vb.)	18,55
8	Akıllı Güvenlik (Kriz yönetimi, şehir güvenliğinin ölçülmesi ve etkinliğinin sağlanması vb.)	12,90
9	Akıllı Mekân Yönetimi (Kentsel dönüşüm, karma arazi kullanımı, deprem, sel, heyelan gibi doğal afetler karşısında dayanıklı yapılar vb.)	17,34
10	Akıllı Enerji (Yeşil Dönüşüm, akıllı enerji ağları ve yönetimi, enerji depolama, akıllı enerji üretimi ve dağıtımı, akıllı şebeke istasyonları, uzaktan gözetim ve otomasyon, alternatif enerji sistemleri, enerji güvenliği vb.)	5,65
11	Akıllı Yönetişim (Kurumlarla ilişkileri cep telefonu ve internet üzerinden sürdürmek, analiz, planlama, uygulama ve politika yapımı süreçlerinde şeffaflık, katılımcılık ve hesap verebilirlik vb.)	4,84
12	Afet ve Acil Durum Yönetimi (Afet Koordinasyon Merkezi, akıllı uyarı sistemleri, acil durum iş birliği yönetimi, afet yönetim ve karar destek sistemi vb.)	9,27
13	Coğrafi Bilgi Sistemleri (Etkin güzergâh planlama, altyapı envanteri, iç mekân haritalama sistemleri, yer seçimi analizi, kentsel büyüme tahminleme, kentsel hizmetlerin etki-değer simülasyonu, potansiyel suç analizleri, kent bilgi sistemleri, konum bazlı mobil uygulamalar vb.)	4,03
14	Bilgi Teknolojileri (Dijital Dönüşüm, bilginin (ses, veri, metin, görüntü vb.) üretilmesi, toplanması, işlenmesi, işletilmesi ve paylaşılması vb.)	4,84
15	İletişim Teknolojileri (Uç erişim cihazları, akıllı veri merkezi, hibrit bulut bilişim, veri paylaşımı/entegrasyonu, veri yedekliliği, artırılmış analiz, M2M, ağ erişimi, haberleşme altyapısı, yeni nesil baskı 3D, 4D vb.)	2,82
16	Bilgi Güvenliği (Teknoloji, sistem ve altyapıların (ağ, yazılım, cihaz, veri vb.) bütünsel olarak korunması vb.)	1,21

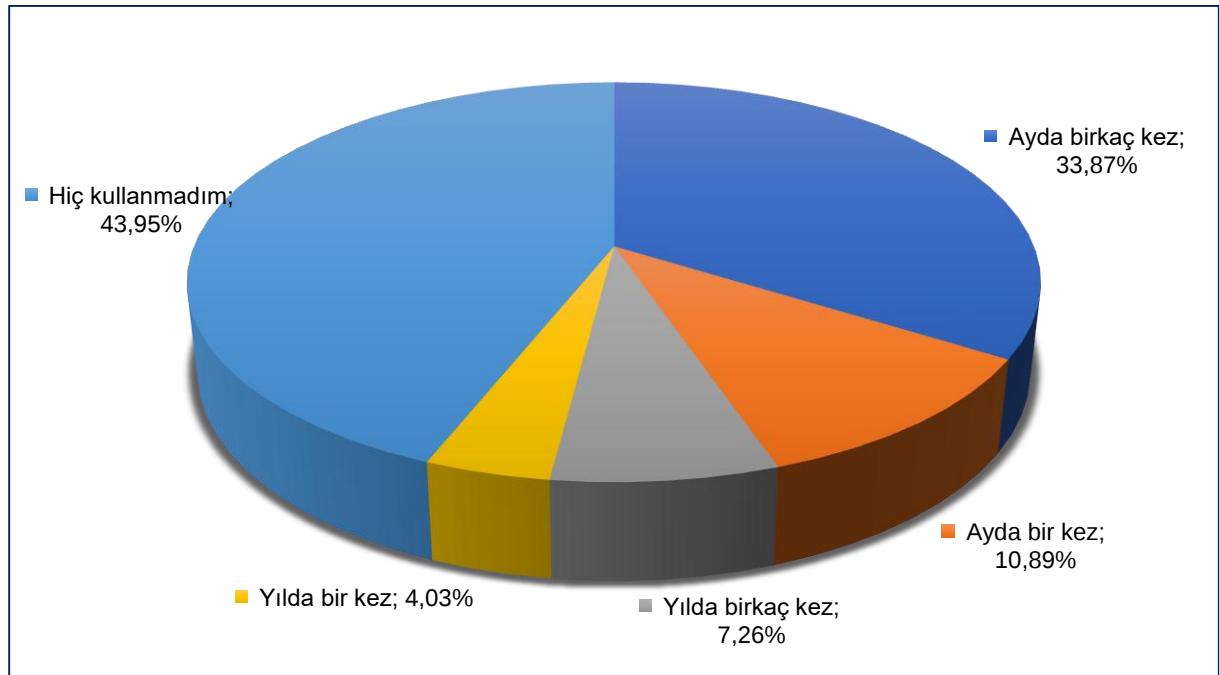
Araştırma kapsamında katılımcılara akıllı şehir uygulamalarında öncelik verilmesi gereken alanlar sorulmuştur. Anket sonuçlarına göre Akıllı Çevre (%47,18) en fazla önceliklendirilen alan olurken, Akıllı Ekonomi (%37,10) ve Akıllı İnsan (%35,89) sırasıyla öne çıkan diğer alanlardır. Bulgular; sürdürülebilir kaynak yönetimi, çevresel uygulamalar, ekonomik gelişim ve insan odaklı çözümlerin katılımcıların akıllı şehir beklentilerinde belirgin bir ağırlığa sahip olduğunu göstermektedir.

Akıllı Ulaşım (%20,56), Akıllı Yapılar (%18,55) ve Akıllı Mekân Yönetimi (%17,34) diğer öne çıkan alanları oluşturmaktadır. Söz konusu dağılım; ulaşım ve hareketlilik, yapı güvenliği ve kalitesi ile afetlere dayanıklı ve planlı mekânsal gelişime yönelik uygulamaların da katılımcılar açısından önem taşıdığına işaret etmektedir.

Akıllı Güvenlik (%12,90), Akıllı Sağlık (%11,69), Akıllı Altyapı (%9,68) ve Afet ve Acil Durum Yönetimi (%9,27) daha sınırlı oranlarda tercih edilirken; Akıllı Enerji (%5,65), Akıllı Yönetişim (%4,84), Bilgi Teknolojileri (%4,84), Coğrafi Bilgi Sistemleri (%4,03), İletişim Teknolojileri (%2,82) ve Bilgi Güvenliği (%1,21) en düşük tercih oranlarına sahip alanlar arasında yer almaktadır. Tercih dağılımı, Suşehri'nde geliştirilecek akıllı şehir uygulamalarında özellikle çevre, ekonomi ve insan odaklı alanların vatandaş beklentileri açısından öncelikli konumda bulunduğunu göstermektedir.

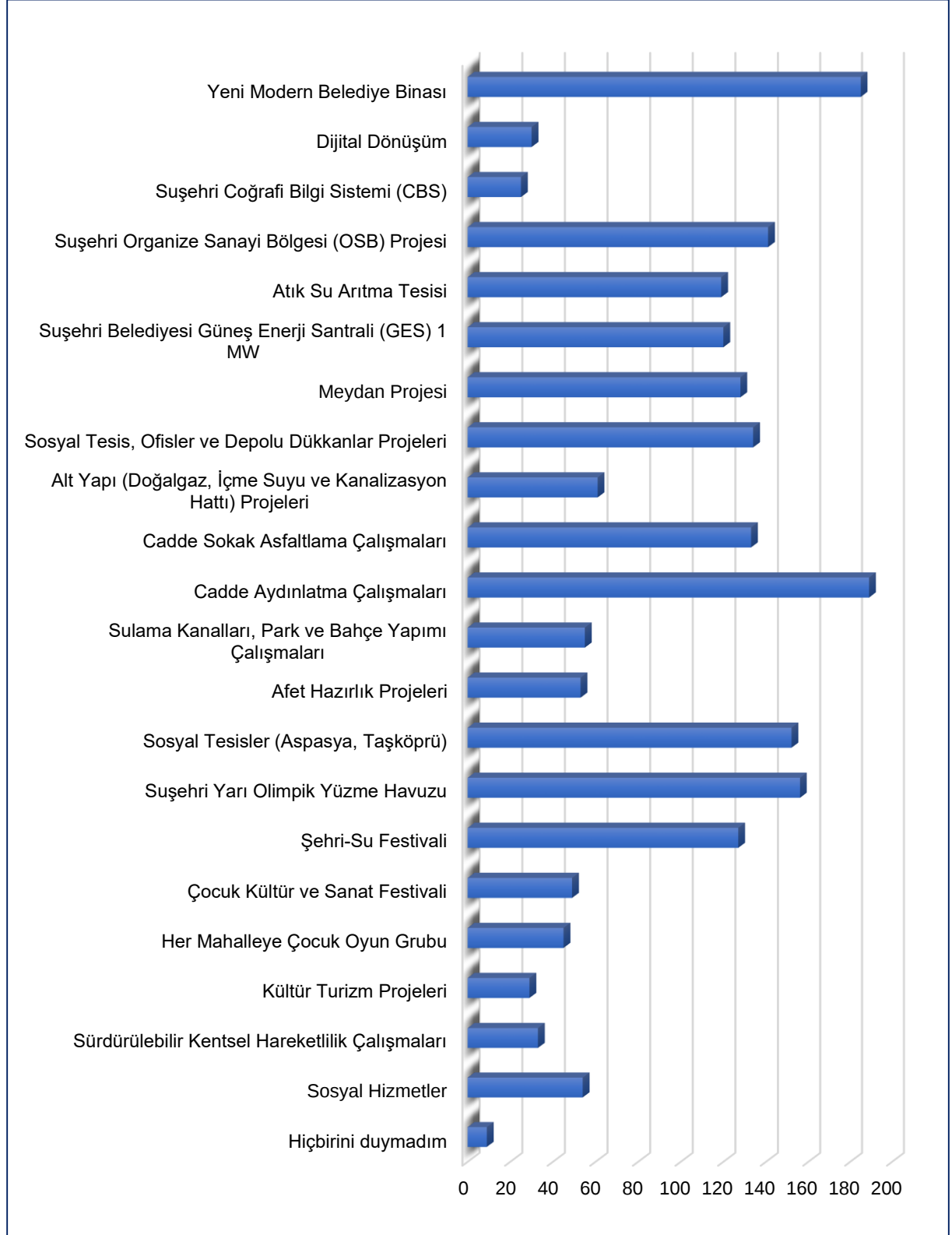
Şekil 20: Katılımcıların Kullandıkları Suşehri Belediyesi Dijital Hizmetleri ve Uygulamaları

Suşehri Belediyesinin dijital hizmetleri arasında en yaygın kullanılan kanalın sosyal medya hesapları olduğu görülmektedir. Sosyal medya hesaplarını belediyenin kurumsal web sitesi ile E-Belediye ve E-Ödeme hizmetleri izlemektedir. Tapu girişi, beyan sorgulama, ilan ve reklam değerleri ile arsa, arazi ve ÇTV değerlerine yönelik dijital hizmetlerin kullanımı ise daha sınırlı düzeydedir. Katılımcıların bir bölümü belediyenin dijital hizmetlerinden yararlanmadığını veya söz konusu hizmetler hakkında bilgi sahibi olmadığını belirtmiştir. Sosyal medya kanallarının kullanımda öne çıktığı, diğer dijital hizmetlerde ise bilinirlik ve kullanım düzeyinin geliştirilmesine ihtiyaç duyulduğu görülmektedir.

Şekil 21: Katılımcıların Suşehri Belediyesi Dijital Uygulamalarını Kullanım Sıklığı

Suşehri Belediyesinin dijital uygulamalarını kullanım sıklığı incelendiğinde, katılımcıların %33,87'sinin uygulamalardan ayda birkaç kez, %10,89'unun ayda bir kez, %7,26'sının yılda birkaç kez ve %4,03'ünün yılda bir kez yararlandığı görülmektedir. Katılımcıların %43,95'i ise dijital uygulamaları hiç kullanmadığını belirtmiştir. Bulgular, dijital uygulamaları belirli sıklıklarla kullanan bir kesimin bulunduğunu, kullanımın yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmaların ise önem taşıdığını göstermektedir.

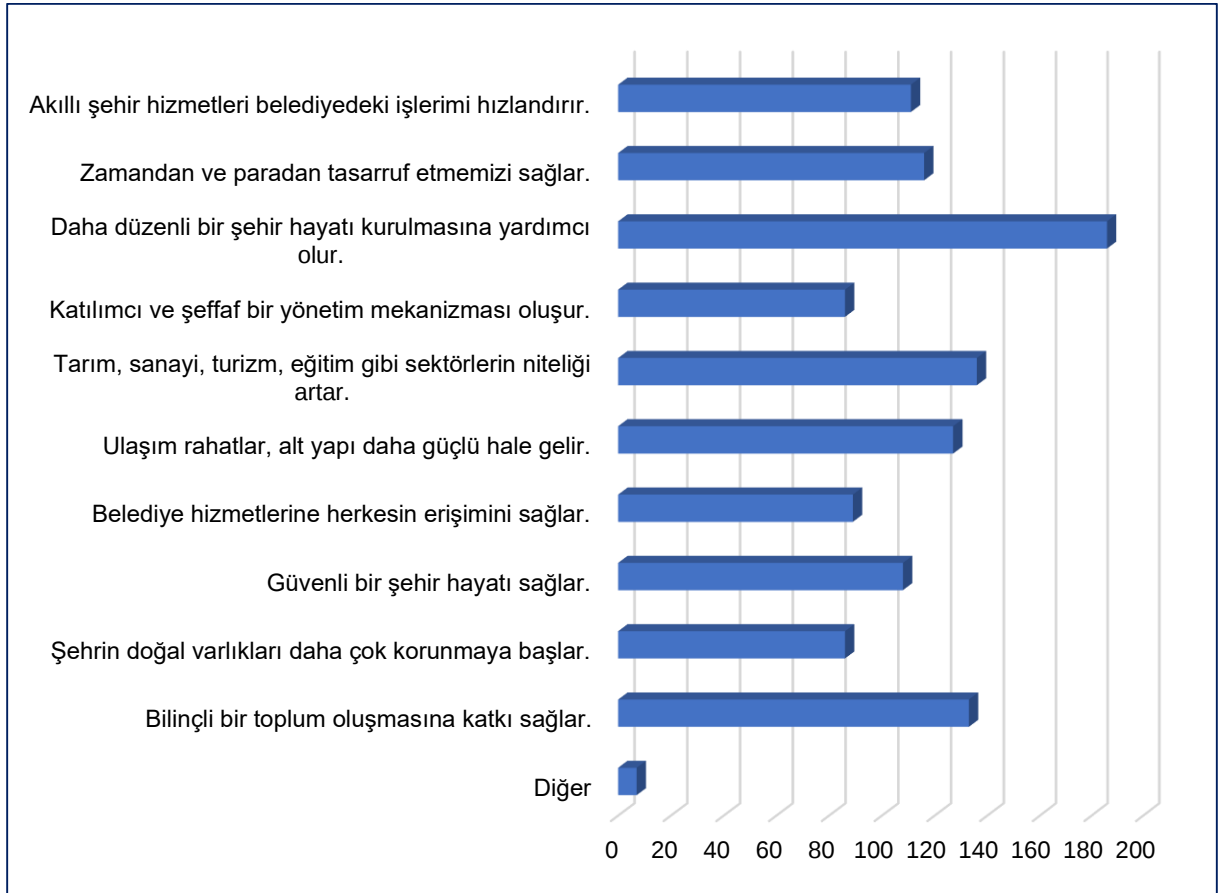
Şekil 22: Katılımcıların Suşehri'nde Yürütülen Belediye Çalışmalarından Haberdar Olma Durumu

Suşehri Belediyesinin y r t    proje ve uygulamalara ilişkin farkındalık incelendiğinde; cadde aydınlatma çalışmaları, yeni modern belediye binası, Suşehri Yarı Olimpik Yüzme Havuzu, sosyal tesisler (Aspasya, Taşköprü) ve Suşehri Organize Sanayi Bölgesi (OSB) Projesi en fazla bilinen çalışmalar arasında yer almaktadır. Cadde ve sokak asfaltlama çalışmaları, sosyal tesis, ofisler ve depolu d kk nlar projeleri, meydan projesi,  ehri-Su Festivali, Suşehri Belediyesi Güneş Enerji Santrali (GES) ve Atık Su Arıtma Tesisi de bilinirliği  ne çıkan çalışmalar arasında bulunmaktadır.

Dijital dönüşüm, Suşehri Coğrafi Bilgi Sistemi (CBS), kültür ve turizm projeleri ile sürdürülebilir kentsel hareketlilik çalışmalarının bilinirliği ise daha sınırlı düzeydedir.  ocuk Kültür ve Sanat Festivali, Her Mahalleye  ocuk Oyun Grubu, afet hazırlık projeleri ve sosyal hizmetler de görece daha düşük düzeyde bilinmektedir. Katılımcıların yalnızca küçük bir bölümü projelerin hiçbirini duymadığını belirtmiştir. Fiziksel yatırımlar ve günlük yaşamla ilişkili çalışmaların bilinirlik açısından  ne çıktığı, dijital ve teknoloji odaklı uygulamalara ilişkin farkındalığın ise geliştirilmesine ihtiyaç duyulduğu görülmektedir.

Şekil 23: Vatandaşlara Göre Suşehri’nde Akıllı  ehir Uygulamalarının  ehir Hayatına Etkisi

Katılımcılar, akıllı  ehir uygulamalarının en önemli katkısını daha düzenli bir  ehir yaşamının oluşturulması olarak değerlendirmektedir. Sektörel gelişimin desteklenmesi, toplumsal bilincin artırılması, ulaşımın iyileştirilmesi ve altyapının güçlendirilmesi  ne çıkan diğer katkılar arasında yer almaktadır. Zaman ve maliyet tasarrufu, belediye hizmetlerinin hızlandırılması ve güvenli  ehir yaşamının desteklenmesi de önem verilen alanlar arasındadır. Katılımcı ve şeffaf yönetim, belediye hizmetlerine erişim ve doğal varlıkların korunması ise diğer seçeneklere kıyasla daha düşük düzeyde değerlendirilmiştir.

Tablo 20: Katılımcıların Akıllı Şehir Uygulamalarına İlişkin İfadelere Katılım Düzeyleri

	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Fikrim Yok	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	Ağırlıklı Ortalama
Akıllı şehir hizmetleri kullanıcı dostu olmalıdır.	71,31%	22,95%	4,51%	0,82%	0,41%	1,36
Akıllı şehirler hakkında afiş ve bildiriler yayınlanmalıdır.	59,17%	30,42%	6,25%	3,33%	0,83%	1,56
Uygulamalar, gündelik yaşamdaki işlerin daha hızlı gerçekleştirmesine yardımcı olmalıdır.	66,12%	29,34%	4,55%	0,00%	0,00%	1,38
İl genelinde atık geri dönüşüm istasyonları kurulmalıdır.	74,26%	22,78%	2,11%	0,42%	0,42%	1,3
İlde kullanılan yenilenebilir enerji kaynakları artırılmalı, yağmur suyu kullanımı desteklenmelidir.	74,07%	22,63%	2,88%	0,41%	0,00%	1,3
Girişimciliğin ve katma değerli üretimin destekleneceği programlar geliştirilmelidir.	72,84%	25,10%	1,65%	0,41%	0,00%	1,3
Tarım, turizm, sanayi ve eğitim sektörünü geliştirecek teknolojiler kullanılmalıdır.	80,08%	19,09%	0,83%	0,00%	0,00%	1,21
“Akıllı Şehir” konusunda vatandaşlara yönelik bilgilendirme çalışması yapılmalıdır.	74,17%	24,58%	1,25%	0,00%	0,00%	1,27
Mevcut binalar depreme dayanıklı hale getirilmeli, afete hazırlık bilinci geliştirilmeli, geniş katımlı tatbikatlar düzenlenmelidir.	82,57%	16,18%	0,83%	0,00%	0,41%	1,2
İl genelinde görüntülü güvenlik sistemleri yaygınlaştırılmalı, dilencilikle mücadele edilmelidir.	74,69%	19,92%	4,56%	0,83%	0,00%	1,32
Çocuklar için eğitsel akıllı uygulamalar şehir genelinde yaygınlaştırılmalıdır.	75,00%	22,92%	2,08%	0,00%	0,00%	1,27
Engelli sandalyeleri için belirli noktalara şarj istasyonları kurulmalıdır.	69,42%	24,38%	6,20%	0,00%	0,00%	1,37
Yaşlılar için fiziksel ve psikolojik destek amaçlı merkezler kurulmalıdır.	67,77%	29,34%	2,89%	0,00%	0,00%	1,35
Mobil sağlık hizmetleri yaygınlaştırılmalıdır.	69,29%	26,97%	3,73%	0,00%	0,00%	1,34
İl genelinde bisiklet yolları ve elektrikli sarj istasyonları yaygınlaştırılmalıdır.	76,35%	20,33%	2,49%	0,41%	0,41%	1,28
Yürüyüş yolları yapılmalı, kentsel hareketlilik projeleri geliştirilmelidir.	83,13%	16,05%	0,41%	0,41%	0,00%	1,18
Konut ve iş merkezleri arasındaki ulaşım yolları iyileştirilmelidir.	76,35%	21,99%	1,24%	0,41%	0,00%	1,26
Trafik sıkışıklığını gidermek için akıllı kavşak benzeri çalışmalar yapılmalıdır.	70,25%	24,38%	2,89%	2,07%	0,41%	1,38

Katılımcıların akıllı şehir uygulamalarına yönelik ifadelere yüksek düzeyde katılım gösterdiği yukarıdaki tabloda görülmektedir. Ağırlıklı ortalamaların 1,18–1,56 aralığında değişmesi, yanıtların ağırlıklı olarak “Kesinlikle Katılıyorum” ve “Katılıyorum” seçeneklerinde yoğunlaştığını göstermektedir.

En yüksek destek; yürüyüş yollarının yapılması ve kentsel hareketlilik projelerinin geliştirilmesi (%83,13 “Kesinlikle Katılıyorum”), mevcut binaların depreme dayanıklı hâle getirilmesi ve afet hazırlık

çalışmalarının artırılması (%82,57) ile tarım, turizm, sanayi ve eğitim sektörlerini geliştirecek teknolojilerin kullanılması (%80,08) ifadelerinde görülmektedir. Bisiklet yolları ve elektrikli şarj istasyonlarının yaygınlaştırılması (%76,35), konut ve iş merkezleri arasındaki ulaşımın iyileştirilmesi (%76,35) ve çocuklara yönelik eğitsel akıllı uygulamaların geliştirilmesi (%75,00) de yüksek destek gören başlıklar arasında yer almaktadır.

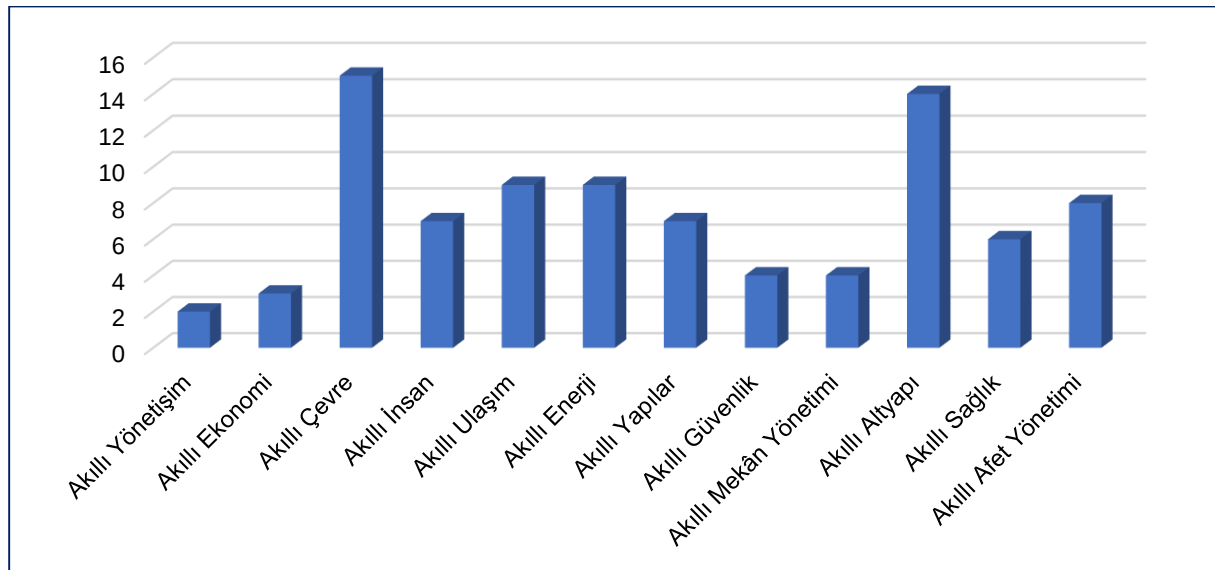
Çevresel sürdürülebilirlik açısından atık geri dönüşüm istasyonlarının kurulması (%74,26), yenilenebilir enerji kaynaklarının artırılması ve yağmur suyu kullanımının desteklenmesi (%74,07); ekonomik gelişim açısından ise girişimcilik ve katma değerli üretime yönelik programların geliştirilmesi (%72,84) öne çıkmaktadır. Akıllı şehir konusunda vatandaşların bilgilendirilmesi (%74,17) ve hizmetlerin kullanıcı dostu olması (%71,31) da yüksek düzeyde desteklenmektedir.

Bulgular, katılımcıların özellikle afetlere dirençlilik, sürdürülebilir ulaşım ve hareketlilik, çevresel sürdürülebilirlik, sektörel gelişim ve yaşam kalitesini destekleyen uygulamalara önem verdiğini göstermektedir. Söz konusu öncelikler, Suşehri'nde geliştirilecek akıllı şehir strateji ve uygulamalarının vatandaş beklentileri doğrultusunda şekillendirilmesi açısından önemli bir girdi oluşturmaktadır.

PAYDAŞ KURUMLAR ANKETİ

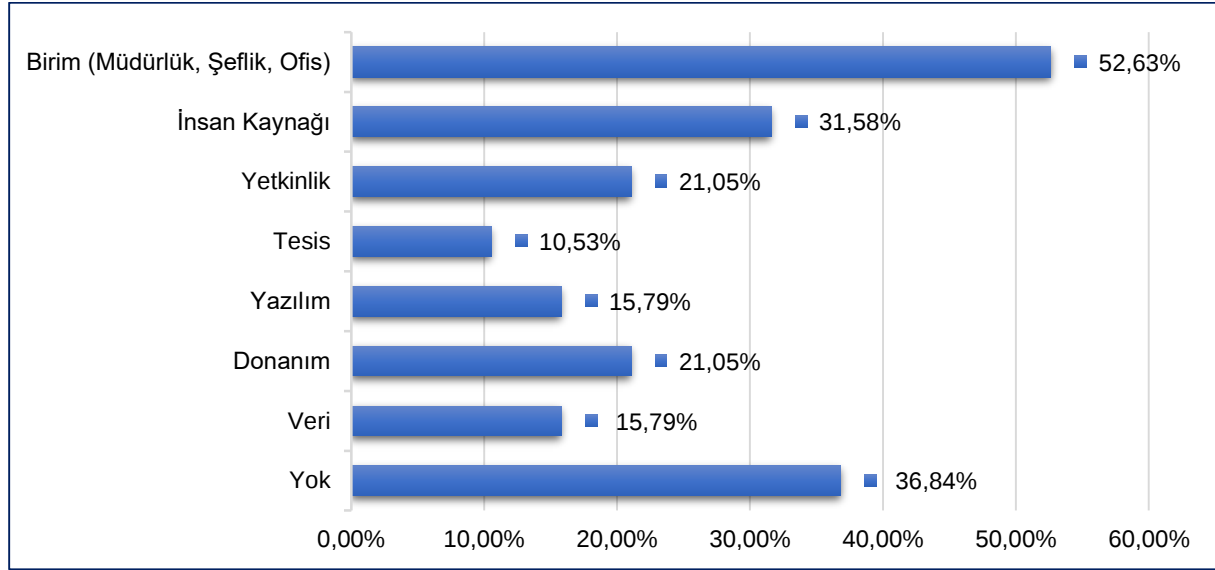
Suşehri Akıllı Şehir Stratejisi çalışmaları kapsamında, ilçenin mevcut durumunun farklı kurumsal perspektiflerden değerlendirilmesi amacıyla paydaş kurumlara yönelik anket çalışması gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya kamu kurumları, eğitim kurumları, üniversite, yerel yönetimler, kamu iktisadi teşebbüsleri ve bölgesel kalkınma kuruluşlarından toplam 19 paydaş kurum katılım sağlamıştır. Çalışmanın bölgesel kapsamını güçlendirmek amacıyla Koyulhisar, Zara ve Şebinkarahisar gibi çevre ilçelerdeki kurumların değerlendirmeleri de anket yoluyla sürece dâhil edilmiştir.

Şekil 24: Suşehri Akıllı Şehir Uygulamalarında Önceli Alanlar

Paydaş kurum temsilcilerinin değerlendirmelerine göre, Suşehri'nde akıllı şehir uygulamalarında Akıllı Çevre ve Akıllı Altyapı öncelikli alanlar olarak öne çıkmaktadır. Bulgular, çevresel sürdürülebilirliğin desteklenmesi, doğal kaynakların korunması ve temel altyapı hizmetlerinin güçlendirilmesine verilen önemi göstermektedir. Söz konusu alanları Akıllı Ulaşım, Akıllı Enerji ve Akıllı Afet Yönetimi izlemektedir. Akıllı İnsan, Akıllı Yapılar ve Akıllı Sağlık orta düzeyde önceliklendirilirken; Akıllı Güvenlik, Akıllı Mekân Yönetimi, Akıllı Ekonomi ve Akıllı Yönetişim diğer alanlara kıyasla daha düşük düzeyde tercih edilmiştir. Bulgular, paydaşların önceliklerinin çevre ve altyapı başta olmak üzere ulaşım, enerji ve afetlere dirençlilik ekseninde yoğunlaştığını göstermektedir.

Şekil 25: Akıllı Şehir Kapsamında Kurumlarda Sahip Olunan Kaynak

Paydaş kurumların akıllı şehir çalışmalarına yönelik mevcut kaynakları incelendiğinde, kurumsal birim kapasitesinin en güçlü kaynak olarak öne çıktığı, bunu insan kaynağının izlediği görülmektedir. Yetkinlik ve donanım olanakları orta düzeyde değerlendirilirken; yazılım, veri ve tesis imkânları daha sınırlı düzeyde kalmaktadır. Bulgular, kurumlar arasındaki kapasite farklılıklarına işaret etmekte ve akıllı şehir uygulamalarının geliştirilmesi açısından teknik, kurumsal ve beşerî kapasitenin güçlendirilmesinin önemini ortaya koymaktadır.

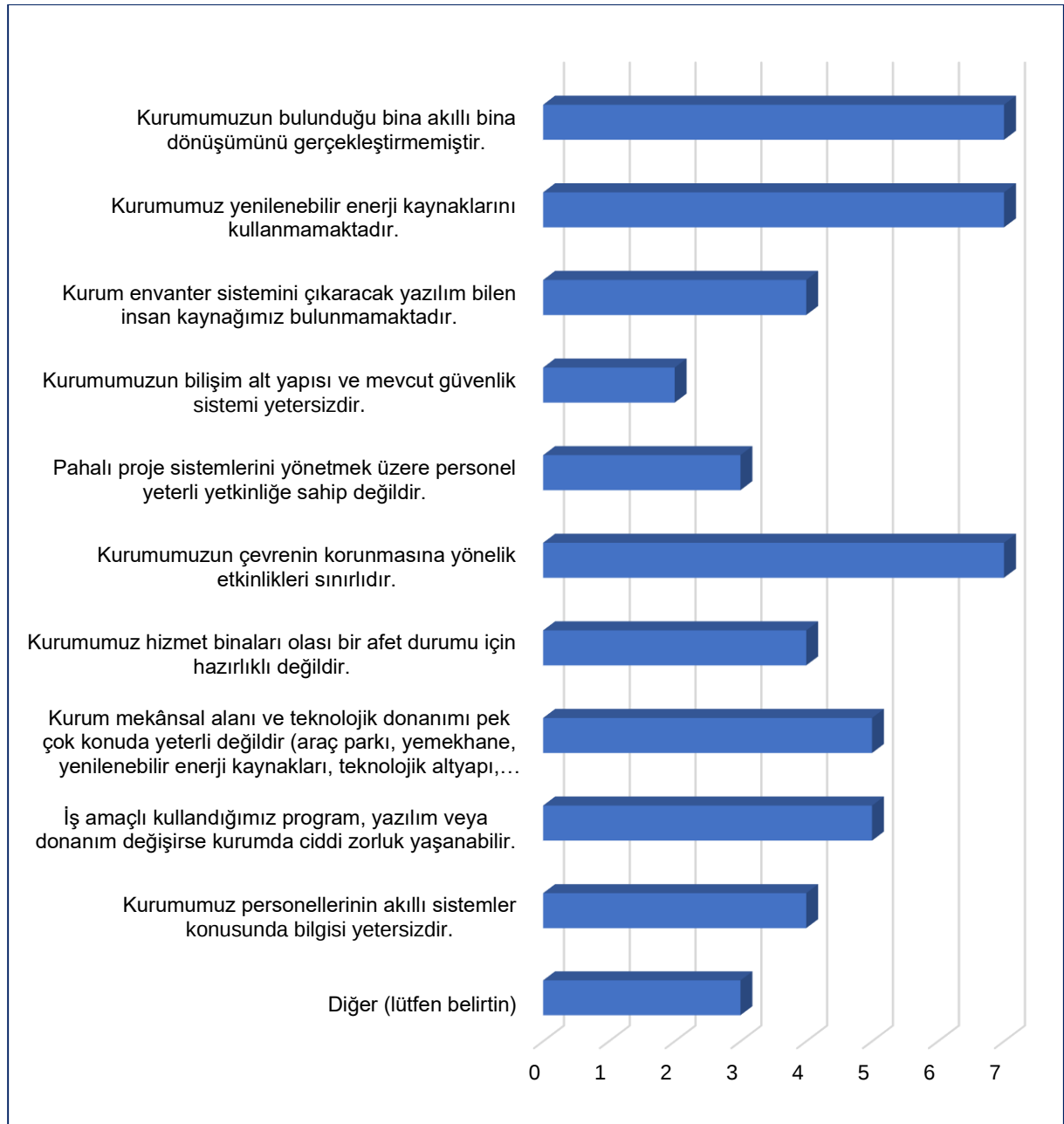
Tablo 21: Paydaş Kurumlarda Yürütülen Uygulama, Proje ve Eğitim Çalışmaları

Sıra	Çalışmalar	Oran (%)
1	Su tasarrufu ve kaynak verimliliğine yönelik projeler	52,63
2	İklim değişikliği çalışmaları	47,37
3	Yaşlı, kadın ve çocuklara yönelik çalışmalar	42,11
4	Genç istihdamına ve gençlik politikalarına yönelik projeler	42,11
5	Yenilenebilir enerji kullanımı ve enerji verimliliği konusundaki projelere destek	36,84
6	Engellilere yönelik destek programları	36,84
7	Çevresel sorunlara dönük bilgilendirme veya çalışmalar	31,58
8	Yeşil dönüşüm ve dijital dönüşüm çalışmaları	31,58
9	Personel güvenliğini sağlayan eğitimler	26,32
10	Çalışanlara teknolojik gelişmeler konusunda farkındalık eğitimleri	26,32
11	Kullanılan iş araçlarında GPS takip sistemi	26,32
12	Yerel sağlık kuruluşlarıyla bilinçlendirme ve ortak çalışmalar	26,32
13	İlde yaşayanlara yönelik mesleki eğitimler	21,05
14	Kurumsal sürdürülebilirlik ve hizmet kalitesi çalışmaları	21,05
15	İş yerinde fiziksel aktiviteyi arttıran etkinlikler	21,05
16	Dirençli kent çalışmaları, afet ve acil durumlara karşı eğitim ve tatbikatlar	15,79
17	Kentsel dönüşüme yönelik çalışmalar	15,79
18	Hizmet binasının "Yeşil Bina" belgesi çalışmaları	15,79
19	Sürdürülebilir kentsel hareketlilik çalışmaları	10,53
20	Şehir güvenliği konusunda çalışmalar	10,53
21	Katma değerli üretim çalışmaları	5,26

Kurumlarda yürütülen uygulama, proje ve eğitim çalışmaları incelendiğinde, su tasarrufu ve kaynak verimliliğine yönelik projeler (%52,63) en yaygın çalışma alanı olarak öne çıkmaktadır. Söz konusu alanı iklim değişikliği çalışmaları (%47,37), genç istihdamı ve gençlik politikalarına yönelik projeler (%42,11) ile yaşlı, kadın ve çocuklara yönelik çalışmalar (%42,11) izlemektedir. Engellilere yönelik destek programları ile yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği çalışmaları da %36,84 oranıyla öne çıkan faaliyetler arasında yer almaktadır.

Çevresel bilgilendirme, yeşil ve dijital dönüşüm, personel güvenliği, teknolojik farkındalık, sağlık kuruluşlarıyla iş birliği ve GPS takip sistemlerine yönelik çalışmalar orta düzeyde yürütülmektedir. Dirençli kent ve afet çalışmaları (%15,79), kentsel dönüşüm (%15,79), yeşil bina belgelendirme (%15,79), şehir güvenliği ve sürdürülebilir kentsel hareketlilik (%10,53) ile katma değerli üretim (%5,26) ise daha sınırlı düzeyde belirtilmiştir. Kurumların kaynak verimliliği, iklim değişikliği ve sosyal kapsayıcılık alanlarında yoğunlaştığını; afetlere dirençlilik, sürdürülebilir hareketlilik ve katma değerli üretim alanlarında ise gelişim ihtiyacının öne çıktığı görülmektedir.

Şekil 26: Paydaş Kurumların Öncelikli Sorun Alanlarına İlişkin Değerlendirmeleri

Paydaş kurumların öncelikli sorun alanları incelendiğinde; akıllı bina dönüşümünün tamamlanmamış olması, yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanılmaması ve çevrenin korunmasına yönelik faaliyetlerin sınırlılığı en fazla belirtilen konular arasında yer almaktadır. Mekânsal alan ve teknolojik donanım yetersizlikleri ile yazılım ve donanım değişikliklerine uyum sürecinde yaşanan güçlükler de öne çıkan sorunlar arasındadır.

Kurum envanter sistemlerinin geliştirilmesine yönelik nitelikli personel ihtiyacı, çalışanların akıllı sistemlere ilişkin bilgi düzeyi ve hizmet binalarının afetlere hazırlığı diğer önemli sorun alanlarını oluşturmaktadır. Yüksek maliyetli projeleri yönetebilecek uzman personel eksikliği ile bilişim altyapısı ve güvenlik sistemlerine ilişkin yetersizlikler ise daha sınırlı düzeyde belirtilmiştir. Kurumsal kapasitenin teknolojik altyapı, çevresel sürdürülebilirlik, akıllı bina dönüşümü, dijital yetkinlik ve nitelikli insan kaynağı alanlarında geliştirilmesine ihtiyaç duyulduğu değerlendirilmektedir.

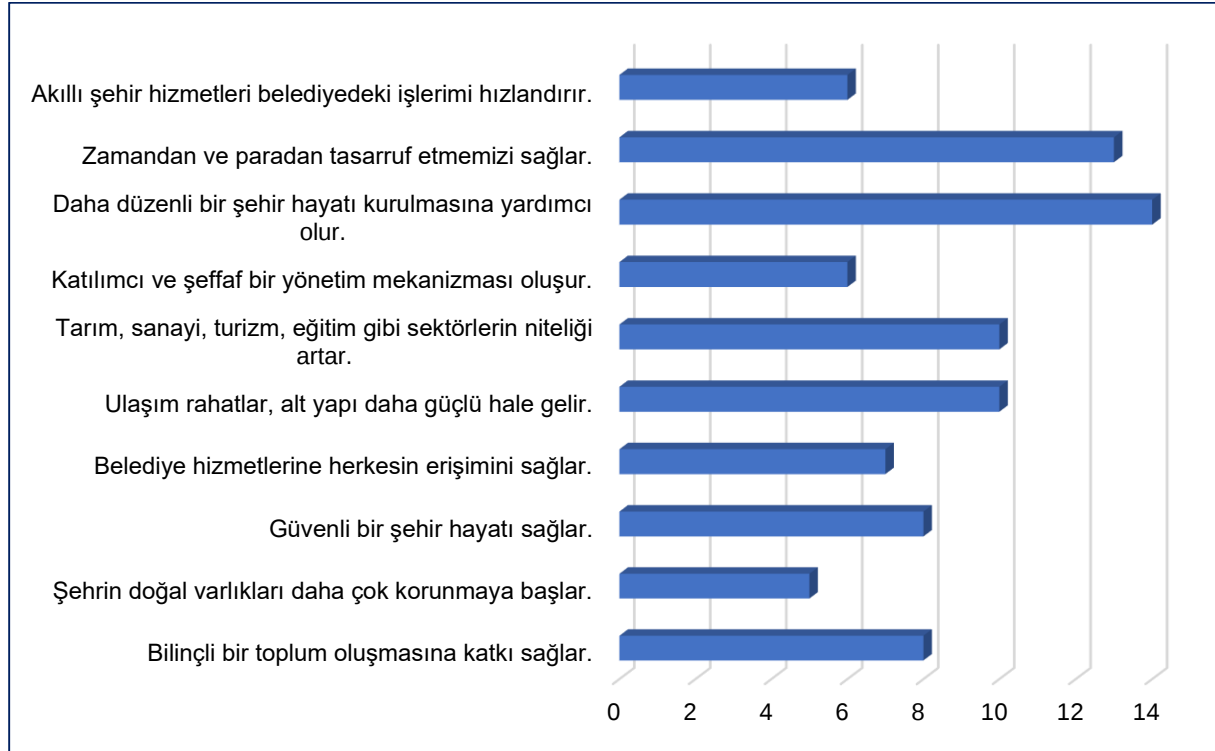
Tablo 22: Paydaş Kurumlara Göre Suşehri Akıllı Şehir Öncelik Alanları

Öncelikli Konular	Oran (%)
Akıllı Çevre (Yenilenebilir enerji, sürdürülebilir kaynak yönetimi, akıllı enerji şebekeleri, mikro şebekeler, akıllı sayaçlar, ileri hava kirliliği izleme sistemleri, çevre dostu yeşil binalar, yeşil şehir planlaması, akıllı sokak aydınlatmaları, katı atık yönetimi, akıllı su yönetim ve drenaj sistemleri vb.)	63,16
Akıllı Ulaşım (Trafik problemlerini çözmek, toplu taşımayı düzenlemek, bisiklet-yaya yollarını geliştirmek, entegre ulaşım sistemi kurmak vb.)	42,11
Akıllı İnsan (Farkındalık, katılımcılık, eğitim, sosyal altyapı, kültürel etkileşim vb.)	36,84
Akıllı Ekonomi (Tarım, sanayi, girişimcilik, inovasyon, e-ticaret, elektronik ödeme altyapısı vb.)	26,32
Akıllı Altyapı (Akıllı park yönetimi, geri dönüşüm, akıllı sulama, elektrikli araç şarj altyapısı vb.)	26,32
Afet ve Acil Durum Yönetimi (Afet koordinasyonu, erken uyarı sistemleri, karar destek sistemleri vb.)	15,79
Akıllı Mekân Yönetimi (Kentsel dönüşüm, karma arazi kullanımı, dirençli yapılar vb.)	15,79
Akıllı Yapılar (Akıllı binalar, konut kalitesi, yapı güvenliği vb.)	10,53
Akıllı Enerji (Akıllı enerji ağları, enerji depolama, alternatif enerji sistemleri vb.)	10,53
Akıllı Yönetişim (Şeffaflık, katılımcılık, hesap verebilirlik, dijital kamu hizmetleri vb.)	5,26
Coğrafi Bilgi Sistemleri (Kent bilgi sistemleri, altyapı envanteri, konum tabanlı uygulamalar vb.)	5,26
Akıllı Sağlık (Mobil sağlık, uzaktan hasta takibi, evde bakım, acil çağrı sistemleri vb.)	5,26
Akıllı Güvenlik (Kriz yönetimi, şehir güvenliği vb.)	5,26

Paydaş kurum temsilcileri, akıllı şehir uygulamalarında en yüksek önceliği Akıllı Çevre (%63,16) alanına vermektedir. Akıllı Ulaşım (%42,11) ve Akıllı İnsan (%36,84) diğer öne çıkan alanları oluştururken, Akıllı Ekonomi (%26,32) ve Akıllı Altyapı (%26,32) da öncelikli çalışma alanları arasında yer almaktadır.

Akıllı Mekân Yönetimi ve Afet ve Acil Durum Yönetimi %15,79; Akıllı Yapılar ve Akıllı Enerji ise %10,53 oranında tercih edilmiştir. Akıllı Güvenlik, Akıllı Sağlık, Akıllı Yönetişim ve Coğrafi Bilgi Sistemleri %5,26 ile daha düşük düzeyde önceliklendirilirken; Bilgi Teknolojileri, İletişim Teknolojileri ve Bilgi Güvenliği öncelikli alanlar arasında tercih edilmemiştir.

Önceliklerin çevre, ulaşım ve insan ekseninde yoğunlaşması, paydaşların Suşehri'nin akıllı şehir dönüşümünde teknolojiyi tek başına bir amaç olarak değil, çevresel sürdürülebilirliği, erişilebilirliği ve yaşam kalitesini destekleyen bir araç olarak ele aldıklarına işaret etmektedir. Ekonomi ve altyapıya verilen önem ise akıllı şehir yaklaşımının yerel kalkınma ve temel hizmetlerin geliştirilmesiyle birlikte ele alınması yönündeki kurumsal beklentiyi yansıtmaktadır.

Şekil 27: Paydaşlara Göre Suşehri'nde Akıllı Şehir Uygulamasının Şehir Hayatına Etkisi

Paydaş değerlendirmelerine göre akıllı şehir uygulamalarından beklenen temel katkılar; daha düzenli bir şehir yaşamının oluşturulması, zaman ve maliyet tasarrufu sağlanması ile ulaşım ve altyapı hizmetlerinin iyileştirilmesi olarak öne çıkmaktadır. Tarım, sanayi, turizm ve eğitim gibi sektörlerin gelişiminin desteklenmesi de önemli beklentiler arasında yer almaktadır.

Güvenli şehir yaşamının desteklenmesi, toplumsal bilincin geliştirilmesi ve belediye hizmetlerine erişimin kolaylaştırılması diğer öne çıkan katkılardır. Belediye hizmetlerinin hızlandırılması, katılımcı ve şeffaf yönetişimin güçlendirilmesi ile doğal varlıkların korunması ise diğer seçeneklere kıyasla daha düşük düzeyde ifade edilmiştir.

Paydaşların beklentileri, akıllı şehir yaklaşımının kentsel yaşamın düzenlenmesi, hizmet etkinliğinin artırılması ve yerel ekonomik gelişimin desteklenmesi ile ilişkilendirildiğini göstermektedir. Önceliklerin farklı hizmet ve kalkınma alanlarına yayılması, Suşehri'nde akıllı şehir dönüşümünün teknolojik çözümlerin ötesinde, yerel ihtiyaçlarla bütünleşen çok boyutlu bir yaklaşımla ele alınmasının önemine işaret etmektedir.

Tablo 23: Paydaşların Akıllı Şehir Uygulamalarına Katılma Durumu

	Kesinlikle Katılıyor	Katılıyor	Fikrim Yok	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	Ağırlıklı Ortalama
Akıllı şehir hizmetleri kullanıcı dostu olmalıdır.	82,00%	10,53%	0,00%	5,26%	0,00%	1,26
Akıllı şehirler hakkında afiş ve bildiriler yayınlanmalıdır.	52,00%	26,32%	5,26%	10,53%	0,00%	1,68
Uygulamalar, gündelik yaşamdaki işlerin daha hızlı gerçekleştirmesine yardımcı olmalıdır.	77,23%	31,58%	0,00%	5,26%	0,00%	1,47
İl genelinde atık geri dönüşüm istasyonları kurulmalıdır.	66,67%	21,05%	0,00%	5,26%	0,00%	1,37
İlde kullanılan yenilenebilir enerji kaynakları artırılmalı, yağmur suyu kullanımı desteklenmelidir.	84,16%	21,05%	0,00%	5,26%	0,00%	1,37
Girişimciliğin ve katma değerli üretimin destekleneceği programlar geliştirilmelidir.	74,26%	15,79%	10,53%	5,26%	0,00%	1,53
Tarım, turizm, sanayi ve eğitim sektörünü geliştirecek teknolojiler kullanılmalıdır.	81,00%	10,53%	5,26%	5,26%	0,00%	1,37
“Akıllı Şehir” konusunda vatandaşlara yönelik bilgilendirme çalışması yapılmalıdır.	72,00%	26,32%	0,00%	5,26%	0,00%	1,42
Mevcut binalar depreme dayanıklı hale getirilmeli, afete hazırlık bilinci geliştirilmeli, geniş katımlı tatbikatlar düzenlenmelidir.	78,43%	21,05%	0,00%	5,26%	0,00%	1,37
İl genelinde görüntülü güvenlik sistemleri yaygınlaştırılmalı, dilencilikle mücadele edilmelidir.	65,35%	31,58%	15,79%	5,26%	0,00%	1,79
Çocuklar için eğitsel akıllı uygulamalar şehir genelinde yaygınlaştırılmalıdır.	73,27%	22,22%	5,56%	5,56%	0,00%	1,5
Engelli sandalyeleri için belirli noktalara şarj istasyonları kurulmalıdır.	68,63%	15,79%	15,79%	5,26%	0,00%	1,63
Yaşlılar için fiziksel ve psikolojik destek amaçlı merkezler kurulmalıdır.	71,00%	15,79%	10,53%	5,26%	0,00%	1,53
Mobil sağlık hizmetleri yaygınlaştırılmalıdır.	64,36%	15,79%	21,05%	5,26%	0,00%	1,74
İl genelinde bisiklet yolları ve elektrikli sarı istasyonları yaygınlaştırılmalıdır.	68,69%	31,58%	5,26%	5,26%	0,00%	1,58
Yürüyüş yolları yapılmalı, kentsel hareketlilik projeleri geliştirilmelidir.	79,00%	22,22%	0,00%	5,56%	0,00%	1,39
Konut ve iş merkezleri arasındaki ulaşım yolları iyileştirilmelidir.	68,00%	10,53%	5,26%	5,26%	0,00%	1,37
Trafik sıkışıklığını gidermek için akıllı kavşak benzeri çalışmalar yapılmalıdır.	69,00%	21,05%	5,26%	5,26%	0,00%	1,47

Paydaşların akıllı şehir uygulamalarına yönelik değerlendirmeleri genel olarak yüksek düzeyde olumlu bir eğilim göstermektedir. En yüksek destek; akıllı şehir hizmetlerinin kullanıcı dostu olması (%94,74), uygulamaların gündelik yaşamı kolaylaştırması (%94,74), vatandaşlara yönelik bilgilendirme çalışmalarının yapılması (%94,74), atık geri dönüşüm istasyonlarının kurulması (%94,73), yenilenebilir

enerji ve yağmur suyu kullanımının desteklenmesi (%94,73) ile yapıların depreme dayanıklılığının ve afet bilincinin artırılması (%94,73) konularında görülmektedir.

Yürüyüş yolları ve kentsel hareketlilik projeleri (%94,44), ulaşım bağlantılarının iyileştirilmesi (%89,48), tarım, turizm, sanayi ve eğitim sektörlerinde teknolojik çözümlerin yaygınlaştırılması (%89,48) ile bisiklet yolları ve elektrikli şarj istasyonlarının geliştirilmesi (%89,47) de yüksek düzeyde desteklenmektedir. Çocuklara yönelik eğitsel akıllı uygulamalar (%88,89), girişimcilik ve katma değerli üretim programları (%84,21) ile yaşlılara yönelik destek merkezleri (%84,21) sosyal ve ekonomik boyutta öne çıkan diğer beklentilerdir.

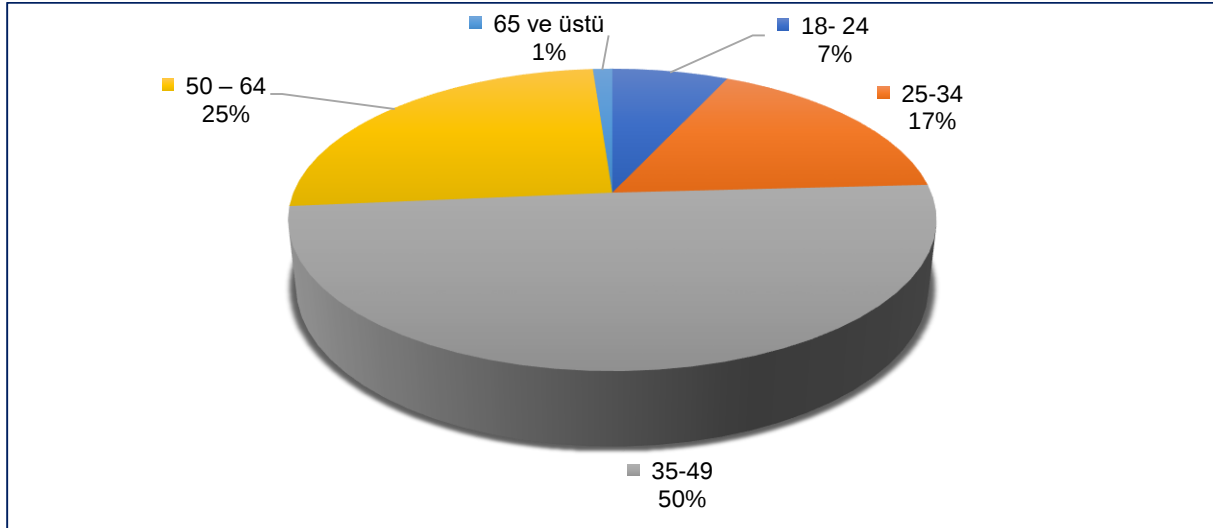
Tercihlerin geniş bir uygulama yelpazesinde yüksek oranlarda yoğunlaşması, paydaşların Suşehri'nin akıllı şehir dönüşümünü çevresel sürdürülebilirlik, afetlere dirençlilik, erişilebilir ulaşım, sosyal kapsayıcılık ve vatandaş odaklı hizmetler ile birlikte ele aldığını göstermektedir. Özellikle kullanıcı odaklılık, çevre ve afet konularında oluşan yüksek destek, stratejik önceliklerin belirlenmesinde güçlü bir kurumsal yönelim ortaya koymaktadır.

KURUMSAL (ÇALIŞANLAR) ANKET ÇALIŞMASI

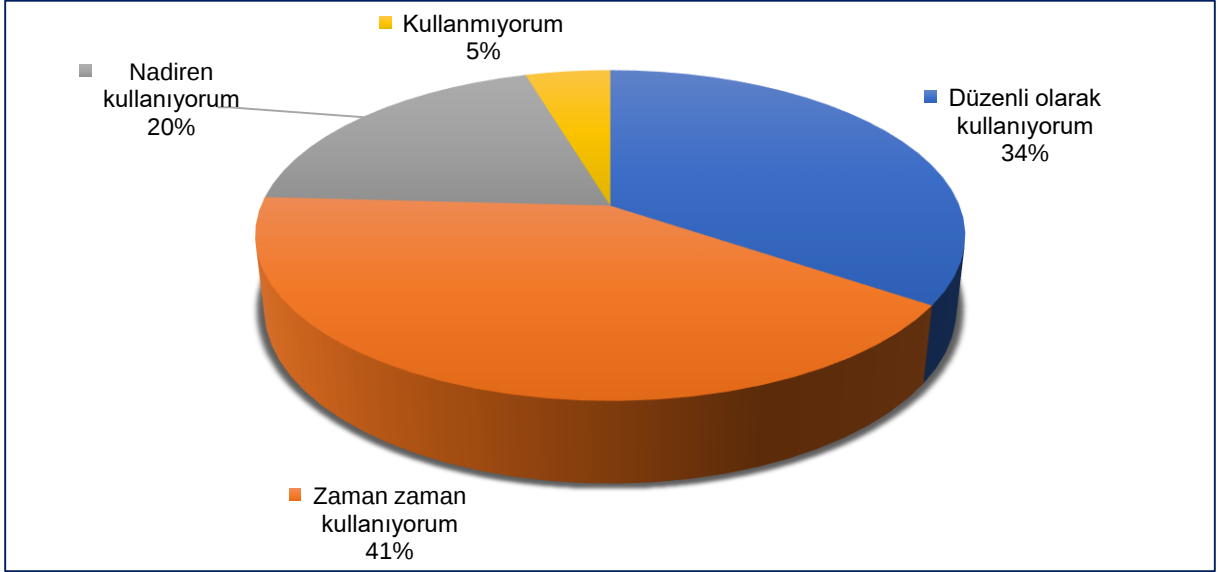
Suşehri Belediyesi Akıllı Şehir Stratejisi kapsamında, belediyenin farklı birimlerinde görev yapan personele yönelik çalışan anketi gerçekleştirilmiştir. Anket aracılığıyla çalışanların akıllı şehir uygulamalarına ilişkin görüş, ihtiyaç ve beklentilerinin yanı sıra kurumsal kapasite ve hizmet süreçlerine yönelik değerlendirmelerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Farklı görev alanlarından personelin katılımı, belediye hizmetlerinin ve kurumsal ihtiyaçların çalışan perspektifinden değerlendirilmesine olanak sağlamaktadır. Elde edilen veriler, akıllı şehir stratejisinin kurumsal kapasite, hizmet sunumu, dijital dönüşüm ve uygulama süreçleri açısından şekillendirilmesine yönelik önemli girdiler sunmaktadır.

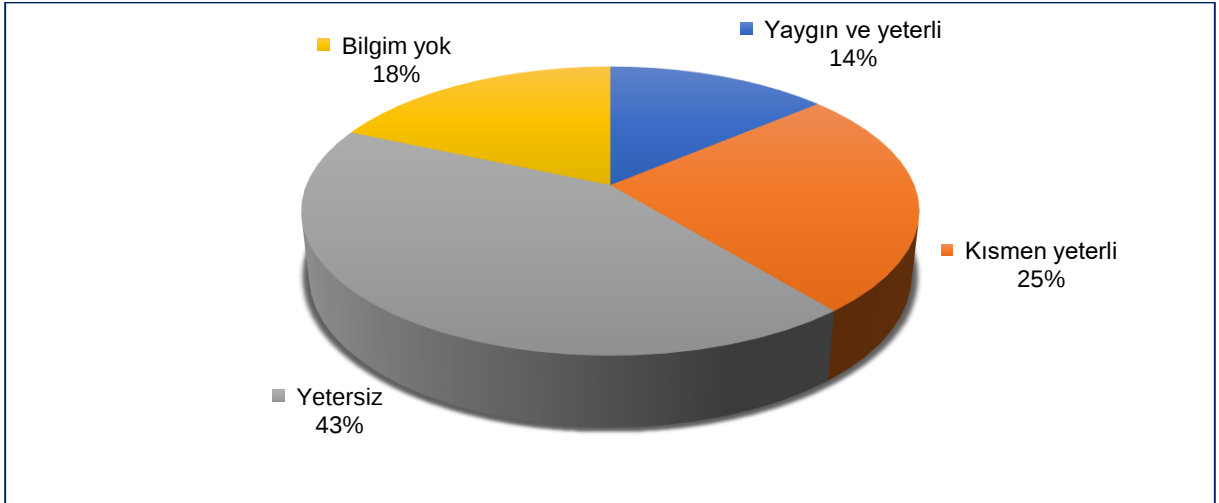
Şekil 28: Katılımcıların (Çalışanların) Yaş Dağılımı

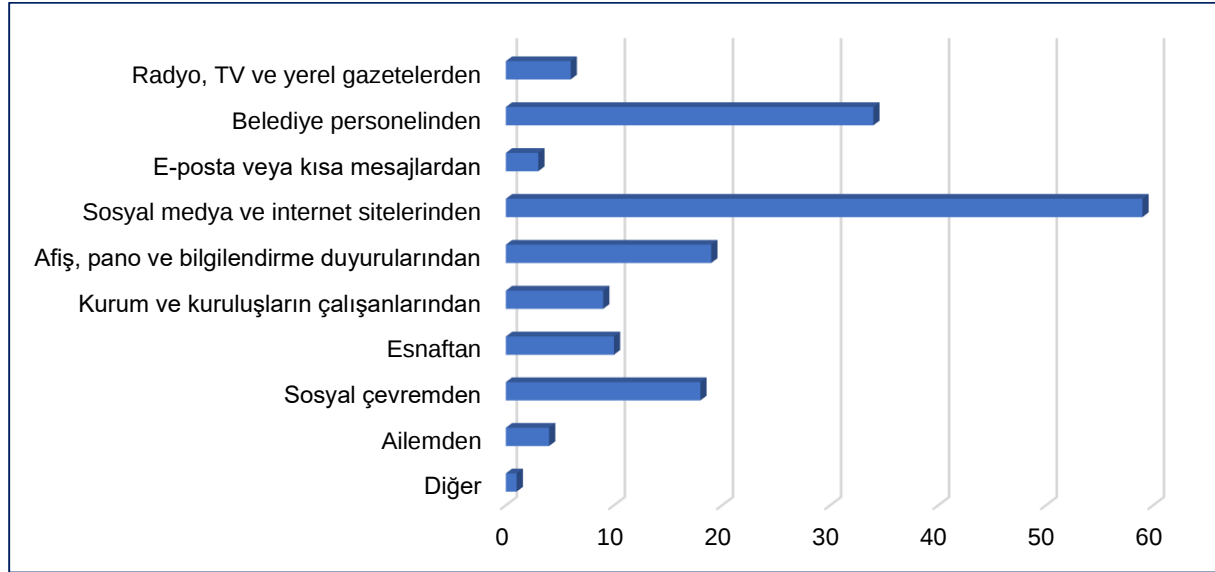
Ankete katılan belediye çalışanlarının yaş dağılımı incelendiğinde, en yüksek payı 35–49 yaş grubu (%49,43) oluşturmaktadır. Söz konusu grubu 50–64 yaş (%25,29) ve 25–34 yaş (%17,24) aralığındaki çalışanlar izlemektedir. 18–24 yaş (%6,90) ile 65 yaş ve üzeri (%1,15) katılımcıların oranı ise daha sınırlı düzeydedir. Yaş dağılımı, katılımcı profilinin ağırlıklı olarak 35–64 yaş aralığında yoğunlaştığını göstermektedir.

Şekil 29: Çalışanların Sosyal Medya Kullanım Durumu

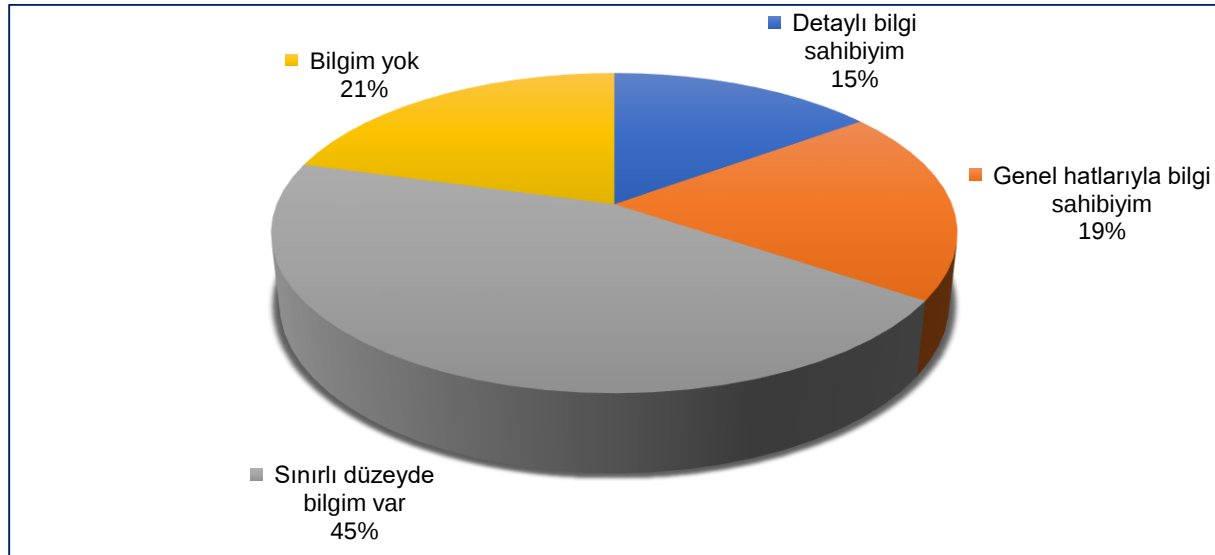
Anket sonuçları, belediye çalışanları arasında sosyal medya kullanımının yaygın olduğunu göstermektedir. Katılımcıların büyük bölümü sosyal medya platformlarını düzenli veya zaman zaman kullanırken, nadiren kullananların ve kullanmayanların oranı daha sınırlı düzeydedir. Sosyal medya kullanımındaki yaygınlık, söz konusu platformların kurumsal bilgilendirme, iletişim ve farkındalık çalışmalarında etkin biçimde kullanılabileceğine işaret etmektedir.

Şekil 30: Çalışanların Halka Açık İnternet Erişimini Değerlendirme Durumu

Anket sonuçlarına göre belediye çalışanlarının %42,53'ü Suşehri'ndeki halka açık internet erişimini yetersiz olarak değerlendirmektedir. Hizmeti kısmen yeterli bulanların oranı %25,29, yaygın ve yeterli bulanların oranı ise %13,79'dur. Katılımcıların %18,39'u konu hakkında bilgi sahibi olmadığını belirtmiştir. Değerlendirmeler, halka açık internet erişiminin geliştirilmesi ve mevcut hizmetlere ilişkin bilinirliğin artırılmasına yönelik ihtiyaca işaret etmektedir.

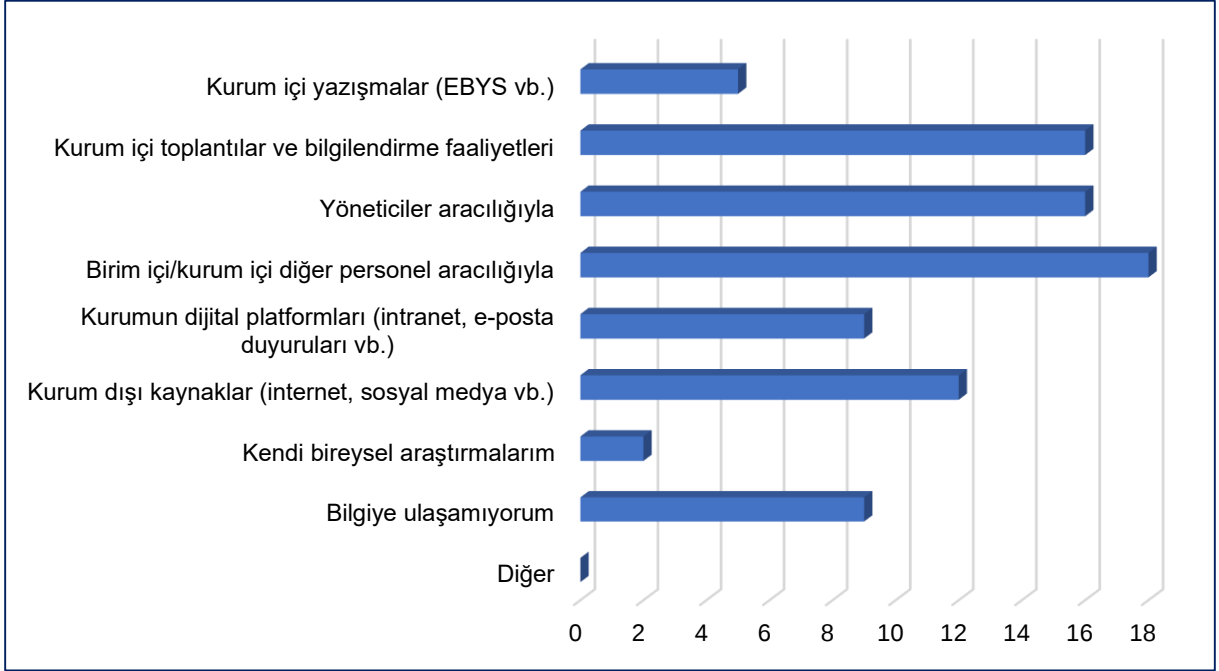
Şekil 31: Çalışanların İlçeye İlişkin Bilgi Edinme Kaynakları

Anket bulguları, belediye çalışanlarının akıllı şehir uygulamalarına ilişkin bilgiye ağırlıklı olarak sosyal medya ve internet siteleri aracılığıyla ulaştığını göstermektedir. Belediye personeli ile afiş, pano ve bilgilendirme duyuruları da öne çıkan bilgi kaynakları arasında yer alırken, sosyal çevre ve kurum çalışanlarından edinilen bilgiler belirli düzeyde tercih edilmektedir. Radyo, televizyon, yerel gazeteler, e-posta, kısa mesaj ve aile çevresi ise daha sınırlı kullanılan iletişim kanallarıdır. Bilgi edinme tercihlerinin dağılımı, dijital ve kurumsal iletişim kanallarının akıllı şehir çalışmalarına yönelik bilgilendirmede belirgin bir role sahip olduğunu göstermektedir.

Şekil 32: Çalışanların Akıllı Şehir Uygulama ve Projelerine İlişkin Bilgi Düzeyleri

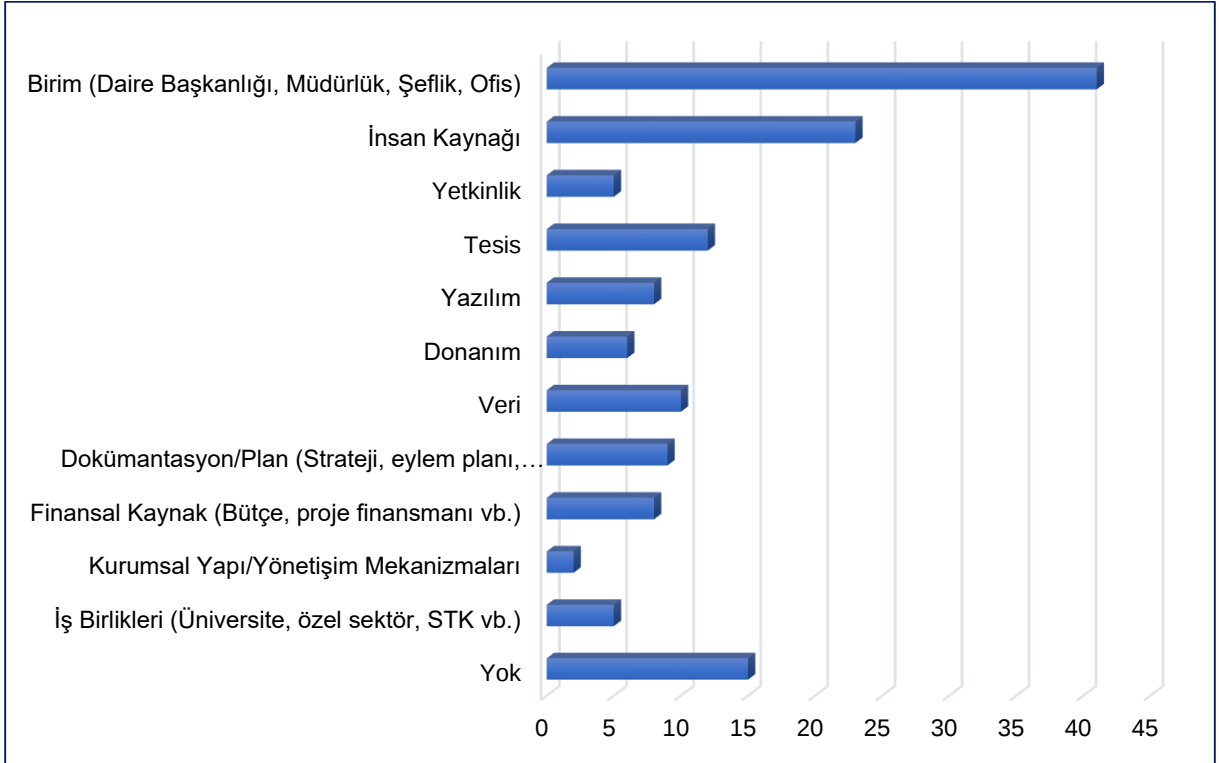
Belediye çalışanlarının kurum bünyesinde yürütülen akıllı şehir uygulama ve projelerine ilişkin bilgi düzeylerinin ağırlıklı olarak sınırlı ve orta düzeyde olduğunu görülmektedir. Katılımcıların önemli bir bölümü çalışmalar hakkında sınırlı veya genel düzeyde bilgi sahibi olduğunu belirtirken, projeleri ayrıntılı biçimde bilenlerin oranı daha düşük düzeyde kalmaktadır. Akıllı şehir çalışmalarının kurum genelinde daha fazla benimsenmesi ve çalışanların uygulama süreçlerine etkin katılımının desteklenmesi açısından kurum içi bilgilendirme, eğitim ve farkındalık faaliyetlerinin güçlendirilmesi önem taşımaktadır.

Şekil 33: Çalışanlarının Akıllı Şehir Uygulama ve Projelerine İlişkin Bilgi Edinme Kanalları

Belediye çalışanları, akıllı şehir uygulama ve projelerine ilişkin bilgiyi ağırlıklı olarak birim içi iletişim, kurum içi toplantılar ve yöneticiler aracılığıyla edinmektedir. Kurum dışı kaynaklar ile belediyenin dijital platformları da kullanılan diğer bilgi kanalları arasında yer almaktadır. Bazı çalışanların bilgiye ulaşamadığını belirtmesi, kurum içi bilgi paylaşımının daha sistematik hâle getirilmesi ve bilgilendirme kanallarının güçlendirilmesi ihtiyacını ortaya koymaktadır. Etkin bir kurumsal iletişim yapısı, çalışanların yürütülen çalışmalara ilişkin farkındalığının artırılması ve uygulama süreçlerine daha etkin katılımının desteklenmesi açısından önem taşımaktadır.

Şekil 34: Akıllı Şehir Kapsamında Suşehri Belediyesinde Bulunan Kaynaklar

Akıllı şehir çalışmalarının yürütülmesinde belediyenin mevcut birim yapılanması en güçlü kurumsal unsur olarak öne çıkmaktadır. İnsan kaynağı, veri, dokümantasyon ve planlama altyapısı ile finansal kaynaklar da mevcut kapasiteyi destekleyen önemli unsurlar arasında yer almaktadır. Yazılım, donanım ve kurumlar arası iş birlikleri ise geliştirilmesi gereken alanlar olarak değerlendirilmektedir.

Bazı çalışanların akıllı şehir çalışmalarını destekleyecek herhangi bir kaynak bulunmadığını belirtmesi, kurumsal kapasitenin birimler arasında farklılık gösterdiğine işaret etmektedir. Yetkinlik, kurumsal yönetim ve fiziksel tesislere ilişkin değerlendirmeler ise akıllı şehir uygulamalarının etkin biçimde yürütülebilmesi için teknik ve kurumsal kapasitenin bütüncül olarak güçlendirilmesinin önemini ortaya koymaktadır.

Tablo 24: Çalışanların Akıllı Şehir Strateji Yönetimine İlişkin Değerlendirmeleri

	Kesinlikle Katılıyor	Katılıyor	Fikrim Yok	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	Ağırlıklı Ortalama
Belediyede çalışanların akıllı şehir konusunda bilgisi yeterlidir.	20,93%	32,56%	29,07%	15,12%	2,33%	2,45
Belediyede akıllı şehir çalışmaları konusunda görev dağılımı yapılmış ve sorumlu birim belirlenmiştir.	19,05%	28,57%	39,29%	11,90%	1,19%	2,48
Belediye akıllı şehir yatırımları için stratejik planda net hedef ve eylemler mevcuttur.	24,42%	40,70%	29,07%	5,81%	0,00%	2,16
Belediyede akıllı şehir yatırımlarını planlamak ve mükerrerliği engellemek için farklı kurumlar ile koordinasyon sağlanmaktadır.	16,47%	43,53%	38,82%	1,18%	0,00%	2,25
Belediyede akıllı şehirler alanında mevcut yetkin insan kaynağı yeterlidir.	13,10%	41,67%	33,33%	11,90%	0,00%	2,44
Belediyede akıllı şehirler alanında mevcut finansal kaynaklar yeterlidir.	13,95%	29,07%	41,86%	15,12%	0,00%	2,58
Belediyede akıllı şehirler alanına ilişkin hukuki ve düzenleyici çerçeve yeterlidir.	18,39%	34,48%	36,78%	10,34%	0,00%	2,39
Belediyede akıllı şehirler alanına ilişkin mevcut politikalar yeterlidir.	19,54%	42,53%	28,74%	9,20%	0,00%	2,28

Belediye çalışanlarının akıllı şehir strateji yönetimine ilişkin değerlendirmelerinde, bazı konularda “Fikrim Yok” yanıtlarının yüksekliği dikkat çekmektedir. Bu oran finansal kaynakların yeterliliğinde %41,86, görev dağılımı ve sorumlu birimin belirlenmesinde %39,29, kurumlar arası koordinasyonda %38,82 ve hukuki düzenleyici çerçevede %36,78 düzeyindedir. Söz konusu dağılım, çalışanların kurumsal süreçlerin bazı bileşenlerine ilişkin bilgi ve farkındalık düzeyinin geliştirilmesine ihtiyaç olduğunu göstermektedir.

Olumlu değerlendirmeler; stratejik planda akıllı şehir yatırımlarına yönelik hedef ve eylemlerin bulunması (%65,12), mevcut politikaların yeterliliği (%62,07) ve kurumlar arası koordinasyonun sağlanması (%60,00) konularında yoğunlaşmaktadır. Finansal kaynakların yeterliliği (%43,02) ise diğer alanlara kıyasla daha düşük düzeyde olumlu değerlendirilmiştir.

Değerlendirmeler, stratejik planlama ve politika çerçevesinin görece güçlü algılandığını; finansman, görev ve sorumluluklar ile kurumsal süreçlere ilişkin bilgi düzeyinin ise geliştirilmesi gereken alanlar olduğunu ortaya koymaktadır. Kurum içi bilgilendirme ve kapasite geliştirme çalışmalarının

güçlendirilmesi, çalışanların akıllı şehir süreçlerine ilişkin farkındalığının ve kurumsal katılımının artırılması açısından önem taşımaktadır.

Tablo 25: Çalışanlara Göre Suşehri Akıllı Şehir Öncelik Alanları

Öncelikli Konular	Oran (%)
Akıllı Çevre (Yenilenebilir enerji, sürdürülebilir kaynak yönetimi, akıllı enerji şebekeleri, mikro şebekeler, akıllı sayaçlar, ileri hava kirliliği izleme sistemleri, çevre dostu yeşil binalar, yeşil şehir planlaması, akıllı sokak aydınlatmaları, katı atık yönetimi, akıllı su yönetim ve drenaj sistemleri vb.)	57,47
Akıllı Ekonomi (Tarım, sanayi ve hizmetlerin desteklenmesi, girişimcilik, veri merkezleri, kuluçka merkezleri, teşvik ve inovasyon, e-ticaret vb.)	39,08
Akıllı İnsan (Farkındalık, katılımcılık, eğitim, sosyal altyapı, kültürel etkileşim vb.)	27,59
Akıllı Yapılar (Akıllı binalar, barınma kalitesi, konut kalitesi, yapı güvenliği vb.)	14,94
Akıllı Güvenlik (Kriz yönetimi, şehir güvenliğinin ölçülmesi ve etkinliğinin sağlanması vb.)	14,94
Akıllı Altyapı (Akıllı park yönetimi, geri dönüşüm tesisleri, akıllı sulama, elektrikli araç şarj altyapısı vb.)	13,79
Akıllı Sağlık (Mobil sağlık uygulamaları, uzaktan hasta takibi, evde bakım, acil çağrı sistemleri vb.)	13,79
Akıllı Ulaşım (Trafik problemlerini çözmek, toplu taşımayı düzenlemek, bisiklet-yaya yollarını geliştirmek, entegre ulaşım sistemi kurmak vb.)	12,64
Akıllı Mekân Yönetimi (Kentsel dönüşüm, karma arazi kullanımı, dirençli yapılar vb.)	11,49
Akıllı Enerji (Akıllı enerji ağları, enerji depolama, alternatif enerji sistemleri vb.)	11,49
Afet ve Acil Durum Yönetimi (Afet koordinasyon merkezi, akıllı uyarı sistemleri, karar destek sistemleri vb.)	10,34
Akıllı Yönetişim (Şeffaflık, katılımcılık, hesap verebilirlik, dijital kamu hizmetleri vb.)	8,05
Bilgi Teknolojileri (Dijital dönüşüm, veri üretimi, işlenmesi ve paylaşımı vb.)	6,90
Coğrafi Bilgi Sistemleri (Kent bilgi sistemleri, altyapı envanteri, konum bazlı uygulamalar vb.)	3,45
Bilgi Güvenliği (Ağ, yazılım, cihaz ve veri güvenliği vb.)	3,45
İletişim Teknolojileri (Veri merkezleri, bulut bilişim, ağ altyapısı, M2M vb.)	1,15

Belediye çalışanlarının değerlendirmelerinde Akıllı Çevre (%57,47) en yüksek önceliğe sahip alan olarak öne çıkmaktadır. Akıllı Ekonomi (%39,08) ve Akıllı İnsan (%27,59) ise diğer öncelikli alanları oluşturmaktadır. Tercihler, çevresel sürdürülebilirlik, yerel ekonomik gelişim ve insan odaklı uygulamaların çalışanlar açısından belirgin bir önem taşıdığını göstermektedir.

Akıllı Güvenlik ve Akıllı Yapılar (%14,94), Akıllı Sağlık ve Akıllı Altyapı (%13,79), Akıllı Ulaşım (%12,64), Akıllı Mekân Yönetimi ve Akıllı Enerji (%11,49) ile Afet ve Acil Durum Yönetimi (%10,34) orta düzeyde önceliklendirilmektedir. Akıllı Yönetişim (%8,05), Bilgi Teknolojileri (%6,90), Bilgi Güvenliği ve Coğrafi Bilgi Sistemleri (%3,45) ile İletişim Teknolojileri (%1,15) ise daha düşük oranlarda tercih edilmiştir.

Önceliklerin çevre, ekonomi ve insan ekseninde yoğunlaşması, çalışanların akıllı şehir dönüşümünü yalnızca teknolojik altyapı üzerinden değil; doğal kaynakların sürdürülebilir yönetimi, yerel kalkınmanın desteklenmesi ve yaşam kalitesinin geliştirilmesi ile ilişkilendirdiğine işaret etmektedir. Dijital ve teknolojik bileşenlerin daha düşük oranlarda tercih edilmesi ise söz konusu alanların stratejik önemine yönelik kurum içi farkındalığın geliştirilmesi açısından dikkate alınması gereken bir unsur olarak öne çıkmaktadır.

Şekil 35: Çalışanlara Göre Suşehri’nde Akıllı Şehir Uygulamalarının Şehir Hayatına Etkisi

Çalışanların değerlendirmelerine göre akıllı şehir uygulamalarından beklenen en önemli katkı, belediyedeki iş ve işlemlerin daha hızlı yürütülmesidir. Daha düzenli bir şehir yaşamının oluşturulması ile tarım, sanayi, turizm ve eğitim gibi sektörlerin gelişiminin desteklenmesi de öne çıkan katkılar arasında yer almaktadır.

Ulaşım ve altyapının güçlendirilmesi, zaman ve maliyet tasarrufu sağlanması ve toplumsal bilincin geliştirilmesi diğer önemli beklentileri oluşturmaktadır. Belediye hizmetlerine erişimin kolaylaştırılması ve güvenli şehir yaşamının desteklenmesi de önemsenirken, katılımcı ve şeffaf yönetimin güçlendirilmesi ile doğal varlıkların korunması diğer alanlara kıyasla daha düşük düzeyde öne çıkmaktadır.

Çalışanların öncelikleri, akıllı şehir yaklaşımının kurumsal hizmetlerin etkinliğini artıran, kent yaşamını iyileştiren ve yerel ekonomik gelişimi destekleyen çok boyutlu bir dönüşüm süreci olarak değerlendirildiğine işaret etmektedir. Özellikle belediye iş süreçlerinin hızlandırılmasına verilen önem, akıllı şehir dönüşümünde kurumsal dijitalleşme ve hizmet verimliliğinin çalışan perspektifinden güçlü bir beklenti oluşturduğunu göstermektedir.

Tablo 26: Çalışanlarının Akıllı Şehir Uygulamalarına İlişkin İfadelere Katılım Düzeyleri

	Kesinlikle Katılıyor	Katılıyor	Fikrim Yok	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	Ağırlıklı Ortalama
Akıllı şehir hizmetleri kullanıcı dostu olmalıdır.	41,18%	51,76%	5,88%	0,00%	1,18%	1,68
Akıllı şehirler hakkında afiş ve bildiriler yayınlanmalıdır.	41,18%	48,24%	7,06%	3,53%	0,00%	1,73
Uygulamalar, gündelik yaşamdaki işlerin daha hızlı gerçekleştirilmesine yardımcı olmalıdır.	41,18%	50,59%	7,06%	1,18%	0,00%	1,68
İl genelinde atık geri dönüşüm istasyonları kurulmalıdır.	61,45%	31,33%	6,02%	1,20%	0,00%	1,47
İlde kullanılan yenilenebilir enerji kaynakları artırılmalı, yağmur suyu kullanımı desteklenmelidir.	60,71%	32,14%	7,14%	0,00%	0,00%	1,46
Girişimciliğin ve katma değerli üretimin destekleneceği programlar geliştirilmelidir.	55,29%	35,29%	9,41%	0,00%	0,00%	1,54
Tarım, turizm, sanayi ve eğitim sektörünü geliştirecek teknolojiler kullanılmalıdır.	55,95%	34,52%	8,33%	1,19%	0,00%	1,55
“Akıllı Şehir” konusunda vatandaşlara yönelik bilgilendirme çalışması yapılmalıdır.	52,38%	38,10%	8,33%	1,19%	0,00%	1,58
Mevcut binalar depreme dayanıklı hale getirilmeli, afete hazırlık bilinci geliştirilmeli, geniş katımlı tatbikatlar düzenlenmelidir.	62,79%	26,74%	9,30%	1,16%	0,00%	1,49
İl genelinde görüntülü güvenlik sistemleri yaygınlaştırılmalı, dilencilikle mücadele edilmelidir.	51,22%	41,46%	7,32%	0,00%	0,00%	1,56
Çocuklar için eğitsel akıllı uygulamalar şehir genelinde yaygınlaştırılmalıdır.	56,47%	34,12%	8,24%	1,18%	0,00%	1,54
Engelli sandalyeleri için belirli noktalara şarj istasyonları kurulmalıdır.	56,98%	30,23%	11,63%	1,16%	0,00%	1,57
Yaşlılar için fiziksel ve psikolojik destek amaçlı merkezler kurulmalıdır.	53,01%	40,96%	4,82%	1,20%	0,00%	1,54
Mobil sağlık hizmetleri yaygınlaştırılmalıdır.	53,57%	39,29%	5,95%	1,19%	0,00%	1,55
İl genelinde bisiklet yolları ve elektrikli şarj istasyonları yaygınlaştırılmalıdır.	46,43%	44,05%	7,14%	2,38%	0,00%	1,65
Yürüyüş yolları yapılmalı, kentsel hareketlilik projeleri geliştirilmelidir.	55,42%	39,76%	4,82%	0,00%	0,00%	1,49
Konut ve iş merkezleri arasındaki ulaşım yolları iyileştirilmelidir.	50,59%	42,35%	7,06%	0,00%	0,00%	1,56
Trafik sıkışıklığını gidermek için akıllı kavşak benzeri çalışmalar yapılmalıdır.	58,33%	34,52%	7,14%	0,00%	0,00%	1,49

Çalışanların akıllı şehir uygulamalarına yönelik değerlendirmelerinde tüm ifadelerin yüksek düzeyde desteklendiği görülmektedir. En yüksek destek; yürüyüş yolları ve kentsel hareketlilik projelerinin geliştirilmesi (%95,18), yaşlılara yönelik fiziksel ve psikolojik destek merkezlerinin kurulması (%93,97), kullanıcı dostu akıllı şehir hizmetlerinin sunulması (%92,94) ve konut ile iş merkezleri arasındaki ulaşım bağlantılarının iyileştirilmesi (%92,94) konularında yoğunlaşmaktadır.

Mobil sağlık hizmetleri (%92,86), yenilenebilir enerji ve yağmur suyu kullanımına y6nelik uygulamalar (%92,85), akıllı kavşak 66z6mleri (%92,85), atık geri d6n6ř6m istasyonları (%92,78) ve g6r6nt6l6 g6venlik sistemleri (%92,68) de y6ksek d6zeyde desteklenmektedir. G6ndelik yaşamı kolaylaştıran uygulamalar, 6ocuklara y6nelik eğitsel 66z6mler, girişimcilik ve katma değerli 6retim, vatandaşların bilgilendirilmesi, s6rd6r6lebilir ulaşım altyapısı ve sekt6rel teknolojik 66z6mler de %90'ın 6zerinde destek g6rmektedir.

Tercihlerin farklı uygulama alanlarında y6ksek oranlarda birleşmesi, 6alışanların akıllı şehir d6n6ř6m6n6 hareketlilik, sosyal kapsayıcılık, 6evresel s6rd6r6lebilirlik, g6venlik ve erişilebilir hizmetler ekseninde geniş bir 6er6evede ele aldığını g6stermektedir. 6zellikle g6nl6k yaşamla doğrudan ilişkili uygulamalara verilen g66cl6 destek, Suşehri'nde geliştirilecek 66z6mlerde vatandaşın yaşam kalitesine somut katkı sağlayan ve yerel ihtiya6lara doğrudan karşılık veren uygulamaların 6nemini 6ne 6ıkarmaktadır.

2.5. SWOT Analizi

Suşehri Akıllı Şehir Stratejisi kapsamında hazırlanan SWOT Analizi; ilçenin mevcut durumunun bütüncül bir yaklaşımla değerlendirilmesi, gelişim potansiyelinin ortaya konulması ve akıllı şehir dönüşümünü etkileyen temel unsurların belirlenmesi amacıyla hazırlanmıştır. Analiz sürecinde yalnızca kurumsal yapı ve teknik altyapı değil; Suşehri'nin doğal, ekonomik, sosyal ve yönetsel özellikleri ile gelecekte değerlendirebileceği fırsatlar ve karşılaşılabileceği tehditler birlikte ele alınmıştır. Güçlü ve zayıf yönler ile dış çevreden kaynaklanan fırsat ve tehditler sistematik bir çerçevede değerlendirilerek stratejik planlama sürecine temel oluşturacak bulgular ortaya konulmuştur.

SWOT Analizi; mevcut durum çalışmaları, üst ölçekli plan ve politika belgeleri, ulusal strateji dokümanları, kurumsal raporlar ve mekânsal analizlerin yanı sıra proje kapsamında gerçekleştirilen saha çalışmaları, paydaş toplantıları ile belediye personeli, vatandaş ve paydaş anketlerinden elde edilen veriler esas alınarak hazırlanmıştır. Kamu kurum ve kuruluşları, üniversite, meslek kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ve diğer paydaşların görüş ve önerileri değerlendirilmiş; Suşehri'nin öncelikleri, ihtiyaçları ve gelişim beklentileri analiz sürecine yansıtılmıştır. Oluşturulan SWOT Analizi, stratejik odak alanları, amaçlar, hedefler ve faaliyetlerin belirlenmesinde temel başvuru kaynaklarından biri olarak kullanılmıştır.

Tablo 27: SWOT Analizi

GÜÇLÜ YÖNLER	ZAYIF YÖNLER
- Belediye yönetiminin akıllı şehir, dijital dönüşüm ve sürdürülebilir kalkınma vizyonunu benimsemiş olması - D100 Devlet Karayolu üzerinde yer alması ve bölgesel ulaşım açısından stratejik bir konuma sahip olması - Verimli tarım arazileri, güçlü tarım ve hayvancılık potansiyeli ile zengin doğal kaynaklara sahip olması - Kelkit Vadisi, Köseadağ, Tatar Ormanları, Akçaağıl Çermiği, Çamlığöze ve Kılıçkaya Barajı gibi güçlü doğal ve turizm değerlerine sahip olması - Suşehri fasulyesi başta olmak üzere zengin yöresel ürün çeşitliliği ile coğrafi işaret ve markalaşma potansiyelinin yüksek olması - Arıcılık ile endemik bitki çeşitliliği bakımından önemli üretim potansiyeline sahip olması - Güçlü sosyal dayanışma kültürü ve yüksek yerel aidiyet duygusu - Kamu kurumları ve paydaşlarla iş birliği geliştirme potansiyelinin bulunması - Son yıllarda sosyal tesis, yol, içme suyu ve altyapı yatırımlarının hız kazanması - Yenilenebilir enerji, güneş enerjisi ve doğal kaynaklardan yararlanma potansiyelinin yüksek olması - Doğal, kültürel, tarımsal ve turizm potansiyelinin akıllı şehir uygulamalarına yüksek katma değer sağlayabilecek nitelikte olması	- Sanayi altyapısının ve katma değerli üretim kapasitesinin sınırlı olması - Organize Sanayi Bölgesi ve Organize Tarım Bölgesi yatırımlarının henüz gelişim aşamasında olması - Turizm konaklama altyapısı, ziyaretçi hizmetleri ve destinasyon yönetimi kapasitesinin sınırlı olması - Yöresel ürünlerin işlenmesi, markalaşması, dijital pazarlanması ve e-ticaret altyapısının yeterince gelişmemiş olması - Belediye bilgi sistemleri ile diğer kamu kurumlarının bilgi sistemleri arasında veri entegrasyonunun yeterince gelişmemiş olması - Kurumlar arası veri paylaşımı ve ortak veri standartlarının istenilen düzeyde olmaması. - Dijital belediyecilik, CBS, açık veri ve akıllı şehir uygulamalarının geliştirilme aşamasında olması - Gerçek zamanlı veri üretimi, sensör, IoT ve yapay zekâ tabanlı uygulamaların henüz yaygınlaşmamış olması - Kırsal mahallelerde internet, dijital erişim ve alternatif ulaşım altyapısındaki eksiklikler - Akıllı şehir uygulamalarına yönelik nitelikli insan kaynağı ve dijital yetkinlik kapasitesinin sınırlı olması - Akıllı şehir uygulamalarına yönelik izleme, performans değerlendirme ve veri temelli yönetim sistemlerinin geliştirilme sürecinde olması., - Dijital dönüşüm yatırımları ve akıllı şehir projeleri için finansman ihtiyacının devam etmesi.

FIRSATLAR	TEHDİTLER
– Türkiye Ulusal Akıllı Şehirler Stratejisi ve Eylem Planı doğrultusunda sağlanan destekler – ORAN Kalkınma Ajansı, Bakanlıklar ve uluslararası fonlar kapsamında dijital dönüşüm, dijital dönüşüm, kırsal kalkınma ve turizm yatırımlarına yönelik finansman imkanları – Organize Sanayi Bölgesi, Organize Tarım Bölgesi ve yeni yatırım alanlarıyla üretim ve istihdamın artırılabilir olması – Doğa, yayla, gastronomi, kamp, karavan ve kültür turizmüne yönelik artan talep – Dijital pazarlama ve e-ticaret sayesinde yöresel ürünlerin ulusal ve uluslararası pazarlara ulaştırılabilmesi – Yapay zekâ, büyük veri, IoT, açık veri ve karar destek teknolojilerindeki gelişmeler – Akıllı tarım, akıllı sulama ve su yönetimi teknolojilerinin yaygınlaşması – Üniversite-kamu-özel sektör iş birliklerinin güçlenmesi – Vatandaşların dijital belediyeçilik hizmetlerine yönelik beklenti ve talebinin artması – Elektrikli araçlar, yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği uygulamalarının yaygınlaşması – Üniversite-kamu-özel sektör iş birliklerinin gelişmesi – Vatandaşların dijital belediyeçilik hizmetlerine yönelik beklentilerinin artması – Lojistik, ticaret ve hizmet sektörünün gelişme potansiyeli – Turizm Master Planı ile yeni destinasyonlar ve turizm ürünleri geliştirerek bölgesel çekim merkezi olma potansiyeli	– Genç nüfusun eğitim ve istihdam nedeniyle büyük şehirlere göç etmeye devam etmesi – İklim değişikliği ile deprem, kuraklık, su kaynakları üzerindeki baskı, taşkın, heyelan, sel ve orman yangınları gibi doğal afet risklerinin artması. – Küresel ekonomik dalgalanmaların yerel yatırım ve proje finansmanını olumsuz etkileme riski – Tarımsal üretim maliyetlerinin artması ve kırsal üretimin sürdürülebilirliğinin zorlaşması – Enerji maliyetlerindeki artış ve enerji arzına ilişkin belirsizlikler – Kamu yatırım kaynaklarının azalması ve ekonomik belirsizlikler – Kontrolsüz turizm faaliyetlerinin doğal ve kültürel miras üzerinde baskı oluşturmaları – Siber güvenlik tehditleri ile kişisel ve kurumsal verilere yönelik risklerin artması – Dijital teknolojilerin hızlı değişmesi nedeniyle teknolojik yatırımların kısa sürede güncelliğini yitirme riski – Nitelikli bilişim ve dijital dönüşüm uzmanlarının kamu kurumlarında istihdam edilmesindeki güçlükler – Kurumlar arası koordinasyon ve veri paylaşımına ilişkin idari ve hukuki kısıtlar – Dijital altyapılarda yaşanabilecek kesintilerin belediye hizmet sürekliliğini olumsuz etkilemesi – Dijital uçurum nedeniyle tüm vatandaşların akıllı şehir hizmetlerinden eşit düzeyde yararlanamaması

3. Suşehri Belediyesi Akıllı Şehir Stratejisi

3.1. Vizyon

Suşehri Akıllı Şehir Vizyonu aşağıdaki gibi belirlenmiştir:

"Yerel değerlerini ve üretimini teknolojiyle geliştiren, kaynaklarını verimli kullanan, erişilebilir, dirençli ve yaşam kalitesi yüksek bir akıllı şehir olmak"

3.2. Stratejik Odak Alanları

Suşehri Akıllı Şehir Stratejisi, ilçenin mevcut potansiyelini, ihtiyaçlarını ve geleceğe yönelik gelişim önceliklerini kapsamlı bir bakış açısıyla ele alarak beş stratejik odak alanı üzerine oluşturulmuştur. Strateji; yerel üretim ve ekonomik kalkınmanın güçlendirilmesini, çevresel sürdürülebilirlik ve kentsel dayanıklılığın artırılmasını, dijital dönüşüm ve katılımcı yönetim anlayışının yaygınlaştırılmasını, doğal ve kültürel değerlerin korunarak turizm potansiyelinin geliştirilmesini ve yaşam kalitesinin yükseltilmesini temel öncelikler olarak benimsemektedir. Belirlenen odak alanları; birbirini tamamlayan amaç, hedef ve faaliyetler aracılığıyla Suşehri'nin akıllı, sürdürülebilir ve yaşanabilir bir kent olarak gelişimine yön verecek stratejik çerçeveyi ortaya koymaktadır.

Şekil 36: Stratejik Odak Alanları

Odak 1: Üreten ve Gelişen Suşehri

Yerel kalkınmanın kalıcı hâle gelmesi, bir ilçenin sahip olduğu kaynakların yalnızca üretime konu edilmesine değil, bu üretimin verimli, nitelikli ve ekonomik değer oluşturacak biçimde geliştirilmesine bağlıdır. Tarımsal ürünün işlenmeden satılması, üreticinin pazara tek başına erişmeye çalışması ve yatırım alanlarının yeterince gelişmemesi, yerel ekonomiden elde edilebilecek geliri sınırlandırabilmektedir. Üretim kapasitesinin artırılması kadar ürünlerin işlenmesi, depolanması, markalaştırılması ve uygun pazarlara ulaştırılması da önem taşımaktadır. Üreticiler arasındaki iş birliğinin güçlendirilmesi, yeni girişimlerin desteklenmesi ve üretim altyapısının geliştirilmesi ise ekonomik faaliyetin ilçede kalmasına ve yeni istihdam alanlarının oluşmasına katkı sağlamaktadır.

Suşehri'nin tarım ve hayvancılık birikimi ile yöresel ürün çeşitliliği, ilçenin ekonomik gelişimi açısından önemli bir imkân sunmaktadır. Suşehri fasulyesi başta olmak üzere fırın kurusu, ta  fırın ketesi, yöresel ekmekler, çökelek, bal ve yerel yemekler; üretim, gastronomi ve tanıtım çalışmaları arasında ba  kurulabilecek değerlerdir. Tıbbi ve aromatik bitkiler ile endemik bitki varlığı da uygun üretim ve işleme modellerinin geliştirilmesi durumunda yerel ekonomiyi  e itlendirebilecek alanlar arasında değerlendirilmektedir.  r nlere ilişkin envanter, coğrafi işaret, marka ve kalite tescili çalışmalarının yürütülmesi; ortak işleme, paketleme ve depolama imkânlarının oluşturulması; ürünlerin dijital kanallar ve e-ticaret aracılığıyla tanıtılması, üreticinin pazara erişimini kolayla tırırken yöresel ürünlerin bilinirliğini ve ekonomik değerini de artıracaktır.

Tarım ve hayvancılıkta verimliliğin geliştirilmesi, yalnızca daha fazla üretim yapılması anlamına gelmemektedir. Toprağın korunması, suyun ölçülü kullanılması, üretim maliyetlerinin azaltılması ve ürün kalitesinin devamlılığının sağlanması da bu sürecin parçalarıdır. Akıllı sulama uygulamaları, toprak sağlığını gözeten üretim yöntemleri, organik ve iyi tarım uygulamaları, d     karbonlu üretim modelleri ile dijital eğitim ve danışmanlık hizmetleri bu ihtiyaçlara cevap verebilecek araçlardır. Belediye mezbahası, hayvan pazarı ve hayvan oteli gibi hizmet alanlarının daha düzenli, izlenebilir ve kaynak verimliliğini gözeten bir yapıya kavuşturulması da hayvancılık faaliyetlerinin hizmet altyapısını güçlendirecektir. Odakta teknoloji ba lı başına bir amaç değil; üreticinin bilgiye erişmesini, kaynakların daha doğru kullanılmasını ve hizmetlerin düzenli yürütülmesini sağlayan destekleyici bir araçtır.

Yerel üretimin gelişebilmesi için tarımsal faaliyetlerle birlikte sanayi, yatırım ve girişimcilik altyapısının da ele alınması gerekmektedir. Suşehri Organize Sanayi Bölgesi ile Organize Tarım Bölgesine yönelik çalışmalar; işletmelerin planlı üretim alanlarına ve ortak altyapıya eri mesi, tarıma dayalı sanayinin gelişmesi ve ilçeye yeni yatırımlar kazandırılması bakımından önem taşımaktadır. Su  i eleme tesisi ve katı atıklardan enerji üretimi gibi konularda yapılacak fizibilite çalışmaları ise ilçenin kaynaklarının teknik, ekonomik ve çevresel yönleriyle değerlendirilmesine imkân verecektir. Çalışmaların yatırım tanıtımı, proje geliştirme, hibe ve fonlara erişim faaliyetleriyle desteklenmesi, uygulanabilir projelerin belirlenmesini ve belediyenin diğer kamu kurumları, üretici kuruluşları ve yatırımcılarla i  birliği kurmasını kolaylaştıracaktır.

Kırsal mahallelerde ekonomik hayatın güçlendirilmesi ve kadınların üretim, girişimcilik ve istihdama katılımının artırılması da bu oda ın önemli bir boyutudur. Eğitim, danışmanlık, ortak üretim ve pazarlama imkânlarının geliştirilmesi; k     üreticilerin tek başına karşılamakta zorlandığı bilgi, finansman ve pazara erişim ihtiyaçlarının azaltılmasına katkı sağlayacaktır. Böylece üretimin niteliğinin yükseltilmesi, yöresel değerlerin ekonomik ürüne dönüştürülmesi, gelir kaynaklarının çeşitlendirilmesi ve ilçede yeni çalışma alanlarının oluşması mümkün olabilecektir.

“ reten ve Gelişen Suşehri” odak alanı, ilçenin mevcut üretim potansiyelini korurken bu potansiyeli daha yüksek katma değer, g     pazar bağlantıları ve yeni yatırım imkânlarıyla geliştirmek amacıyla belirlenmiştir. Odak kapsamında üretim miktarını artırmanın ötesine geçilerek ürünün tarladan veya işletmeden pazara ulaşmasına kadar geçen sürecin iyileştirilmesi; üreticilerin ortak hareket etme kapasitesinin güçlendirilmesi ve ilçede yatırım yapılmasını kolaylaştıracak altyapının oluşturulması esas alınmaktadır.

- **Amaç 1:** Tarım, hayvancılık ve yerel üretimde verimliliği, katma değeri ve rekabet gücünü artırmak.
- **Amaç 2:** Yatırım, girişimcilik ve üretim altyapısını güçlendirerek yerel kalkınmayı desteklemek.

Odak 2: Dirençli ve Yeşil Suşehri

Şehirlerin güvenli ve sağlıklı biçimde gelişmesi; doğal kaynakların korunmasına, altyapının düzenli işletilmesine, yapılaşmanın planlı yürütülmesine ve afet risklerine karşı hazırlıklı olunmasına bağlıdır. Su kaynaklarının azalması, enerji maliyetleri, çevre kirliliği, aşırı hava olayları, taşkınlar ve deprem riski; belediye hizmetlerinden ekonomik faaliyetlere kadar kentsel yaşamın birçok alanını etkileyebilmektedir. Çevre yönetimi, kaynak verimliliği, güvenli yapılaşma ve afet hazırlığının ortak bir planlama anlayışıyla yürütülmesi, Suşehri'nin gelecekte karşılaşılabileceği risklerin azaltılması açısından önem taşımaktadır.

İçme suyu ve kanalizasyon altyapısının güçlendirilmesi, su kaynaklarının korunması ve hizmet sürekliliğinin sağlanması bakımından öncelikli çalışma alanları arasındadır. Yağmur suyu hasadı, akıllı sayaçlar, şebeke izleme sistemleri, su kalitesinin düzenli takibi ve parklarla yeşil alanlarda kontrollü sulama uygulamaları; tüketimin ölçülmesini, kayıp ve kaçakların erken belirlenmesini ve suyun kullanım alanlarına göre yönetilmesini kolaylaştıracaktır. Su verimliliğine yönelik eğitim ve bilgilendirme çalışmaları da teknik uygulamaların vatandaşların katılımıyla desteklenmesini sağlayacaktır.

Enerji tüketiminin izlenmesi ve yenilenebilir enerji kaynaklarından yararlanılması, belediye hizmetlerinin maliyetlerini azaltırken çevresel etkilerin sınırlandırılmasına katkı sunacaktır. Belediye hizmet binaları ve tesislerinde enerji verimli sistemlerin kullanılması, güneş enerjisi santrallerinin yaygınlaştırılması, enerji tasarruflu aydınlatma uygulamaları ve güneş enerjili kent mobilyaları yerel ölçekte temiz enerji kullanımını geliştirecektir. Yatırımların tüketim, bakım ve maliyet verileri üzerinden izlenmesi, enerji verimliliği çalışmalarının ölçülebilir sonuçlara dayandırılmasına imkân verecektir.

Katı atıkların düzenli toplanması, geri kazanılabilir malzemelerin değerlendirilmesi ve kontrolsüz depolama alanlarının çevre üzerindeki etkilerinin azaltılması, ilçenin çevre kalitesi açısından önem taşımaktadır. Akıllı çöp konteynerleri, geri dönüşüm ve sıfır atık uygulamaları, toplama hizmetlerinin ihtiyaçlara göre düzenlenmesine ve geri kazanım oranının artırılmasına katkı sağlayacaktır. Vahşi depolama alanlarının rehabilitasyonu ile bölgesel katı atık yönetim tesisine yönelik etüt çalışmaları; toprak, su kaynakları ve halk sağlığı üzerinde oluşabilecek risklerin azaltılmasını destekleyecektir.

Dirençli kentleşme, yapılaşma ve altyapı kararlarının afet riskleri gözetilerek alınmasını gerektirmektedir. Depreme dayanıklı yapıların desteklenmesi, kentsel dönüşüm çalışmalarının hızlandırılması, yangın güvenliği tedbirlerinin uygulanması ve imar faaliyetlerinin planlı biçimde yürütülmesi güvenli yerleşim alanlarının oluşturulmasına katkı sağlayacaktır. Ana cadde ve çarşı düzenlemeleri, Galerici Sitesi ile diğer mekânsal düzenlemeler; kent içindeki kullanım alanlarının daha düzenli, güvenli ve işlevsel hâle gelmesini destekleyecektir. Sokak hayvanlarına yönelik bakım ve destek hizmetlerinin geliştirilmesi de hayvan refahı, çevre sağlığı ve kamusal güvenlik açısından önem taşımaktadır.

Afetlere hazırlık çalışmalarının eğitim, izleme, erken uyarı ve müdahale kapasitesi üzerinden geliştirilmesi gerekmektedir. Deprem ve afet eğitimleri, düzenli tatbikatlar, taşkın ve dere izleme sistemleri ile erken uyarı uygulamaları, risklerin zamanında fark edilmesini ve sorumlu birimlerin daha hızlı harekete geçmesini sağlayacaktır. Afet toplanma alanlarının güvenli ve erişilebilir hâle getirilmesi, konum bilgilerinin dijital ortamda yayımlanması ve alanlara ilişkin bilgilerin güncel tutulması, afet sırasında vatandaşların doğru yönlendirilmesine yardımcı olacaktır. Kent güvenliğine yönelik kamera sistemleri de kamusal alanların izlenmesini ve olaylara müdahale süresinin kısaltılmasını destekleyecektir.

Park, yeşil alan ve rekreasyon alanlarının artırılması; çevre kalitesinin geliştirilmesi, yağmur suyunun toprakla buluşması, sıcaklığın etkisinin azaltılması ve dinlenme alanlarının çoğaltılması açısından önemlidir. Akıllı sulama, enerji verimli aydınlatma ve çevresel izleme uygulamaları, yeşil alanların daha düşük kaynak kullanımıyla işletilmesini sağlayacaktır. Cephe sağlıklılaştırma ve kent estetiği çalışmaları da ilçe merkezinin düzenli görünümüne, yapıların bakımına ve kamusal alanların niteliğine katkı sunacaktır.

"Dirençli ve Yeşil Suşehri" odak alanı; doğal kaynaklarını verimli kullanan, çevresel etkileri azaltan, güvenli yapılaşmayı destekleyen ve afetlere hazırlıklı bir kent yapısının geliştirilmesi amacıyla

belirlenmiştir. Kaynak kullanımının izlenmesi, altyapı hizmetlerinin güçlendirilmesi, çevre kalitesinin korunması, afet risklerinin önceden değerlendirilmesi ve mekânsal gelişimin güvenlik esaslarına göre yönlendirilmesi odak alanının temel uygulama çerçevesini oluşturmaktadır.

- **Amaç 3:** Doğal kaynakların verimli kullanımını sağlayarak çevresel sürdürülebilirliği güçlendirmek.
- **Amaç 4:** Dirençli, güvenli ve planlı kentleşmeyi güçlendirmek.

Odak 3: Dijital, Erişilebilir ve Katılımcı Suşehri

Yerel yönetimlerde dijital dönüşüm, mevcut işlemlerin elektronik ortama aktarılmasından daha geniş bir kurumsal değişimi ifade etmektedir. Hizmet süreçlerinin sadeleştirilmesi, farklı birimlerde üretilen verilerin düzenli tutulması, kararların güncel bilgilere dayandırılması ve vatandaşların belediyeyle kolay iletişim kurabilmesi dijital dönüşümün temel unsurlarıdır. Teknolojinin sağladığı imkânlardan yararlanılması, belediye hizmetlerinde zaman ve iş gücü kayıplarının azaltılmasına, işlemlerin izlenebilir hâle gelmesine ve kurumsal hafızanın korunmasına katkı sağlamaktadır.

E-belediye hizmetlerinin genişletilmesi, çevrim içi başvuru ve randevu sistemlerinin yaygınlaştırılması ve vatandaşların talep ve şikâyetlerini iletebileceği dijital kanalların oluşturulması, belediye hizmetlerine erişimi kolaylaştıracaktır. Başvuruların kayıt altına alınması, ilgili birime yönlendirilmesi ve sonuçlandırılma sürecinin takip edilebilmesi, vatandaş ile belediye arasındaki iletişimin daha düzenli yürütülmesini sağlayacaktır. Dijital hizmetler özellikle belediye binasına gelmekte güçlük yaşayan vatandaşlar ile kırsal mahallelerde yaşayan kişiler açısından zaman ve ulaşım maliyetlerinin azaltılmasına katkı sunacaktır. Çevrim içi hizmetlerin yaygınlaşması, yüz yüze hizmetlerin yerine geçmekten çok vatandaşlara farklı erişim seçenekleri sunmalıdır.

Belediyenin sağlıklı karar alabilmesi, sahip olduğu bilgilerin güncel, doğru ve kullanılabilir olmasına bağlıdır. Suşehri Coğrafi Bilgi Sisteminin geliştirilmesi; imar, altyapı, taşınmaz, ulaşım, çevre ve belediye hizmetlerine ilişkin mekânsal verilerin harita üzerinde değerlendirilmesini kolaylaştıracaktır. Kent Veri Platformu, farklı birimlerde tutulan yönetsel ve mekânsal verilerin ortak kurallar altında yönetilmesini sağlayacaktır. Ulusal Kent Bilgi Sistemi ile kurulacak veri uyumu, belediye verilerinin belirlenen standartlara uygun hâle getirilmesine ve ilgili kurumlarla veri paylaşımının düzenlenmesine katkı sunacaktır.

Belediye arşivinin ve kurumsal bilgi varlıklarının dijitalleştirilmesi, geçmiş dönem kayıtlarının korunması ve ihtiyaç duyulan belgelere daha hızlı ulaşılması açısından önem taşımaktadır. Elektronik belge yönetimi ve uzun süreli dijital arşiv altyapısı, belgelerin kaybolması veya farklı birimlerde tekrar üretilmesi riskini azaltacaktır. Yetkilendirme, kayıt takibi, yedekleme ve saklama sürelerinin açık biçimde belirlenmesi, dijital arşivin güvenilir biçimde işletilmesini sağlayacaktır. Açık Veri Platformu üzerinden paylaşılacak kurumsal veriler ise kişisel bilgiler ve güvenlik sınırlamaları gözetilerek vatandaşların, araştırmacıların ve girişimcilerin kullanımına sunulabilecektir.

Dijital hizmetlerin yaygınlaşması, siber güvenlik ve kişisel verilerin korunmasına ilişkin sorumlulukları da artırmaktadır. Kullanıcı hesaplarının güvenliği, yetkisiz erişimin önlenmesi, verilerin düzenli olarak yedeklenmesi, sistemlerin güncel tutulması ve olası kesintilere karşı hizmet sürekliliğinin sağlanması kurumsal dijital altyapının temel gereklilikleri arasındadır. Yapay zekâ destekli pilot uygulamalar da veri kalitesi, açıklanabilirlik, insan denetimi ve kişisel verilerin korunması esaslarına göre değerlendirilmelidir. Karar destek, belge sınıflandırma, analiz ve vatandaş bilgilendirme gibi alanlarda uygulanacak pilot çalışmaların sağladığı fayda ölçülmeden yaygınlaştırmaya gidilmemesi, kaynakların doğru kullanılmasına yardımcı olacaktır.

Veriye dayalı belediye yönetiminin kalıcı hâle gelmesi, yazılım ve donanım yatırımlarının yanında görev, yetki ve sorumlulukların açık biçimde belirlenmesini gerektirmektedir. Kurumsal risk yönetimi, iç kontrol süreçleri, birimler arası veri paylaşımı ve yıllık uygulama programları, dijital dönüşüm çalışmalarının düzenli biçimde izlenmesine katkı sağlayacaktır. Akıllı Şehir Stratejisinin gerçekleştirme durumunun

ölçülmesi, geciken faaliyetlerin ve uygulama sorunlarının zamanında görülmesine imkân verecektir. Ulusal ve uluslararası şehir ağlarına katılım ise belediyenin diğer yerel yönetimlerin deneyimlerinden yararlanmasını, ortak proje geliştirmesini ve uygun finansman kaynaklarına erişmesini destekleyecektir.

Dijital erişilebilirlik, yalnızca internet üzerinden hizmet sunulmasıyla sağlanamaz. İnternet altyapısının geliştirilmesi, ücretsiz kablosuz internet alanlarının yaygınlaştırılması ve dijital hizmetlerin engelliler, yaşlılar ile farklı kullanıcı gruplarının ihtiyaçlarına uygun tasarlanması gerekmektedir. Web sitesi ve elektronik hizmetlerde okunabilirlik, anlaşılır menüler, ekran okuyucu uyumu ve kolay işlem adımları gibi ölçütlerin gözetilmesi, daha fazla vatandaşın hizmetlerden bağımsız biçimde yararlanmasını sağlayacaktır. Dijital okuryazarlık eğitimleri de çocukların, gençlerin, yaşlıların ve dezavantajlı grupların elektronik hizmetleri güvenli ve bilinçli şekilde kullanmasına katkı sunacaktır.

Katılımcı yönetim anlayışı, vatandaş görüşlerinin yalnızca alınmasına değil, değerlendirilmesine ve sonuçların paylaşılmasına dayanmalıdır. Mahalle odaklı toplantılar, dijital başvuru kanalları ve muhtarlarla kurulacak iletişim altyapısı; mahallelerin ihtiyaçlarının düzenli olarak kaydedilmesine ve hizmet planlamasına aktarılmasına yardımcı olacaktır. Kurumsal internet sitesinde proje, hizmet, etkinlik ve duyuru bilgilerinin güncel tutulması da belediye faaliyetlerinin kamuoyu tarafından takip edilmesini kolaylaştıracaktır. Katılım mekanizmalarının dijital ve yüz yüze yöntemlerle birlikte yürütülmesi, internet erişimi veya dijital yetkinliği sınırlı olan vatandaşların karar süreçlerinin dışında kalmasını önleyecektir.

“Dijital, Erişilebilir ve Katılımcı Suşehri” odak alanı; kurumsal verilerini güvenli ve düzenli yöneten, hizmetlerini farklı kullanıcı grupları için erişilebilir hâle getiren, kararlarında veriden yararlanan ve vatandaşların yönetime katılımını kolaylaştıran bir belediye yapısının geliştirilmesi amacıyla belirlenmiştir. Dijital altyapının güçlendirilmesi, kurumsal kapasitenin geliştirilmesi, hizmet kanallarının çeşitlendirilmesi ve katılım mekanizmalarının düzenli işlemesi odak alanının temel uygulama çerçevesini oluşturmaktadır.

- **Amaç 5:** Belediyenin dijital dönüşüm ve veri yönetimi kapasitesini güçlendirmek.
- **Amaç 6:** Dijital erişilebilirliği, katılımcılığı ve dijital yetkinliği geliştirmek.

Odak 4: Değerleriyle Markalaşan Suşehri

Kentlerin markalaşması, yalnızca tanıtım kampanyaları, logo veya slogan çalışmalarından oluşmamaktadır. Kalıcı bir kent kimliği; doğal ve kültürel değerlerin korunmasına, ziyaret edilebilir alanların düzenlenmesine, yerel hikâyelerin doğru aktarılmasına ve ziyaretçilere belirli bir hizmet kalitesi sunulmasına dayanmaktadır. Tanıtılan değer ile ziyaretçinin karşılaştığı deneyim arasındaki uyum, destinasyonun güvenilirliğini ve bilinirliğini doğrudan etkilemektedir. Turizm planlaması, koruma çalışmaları, yönlendirme sistemleri, yerel ürünler ve işletme hizmetlerinin ortak bir kent kimliği altında geliştirilmesi, Suşehri'nin sahip olduğu değerlerin görünürlüğünü artıracaktır.

Suşehri'nin barajları, yaylaları, ormanları, vadileri, dağlık alanları ve termal kaynakları farklı turizm türlerinin geliştirilmesine elverişli bir çeşitlilik sunmaktadır. Akçaağıl Çermiği'nin sağlık ve termal turizmi yönünden değerlendirilmesi; alanın mevcut durumu, erişim imkânları, çevresel koşulları, tesis ihtiyacı ve işletme modeline ilişkin ayrıntılı bir planlama gerektirmektedir. Sağlık turizmine yönelik tanıtımlarda kaynağın özelliklerinin bilimsel incelemelere dayandırılması, ziyaretçi güvenliği ve destinasyonun itibarı açısından önem taşımaktadır.

Kılıçkaya ve Çamlığöze barajlarının çevresinde yapılacak seyir, yürüyüş, rekreasyon ve doğa turizmi düzenlemeleri, su varlıklarının çevresindeki kullanım imkânlarını geliştirecektir. Kılıçkaya Barajı çevresinde su sporları ve sosyal donatı alanlarına yönelik fizibilite çalışmaları; güvenlik, çevresel etkiler, ulaşım ve işletme koşullarının uygulama öncesinde değerlendirilmesini sağlayacaktır. Yaylalar, Tatar Ormanları, Köseadağ, Karşıyaka Tabiat Parkı ve Kelkit Vadisi için yürütülecek çalışmaların doğal yapıyı koruyan kullanım kararlarına dayanması gerekmektedir. Ziyaretçi yoğunluğu, atık yönetimi, yangın riski, yönlendirme ve bakım ihtiyacının planlama aşamasında ele alınması, turizm faaliyetlerinin doğal alanlar üzerinde baskı oluşturmalarını önleyecektir.

Kamp ve karavan alanları, doğa yürüyüşü, bisiklet, trekking, ATV ve off-road rotaları farklı ziyaretçi gruplarına yönelik turizm seçeneklerinin geliştirilmesine katkı sağlayabilir. Her faaliyetin aynı alanda uygulanması yerine arazi yapısı, çevresel hassasiyet, güvenlik ve erişim koşullarına göre uygun güzergâhların belirlenmesi gerekmektedir. Rotaların başlangıç ve bitiş noktaları, zorluk dereceleri, dinlenme alanları, acil durum bağlantıları ve kullanım kuralları açık biçimde tanımlanmalıdır. Dijital haritalar ve ziyaretçi bilgilendirme araçları, güzergâhların daha güvenli kullanılmasını ve ziyaretçilerin gezi programlarını önceden hazırlamasını kolaylaştıracaktır.

Suşehri Turizm Master Planı, ilçedeki turizm yatırımlarının öncelik sırasını ve uygulama koşullarını belirleyecek temel çalışma niteliğindedir. Doğal alanların, kültürel varlıkların, ulaşım bağlantılarının, konaklama kapasitesinin ve ziyaretçi hizmetlerinin aynı planlama sürecinde değerlendirilmesi, birbirinden kopuk yatırımların önüne geçecektir. Planın kurumların görev alanlarını, uygulama takvimini, finansman ihtiyacını ve koruma esaslarını açıklaması, projelerin hayata geçirilmesini kolaylaştıracaktır. Dijital tanıtım ve haritalama çalışmalarının da doğrulanmış ve düzenli olarak güncellenen bir turizm envanterine dayanması gerekmektedir.

Kültürel miras, Suşehri'nin marka kimliğini diğer destinasyonlardan ayıran temel unsurlardan biridir. Akşar'ın tarihî ve kültürel mirasının korunması, Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî ile ilişkilendirilen tarihsel değerinin güvenilir kaynaklar üzerinden ele alınması ve kültür rotalarına dâhil edilmesi, ilçenin geçmişini görünür hâle getirecektir. Tarihî konakların korunarak uygun işlevlerle değerlendirilmesi ve Kent Müzesi kurulmasına yönelik fizibilite hazırlanması; tarihsel belgelerin, gündelik yaşam kültürünün ve yerel hafızanın ziyaretçilere aktarılmasına imkân sağlayacaktır.

Somut olmayan kültürel mirasın korunması; geleneklerin, anlatıların, el sanatlarının, yemek kültürünün, yerel söyleyişlerin ve toplumsal hafızanın kayıt altına alınmasını gerektirmektedir. Ses, görüntü, belge ve sözlü tarih kayıtlarının dijital ortama aktarılması, kültürel değerlerin gelecek kuşaklara ulaştırılmasına ve araştırmacıların kullanımına sunulmasına katkı sağlayacaktır. Dijitalleştirme çalışmaları yaşayan kültürün yerine geçmemeli; yerel ustaların, üreticilerin, sanatçıların ve kültür taşıyıcılarının sürece katılımını desteklemelidir.

Şehri-Su Festivali, kültürel etkinlikler, tanıtım günleri ve fuar katılımları Suşehri'nin değerlerini daha geniş kitlelere ulaştırabilecek araçlardır. Tanıtım faaliyetlerinin ortak görsel dil, güncel içerik ve belirli hedef kitleler üzerinden yürütülmesi, farklı kurumların aynı kent kimliğini tutarlı biçimde anlatmasını sağlayacaktır. D100 Karayolu üzerinde planlanacak karşılama ve yöresel ürün satış merkezi, ilçeden transit geçen yolcularla doğrudan temas kurulmasına imkân verecektir. Fotoğraf ve manzara durakları, yenilenen yönlendirme tabelaları, ücretsiz internet alanları ve dijital bilgilendirme noktaları da ziyaretçinin ilçeyi tanımasını ve turizm noktalarına ulaşmasını kolaylaştıracaktır.

Destinasyonun gelişmesi, ziyaretçinin konaklama, yeme-içme, alışveriş, ulaşım ve bilgilendirme hizmetlerinden duyduğu memnuniyetle yakından ilişkilidir. Turizm ve perakende işletmelerine yönelik hizmet kalitesi, hijyen, yabancı dil, dijital pazarlama ve misafir memnuniyeti eğitimleri, yerel işletmelerin turizm hareketinden daha fazla yararlanmasına katkı sunacaktır. Yöresel ürünlerin ziyaretçiyle buluşturulması, üretici ve işletmeler için yeni satış imkânları oluştururken Suşehri'nin gastronomi kimliğini de güçlendirecektir. Üretim ve ticari değer oluşturma yönü Odak 1 altında, ziyaretçi deneyimi ve destinasyon tanıtımı yönü ise Odak 4 altında ele alınmaktadır.

"Değerleriyle Markalaşan Suşehri" odak alanı; ilçenin doğal, tarihî ve kültürel değerlerini koruyarak görünür hâle getirmek, turizm alanlarını planlı biçimde geliştirmek ve Suşehri'ne özgü güvenilir bir destinasyon kimliği oluşturmak amacıyla belirlenmiştir. Turizm planlamasının güçlendirilmesi, doğal alanların kullanım koşullarının belirlenmesi, kültürel mirasın belgelenmesi, ziyaretçi hizmetlerinin geliştirilmesi ve tanıtım faaliyetlerinin ortak bir kent kimliği altında yürütülmesi odak alanının temel uygulama çerçevesini oluşturmaktadır.

- **Amaç 7:** Doğal ve tarihî değerleri koruyarak turizm destinasyonlarını geliştirmek.
- **Amaç 8:** Kültürel mirası koruyarak Suşehri'nin kimliğini ve turizm değerini güçlendirmek.

Odak 5: Yaşam Kalitesini Yükselten Suşehri

Yaşam kalitesi; kent sakinlerinin güvenli bir çevrede yaşaması, temel hizmetlere erişebilmesi, sosyal ve kültürel yaşama katılabilmesi ve günlük ihtiyaçlarını aşırı zaman ve maliyet harcamadan karşılayabilmesiyle ilişkilidir. Eğitim, sağlık, bakım, kültür, spor, ulaşım ve kamusal alan hizmetlerinin farklı yaş ve kullanıcı gruplarının ihtiyaçlarına göre geliştirilmesi, kentte yaşama memnuniyetini doğrudan etkilemektedir. Yerel yönetimlerin görevi yalnızca fiziksel tesisler yapmakla sınırlı değildir; tesislerin erişilebilir, düzenli kullanılan ve devamlılığı sağlanan hizmet alanlarına dönüştürülmesi de gerekmektedir.

Çocukların, gençlerin, kadınların ve yaşlıların sosyal yaşama katılabileceği alanların geliştirilmesi, kent içindeki sosyal bağların güçlenmesine katkı sağlamaktadır. Kültür ve Sanat Merkezi, kadınlara yönelik sosyal alanlar, güvenli çocuk oyun alanları ve farklı ihtiyaçlara cevap verebilen Mahalle Evleri; eğitim, kültür, dayanışma ve boş zaman faaliyetlerinin mahalle ölçeğinde yürütülmesine imkân verecektir. Mahalle Evlerinin yalnızca fiziksel yapı olarak değerlendirilmemesi; düzenli programlara, sorumlu personele ve sürdürülebilir işletme modeline sahip olması önem taşımaktadır.

Kreş hizmetlerinin yaygınlaştırılması, çocukların nitelikli erken dönem eğitim ve bakım hizmetlerine erişimini kolaylaştırırken ebeveynlerin çalışma ve sosyal yaşama katılımını da destekleyecektir. Belediyeye ait düğün salonunun hizmete kazandırılması, vatandaşların ortak kullanım alanı ihtiyacının karşılanmasına katkı sağlayacaktır. Yaşlılara yönelik bakım ve huzurevi çalışmaları ise nüfusun yaşlanmasıyla ortaya çıkan bakım, barınma ve sosyal destek ihtiyaçlarının kurumsal olarak değerlendirilmesine imkân verecektir. Fizibilite ve projelendirme sürecinde bakım hizmetinin kapsamı, işletme giderleri, personel ihtiyacı, sağlık kuruluşlarıyla iş birliği ve erişilebilirlik koşullarının ayrıntılı biçimde incelenmesi gerekmektedir.

Sağlık hizmetlerinin geliştirilmesine yönelik yerel destekler; koruyucu sağlık çalışmaları, sağlıklı yaşam konusunda bilinçlendirme, hareketli yaşamın teşvik edilmesi ve ilgili sağlık kurumlarıyla kurulacak iş birlikleri üzerinden yürütülebilir. Belediye hizmetlerinin sağlık kuruluşlarının görev alanıyla karışmaması, yerel yönetimin kolaylaştırıcı ve destekleyici rol üstlenmesi önemlidir. Sosyal, kültürel ve sportif hizmetlerin sağlıklı yaşamla ilişkilendirilmesi, farklı yaş gruplarına ulaşan koruyucu uygulamaların geliştirilmesine katkı sunacaktır.

Çocukların ve gençlerin bilim, teknoloji, sanat ve spor faaliyetlerine erişimi, ilçenin eğitim ve insan kaynağı kapasitesini güçlendirecek alanlar arasındadır. Suşehri Bilim Üssü kapsamında kurulacak deney ve uygulama laboratuvarları; robotik kodlama, yapay zekâ, astronomi ve STEM alanlarında uygulamalı öğrenme imkânı sağlayacaktır. Eğitim programlarının yaş gruplarına göre hazırlanması, okullarla iş birliği kurulması ve laboratuvarların düzenli etkinliklerle kullanılması, yatırımın kalıcı bir eğitim hizmetine dönüşmesine katkı sağlayacaktır. Kodlama ve dijital okuryazarlık eğitimleri de çocukların yalnızca teknolojiyi kullanan değil, karşılaştıkları bilgiyi değerlendirebilen ve dijital araçları güvenli biçimde kullanabilen bireyler olarak yetişmesini destekleyecektir.

E-Spor Kulübü ve Dijital Yaşam Merkezi, gençlerin ilgi duyduğu dijital etkinliklere güvenli ve denetimli bir ortam sağlarken eğitim, takım çalışması ve bilinçli teknoloji kullanımıyla ilişkilendirilebilir. Yarı olimpiik yüzme havuzunun teknik altyapısının geliştirilmesi, enerji ve su tüketiminin izlenmesi, filtrasyon sistemlerinin düzenli işletilmesi ve yenilenebilir enerji kaynaklarından yararlanılması tesisin hizmet kalitesini ve işletme devamlılığını artıracaktır. Belediye Spor Kulübünün farklı branşlarda faaliyet göstermesi, sporcu gelişiminin desteklenmesi ve çocuklarla gençlere yönelik programların yaygınlaştırılması, spor hizmetlerinin daha geniş bir kesime ulaşmasını sağlayacaktır. Cep Sineması ve Kütüphane Kafe de kültür, okuma ve sosyalleşme imkânlarının çeşitlendirilmesine katkı sunacaktır.

Kentsel hareketlilik, günlük hizmetlere erişim ve yaşam kalitesi üzerinde belirleyici bir role sahiptir. Güvenli okul yolları; çocukların okula yürüyerek veya bisikletle ulaşabildiği, hız ve trafik risklerinin azaltıldığı güzergâhların oluşturulmasını gerektirmektedir. Engellilere yönelik otopark ve ulaşım düzenlemeleri, durakların erişilebilir hâle getirilmesi ve yaya bağlantılarının iyileştirilmesi, hareket

kabiliyeti sınırlı kişilerin kent yaşamına bağımsız katılımını kolaylaştıracaktır. Köylerle ilçe merkezi arasındaki ulaşım bağlantılarının güçlendirilmesi de kırsal nüfusun eğitim, sağlık, ticaret ve belediye hizmetlerine erişimini destekleyecektir.

Akıllı durak ve toplu taşıma bilgi sistemleri, yolcuların güzergâh ve hareket saatlerine ilişkin güncel bilgiye ulaşmasını sağlayabilir. Kent merkezindeki otopark kapasitesinin düzenlenmesi ve yönlendirme sistemlerinin kurulması, park yeri arayan araçların oluşturduğu dolaşımın azaltılmasına katkı sunacaktır. Bisiklet altyapısı, elektrikli araç şarj istasyonları ve alternatif ulaşım güzergâhları ise ilçenin gelecekteki ulaşım ihtiyaçlarına hazırlanmasını destekleyecektir. Ulaşım yatırımlarının birbirinden bağımsız uygulamalar hâlinde yürütülmemesi için hazırlanacak Kentsel Hareketlilik Stratejisinde yaya, bisiklet, toplu taşıma, özel araç ve kırsal ulaşım ihtiyaçlarının birlikte değerlendirilmesi gerekmektedir.

Parklar, meydanlar ve sosyal alanlar; dinlenme, karşılaşma, oyun ve toplumsal etkinlikler için kullanılan günlük yaşam mekânlarıdır. TOKİ konut alanlarında yapılacak aydınlatma, peyzaj, çevre düzenlemesi ve sosyal donatı çalışmaları, yerleşim alanlarının güvenliğini ve kullanım niteliğini artıracaktır. Park ve meydanlarda enerji verimli aydınlatma, erişilebilir kent mobilyaları, çevresel izleme ve sürdürülebilir peyzaj uygulamalarının kullanılması, bakım ve işletme giderlerinin yönetilmesine katkı sağlayacaktır. Odak 5 açısından kamusal alan yatırımlarının temel ölçütü, farklı yaş ve kullanıcı gruplarının alanlara güvenli ve eşit biçimde erişebilmesidir.

“Yaşam Kalitesini Yükselten Suşehri” odak alanı; sosyal hizmetlere erişimi geliştiren, çocukların ve gençlerin gelişimini destekleyen, yaşlılar ile dezavantajlı grupların ihtiyaçlarını gözeten, hareketliliği kolaylaştıran ve kamusal alanların kullanım niteliğini artıran bir kent yapısının oluşturulması amacıyla belirlenmiştir. Sosyal ve kültürel hizmetlerin çeşitlendirilmesi, bilim ve spor altyapısının güçlendirilmesi, erişilebilir ulaşım seçeneklerinin geliştirilmesi ve günlük yaşam alanlarının güvenli hâle getirilmesi odak alanının temel uygulama çerçevesini oluşturmaktadır.

- **Amaç 9:** Sosyal yaşamı, eğitim ve sporu geliştirmek.
- **Amaç 10:** Erişilebilir ve sürdürülebilir hareketliliği geliştirmek.

Uluslararası Politika Belgeleri ile Uyum

Birleşmiş Milletler Yeni Kentsel Gündemi; kentlerin kapsayıcı, güvenli, dirençli ve sürdürülebilir biçimde gelişmesini, yerel ekonomik fırsatların artırılmasını, doğal ve kültürel mirasın korunmasını, temel hizmetlere eşit erişimi ve yerel karar süreçlerine katılımı sürdürülebilir kentleşmenin temel ilkeleri arasında değerlendirmektedir.

Suşehri Akıllı Şehir Stratejisi; yerel üretimin geliştirilmesi, doğal kaynakların verimli kullanılması, güvenli ve planlı kentleşme, belediye hizmetlerinin dijitalleştirilmesi, yönetime katılım, doğal ve kültürel mirasın korunması, erişilebilir ulaşım ve sosyal hizmetlerin geliştirilmesine yönelik eylemleriyle Yeni Kentsel Gündemin yerel ölçekte ele aldığı başlıca politika alanlarıyla uyum göstermektedir. Üreten ve Gelişen Suşehri odağı yerel ekonomik imkânların ve istihdamın artırılmasına; Dirençli ve Yeşil Suşehri odağı çevresel risklerin azaltılmasına ve güvenli kentleşmeye; Dijital, Erişilebilir ve Katılımcı Suşehri odağı kurumsal kapasite, bilgiye erişim ve yönetime katılıma; Değerleriyle Markalaşan Suşehri odağı doğal ve kültürel mirasın korunmasına; Yaşam Kalitesini Yükselten Suşehri odağı ise sosyal hizmetlere, kamusal alanlara ve erişilebilir hareketliliğe katkı sağlamaktadır.

Birleşmiş Milletler 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Gündemi, ekonomik, sosyal ve çevresel kalkınmayı 17 amaç ve 169 hedef üzerinden ele almaktadır. Suşehri Akıllı Şehir Stratejisinin odak alanları ve faaliyetleri, başta SKA 11 (Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar) olmak üzere sürdürülebilir tarım, istihdam, sanayi altyapısı, temiz su, yenilenebilir enerji, iklim eylemi, eğitim, eşitsizliklerin azaltılması, güçlü kurumlar ve ortaklıklarla ilgili amaçlarla ilişkilidir. Eşleştirme, stratejide yer alan faaliyetlerin doğrudan katkı sunduğu politika alanları esas alınarak yapılmıştır. Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları

Paris Anlaşması, sera gazı emisyonlarının azaltılmasının yanında iklim değişikliğinin etkilerine uyum sağlanmasını, dayanıklılığın artırılmasını ve iklim kaynaklı kırılganlıkların azaltılmasını öngörmektedir. Suşehri Akıllı Şehir Stratejisinde yer alan yenilenebilir enerji, enerji verimliliği, akıllı su yönetimi, yağmur suyu hasadı, düşük karbonlu üretim, sürdürülebilir hareketlilik ve iklim değişikliğine uyum faaliyetleri, Paris Anlaşmasının hedeflerine yerel uygulama düzeyinde katkı sunmaktadır. Sendai Afet Risklerinin Azaltılması Çerçevesi; afet risklerinin anlaşılması, risk yönetiminin güçlendirilmesi, dirençliliğe yatırım yapılması ve etkili müdahale için hazırlık kapasitesinin geliştirilmesi olmak üzere dört öncelik belirlemektedir. Suşehri'nde güvenli ve depreme dayanıklı yapılaşma, kentsel dönüşüm, afet eğitimleri ve tatbikatlar, erken uyarı sistemleri, taşkın ve dere izleme, afet toplanma alanları ve kent güvenliği için planlanan faaliyetler Sendai Çerçevesinin risk azaltma yaklaşımıyla uyumludur.

Tablo 28: Suşehri Akıllı Şehir Stratejisi ile Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA) Uyumu

Stratejik Odak Alanı	Başlıca İlişkili SKA'lar	Eylemlere Dayalı Değerlendirme
ODAK 1: Üreten ve Gelişen Suşehri	SKA 2: Açlığa Son SKA 5: Toplumsal Cinsiyet Eşitliği SKA 8: İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme SKA 9: Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı SKA 12: Sorumlu Üretim ve Tüketim SKA 17: Amaçlar İçin Ortaklıklar	Akıllı tarım ve sulama, toprak sağlığının korunması, düşük karbonlu üretim, yöresel ürünlerin işlenmesi ve markalaştırılması, ortak üretim altyapıları, OSB ve OTB çalışmaları, kırsal kadın girişimciliği, yatırım geliştirme ve hibe programlarına erişim faaliyetleri; tarımsal verimlilik, yerel istihdam, girişimcilik ve sürdürülebilir üretim kapasitesine katkı sağlamaktadır.
ODAK 2: Dirençli ve Yeşil Suşehri	SKA 6: Temiz Su ve Sanitasyon SKA 7: Erişilebilir ve Temiz Enerji SKA 11: Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar SKA 12: Sorumlu Üretim ve Tüketim SKA 13: İklim Eylemi SKA 15: Karasal Yaşam	Yağmur suyu hasadı, akıllı sayaçlar, içme suyu ve kanalizasyon altyapısının izlenmesi, yenilenebilir enerji, enerji verimliliği, geri dönüşüm, sıfır atık, yeşil alanlar, güvenli yapılaşma, afet hazırlığı, erken uyarı ve taşkın izleme faaliyetleri; doğal kaynakların korunmasını, çevresel etkilerin azaltılmasını ve afetlere karşı dayanıklılığın geliştirilmesini desteklemektedir.
ODAK 3: Dijital, Erişilebilir ve Katılımcı Suşehri	SKA 4: Nitelikli Eğitim SKA 9: Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı SKA 10: Eşitsizliklerin Azaltılması SKA 11: Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar SKA 16: Barış, Adalet ve Güçlü Kurumlar SKA 17: Amaçlar İçin Ortaklıklar	E-belediye hizmetleri, CBS, kent veri ve açık veri platformları, dijital arşiv, siber güvenlik, çevrim içi başvuru sistemleri, erişilebilir dijital hizmetler, dijital okuryazarlık eğitimleri, mahalle katılımı ve muhtarlarla iletişim faaliyetleri; kurumsal kapasitenin, hizmetlere erişimin, hesap verebilirliğin ve vatandaş katılımının geliştirilmesine katkı sunmaktadır.
ODAK 4: Değerleriyle Markalaşan Suşehri	SKA 8: İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme SKA 11: Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar SKA 12: Sorumlu Üretim ve Tüketim SKA 15: Karasal Yaşam SKA 17: Amaçlar İçin Ortaklıklar	Doğal turizm alanlarının planlanması, tematik rotalar, turizm master planı, kültürel mirasın belgelenmesi, Kent Müzesi, tarihî konakların değerlendirilmesi, destinasyon markalaşması, ziyaretçi bilgilendirme sistemleri ve işletmelere yönelik eğitimler; doğal ve kültürel değerlerin korunmasına, sürdürülebilir turizme ve yerel ekonominin çeşitlendirilmesine katkı sağlamaktadır.
ODAK 5: Yaşam Kalitesini Yükselten Suşehri	SKA 3: Sağlıklı ve Kaliteli Yaşam SKA 4: Nitelikli Eğitim SKA 5: Toplumsal Cinsiyet Eşitliği SKA 7: Erişilebilir ve Temiz Enerji SKA 9: Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı SKA 10: Eşitsizliklerin Azaltılması SKA 11: Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar	Kreşler, Mahalle Evleri, kadınlara ve yaşlılara yönelik hizmetler, Bilim Üssü, spor tesisleri, çocuk oyun alanları, güvenli okul yolları, erişilebilir ulaşım, akıllı duraklar, bisiklet altyapısı, elektrikli araç şarj istasyonları ve nitelikli kamusal alanlara yönelik faaliyetler; sosyal kapsayıcılığın, eğitim ve spor imkânlarının, erişilebilir hareketliliğin ve günlük yaşam kalitesinin geliştirilmesini desteklemektedir.

4. Suşehri Belediyesi Akıllı Şehir Yol Haritası

4.1. Üreten ve Gelişen Suşehri Odaklı Yol Haritası

Tablo 29: Üreten ve Gelişen Suşehri Odaklı Yol Haritası

Kod	Amaç	Kod	Hedef	Kod	Faaliyetler	İş Birliği Yapılacak Kişi/Kurumlar	2026	2027	2028	2029	2030
A1	Tarım, hayvancılık ve yerel üretimde verimliliği, katma değeri ve rekabet gücünü artırmak	H1.1.	Tarım ve hayvancılıkta sürdürülebilir, akıllı ve verimli üretim altyapısını geliştirmek	F1.1.1.	Akıllı tarım uygulamalarına yönelik pilot uygulamalar gerçekleştirilecektir.	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Suşehri İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü, Sivas İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas Bilim ve Teknoloji Üniversitesi, Suşehri Ziraat Odası, Tarımsal Kooperatifler, Üretici Ve Yetiştirici Birlikleri	✓	✓	✓		
				F1.1.2.	Akıllı sulama uygulamaları yaygınlaştırılacaktır.	Fen İşleri Müdürlüğü, Suşehri İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü, DSİ 192. Şube Müdürlüğü, Suşehri Sulama Müdürlüğü, Suşehri Ziraat Odası, Tarımsal Kooperatifler Ve Üretici Birlikleri	✓	✓	✓	✓	✓
				F1.1.3.	Organik ve iyi tarım uygulamaları yaygınlaştırılacak, sürdürülebilir üretim modelleri desteklenecektir.	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Sivas İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, Suşehri İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü, TKDK Sivas İl Koordinatörlüğü, Suşehri Ziraat Odası, Tarımsal Kooperatifler Ve Üretici Birlikleri	✓	✓	✓	✓	✓
				F1.1.4.	Tarım ve hayvancılıkta yeşil	Temizlik İşleri Müdürlüğü, Kültür ve		✓	✓	✓	✓

				dönüşüm, düşük karbonlu üretim ve döngüsel ekonomi uygulamaları yaygınlaştırılacaktır.	Sosyal İşler Müdürlüğü, Suşehri İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü, Sivas Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, TKDK Sivas İl Koordinatörlüğü, ORAN, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi					
			F1.1.5.	Tarım ve hayvancılığa yönelik dijital eğitim ve danışmanlık faaliyetleri gerçekleştirilecektir.	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Suşehri İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü, Suşehri Halk Eğitimi Merkezi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Suşehri Ziraat Odası, ORAN, Tarımsal Kooperatifler Ve Üretici Birlikleri	✓	✓	✓	✓	✓
			F1.1.6.	Toprak sağlığının korunması ve verimli kullanımına yönelik sürdürülebilir tarımsal uygulamalar desteklenecektir.	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Sivas İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, Suşehri İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü, Sivas Bilim ve Teknoloji Üniversitesi, Suşehri Ziraat Odası, Suşehri Sulama Birliği, Üretici Kuruluşları	✓	✓	✓	✓	✓
			F1.1.7.	Belediye mezbahası, hayvan pazarı ve hayvan oteli dijital yönetim sistemleriyle modernize edilecek, yenilenebilir enerji ve kaynak verimliliğini esas alan uygulamalarla desteklenecektir.	Fen İşleri Müdürlüğü, Zabıta Amirliği, Sivas İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, Suşehri İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü, TKDK Sivas İl Koordinatörlüğü, ORAN, ÇEDAŞ, İlgili Meslek Odalarının Temsilcilikleri	✓	✓	✓	✓	

		H1.2.	Yöresel ürünlerin markalaşmasını, ticarileşmesini ve ekonomik değerini artırmak	F1.2.1.	Suşehri'nin yöresel ürünler ve gastronomi değerlerinin envanteri hazırlanacak, yöresel ürünlerin coğrafi işaret, marka ve kalite tescil süreçleri desteklenecektir.	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Sivas İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Suşehri İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü, Türk Patent ve Marka Kurumu, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Suşehri Ziraat Odası, İlgili Üretici Kuruluşları	✓	✓	✓	✓	✓
				F1.2.2.	Suşehri fasulyesi başta olmak üzere Suşehri Fırın Kurusu, Suşehri Taş Fırın Ketesi, Suşehri Ekmeği, Suşehri Çökeleği, Kavut, Yağlaş, Güdül ve Oğlak Kebabı gibi yöresel ürünlerin markalaşması, dijital tanıtımı, e-ticareti ve gastronomi turizmine yönelik tanıtım faaliyetleri desteklenerek ekonomik değerleri artırılacaktır.	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Sivas İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı, ORAN, Suşehri Esnaf ve Sanatkarlar Odası, Suşehri Ziraat Odası, Yerel İşletmeler Ve Üretici Kuruluşları	✓	✓	✓	✓	✓
				F1.2.3.	Suşehri balı ile endemik bitki varlığına dayalı tıbbi ve aromatik bitkilerin üretimi, işlenmesi, markalaşması ve katma değerinin artırılması amacıyla eğitim, danışmanlık, üretici destek ve tanıtım çalışmaları gerçekleştirilecektir.	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Suşehri İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü, Suşehri ve Tatar Orman İşletme Şeflikleri, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, TKDK Sivas İl Koordinatörlüğü, Suşehri Ziraat Odası, Üretici Kuruluşları	✓	✓	✓	✓	✓
				F1.2.4.	Yöresel ürünlerin işlenmesi,	Fen İşleri Müdürlüğü, Destek Hizmetleri		✓	✓	✓	✓

				paketlenmesi, depolanması ve pazara hazırlanmasına yönelik ortak üretim ve işleme altyapıları geliştirilecektir.	Müdürlüğü, Suşehri İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü, TKDK Sivas İl Koordinatörlüğü, ORAN, DAP İdaresi, Tarımsal Kooperatifler Ve Üretici Birlikleri					
			F1.2.5.	Üreticiler arasında iş birliğini güçlendirecek ortak üretim, ortak marka ve ortak pazarlama modelleri geliştirilecektir.	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Suşehri İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü, ORAN, Suşehri Ziraat Odası, Suşehri Esnaf ve Sanatkarlar Odası, Tarımsal Kooperatifler, Üretici ve Yetiştirici Birlikleri	✓	✓	✓	✓	✓
			F1.2.6.	Suşehri'ne özgü yöresel ürünlerin tanıtım ve satışına yönelik gastronomi merkezi, yöresel ürün pazarı veya deneyim alanları oluşturulacaktır.	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, Sivas İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı, ORAN, İLBANK Sivas Bölge Müdürlüğü, Yerel İşletmeler		✓	✓	✓	✓
			F1.2.7.	Gastronomi turizmine yönelik hizmet kalitesi, hijyen ve servis standartlarının geliştirilmesine yönelik çalışmalar yürütülecektir.	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Zabıta Amirliği, Suşehri İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü, Suşehri Toplum Sağlığı Merkezi, Suşehri Halk Eğitimi Merkezi, Suşehri Esnaf ve Sanatkarlar Odası	✓	✓	✓	✓	✓
			F1.2.8.	Turizm ve gastronomi sektöründe faaliyet gösteren işletmelere hizmet kalitesi, dijital	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Sivas İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Suşehri Halk Eğitimi Merkezi,	✓	✓	✓	✓	✓

					pazarlama, yabancı dil, misafir memnuniyeti ve sürdürülebilir turizm konularında eğitim ve danışmanlık programları uygulanacaktır.	İŞKUR Sivas İl Müdürlüğü, ORAN, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Suşehri Esnaf ve Sanatkarlar Odası					
A2	Yatırım, girişimcilik ve üretim altyapısını güçlendirerek yerel kalkınmayı desteklemek	H2.1.	Üretim ve sanayi altyapısını geliştirmek	F2.1.1.	Su şişeleme tesisi kurulmasına yönelik fizibilite çalışmaları gerçekleştirilecektir.	Fen İşleri Müdürlüğü, Mali Hizmetler Müdürlüğü, Sivas İl Sağlık Müdürlüğü, DSİ 192. Şube Müdürlüğü, Sivas Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, ORAN, İLBANK Sivas Bölge Müdürlüğü	✓	✓			
				F2.1.2.	Suşehri Organize Sanayi Bölgesinin (OSB) kurulmasına yönelik süreçler hızlandırılacaktır.	İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, Sivas Valiliği, Suşehri Kaymakamlığı, Sivas Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, ORAN, Sivas Ticaret ve Sanayi Odası, Suşehri İlçe Özel İdare Müdürlüğü	✓	✓	✓	✓	✓
				F2.1.3.	Suşehri Organize Tarım Bölgesi (OTB) kurulması konusunda fizibilite çalışması gerçekleştirilecektir.	İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, Suşehri Kaymakamlığı, Sivas İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, Suşehri İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü, Tarım ve Orman Bakanlığı, TKDK Sivas İl Koordinatörlüğü, ORAN, Suşehri Ziraat Odası	✓	✓			

				F2.1.4.	Katı atıklardan enerji üretimine yönelik fizibilite çalışmaları gerçekleştirilecektir.	Temizlik İşleri Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, Sivas Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, Türkiye Çevre Ajansı, Enerji İşleri Genel Müdürlüğü, ORAN, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Özel Sektör		✓	✓		
				F2.1.5.	İlçeye yeni sanayi yatırımlarının kazandırılmasına yönelik tanıtım, yatırım geliştirme ve iş birliği çalışmaları yürütülecektir.	İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, Mali Hizmetler Müdürlüğü, Sivas Valiliği, Suşehri Kaymakamlığı, Sivas Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, ORAN, KOSGEB Sivas Müdürlüğü, Sivas Ticaret ve Sanayi Odası, Bankalar ve Finans Kuruluşları	✓	✓	✓	✓	✓
				F2.2.1.	Kırsal alanda kadınların üretim, girişimcilik ve istihdama katılımını artırmaya yönelik programlar geliştirilecektir.	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Sivas Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü, İŞKUR Sivas İl Müdürlüğü, Suşehri İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü, TKDK Sivas İl Koordinatörlüğü, ORAN, Suşehri Halk Eğitimi Merkezi, Üretici Kooperatifleri	✓	✓	✓	✓	✓
				F2.2.2.	Akıllı şehir yatırımlarına yönelik ulusal ve uluslararası hibe ve fon programlarından yararlanılmasını sağlamak amacıyla	Mali Hizmetler Müdürlüğü, Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, ORAN, TKDK Sivas İl Koordinatörlüğü, DAP İdaresi, İLBANK Sivas Bölge Müdürlüğü,	✓	✓	✓	✓	✓
		H2.2.	Yerel kalkınmayı destekleyecek finansman, girişimcilik ve kırsal gelişim kapasitesini artırmak								

					proje geliştirme ve başvuru çalışmaları yürütülecektir.	Türkiye Belediyeler Birliği, TÜBİTAK, KOSGEB Sivas Müdürlüğü					
				F2.2.3.	Kırsal mahallelerin ekonomik ve sosyal gelişimini destekleyecek dijital ve yenilikçi uygulamalar geliştirilecektir.	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, Suşehri Kaymakamlığı, Suşehri İlçe Özel İdare Müdürlüğü, Suşehri Köylere Hizmet Götürme Birliği, Suşehri İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü, Türk Telekom Suşehri İşletme Şefliği, ORAN, DAP İdaresi, muhtarlıklar	✓	✓	✓		

4.2. Dirençli ve Yeşil Süşehri Odaklı Yol Haritası

Tablo 30: Dirençli ve Yeşil Süşehri Odaklı Yol Haritası

Kod	Amaç	Kod	Hedef	Kod	Faaliyetler	İş Birliği Yapılacak Kişi/Kurumlar	2026	2027	2028	2029	2030
A3	Doğal kaynakların verimli kullanımını sağlayarak çevresel sürdürülebilirliği güçlendirmek	H3.1.	Su, enerji ve doğal kaynakların verimli kullanımını yaygınlaştırmak	F3.1.1.	Yağmur suyu hasadı uygulamaları yaygınlaştırılacaktır.	Fen İşleri Müdürlüğü, İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, DSİ 192. Şube Müdürlüğü, Sivas Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, İLBANK Sivas Bölge Müdürlüğü, ORAN	✓	✓	✓	✓	✓
				F3.1.2.	Su ve enerji kaynaklarının etkin yönetimini desteklemek amacıyla akıllı sayaç uygulamalarının yaygınlaştırılması desteklenecektir.	Fen İşleri Müdürlüğü, Destek Hizmetleri Müdürlüğü, ÇEDAŞ, DSİ 192. Şube Müdürlüğü, Su Yönetimi Genel Müdürlüğü, İLBANK Sivas Bölge Müdürlüğü, İlgili Teknoloji Kuruluşları		✓	✓	✓	✓
				F3.1.3.	Kaynakların verimli kullanımını destekleyen uygulamalar yaygınlaştırılacaktır.	Destek Hizmetleri Müdürlüğü, Mali Hizmetler Müdürlüğü, Sivas Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, TSE, ORAN, Üniversiteler, Özel Sektör Kuruluşları	✓	✓	✓	✓	✓
				F3.1.4.	Belediye hizmet binalarında akıllı bina uygulamaları yaygınlaştırılacaktır.	Destek Hizmetleri Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, ÇEDAŞ, TSE, İLBANK Sivas Bölge Müdürlüğü, ORAN, İlgili Teknoloji Kuruluşları		✓	✓	✓	✓
				F3.1.5.	Güneş enerjili akıllı kent mobilyaları yaygınlaştırılacaktır.	Fen İşleri Müdürlüğü, Destek Hizmetleri Müdürlüğü, ÇEDAŞ,		✓	✓	✓	✓

						ORAN, İLBANK Sivas Bölge Müdürlüğü, ilgili özel sektör kuruluşları					
				F3.1.6.	F3.1.6. Belediye tesislerinde enerji verimliliğini artırmaya yönelik uygulamalar gerçekleştirilecek, güneş enerji sistemleri (GES) başta olmak üzere yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı yaygınlaştırılacaktır.	Fen İşleri Müdürlüğü, Destek Hizmetleri Müdürlüğü, Enerji İşleri Genel Müdürlüğü, ÇEDAŞ, ORAN, İLBANK Sivas Bölge Müdürlüğü, Enerji Hizmet Şirketleri	✓	✓	✓	✓	✓
				F3.1.7.	İçme suyu ve kanalizasyon altyapısı güçlendirilecek, akıllı su yönetimi kapsamında altyapı ve su kalitesi dijital izleme sistemleriyle yönetilecektir.	Fen İşleri Müdürlüğü, İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, DSİ 192. Şube Müdürlüğü, Su Yönetimi Genel Müdürlüğü, İLBANK Sivas Bölge Müdürlüğü, Sivas Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, İlgili Teknoloji Kuruluşları	✓	✓	✓	✓	✓
				F3.1.8	Park ve yeşil alanlarda akıllı sulama sistemleri uygulanacaktır.	Fen İşleri Müdürlüğü, DSİ 192. Şube Müdürlüğü, Suşehri İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü, Suşehri Sulama Birliği, ÇEDAŞ, İlgili Teknoloji Kuruluşları	✓	✓	✓	✓	✓
				F3.1.9.	Vatandaşlarda su ve enerji verimliliği ile doğal kaynakların etkin kullanımına yönelik farkındalık, eğitim ve bilinçlendirme	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Sivas Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, ÇEDAŞ, Suşehri İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü, Suşehri Halk Eğitimi Merkezi,	✓	✓	✓	✓	✓

				çalışmaları gerçekleştirilecektir.	Üniversiteler, Yerel Basın Kuruluşları					
	H3.2.	Çevre kalitesini ve sürdürülebilir kent yaşamını geliştirmek	F3.2.1.	Akıllı çöp konteynerleri ile geri dönüşüm ve sıfır atık uygulamaları yaygınlaştırılacak, dijital farkındalık ve bilinçlendirme çalışmaları gerçekleştirilecektir.	Temizlik İşleri Müdürlüğü, Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Sivas Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, Türkiye Çevre Ajansı, Suşehri İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü, Lisanslı Geri Kazanım Kuruluşları	✓	✓	✓	✓	✓
			F3.2.2.	Vahşi depolama sahalarının rehabilitasyonu sağlanacaktır.	Temizlik İşleri Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, Sivas Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, Türkiye Çevre Ajansı, İLBANK Sivas Bölge Müdürlüğü	✓	✓	✓		
			F3.2.3.	Bölgesel katı atık yönetim tesisi kurulması için etüt çalışması yapılacaktır.	Temizlik İşleri Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, Sivas Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, Türkiye Çevre Ajansı, İLBANK Sivas Bölge Müdürlüğü, ORAN, İlgili Çevre Belediyeleri	✓	✓			
			F3.2.4.	Park, yeşil alan ve rekreasyon alanları artırılabilecektir.	Fen İşleri Müdürlüğü, İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, Sivas Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, Suşehri ve Tatar Orman İşletme Şeflikleri, Doğa Koruma ve Millî Parklar Sivas Şube Müdürlüğü, İLBANK Sivas Bölge Müdürlüğü, Muhtarlıklar	✓	✓	✓	✓	✓

				F3.2.5.	Akıllı park ve rekreasyon alanları oluşturulacaktır.	Fen İşleri Müdürlüğü, Destek Hizmetleri Müdürlüğü, ÇEDAŞ, ORAN, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, İlgili Teknoloji Kuruluşları		✓	✓	✓	✓
				F3.2.6.	Kent estetiğini geliştirmeye yönelik cephe sağlıklaştırma çalışmaları gerçekleştirilecektir.	İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, Sivas Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü, Sivas İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Sivas Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, İLBANK Sivas Bölge Müdürlüğü, Mülk Sahipleri ve Yerel Esnaf	✓	✓	✓	✓	
				F3.2.7.	İklim değişikliğine uyum ve sera gazı emisyonlarının azaltılmasına yönelik çalışmalar gerçekleştirilecektir.	Temizlik İşleri Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, İklim Değişikliği Başkanlığı, Sivas Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, ÇEDAŞ, ORAN, Üniversiteler	✓	✓	✓	✓	✓
A4	Dirençli, güvenli ve planlı kentleşmeyi güçlendirmek	H4.1.	Kentsel altyapıyı ve mekânsal gelişimi güçlendirmek	F4.1.1.	Ana cadde ve çarşı düzenleme çalışmaları gerçekleştirilecektir.	Fen İşleri Müdürlüğü, İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, Karayolları 163. Şube Şefliği, ÇEDAŞ, Türk Telekom Suşehri İşletme Şefliği, Suşehri Esnaf ve Sanatkarlar Odası, Suşehri Şoförler ve Otomobilciler Odası	✓	✓	✓	✓	
				F4.1.2.	Ruhsatlandırma süreçlerinde binalara yönelik yangın güvenliği	İtfaiye Amirliği, İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, Sivas Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl	✓	✓	✓	✓	✓

				tedbirlerinin ilgili mevzuata uygun olarak uygulanması sağlanacaktır.	Müdürlüğü, İlgili Meslek Odalarının Temsilcilikleri, Yapı Sahipleri ve İşletmeler					
				F4.1.3. Güvenli ve depreme dayanıklı yapılaşma desteklenecektir.	İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, Sivas Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, Kentsel Dönüşüm Başkanlığı, Sivas İl AFAD Müdürlüğü, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, İlgili Meslek Odalarının Temsilcilikleri	✓	✓	✓	✓	✓
				F4.1.4. Galeriler Sitesi kurulması çalışmaları hızlandırılacaktır.	İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, Suşehri Kaymakamlığı, Sivas Ticaret İl Müdürlüğü, Suşehri Şoförler ve Otomobilciler Odası, İLBANK Sivas Bölge Müdürlüğü, İlgili İşletmeler	✓	✓	✓	✓	
				F4.1.5. Kentsel dönüşüm çalışmaları hızlandırılacaktır.	İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, Kentsel Dönüşüm Başkanlığı, Sivas Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, Suşehri Kadastro Birimi, İLBANK Sivas Bölge Müdürlüğü, İlgili Meslek Odaları ve Mülk Sahipleri	✓	✓	✓	✓	✓
				F4.1.6. Planlı kentleşmeyi destekleyecek imar uygulamaları gerçekleştirilecektir.	İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, Sivas Çevre, Şehircilik ve	✓	✓	✓	✓	✓

					İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, Suşehri Kadastro Birimi, Suşehri İlçe Özel İdare Müdürlüğü, DSİ 192. Şube Müdürlüğü, Karayolları 163. Şube Şefliği					
			F4.1.7.	Sokak hayvanlarına yönelik bakım ve destek hizmetleri geliştirilecektir	Zabıta Amirliği, Fen İşleri Müdürlüğü, Suşehri İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü, Sivas İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, Suşehri Toplum Sağlığı Merkezi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, ilgili STK'lar ve gönüllüler	✓	✓	✓	✓	✓
	H4.2.	Afetlere hazırlık ve kent güvenliği kapasitesini artırmak	F4.2.1.	Deprem ve afetlere yönelik bilinçlendirme eğitimleri ve tatbikatları gerçekleştirilecektir.	İtfaiye Amirliği, Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Suşehri Kaymakamlığı, Sivas İl AFAD Müdürlüğü, Sivas 112 Acil Çağrı Merkezi Müdürlüğü, Suşehri İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü, Suşehri Devlet Hastanesi, Türk Kızılay	✓	✓	✓	✓	✓
			F4.2.2.	Akıllı afet yönetimi ve erken uyarı sistemi oluşturulacaktır.	İtfaiye Amirliği, Fen İşleri Müdürlüğü, Sivas İl AFAD Müdürlüğü, Sivas 112 Acil Çağrı Merkezi Müdürlüğü, DSİ 192. Şube Müdürlüğü, Meteoroloji Genel Müdürlüğü 7. Bölge Müdürlüğü, Türk Telekom Suşehri İşletme Şefliği, ÇEDAŞ	✓	✓	✓	✓	
			F4.2.3.	Afet toplanma alanları	İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, Fen İşleri	✓	✓	✓	✓	✓

					geliştirilecek, erişilebilirliği artırılacak ve dijital ortamda erişilebilir hale getirilecektir.	Müdürlüğü, Suşehri Kaymakamlığı, Sivas İl AFAD Müdürlüğü, Suşehri İlçe Emniyet Müdürlüğü, Suşehri İlçe Jandarma Komutanlığı, Muhtarlıklar					
				F4.2.4.	Akıllı taşkın ve dere izleme sistemi kurulacaktır.	Fen İşleri Müdürlüğü, İtfaiye Amirliği, DSİ 192. Şube Müdürlüğü, Sivas İl AFAD Amirliği, Meteoroloji Genel Müdürlüğü 7. Bölge Müdürlüğü,	✓	✓	✓	✓	
				F4.2.5.	Kent güvenliğini artırmaya yönelik akıllı kamera sistemleri yaygınlaştırılacaktır.	Zabıta Amirliği, Destek Hizmetleri Müdürlüğü, Suşehri Kaymakamlığı, Suşehri İlçe Emniyet Müdürlüğü, Suşehri İlçe Jandarma Komutanlığı, Türk Telekom, ÇEDAŞ	✓	✓	✓	✓	✓

4.3. Dijital, Erişilebilir ve Katılımcı Suşehri Odaklı Yol Haritası

Tablo 31: Dijital, Erişilebilir ve Katılımcı Suşehri Odaklı Yol Haritası

Kod	Amaç	Kod	Hedef	Kod	Faaliyetler	İş Birliği Yapılacak Kişi/Kurumlar	2026	2027	2028	2029	2030
A5	Belediyenin dijital dönüşüm ve veri yönetimi kapasitesini güçlendirmek	H5.1.	Kurumsal bilgi sistemlerini ve dijital hizmet altyapısını geliştirmek	F5.1.1.	Dijital dönüşümde siber güvenlik ve kişisel verilerin korunmasına yönelik uygulamalar geliştirilecektir.	Yazı İşleri Müdürlüğü, Destek Hizmetleri Müdürlüğü, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK/USOM), Kişisel Verileri Koruma Kurumu, TÜBİTAK, TÜRSAT, İlgili Teknoloji Kuruluşları	✓	✓	✓	✓	✓
				F5.1.2.	E-Belediye hizmetlerinin kapsamı genişletilecektir.	Yazı İşleri Müdürlüğü, Mali Hizmetler Müdürlüğü, İçişleri Bakanlığı, Türkiye Belediyeler Birliği, Bankalar ve Ödeme Hizmeti Sağlayıcıları, İlgili Teknoloji Kuruluşları	✓	✓	✓	✓	✓
				F5.1.3.	Suşehri Belediyesi Açık Veri Platformu oluşturularak uygun kurumsal verilerin vatandaşların, araştırmacıların ve girişimcilerin kullanımına sunulması sağlanacaktır.	Yazı İşleri Müdürlüğü, ilgili belediye birimleri, Türkiye Belediyeler Birliği, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas Bilim ve Teknoloji Üniversitesi, ORAN, Özel Sektör ve Girişimciler		✓	✓	✓	
				F5.1.4.	Belediyeye ait mekânsal ve yönetsel verilerin bütünlük olarak yönetileceği Kent	Yazı İşleri Müdürlüğü, İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, Çevre,		✓	✓	✓	✓

				Veri Platformu oluşturulacaktır.	Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Suşehri Kadastro Birimi, İLBANK Sivas Bölge Müdürlüğü, Birimi, İlgili Teknoloji Kuruluşları					
				F5.1.5. Belediye arşivi ve kurumsal bilgi varlıklarının dijitalleştirilmesi, elektronik belge yönetimi ve uzun süreli dijital arşiv altyapısı geliştirilecektir.	Yazı İşleri Müdürlüğü, Destek Hizmetleri Müdürlüğü, Devlet Arşivleri Başkanlığı, İçişleri Bakanlığı, Kişisel Verileri Koruma Kurumu, İlgili Teknoloji Kuruluşları	✓	✓	✓	✓	✓
				F5.1.6. Suşehri CBS geliştirilecek ve Ulusal Kent Bilgi Sistemi ile entegrasyonu sağlanacaktır.	İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, Yazı İşleri Müdürlüğü, Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü, Sivas Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, Suşehri Kadastro Birimi, İLBANK Sivas Bölge Müdürlüğü, İlgili Teknoloji Kuruluşları	✓	✓	✓	✓	✓
				F5.1.7. Belediye hizmetlerinde yapay zekâ destekli pilot uygulamalar geliştirilecek, karar destek, analiz, vatandaş hizmetleri ve kurumsal iş süreçlerinde uygulanacaktır.	Yazı İşleri Müdürlüğü, Destek Hizmetleri Müdürlüğü, TÜBİTAK, TÜRKSAT, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas Bilim ve Teknoloji Üniversitesi, Türkiye Belediyeler Birliği, İlgili Teknoloji Kuruluşları		✓	✓	✓	✓

				F5.1.8.	Belediye hizmetlerinde çevrim içi başvuru ve randevu uygulamaları yaygınlaştırılacaktır.	Yazı İşleri Müdürlüğü, Mali Hizmetler Müdürlüğü, hizmet sunan ilgili belediye birimleri, İçişleri Bakanlığı, Türkiye Belediyeler Birliği, İlgili Teknoloji Kuruluşları	✓	✓	✓	✓	✓
				F5.1.9.	Belediye hizmetleri, sosyal destekler, kültür, spor ve diğer belediye uygulamalarında kullanılabilecek Kent Kart sistemine yönelik altyapı çalışmaları gerçekleştirilecektir.	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Mali Hizmetler Müdürlüğü, Sivas Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü, Suşehri Gençlik ve Spor İlçe Müdürlüğü, Bankalar, Finans ve Ödeme Hizmeti Kuruluşları, İlgili Teknoloji Kuruluşları		✓	✓	✓	✓
			H5.2.	F5.2.1.	Kamu İç Kontrol Standartları doğrultusunda kurumsal yönetim, risk yönetimi ve kontrol süreçleri geliştirilecektir.	Mali Hizmetler Müdürlüğü, İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğü, Yazı İşleri Müdürlüğü, Hazine ve Maliye Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Türkiye Belediyeler Birliği	✓	✓	✓	✓	✓
				F5.2.2.	Suşehri Belediyesi, Akıllı Şehir Ekosistemi Platformuna dâhil edilecek, Akıllı Şehir Olgunluk Değerlendirme Modeli esas alınarak kurumsal iyileştirme çalışmaları gerçekleştirilecektir.	Yazı İşleri Müdürlüğü, İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğü, Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü, Sivas Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl	✓	✓	✓	✓	✓

					Müdürlüğü, Türkiye Belediyeler Birliği, ORAN, Üniversiteler					
			F5.2.3.	Suşehri Belediyesi'nin ulusal ve uluslararası akıllı şehir ağları, belediye birlikleri ve iş birliği platformlarına katılımı sağlanacak, bilgi ve deneyim paylaşımı ile ortak proje geliştirme çalışmaları yürütülecektir.	Yazı İşleri Müdürlüğü, Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Türkiye Belediyeler Birliği, ORAN, İLBANK Sivas Bölge Müdürlüğü, Üniversiteler, Diğer Belediyeler, Ulusal ve Uluslararası Kurum ve Kuruluşlar	✓	✓	✓	✓	✓
			F5.2.4.	Akıllı Şehir Stratejisinin uygulanmasına yönelik yıllık uygulama, izleme ve değerlendirme sistemi oluşturulacak ve uygulama programları hazırlanacaktır.	Mali Hizmetler Müdürlüğü, Yazı İşleri Müdürlüğü, belediyenin ilgili tüm birimleri, ORAN, Türkiye Belediyeler Birliği, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi	✓	✓	✓	✓	✓
			F5.2.5.	Kurumlar arası iş birliği, veri paylaşımı ve koordinasyonu güçlendirecek dijital platform ve mekanizmalar oluşturulacaktır.	Yazı İşleri Müdürlüğü, Destek Hizmetleri Müdürlüğü, Sivas Valiliği, Suşehri Kaymakamlığı, İlgili Kamu Kurumları, Muhtarlıklar		✓	✓	✓	✓
			F5.2.6.	Belediye karar alma süreçlerinde veri temelli yönetim anlayışı yaygınlaştırılacaktır.	Yazı İşleri Müdürlüğü, Mali Hizmetler Müdürlüğü, belediyenin ilgili tüm birimleri, TÜBİTAK, ORAN, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas	✓	✓	✓	✓	✓

						Bilim ve Teknoloji Üniversitesi, Türkiye Belediyeler Birliği					
A6	Dijital erişilebilirliği, katılımcılığı ve dijital yetkinliği geliştirmek	H6.1.	Vatandaş odaklı dijital hizmetleri ve erişilebilirliği geliştirmek	F6.1.1.	Vatandaşların talep ve şikâyetlerini iletebileceği dijital başvuru sistemi oluşturulacaktır.	Yazı İşleri Müdürlüğü, Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, ilgili belediye birimleri, Türkiye Belediyeler Birliği, Suşehri Muhtarlar Derneği, İlgili Teknoloji Kuruluşları	✓	✓	✓		
				F6.1.2.	Kent genelinde ücretsiz kablosuz internet (Wifi) erişiminin yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar gerçekleştirilecektir.	Destek Hizmetleri Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, Türk Telekom Suşehri İşletme Şefliği, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, ÇEDAŞ, ORAN, İlgili Haberleşme İşletmecileri		✓	✓	✓	✓
				F6.1.3.	Mahallelerde internet altyapısının geliştirilmesine yönelik ilgili kurumlarla iş birliği yapılacaktır.	Fen İşleri Müdürlüğü, İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, Türk Telekom Suşehri İşletme Şefliği, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, elektronik haberleşme işletmecileri, ÇEDAŞ, Suşehri İlçe Özel İdare Müdürlüğü, Muhtarlıklar	✓	✓	✓	✓	✓

			F6.1.4.	Belediyenin dijital hizmetleri engelliler, yaşlılar ve farklı kullanıcı grupları için erişilebilirlik standartlarına uygun hale getirilecektir.	Yazı İşleri Müdürlüğü, Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Sivas Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü, Suşehri Rehberlik ve Araştırma Merkezi, TSE, STK'lar	✓	✓	✓	✓	✓
	H6.2.	Katılımcı yönetim ve dijital farkındalık düzeyini artırmak	F6.2.1.	Belediye personeli ve vatandaşların akıllı şehir uygulamaları konusunda bilinç düzeyini artırmaya yönelik eğitim ve bilgilendirme çalışmaları gerçekleştirilecektir.	İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğü, Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, ORAN, Türkiye Belediyeler Birliği, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas Bilim ve Teknoloji Üniversitesi, Suşehri Halk Eğitimi Merkezi	✓	✓	✓	✓	✓
			F6.2.2.	Muhtarlarla etkin iletişim ve iş birliğini güçlendirecek dijital altyapı oluşturulacaktır.	Yazı İşleri Müdürlüğü, Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Suşehri Kaymakamlığı, Suşehri Muhtarlar Derneği, mahalle ve köy muhtarlıkları, İlgili Teknoloji Kuruluşları	✓	✓	✓	✓	✓
			F6.2.3.	Suşehri Belediyesi kurumsal web sitesi güncellenecek, içerik yönetimi düzenli hale getirilecek ve duyuru, haber, etkinlik, proje ve hizmet bilgileri güncel tutulacaktır.	Yazı İşleri Müdürlüğü, Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, belediyenin ilgili tüm birimleri, İlgili Teknoloji Kuruluşları, Ulusal ve Yerel Basın Kuruluşları	✓	✓	✓	✓	✓

				F6.2.4.	Mahalle odaklı katılımcı yönetim ve ortak akıl mekanizmaları güçlendirilecektir.	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Yazı İşleri Müdürlüğü, Suşehri Kaymakamlığı, Suşehri Muhtarlar Derneği, muhtarlıklar, STK'lar, Meslek Kuruluşları, Vatandaşlar	✓	✓	✓	✓	✓
				F6.2.5.	Çocuklar, gençler, yaşlılar ve dezavantajlı gruplara yönelik dijital okuryazarlık eğitimleri yaygınlaştırılacaktır.	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Suşehri İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü, Suşehri Halk Eğitimi Merkezi, Suşehri Rehberlik ve Araştırma Merkezi, Sivas Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü, Suşehri Gençlik ve Spor İlçe Müdürlüğü, Üniversiteler, STK'lar	✓	✓	✓	✓	✓

4.4. Değerleriyle Markalaşan Suşehri Odaklı Yol Haritası

Tablo 32: Değerleriyle Markalaşan Suşehri Odaklı Yol Haritası

Kod	Amaç	Kod	Hedef	Kod	Faaliyetler	İş Birliği Yapılacak Kişi/Kurumlar	2026	2027	2028	2029	2030
A7	Doğal ve tarihi değerleri koruyarak turizm destinasyonlarını geliştirmek	H7.1.	Doğal ve kültürel turizm destinasyonlarını geliştirmek	F7.1.1.	Akçaağıl Çermiği'nin sağlık ve termal turizm destinasyonu olarak geliştirilmesine yönelik planlama yapılacaktır.	İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, Sivas İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Sivas İl Sağlık Müdürlüğü, Sivas Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, ORAN, İLBANK Sivas Bölge Müdürlüğü, Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı	✓	✓	✓		
				F7.1.2.	Kılıçkaya Barajı çevresinde seyir terası, yürüyüş yolları, sosyal donatı alanları ve su sporlarının geliştirilmesine yönelik fizibilite çalışmaları gerçekleştirilecektir.	Fen İşleri Müdürlüğü, İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, EÜAŞ Kılıçkaya HES İşletme Müdürlüğü, DSİ 192. Şube Müdürlüğü, Sivas İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Suşehri Gençlik ve Spor İlçe Müdürlüğü, ORAN, Doğa Koruma ve Millî Parklar Sivas Şube Müdürlüğü	✓	✓			
				F7.1.3.	Çamlığöze Barajı çevresinde doğa turizmini destekleyecek düzenlemeler gerçekleştirilecektir.	Fen İşleri Müdürlüğü, Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, EÜAŞ Kılıçkaya HES İşletme Müdürlüğü, DSİ 192. Şube Müdürlüğü, Sivas İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Doğa Koruma ve Millî Parklar Sivas Şube Müdürlüğü, ORAN		✓	✓	✓	✓
				F7.1.4.	Yayla turizmini geliştirmeye yönelik altyapı ve tanıtım	Fen İşleri Müdürlüğü, Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Suşehri Kaymakamlığı, Suşehri	✓	✓	✓	✓	✓

				çalışmaları gerçekleştirilecektir.	İlçe Özel İdare Müdürlüğü, Suşehri Köylere Hizmet Götürme Birliği, Sivas İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Suşehri ve Tatar Orman İşletme Şeflikleri, Muhtarlıklar					
			F7.1.5.	Kamp ve karavan turizmine yönelik alanların oluşturulması konusunda etüt çalışmaları gerçekleştirilecektir.	İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Sivas İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Sivas Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, Doğa Koruma ve Millî Parklar Sivas Şube Müdürlüğü, ORAN, Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı	✓	✓			
			F7.1.6.	Tatar Ormanlarının ekoturizm ve doğa turizmi kapsamında değerlendirilmesine yönelik etüt, planlama ve uygulama çalışmaları gerçekleştirilecektir	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, Tatar Orman İşletme Şefliği, Doğa Koruma ve Millî Parklar Sivas Şube Müdürlüğü, Sivas İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, ORAN, İlgili Muhtarlıklar	✓	✓	✓	✓	✓
			F7.1.7.	Kösedağ'ın dört mevsim turizm potansiyelinin geliştirilmesine yönelik projeler hazırlanacaktır.	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, Suşehri Kaymakamlığı, Sivas İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Suşehri Gençlik ve Spor İlçe Müdürlüğü, Suşehri ve Tatar Orman İşletme Şeflikleri, ORAN, Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı		✓	✓	✓	
			F7.1.8.	Karşıyaka Tabiat Parkının gelişim	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Fen İşleri	✓	✓	✓	✓	✓

				planına uygun olarak kurumlar arası iş birliğiyle projelendirilmesi ve uygulanması sağlanacaktır.	Müdürlüğü, Doğa Koruma ve Millî Parklar Sivas Şube Müdürlüğü, Sivas İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Suşehri ve Tatar Orman İşletme Şeflikleri, ORAN, İLBANK Sivas Bölge Müdürlüğü					
			F7.1.9.	Kelkit Vadisi'nin doğal kaynaklarının korunması ve sürdürülebilir kullanımına yönelik çalışmalar gerçekleştirilecektir.	İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, Sivas Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, DSİ 192. Şube Müdürlüğü, Doğa Koruma ve Millî Parklar Sivas Şube Müdürlüğü, Suşehri ve Tatar Orman İşletme Şeflikleri, Üniversiteler, İlgili Çevre Belediyeleri	✓	✓	✓	✓	✓
	H7.2.	Turizm planlamasını, rotalarını ve tanıtım altyapısını geliştirmek	F7.2.1.	Suşehri Turizm Master Planı hazırlanacaktır.	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, Sivas Valiliği, Suşehri Kaymakamlığı, Sivas İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı, ORAN, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Turizm Sektörü Temsilcileri	✓	✓			
			F7.2.2.	Suşehri'nin doğal, tarihi ve kültürel varlıklarını kapsayan tematik turizm rotaları ile bisiklet, doğa yürüyüşü ve doğa sporları (ATV, off-road, trekking vb.) rotaları planlanacak, oluşturulacak ve dijital platformlarda tanıtılacaktır.	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, Sivas İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Suşehri Gençlik ve Spor İlçe Müdürlüğü, Doğa Koruma ve Millî Parklar Sivas Şube Müdürlüğü, Suşehri ve Tatar Orman İşletme Şeflikleri, ORAN, Muhtarlıklar, İlgili Spor ve Turizm Kuruluşları	✓	✓	✓	✓	✓

				F7.2.3.	Turizm destinasyonlarının dijital haritalama, tanıtım ve ziyaretçi bilgilendirme altyapısı geliştirilecektir.	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, Sivas İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı, ORAN, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Türk Telekom Suşehri İşletme Şefliği, İlgili Teknoloji Kuruluşları	✓	✓	✓	✓	✓
A8	Kültürel mirası koruyarak Suşehri'nin kimliğini ve turizm değerini güçlendirmek	H8.1.	Kültürel mirası korumak ve yaşatmak	F8.1.1.	Akşar'ın tarihi ve kültürel mirası korunacak, Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî ile ilişkilendirilen tarihi değeri kültür rotaları ve tanıtım faaliyetleri kapsamında değerlendirilerek turizme kazandırılacaktır.	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, Sivas Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü, Sivas İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı, ORAN, İlgili Muhtarlıklar	✓	✓	✓	✓	✓
				F8.1.2.	Suşehri'nin somut ve somut olmayan kültürel mirası dijital ortama aktarılacaktır.	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Yazı İşleri Müdürlüğü, Sivas İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Sivas Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Suşehri Halk Eğitimi Merkezi, Yerel Araştırmacılar ve Kültür Kuruluşları	✓	✓	✓	✓	✓
				F8.1.3.	Suşehri Kent Müzesi kurulmasına yönelik fizibilite çalışması gerçekleştirilecektir.	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, Sivas İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Sivas Müze Müdürlüğü,	✓	✓			

					Sivas Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, ORAN					
			F8.1.4.	Tarihi konakların turizm amaçlı değerlendirilmesine yönelik çalışmalar gerçekleştirilecektir.	İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Sivas Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü, Sivas İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, ORAN, Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı, Mülk Sahipleri ve Özel Sektör		✓	✓	✓	✓
			F8.1.5.	Suşehri'nin somut olmayan kültürel mirasının belgelenmesi, korunması ve gelecek kuşaklara aktarılmasına yönelik çalışmalar gerçekleştirilecektir	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Yazı İşleri Müdürlüğü, Sivas İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Suşehri İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü, Suşehri Halk Eğitimi Merkezi, Yerel Sanatçılar, Araştırmacılar ve STK'lar	✓	✓	✓	✓	✓
	H8.2.	Turizm tanıtımını, yönlendirme ve ziyaretçi hizmetlerini geliştirmek	F8.2.1.	Şehri-Su Festivali başta olmak üzere kültürel etkinliklerin ulusal ve dijital tanıtımı gerçekleştirilecektir.	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Yazı İşleri Müdürlüğü, Sivas İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı, ORAN, Yerel İşletmeler, STK'lar, Ulusal ve Yerel Basın Kuruluşları	✓	✓	✓	✓	✓
			F8.2.2.	Suşehri'nin doğal, tarihi, kültürel ve yöresel değerlerinin tanıtımı amacıyla ulusal ve uluslararası fuarlar, tanıtım günleri	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Sivas İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı, ORAN, Sivas Ticaret ve Sanayi	✓	✓	✓	✓	✓

				ve organizasyonlara katılım sağlanacak, bu kapsamda ulusal ve uluslararası etkinliklerin Suşehri'nde düzenlenmesine yönelik çalışmalar yürütülecektir.	Odası, Sivas Ticaret Borsası, Suşehri Esnaf ve Sanatkârlar Odası, Yerel İşletmeler					
				F8.2.3. Suşehri'nin turizm değerlerinin ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtımına yönelik destinasyon markalaşması ve dijital tanıtım çalışmaları gerçekleştirilecektir.	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Yazı İşleri Müdürlüğü, Sivas İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı, ORAN, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Turizm İşletmeleri, Medya Ve Teknoloji Kuruluşları	✓	✓	✓	✓	✓
				F8.2.4. D100 Karayolu üzerinde karşılama ve yöresel ürün satış merkezi planlanacaktır.	İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, Karayolları 163. Şube Şefliği, Sivas İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, ORAN, İLBANK Sivas Bölge Müdürlüğü, Üretici Kooperatifleri, Yerel İşletmeler	✓	✓	✓	✓	
				F8.2.5. İlçe genelinde fotoğraf ve manzara durakları oluşturulacaktır.	Fen İşleri Müdürlüğü, Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Sivas İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Doğa Koruma ve Millî Parklar Sivas Şube Müdürlüğü, Suşehri ve Tatar Orman İşletme Şeflikleri, ORAN, İlgili Muhtarlıklar		✓	✓	✓	✓
				F8.2.6. Turizm yönlendirme ve bilgilendirme tabelaları yenilenecektir.	Fen İşleri Müdürlüğü, Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Karayolları 163. Şube Şefliği, Sivas İl	✓	✓	✓	✓	

						Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Sivas Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü, Doğa Koruma ve Millî Parklar Sivas Şube Müdürlüğü					
				F8.2.7.	Turizm destinasyonlarında akıllı yönlendirme, dijital tanıtım, ziyaretçi bilgilendirme sistemleri ile ücretsiz internet erişimi ve dijital bilgilendirme noktaları oluşturulacaktır.	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, Sivas İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı, Türk Telekom Suşehri İşletme Şefliği, ÇEDAŞ, ORAN, İlgili Teknoloji Kuruluşları		✓	✓	✓	✓
				F8.2.8.	Turizm, konaklama, yeme-içme, perakende ve yöresel ürün sektörlerinde faaliyet gösteren işletmelere hizmet kalitesi, misafir memnuniyeti, dijital pazarlama, yabancı dil ve sürdürülebilir turizm konularında eğitim ve danışmanlık programları uygulanacaktır.	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Sivas İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Suşehri Halk Eğitimi Merkezi, İŞKUR Sivas İl Müdürlüğü, ORAN, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Suşehri Esnaf ve Sanatkarlar Odası, Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı	✓	✓	✓	✓	✓

4.5. Yaşam Kalitesini Yükselten Suşehri Odaklı Yol Haritası

Tablo 33: Yaşam Kalitesini Yükselten Suşehri Odaklı Yol Haritası

Kod	Amaç	Kod	Hedef	Kod	Faaliyetler	İş Birliği Yapılacak Kişi/Kurumlar	2026	2027	2028	2029	2030
A9	Sosyal yaşamı, eğitim ve sporu geliştirmek	H9.1.	Sosyal ve kültürel yaşam altyapısını güçlendirmek	F9.1.1.	Çocuk ve gençlere yönelik sosyal, kültürel ve sportif yaşam alanları geliştirilecektir.	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, Suşehri Gençlik ve Spor İlçe Müdürlüğü, Suşehri İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü, Sivas Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü, Muhtarlıklar, Eğitim Kurumları ve İlgili STK'lar	✓	✓	✓	✓	✓
				F9.1.2.	Kadınlara yönelik sosyal yaşam alanları oluşturulacaktır.	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, Sivas Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü, Suşehri Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı, İŞKUR Sivas İl Müdürlüğü, Suşehri Halk Eğitimi Merkezi, Kadın Kooperatifleri Ve İlgili STK'lar	✓	✓	✓	✓	
				F9.1.3.	Belediyeye ait düğün salonu hizmete kazandırılacaktır.	Fen İşleri Müdürlüğü, İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, İLBANK Sivas Bölge Müdürlüğü, ORAN, İlgili Meslek Odalarının Temsilcilikleri, Özel Sektör	✓	✓	✓		
				F9.1.4.	Sağlık hizmetlerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar desteklenecektir.	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Sivas İl Sağlık Müdürlüğü, Suşehri Toplum Sağlığı Merkezi, Suşehri Devlet Hastanesi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Suşehri Kaymakamlığı, ilgili STK'lar	✓	✓	✓	✓	✓

				F9.1.5.	Belediye Kültür ve Sanat Merkezi kurulacaktır.	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, Sivas İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, ORAN, İLBANK Sivas Bölge Müdürlüğü, Yerel Sanatçılar Ve Kültür Kuruluşları	✓	✓	✓	✓	
				F9.1.6.	Her mahallede yerel mimariye uygun çok amaçlı Mahalle Evleri yapılacak, kültürel, sosyal ve eğitsel faaliyetlerin düzenlenmesine yönelik programlar uygulanacaktır.	Fen İşleri Müdürlüğü, Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Suşehri Kaymakamlığı, Sivas Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü, Suşehri Halk Eğitimi Merkezi, İLBANK Sivas Bölge Müdürlüğü, Suşehri Muhtarlar Derneği	✓	✓	✓	✓	✓
				F9.1.7.	İlçenin ihtiyaçlarına uygun yeni kreşler planlanacak ve hizmete alınacaktır.	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, Sivas Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü, Suşehri İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü, Suşehri Toplum Sağlığı Merkezi, İLBANK Sivas Bölge Müdürlüğü		✓	✓	✓	✓
				F9.1.8.	Her mahallede güvenli çocuk oyun alanları yaygınlaştırılacaktır.	Fen İşleri Müdürlüğü, Zabıta Amirliği, Sivas Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü, Suşehri İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü, TSE, İLBANK Sivas Bölge Müdürlüğü, mahalle muhtarlıkları	✓	✓	✓	✓	✓

			F9.1.9.	Yaşlılara yönelik bakım ve huzurevi kurulmasına yönelik fizibilite çalışmaları gerçekleştirilecek, projelendirme çalışmalarına katkı sağlanacaktır.	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, Sivas Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü, Sivas İl Sağlık Müdürlüğü, Suşehri Devlet Hastanesi, Suşehri Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı, ORAN, İLBANK Sivas Bölge Müdürlüğü	✓	✓	✓		
	H9.2.	Bilim, spor ve gençlik altyapısını geliştirmek	F9.2.1.	Suşehri Bilim Üssü kurulacak, her yaş grubuna ve bölgedeki öğrencilere yönelik deney, teknoloji ve uygulamalı eğitim laboratuvarları ile bilimsel öğrenme ortamları oluşturularak robotik kodlama, yapay zekâ, astronomi ve STEM eğitimleri yaygınlaştırılacaktır.	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, Suşehri İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas Bilim ve Teknoloji Üniversitesi, TÜBİTAK, Sivas Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, ORAN, Eğitim Kurumları	✓	✓	✓	✓	✓
			F9.2.2.	Belediye E-Spor Kulübü ve Dijital Yaşam Merkezi, yarı olimpiik yüzme havuzuna entegre edilerek kurulacaktır.	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, Suşehri Gençlik ve Spor İlçe Müdürlüğü, Suşehri İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, ORAN, İlgili Spor Federasyonları ve Teknoloji Kuruluşları		✓	✓	✓	✓
			F9.2.3.	Yarı olimpiik yüzme havuzunun dijital yönetim sistemleriyle donatılması ve teknik altyapısı güçlendirilecek, mekanik ve filtrasyon sistemleri dijitalleştirilecek, güneş	Fen İşleri Müdürlüğü, Destek Hizmetleri Müdürlüğü, Suşehri Gençlik ve Spor İlçe Müdürlüğü, ÇEDAŞ, Enerji İşleri Genel Müdürlüğü, ORAN, İLBANK Sivas Bölge Müdürlüğü, İlgili Teknik Hizmet Kuruluşları	✓	✓	✓	✓	

				enerji sistemi ile enerji ve ısıtma altyapısı geliştirilecektir.						
			F9.2.4.	Çocuk ve gençlere yönelik kodlama, robotik, yapay zekâ ve dijital okuryazarlık eğitimleri düzenlenecektir.	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Suşehri İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas Bilim ve Teknoloji Üniversitesi, TÜBİTAK, Suşehri Halk Eğitimi Merkezi, ORAN, İlgili Teknoloji Kuruluşları	✓	✓	✓	✓	✓
			F9.2.5.	Cep Sineması ve Kütüphane Kafe tanıtılacak ve yaygınlaştırılacaktır.	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Yazı İşleri Müdürlüğü, Sivas İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Suşehri İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü, Suşehri Halk Eğitimi Merkezi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Ulusal ve Yerel Basın Kuruluşları	✓	✓	✓	✓	✓
			F9.2.6.	Suşehri Belediyesi Spor Kulübünün kurumsal ve sportif altyapısı güçlendirilecek, farklı spor branşlarında faaliyet göstermesi ve sporcu gelişiminin desteklenmesi sağlanacaktır.	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Mali Hizmetler Müdürlüğü, Suşehri Gençlik ve Spor İlçe Müdürlüğü, İlgili Spor Federasyonları, Eğitim Kurumları, Yerel Spor Kulüpleri, Özel Sektör ve Sponsor Kuruluşlar	✓	✓	✓	✓	✓
			F9.2.7.	Çocuk ve gençlerin spor faaliyetlerine katılımını artıracak tesis ve programlar geliştirilecektir.	Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, Suşehri Gençlik ve Spor İlçe Müdürlüğü, Suşehri İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü, Eğitim Kurumları, Yerel Spor Kulüpleri, Mahalle Muhtarlıkları, ORAN	✓	✓	✓	✓	✓

A10	Erişilebilir ve sürdürülebilir hareketliliği geliştirmek	H10.1.	Kent içi ulaşım ve hareketlilik altyapısını güçlendirmek	F10.1.1.	Güvenli okul yolları uygulamaları gerçekleştirilecektir.	Fen İşleri Müdürlüğü, Zabıta Amirliği, Suşehri İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü, Suşehri İlçe Emniyet Müdürlüğü, Suşehri İlçe Jandarma Komutanlığı, Karayolları 163. Şube Şefliği, Eğitim Kurumları ve Mahalle Muhtarlıkları	✓	✓	✓	✓	✓
				F10.1.2.	Akıllı durak ve toplu taşıma bilgi sistemlerinin kurulmasına yönelik planlama çalışmaları gerçekleştirilecektir.	Fen İşleri Müdürlüğü, Zabıta Amirliği, Suşehri Şoförler ve Otomobilciler Odası, Türk Telekom Suşehri İşletme Şefliği, ÇEDAŞ, ORAN, ilgili ulaşım ve teknoloji kuruluşları	✓	✓			
				F10.1.3.	Kent merkezindeki otopark kapasitesi artırılacak ve akıllı otopark yönlendirme sistemi kurulacaktır.	Fen İşleri Müdürlüğü, Zabıta Amirliği, Suşehri Kaymakamlığı, Suşehri İlçe Emniyet Müdürlüğü, Karayolları 163. Şube Şefliği, Suşehri Şoförler ve Otomobilciler Odası, İLBANK Sivas Bölge Müdürlüğü, İlgili Teknoloji Kuruluşları	✓	✓	✓	✓	✓
				F10.1.4.	Engellilere yönelik erişilebilir otopark ve ulaşım uygulamaları yaygınlaştırılacaktır.	Fen İşleri Müdürlüğü, Zabıta Amirliği, Sivas Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü, Suşehri Rehberlik ve Araştırma Merkezi, Suşehri İlçe Emniyet Müdürlüğü, TSE, ilgili STK'lar	✓	✓	✓	✓	✓
				F10.1.5.	Köy-ilçe merkezi ulaşım bağlantıları güçlendirilecektir.	Fen İşleri Müdürlüğü, Suşehri Kaymakamlığı, Suşehri İlçe Özel İdare Müdürlüğü, Suşehri Köylere Hizmet Götürme Birliği, Karayolları 163. Şube Şefliği, Suşehri	✓	✓	✓	✓	✓

					Şoförler ve Otomobilciler Odası, Köy Muhtarlıkları					
				F10.1.6.	Bisiklet kullanımını yaygınlaştırmaya yönelik altyapı, farkındalık ve teşvik çalışmaları gerçekleştirilecektir.	Fen İşleri Müdürlüğü, Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Suşehri Gençlik ve Spor İlçe Müdürlüğü, Suşehri İlçe Emniyet Müdürlüğü, Suşehri İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü, Karayolları 163. Şube Şefliği, ORAN, STK'lar	✓	✓	✓	✓
				F10.1.7.	İlçe içi ulaşımın güvenli, erişilebilir ve sürdürülebilir şekilde geliştirilmesine yönelik Kentsel Hareketlilik Stratejisi hazırlanacaktır.	İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, Suşehri Kaymakamlığı, Karayolları 163. Şube Şefliği, Suşehri İlçe Emniyet Müdürlüğü, Suşehri Şoförler ve Otomobilciler Odası, ORAN, Türkiye Belediyeler Birliği, Üniversiteler	✓	✓		
				F10.1.8.	Şehir merkezi başta olmak üzere uygun noktalarda elektrikli araç şarj istasyonlarının yaygınlaştırılması sağlanacaktır.	Fen İşleri Müdürlüğü, Destek Hizmetleri Müdürlüğü, ÇEDAŞ, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, Enerji İşleri Genel Müdürlüğü, ORAN, İLBANK Sivas Bölge Müdürlüğü, Lisanslı Şarj Ağı İşletmecileri		✓	✓	✓
				F10.1.9.	Alternatif ulaşım güzergâhları planlanacaktır.	İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, Karayolları 163. Şube Şefliği, Suşehri İlçe Emniyet Müdürlüğü, Suşehri İlçe Jandarma Komutanlığı, Sivas İl AFAD Müdürlüğü, DSİ 192. Şube Müdürlüğü	✓	✓	✓	✓

		H10.2.	Kamusal yaşam alanlarının niteliğini artırmak	F10.2.1.	Üç etaplı TOKİ Konutları'nın aydınlatma, peyzaj, çevre düzenleme ve sosyal donatı alanları Akıllı ve Yeşil Şehir yaklaşımına uygun şekilde dönüştürülecektir.	İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, Toplu Konut İdaresi Başkanlığı, Sivas Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, ÇEDAŞ, İLBANK Sivas Bölge Müdürlüğü, Site Yönetimleri ve Hak Sahipleri	✓	✓	✓	✓	✓
				F10.2.2.	Park, meydan ve sosyal alanlarda enerji verimli akıllı aydınlatma sistemleri ile akıllı kent mobilyaları, çevresel izleme sistemleri ve sürdürülebilir peyzaj uygulamaları yaygınlaştırılacaktır.	Fen İşleri Müdürlüğü, Destek Hizmetleri Müdürlüğü, , Sivas Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, ORAN, İLBANK Sivas Bölge Müdürlüğü, Üniversiteler, İlgili Teknoloji Kuruluşları	✓	✓	✓	✓	✓

5. İzleme ve Değerlendirme Mekanizması

Suşehri Akıllı Şehir Stratejisinin başarısı, belirlenen stratejik amaç, hedef ve faaliyetlerin planlanan takvim doğrultusunda uygulanması, uygulama performansının düzenli olarak izlenmesi ve elde edilen sonuçlar doğrultusunda sürekli iyileştirilmesine bağlıdır. Oluşturulan izleme ve değerlendirme sistemi, uygulama sürecinin sistematik olarak takip edilmesini, belediye birimleri arasında koordinasyonun güçlendirilmesini ve stratejinin değişen ihtiyaçlar doğrultusunda güncellenmesini sağlayacak bütüncül bir yönetim anlayışı üzerine kurgulanmıştır.

İzleme süreci, her faaliyet için belirlenen sorumlu birimler, uygulama takvimi ve performans göstergelerine ilişkin verilerin düzenli olarak toplanması, değerlendirilmesi ve raporlanmasını kapsamaktadır. Belediye bünyesindeki tüm müdürlükler ve amirlikler, sorumluluk alanlarına giren faaliyetlerin uygulanması ve izlenmesinden sorumludur. Elde edilen veriler belirli dönemlerde değerlendirilerek faaliyetlerin gerçekleşme düzeyi, karşılaşılan sorunlar ve ihtiyaç duyulan iyileştirme alanları ortaya konulacaktır.

Stratejinin uygulanması ve izleme sürecinin koordinasyonu Fen İşleri Müdürlüğü tarafından yürütülecektir. Fen İşleri Müdürlüğü, uygulama sürecini koordine edecek, birimler arasındaki iş birliğini güçlendirecek, faaliyetlerin bütüncül bir anlayışla yürütülmesini sağlayacak ve üst yönetime düzenli izleme ve değerlendirme raporları sunacaktır. Stratejinin uygulanmasında İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Temizlik İşleri Müdürlüğü, Destek Hizmetleri Müdürlüğü, Mali Hizmetler Müdürlüğü, Yazı İşleri Müdürlüğü, İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğü, Zabıta Amirliği ve İtfaiye Amirliği başta olmak üzere tüm belediye birimleri görev alanlarına giren faaliyetlerin yürütülmesi ve izlenmesinde aktif sorumluluk üstlenecektir. İhtiyaç duyulan konularda kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, kalkınma ajansı, meslek kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ve diğer paydaşlarla iş birliği içerisinde çalışmalar yürütülecektir.

İzleme ve değerlendirme çalışmaları yalnızca faaliyetlerin tamamlanma durumunun izlenmesiyle sınırlı olmayacaktır. Faaliyetlerin ilçe yaşamına etkisi, hizmet kalitesi, vatandaş memnuniyeti, kaynakların etkin kullanımı, çevresel sürdürülebilirlik, kurumsal kapasite ve dijital dönüşüme sağladığı katkılar performans göstergeleri aracılığıyla değerlendirilecektir. Hazırlanacak izleme ve performans raporları sayesinde faaliyetlerin gerçekleşme düzeyi, stratejik hedeflere katkısı ve ilgili ulusal politika belgeleriyle uyumu düzenli olarak gözden geçirilecek, uygulama sürecinde ortaya çıkabilecek sapmalar zamanında tespit edilerek gerekli düzeltici ve önleyici tedbirler alınacaktır.

İzleme ve değerlendirme sisteminin önemli unsurlarından biri de katılımcı yönetim anlayışıdır. Vatandaşlar, muhtarlar, kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, meslek kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, özel sektör temsilcileri ve diğer paydaşlardan düzenli olarak geri bildirim alınacaktır. Anketler, çalıştaylar, odak grup toplantıları ve değerlendirme toplantıları aracılığıyla elde edilen görüş ve öneriler uygulama sürecine yansıtılacak, belediye hizmetlerine ilişkin memnuniyet düzeyi belirli aralıklarla ölçülerek iyileştirme çalışmalarında kullanılacaktır. İzleme ve değerlendirme sürecinde stratejik amaç, hedef ve faaliyetlerin gerçekleşme düzeyi ile kurumsal iş birliği, dijitalleşme kapasitesi, veri temelli yönetim anlayışı, sürdürülebilirlik ve akıllı şehir uygulamalarının ilçe genelindeki etkileri bütüncül bir yaklaşımla değerlendirilecektir. İzleme sürecinde Akıllı Şehir Stratejisi ve Yol Haritası Hazırlama Rehberindeki şu sorulara cevap verilmeye çalışılacaktır:

Strateji

- Şehrinizin gelecekte nasıl görünmesini istediğinizi net bir şekilde tasvir edebiliyor musunuz?
- Şehrinize ilişkin hedefleriniz, öncelikleriniz ve eylemleriniz var mı?
- Şehrinizin hangi temel zorlukları ele alması gerektiğini belirlediniz mi?
- Paydaşlarınız şehir vizyonunuza girdi sağlamış mı?
- Değişen kentsel çevre ve teknolojik çözümlerin mevcudiyeti ışığında vizyonunuz düzenli olarak gözden geçiriliyor mu?

- Akıllı şehir gelişiminizi geliştirmek için SWOT analizi içeren bir ufuk tarama egzersizi yaptınız mı?
- Stratejiniz vatandaş merkezli midir?
- Akıllı şehir projeleri hazırlamak için ihtiyaç duyulan becerileri haritaladınız mı?
- Tüm şehir paydaşları arasında mutabık kalınan ortak bir terminoloji kurdunuz mu?
- Karar ve politika oluşturma sürecinizi güçlendirmek için veri analitiği veya benzeri yöntemler yoluyla elde edilen bilgileri kullanıyor musunuz?

Paydaş Katılımı ve İletişim

- Departmanlar arası temsilciler, özel sektör uzmanları ve vatandaşlar liderlik ekibinin bir parçası mı?
- Vatandaşları şehriniz için akıllı şehir planlama süreçlerine dâhil ediyor musunuz?
- Toplu olarak kararlaştırılan kararlara göre hareket ediyor musunuz?
- Alınan kararlar hakkında paydaşları bilgilendiriyor musunuz?
- Hizmetleri geliştirmek için farklı şehir paydaşlarının görüş ve fikirlerini alıyor musunuz?
- Nüfusun tüm kesimlerinde dijital hizmet alımını sağlamak için dijital bir katılım yaklaşımınız var mı?
- Vatandaşların ve işletmelerin katılımı için yeni öneriler değerlendiriliyor mu?
- Paydaş katılımını sağlamak ve fikir toplamak için dijital ve dijital olmayan kanalları birleştiriyor musunuz?
- Şehrinizde paydaş haritasını hazırladınız mı?
- Vatandaşların memnuniyetini düzenli aralıklarla ölçüyor musunuz? (Hizmetler, yaşam kalitesi vb.)
- Hizmet aldığınız tedarikçilerin durumunu düzenli olarak gözden geçiriyor musunuz?
- Birimler arası projeler portföyünüz var mı?
- Kullanıcı deneyimi veya dijital iş modelleri gibi alanlarda belediye işgücünün becerilerini geliştiriyor musunuz?
- Hizmetleriniz yenilik odaklı mı?
- Akıllı şehir pilot projeleri var mı?
- Birimleri hizmet sunumu hedeflerine göre yeniden düzenliyor musunuz?
- Etkin bir kaynak tahsisi belirlemek için akıllı şehir projeleri için maliyet-fayda analizi yapıyor musunuz?
- Deneyim alışverişi yapmak için diğer şehirlerle iletişim kuruyor musunuz?
- Birimler arasındaki engelleri aşmak için ortak mimari çözümler ve birlikte çalışabilirlik konularına öncelik veriyor musunuz?

Veri Stratejisi

- Verilerinizi etkin yönetiyor musunuz?
- Analiz, hizmet sunumu, bilgi paylaşımı veya kaynakların daha iyi kullanılması için mevcut veri setleri analiz ediliyor mu?
- Şehrinizin dijital ikizini oluşturmak için çeşitli kaynaklardan veri kullanıyor musunuz?
- Veri yönetimi standartları ve süreçleri uygulandı mı?
- Veriler için birlikte çalışabilirlik ilkelerini uyguluyor musunuz?
- Gerçek zamanlı veriyi artırmaya yönelik çalışmalarınız var mı?
- Paydaşlarla veri paylaşımı, veri gizliliği ve veri yönetimi politikaları konusunda iş birliği bulunuyor mu?
- Veri süreçlerini çevik bir şekilde sürekli izliyor, gözden geçiriyor ve geliştiriyor musunuz?
- Verileriniz hizmetleri ve öngörü modelleri için kullanılıyor mu?

- Tahmin edilemeyen olaylara cevap vermek için gerçek zamanlı veri kullanıyor musunuz?

Verilere Erişim

- Şehir verilerini daha geniş kitlelere açık bir şekilde sunuyor musunuz?
- Açık veriler için bir veri platformu kullanıyor musunuz?
- Veri portalını tasarlarken kullanıcı dostu olmasını göz önünde bulundurdunuz mu?
- Şehir veri topluluklarını desteklemek için fiziksel ve sanal alanlar var mı?
- Veri paylaşım hedefleriniz ve performans ölçütleriniz var mı?
- Veri paylaşımı engellerini aşmak ve verileri kullanılabilir hale getirmek için merkezi yönetim kuruluşlarıyla etkileşime girdiniz mi?
- Tüm şehir verileri, devlet hizmetlerinden ve dış paydaşlardan gelen veriler de dâhil olmak üzere tek bir veri merkezinden edinilebilir mi?
- Verileriniz birimler arasında daha yaygın bir şekilde paylaşılıyor mu?
- Performans ölçümleriniz halka açık mı?
- Veriler belirlenen ortak formatlarda yayınlanıyor mu?
- Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemine entegrasyon sağlandı mı?

Bilgi ve İletişim Teknolojileri (BİT) Planı

- Mevcut BİT altyapısı akıllı şehir hedeflerinizi destekliyor mu?
- Gelecek nesil geniş bantlara şehir çapında erişim sağlıyor musunuz?
- Bağlantılı varlıklar (cihazlar) şehir genelinde konuşlandırılıyor mu?
- BİT mimarinizi sürekli gözden geçiriyor musunuz?
- BİT sistemi arızasına karşı anında bir müdahale mekanizmanız var mı?
- BİT'iniz şehir ortamında artacak olan sensörleri (yapılı çevreye gömülü ya da dijital aygıtlar gibi) destekleme yeteneğine sahip mi?
- Mevcut BİT altyapınızın analizini yaptınız mı?
- Şehrinizde standartlara dayalı BİT ekipmanı kullanılıyor mu?
- Dijital altyapınız gerçek zamanlı verilerin oluşturulmasına izin veriyor mu?

Standartlar

- Açık standartları kullanıyor musunuz?
- Veriler Coğrafi Veri Teması Tanımlama Dokümanları doğrultusunda hazırlandı ve Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi ile uyumlaştırıldı mı?
- Bölümler arası çalışmayı ve karar vermeyi destekleyen standartlardan faydalıyor musunuz?
- Bütünleşik teknoloji mimarileri oluşturmak için standartları kullanıyor musunuz?
- Diğer şehir paydaşlarını, standart geliştiren kuruluşlar tarafından oluşturulan akıllı şehir terminolojisini benimsemeye teşvik ediyor ve kullanıyor musunuz?
- Şehrinizde birlikte çalışabilirlik için kilit alanları belirlediniz mi?
- Ulusal standart geliştiren kuruluşla veya akıllı gelişiminizle ilgili uluslararası standart geliştiren kuruluşlardan biriyle bağlantınız var mı?
- Standartlarla ilgili darboğazların çözülmesine yardımcı olabilecek hususları tespit ettiniz mi?

Yenilik Ekosistemi

- Şehriniz inovasyona bağlı mı?
- Yeni fikirleri ve yenilikleri kullanmak ve test etmek için çalışmalarınız var mı?

- Yeni fikirleri yarışmalar, hackathonlar vb. yoluyla teşvik etmek için inovasyona yatırım yapıyor musunuz?
- Şehrinizde bulunan start-up'lar, KOBİ'ler ve üniversiteler ile çalışıyor musunuz?
- Vatandaşları bu kentsel inovasyon hareketinin bir parçası olma konusunda yönlendiriyor musunuz?
- Yeni çözümler uygularken hesaplanmış riskler alıyor musunuz?
- Veri odaklı yenilikçi çalışmaların tanıtımını yapıyor musunuz?
- Başarılı prototipler şehir genelinde duyuruldu mu?
- Şehrin ihtiyaçları inovasyon döngüsünün merkezinde midir?
- Şehirle ilgili olarak insanların ağ kurması ve fikirlerini geliştirmesi için etkinlikler düzenleniyor mu?

Genel İlkeler

- Şehrinizde kent bilgi sistemlerini aktif olarak kullanıyor musunuz?
- Şehrinizin afetlere karşı hazır olma durumu nedir?
- Şehrinizde kentsel dönüşüm eylemleri tanımlı mı?
- Şehrinizde iklim değişikliğine karşı çalışmalar yürütülüyor mu?
- Şehrinizde yenilenebilir enerji kaynakları aktif olarak kullanılıyor mu?
- Şehrinizde enerji verimliliği konusunda çalışmalar ne seviyede?
- Şehrinizde dirençliliği esas alan uygulamalara sahip misiniz?
- Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarını gerçekleştirmeye yönelik çalışmalarınız var mı?
- Birleşmiş Milletler Yeni Kentsel Gündem ilkelerini uyguluyor musunuz?

Değerlendirme Süreci

Değerlendirme süreci, izleme dönemleri sonunda elde edilen verilerin Suşehri Belediyesinin ilgili müdürlükleri, koordinasyondan sorumlu Fen İşleri Müdürlüğü ve ilgili paydaş kurum temsilcilerinin katılımıyla analiz edildiği aşamadır. Süreçte faaliyetlerin gerçekleşme düzeyi, performansı, ilçe genelindeki etkileri ve sürdürülebilirliği bütüncül bir yaklaşımla değerlendirilmektedir. Değerlendirme, belirli dönemlerde gerçekleştirilen tek seferlik bir işlem olmayıp, uygulama sürecinde elde edilen sonuçlar doğrultusunda stratejinin sürekli geliştirilmesini esas alan dinamik bir yönetim anlayışıdır. İlçenin ihtiyaçlarında, teknolojik gelişmelerde, kurumsal kapasitede ve paydaş beklentilerinde meydana gelen değişimler değerlendirme sürecine yansıtılarak stratejinin güncelliği ve uygulanabilirliği korunacaktır.

Değerlendirme sürecinde, stratejik odak alanları, amaçlar, hedefler ve faaliyetlerin güncel ihtiyaçları karşılayıp karşılamadığı, uygulama sürecinde yeni ihtiyaç veya önceliklerin ortaya çıkıp çıkmadığı, belediyenin kurumsal kapasitesinde ve ilçenin gelişim dinamiklerinde önemli değişikliklerin yaşanıp yaşanmadığı ile faaliyetlerin beklenen sonuçlara ulaşp ulaşmadığı analiz edilecektir. Gerekli görülen durumlarda strateji gözden geçirilecek, uygulama öncelikleri güncellenecek ve Suşehri'nin akıllı şehir vizyonuna yönelik çalışmaların etkin, sürdürülebilir ve katılımcı bir anlayışla yürütülmesi sağlanacaktır.

Değerlendirme Kriterleri

- **İlgililik:** Eylemlerin mevcut ihtiyaçlara uygunluğu
- **Etkililik:** Hedeflere ulaşma düzeyi
- **Verimlilik:** Kaynakların ekonomik ve etkin kullanımı
- **Etki:** Uzun vadeli sonuçlar ve beklenmeyen etkiler
- **Sürdürülebilirlik:** Proje sonrası etkinin devam edebilme kapasitesi

Analiz Süreci

- **Veri Toplama:** 3–6 aylık döngülerle performans verileri toplanır.
- **Karşılaştırma:** Gerçekleşmeler, hedeflenen çıktılarla kıyaslanır.
- **Risk Analizi:** Olası gecikme veya başarısızlık riskleri kayıt altına alınır.
- **Süreç İncelemesi:** İş birliği modelleri ve uygulama süreçleri değerlendirilir.

Düzeltilici Faaliyetler

Hedeflerde sapma görülmesi halinde zaman çizelgesi, faaliyet kapsamı, kaynak dağılımı ve paydaş iş birliği modelleri gözden geçirilecektir. En etkili düzeltici adım belirlenerek uygulamaya alınacaktır.

Tablo 34: İzleme Planı

Faaliyet	Sıklık	Sorumlu
Paydaş Bilgilendirme Notları	Başlangıç + 2 hafta	Proje Yürütücüsü
Proje Grup Toplantıları	Aylık	Proje Yürütücüsü / İlgili Müdürlükler
Değerlendirme Raporları	6 ayda bir	Proje Yürütücüsü
Anket & Görüşmeler	3 ayda bir	Paydaşlar, Müdürlükler, Hedef Kitle
Bütçe Karşılaştırması	3 ayda bir	Proje Yürütücüsü / Mali Hizmetler

6. Risk Yönetimi Mekanizması

Suşehri Akıllı Şehir Stratejisi ve Yol Haritasının uygulanması sürecinde ortaya çıkabilecek risklerin sistematik olarak belirlenmesi, değerlendirilmesi ve yönetilmesi amacıyla Risk Yönetimi Mekanizması oluşturulmuştur. Oluşturulan mekanizma, stratejik amaç, hedef ve faaliyetlerin uygulanmasını olumsuz etkileyebilecek unsurların erken aşamada tespit edilmesini, etkilerinin analiz edilmesini ve uygun tedbirlerin zamanında alınmasını sağlayan bütüncül bir yönetim yaklaşımını esas almaktadır. Risk yönetimi süreci, Fen İşleri Müdürlüğü koordinasyonunda, ilgili müdürlükler, belediye iştirakleri ve ihtiyaç duyulan durumlarda dış paydaşların katılımıyla yürütülecektir. İzleme ve değerlendirme çalışmaları kapsamında elde edilen performans verileri düzenli olarak analiz edilerek faaliyetlerin uygulanmasını etkileyebilecek riskler değerlendirilecektir.

Risk Tanımlama

- Faaliyetlerin uygulanmasını etkileyebilecek riskler sistematik olarak belirlenir.
- Faaliyetin yürütülmesinden sorumlu birimler ve süreçler analiz edilir.
- Faaliyeti etkileyebilecek iç ve dış faktörler değerlendirilir.
- Bütçe yetersizliği, teknik altyapı eksikliği, insan kaynağı yetersizliği, mevzuat değişiklikleri, tedarik sorunları, koordinasyon eksikliği, veri erişim problemleri ve paydaş katılımındaki yetersizlikler gibi potansiyel riskler belirlenir.
- Risklerin ortaya çıkmasına neden olan temel sebepler analiz edilir.

Risk Değerlendirme

Belirlenen riskler, gerçekleşme olasılığı, hedeflere etkisi, zaman, maliyet, hizmet kalitesi, kurumsal kapasite kriterleri dikkate alınarak analiz edilir ve düşük, orta veya yüksek risk düzeyinde sınıflandırılır. Öncelikli müdahale gerektiren alanlar belirlenir.

Risklere Yanıt

Risk analizleri sonucunda uygun risk yönetim stratejisi belirlenir. Riskin azaltılması, riskten kaçınılması, riskin paylaşılması, riskin kabul edilmesi yaklaşımlarından uygun olanı uygulanır. Müdahale yöntemleri belirlenirken riskin büyüklüğü, uygulanabilirlik, maliyet, zaman ve mevcut kurumsal kapasite dikkate alınır.

Uygulama ve İzleme

Belirlenen risk yönetim tedbirleri ilgili müdürlükler tarafından uygulanır ve Fen İşleri Müdürlüğü tarafından koordine edilir. Risklerin durumu düzenli izleme toplantılarında değerlendirilir, gerekli görülmesi halinde faaliyetler, uygulama takvimi veya kaynak planlaması revize edilir. Risk yönetim süreci aşağıdaki esaslar doğrultusunda yürütülür:

- Faaliyetler belirlenen uygulama takvimine göre izlenir.
- Her faaliyet için sorumlu ve destek birimler belirlenir.
- Performans göstergeleri belirli dönemlerde ölçülür ve raporlanır.
- Dönemsel izleme ve değerlendirme toplantıları gerçekleştirilir.
- Yeni ortaya çıkan riskler kayıt altına alınır ve önceliklendirilir.
- Birimler arası koordinasyon Fen İşleri Müdürlüğü tarafından sağlanır.
- Acil risk durumlarında olağanüstü değerlendirme toplantıları gerçekleştirilir.
- Risk yönetim sonuçları doğrultusunda faaliyetler ve uygulama planları gerektiğinde güncellenir.

8. Sonuç

8.1. Stratejik Çalışmanın Temel Sonuçları

Suşehri Akıllı Şehir Stratejisi ve Yol Haritası 2026–2030, ilçenin ekonomik, çevresel, sosyal ve yönetsel koşullarını değerlendirmek, gelecekte geliştirilecek projelere yön vermek ve belediyenin hizmet kapasitesini güçlendirmek amacıyla hazırlanmıştır. Mevcut durum incelemeleri, belediyenin devam eden yatırımları, ulusal ve uluslararası politika belgeleri, vatandaş beklentileri, çalışan değerlendirmeleri, paydaş görüşleri ve kurumlar arası iş birliği imkânları stratejinin temel karar girdilerini oluşturmuştur.

Hazırlık sürecinde 248 vatandaş, 87 belediye çalışanı ve 19 paydaş kurum temsilcisi olmak üzere toplam 354 kişinin görüşü alınmıştır. Belediye personeline yönelik eğitim programı ve kamu kurumları ile yerel paydaşların katıldığı toplantı, anketlerden elde edilen bulguların değerlendirilmesine ve proje önerilerinin geliştirilmesine katkı sağlamıştır. Anket sonuçları tek başına ilçe nüfusunun tamamını temsil eden istatistiksel veriler olarak değil, mevcut durum incelemelerini ve kurumsal değerlendirmeleri destekleyen planlama girdileri olarak kullanılmıştır.

Çalışmalar, Suşehri'nin önümüzdeki dönemde iki temel ihtiyaca aynı anda cevap vermesi gerektiğini göstermiştir. İlçenin içme suyu, kanalizasyon, ulaşım, otopark, çevre düzenlemesi, sosyal alanlar ve belediye hizmetleri gibi günlük yaşamı doğrudan etkileyen ihtiyaçlarının karşılanması gerekmektedir. Bununla birlikte üretim, istihdam, sanayi, tarım, turizm, markalaşma ve girişimcilik alanlarında ilçenin ekonomik kapasitesini geliştirecek uzun vadeli adımlara ihtiyaç bulunmaktadır. Stratejik çerçeve, temel hizmetlerin iyileştirilmesi ile yerel kalkınmanın desteklenmesini birbirini tamamlayan iki gelişim alanı olarak ele almaktadır.

Vatandaş, belediye çalışanı ve paydaş anketlerinde çevre ve kaynak yönetimi ortak öncelik olarak belirlenmiştir. En fazla üç konunun seçilebildiği soruda Akıllı Çevreyi öncelikli görenlerin oranı vatandaşlarda %47,18, belediye çalışanlarında %57,47 ve paydaş kurum temsilcilerinde %63,16 olmuştur. Paydaşlara yöneltilen genel öncelik sorusunda Akıllı Çevre %78,95, Akıllı Altyapı ise %73,68 oranında tercih edilmiştir. İçme suyu, kanalizasyon, atık yönetimi, yenilenebilir enerji, yeşil alanlar, iklim koşulları ve afetlere hazırlık konularının farklı katılımcı grupları tarafından birlikte dile getirilmesi, çevresel sürdürülebilirliğin Suşehri için temel bir hizmet ve kalkınma meselesi olduğunu göstermiştir.

Suşehri'nin tarım ve hayvancılığa dayanan üretim kültürü, stratejinin ekonomik gelişme yaklaşımının başlangıç noktasını oluşturmuştur. Tarımsal üretimde verimlilik, sulama, ürün kalitesi, işleme ve paketleme altyapısı, yöresel ürünlerin markalaşması ve üreticilerin pazara erişimi geliştirilmesi gereken başlıca alanlardır. Organize Sanayi Bölgesi ve Organize Tarım Bölgesine yönelik çalışmalar, ilçede planlı üretim alanlarının oluşturulması ve yeni yatırımların desteklenmesi bakımından önem taşımaktadır. Ancak ekonomik gelişmenin yalnızca büyük ölçekli yatırımlara bağlı kalmaması, yerel işletmelerin, üreticilerin, kooperatiflerin, kadınların ve genç girişimcilerin de sürece katılabileceği desteklerin geliştirilmesi gerekmektedir.

Vatandaş değerlendirmelerinde girişimcilik ve katma değerli üretim programları ile tarım, sanayi, turizm ve eğitim sektörlerinde teknoloji kullanımına verilen güçlü destek, üretim ve istihdam konularındaki beklentinin geniş bir toplumsal karşılığı bulunduğu işaret etmektedir. Açık uçlu yanıtlar da iş imkânlarının sınırlılığı ve genç nüfusun ilçeden ayrılması konularını öne çıkarmıştır. Yerel ürünlerin işlenmesi, markalaştırılması ve farklı pazarlara ulaştırılması, yeni yatırım alanlarının hazırlanması ve mesleki becerilerin geliştirilmesi, ilçede kalıcı ekonomik hareketlilik sağlanması bakımından stratejik önem taşımaktadır.

Araştırmalar, vatandaşların akıllı şehir yaklaşımından öncelikle günlük yaşamda hissedilebilir sonuçlar beklediğini göstermiştir. Katılımcıların %75'i akıllı şehir uygulamalarının daha düzenli bir kent yaşamına katkı sağlayacağını belirtmiştir. Tarım, sanayi, turizm ve eğitim gibi sektörlerin niteliğinin artması, ulaşım ve altyapının güçlenmesi, toplumsal bilincin gelişmesi, belediye işlemlerinin hızlanması ve zaman tasarrufu sağlanması öne çıkan diğer beklentilerdir. Yürüyüş yolları, güvenli yapılar, afetlere hazırlık, geri dönüşüm, yenilenebilir enerji, yağmur suyu kullanımı, yaşlılara ve çocuklara yönelik hizmetler ile

erişilebilirlik uygulamaları geniş destek görmüştür. Stratejinin kapsamı söz konusu beklentilere göre çevre, ekonomi, dijitalleşme, sosyal yaşam, ulaşım ve güvenlik alanlarını kapsayacak şekilde oluşturulmuştur.

Dijital erişim bakımından ilçede önemli bir kullanım potansiyeli bulunmaktadır. Vatandaş anketine katılanların tamamı akıllı telefon kullandığını, %92,34'ü ilçedeki gelişmeleri sosyal medya ve internet sitelerinden takip ettiğini belirtmiştir. Belediye sosyal medya hesapları %65,73 ile en fazla kullanılan kurumsal iletişim kanalıdır. Buna karşılık elektronik kamu hizmetlerinden nadiren yararlanan veya hiç yararlanmayanların toplam oranı %69,76'dır. Suşehri Belediyesinin e-Belediye hizmetini kullananların oranı %12,50, e-Ödeme sistemini kullananların oranı ise %9,27'de kalmıştır. Elektronik hizmetlerin yeterince kullanılmamasında hizmetler hakkında bilgi sahibi olunmaması ve teknik erişim sorunları etkili olmaktadır.

Dijital iletişimdeki yüksek kullanım ile elektronik belediye hizmetlerindeki sınırlı kullanım arasındaki fark, stratejinin önemli sonuçlarından biridir. Belediyenin yeni dijital hizmetler geliştirmesinin yanında mevcut hizmetleri sadeleştirilmesi, mobil cihazlara uyumlu hâle getirmesi, düzenli biçimde tanıtması ve kullanıcı desteği sağlaması gerekmektedir. Yaşlılar, engelliler ve dijital becerileri sınırlı kullanıcılar için erişilebilirlik koşullarının gözetilmesi ve yüz yüze hizmet seçeneklerinin korunması önem taşımaktadır. Teknolojik altyapının vatandaşın gerçek işlem ve bilgi ihtiyaçlarına göre geliştirilmesi, dijital yatırımların kullanım düzeyini ve hizmete sağladığı katkıyı artıracaktır.

Belediye projelerinin bilinirlik düzeyi de benzer bir ihtiyaca işaret etmektedir. Cadde aydınlatma çalışmaları, yeni belediye hizmet binası, yarı olimpik yüzme havuzu, sosyal tesisler ve OSB Projesi vatandaşlar tarafından yaygın biçimde bilinmektedir. Dijital dönüşüm ve Suşehri Coğrafi Bilgi Sistemi gibi kurum içinde yürütülen çalışmaların bilinirliği ise daha düşük düzeydedir. Fiziksel yatırımların görünürlüğü doğal olarak daha yüksek olmakla birlikte dijital projelerin hangi hizmeti geliştirdiğinin ve vatandaşın günlük hayatına nasıl yansıtılacağına daha açık anlatılması gerekmektedir.

Belediye çalışanlarının değerlendirmeleri, uygulama döneminde kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi gerektiğini göstermiştir. Çalışanların %65,52'si belediyedeki akıllı şehir uygulamaları hakkında sınırlı bilgiye sahip olduğunu veya bilgi sahibi olmadığını belirtmiştir. Yetkinlik, yazılım, donanım, veri, finansman ve kurumsal koordinasyon imkânlarına ilişkin değerlendirmelerin düşük kalması, mevcut kapasitenin ortak bir envanter altında görünür hâle getirilmesi, görevlerin belirlenmesi ve personelin proje geliştirme, veri yönetimi, dijital güvenlik ve finansman konularında desteklenmesi gerektiğine işaret etmektedir.

Paydaş kurumların değerlendirmelerinde çevre, altyapı, enerji, ulaşım, afetlere hazırlık ve ekonomik gelişme öne çıkmıştır. Kurumlar arası çalışmalarda bürokratik süreçler, finansman yetersizliği, veri paylaşımı, iletişim ve ortak planlama eksikliği temel güçlükler arasında gösterilmiştir. Suşehri'nin su, enerji, tarım, ulaşım, afet, turizm ve sosyal hizmet alanındaki ihtiyaçlarının önemli bir bölümü belediyenin tek başına yürütebileceği görevler değildir. Kamu kurumları, üniversiteler, meslek kuruluşları, üretici örgütleri, muhtarlıklar, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarıyla proje bazında görev ve kaynak paylaşımının geliştirilmesi gerekmektedir.

İlçede tamamlanan veya devam eden yatırımlar, stratejinin uygulanması için önemli bir başlangıç sağlamaktadır. Atık Su Arıtma Tesisi, Güneş Enerjisi Santrali, içme suyu ve kanalizasyon çalışmaları, yeni belediye hizmet binası, cadde aydınlatmaları, sosyal tesisler, meydan düzenlemeleri, yarı olimpik yüzme havuzu ve üretim altyapısına yönelik çalışmalar farklı hizmet alanlarında deneyim ve fiziksel kapasite oluşturmuştur. Strateji, mevcut yatırımları yeniden tanımlamak yerine söz konusu yatırımların devamında geliştirilmesi gereken hizmetleri, kurumsal kapasiteyi ve yeni proje alanlarını belirlemektedir.

Yapılan değerlendirmeler sonucunda Suşehri'nin akıllı şehir yaklaşımı, üretim ve istihdam kapasitesini geliştiren, doğal kaynaklarını koruyan, afetlere hazırlığı artıran, belediye hizmetlerini erişilebilir hâle getiren, doğal ve kültürel değerlerini değerlendiren ve günlük yaşam koşullarını iyileştiren bir gelişim anlayışı üzerine kurulmuştur. Belirlenen beş stratejik odak, 10 amaç, 20 hedef ve 127 faaliyet bu

yaklaşımın uygulama alanlarını tanımlamaktadır. Faaliyetler kesinleşmiş yatırım taahhütlerinden çok, teknik ve mali hazırlıkları tamamlandıktan sonra projeye dönüştürülecek bir yol haritası niteliğindedir.

8.2. Stratejik Odaklara İlişkin Sonuçlar ve Proje Geliştirme Alanları

Üreten ve Gelişen Suşehri

Üreten ve Gelişen Suşehri odağı, ilçenin üretim, istihdam ve katma değer ihtiyacına cevap vermektedir. Tarım ve hayvancılığa dayanan üretim geleneğine rağmen ürünlerin işlenmesi, depolanması, paketlenmesi, markalaştırılması ve farklı pazarlara ulaştırılması alanlarında gelişme ihtiyacı bulunmaktadır. Sanayi yatırımlarının ve iş imkânlarının sınırlılığı, anket ve görüşmelerde genç nüfusun ilçeden ayrılmasıyla ilişkilendirilen başlıca konulardan biri olmuştur. Strateji, mevcut üretimi korurken niteliğini, pazar değerini ve ilçeye sağladığı ekonomik katkıyı artırmayı amaçlamaktadır.

Akıllı tarım ve sulama uygulamaları, toprak sağlığının korunması, üretici eğitimleri ve sürdürülebilir üretim modelleri tarımsal gelişmenin temel çalışma alanlarıdır. Hayvan pazarı, mezbahane ve hayvan otelinin işletme, hijyen, enerji ve kayıt yönetimi bakımından geliştirilmesi öngörülmektedir. Suşehri fasulyesi başta olmak üzere yerel ürünlerin envanterinin hazırlanması, coğrafi işaret, kalite, ortak işleme ve paketlenme, yöresel ürün pazarı, dijital tanıtım ve e-ticaret çalışmalarının aynı üretim zinciri içinde yürütülmesi gerekmektedir.

Organize Sanayi Bölgesi ve Organize Tarım Bölgesine yönelik çalışmalar, ilçenin planlı üretim altyapısının geliştirilmesi bakımından uzun vadeli önem taşımaktadır. Su, enerji, ulaşım, atık yönetimi, lojistik, iş gücü ve yatırımcı talebi söz konusu süreçlerle birlikte değerlendirilmelidir. Su şişeleme tesisi ve katı atıklardan enerji üretimi gibi öneriler ise kaynak kapasitesi, pazar talebi, çevresel etki, yatırım maliyeti ve işletme modeli bakımından fizibilite çalışmalarına dayandırılmalıdır. Üreticiler, kooperatifler, küçük işletmeler, kadınlar ve gençlere yönelik girişimcilik, hibe, mesleki eğitim ve dijital pazarlama destekleri yerel kalkınmanın daha geniş bir kesime yayılmasını sağlayacaktır.

Dirençli ve Yeşil Suşehri

Dirençli ve Yeşil Suşehri odağı, içme suyu, kanalizasyon, enerji, atık, yeşil alan, yapı güvenliği ve afetlere hazırlık konularında belirlenen ihtiyaçlara yöneliktir. Atık Su Arıtma Tesisi, Güneş Enerjisi Santrali ve devam eden altyapı çalışmaları önemli bir başlangıç oluşturmakta, bu yatırımların düzenli ölçüm, bakım ve kaynak verimliliği uygulamalarıyla geliştirilmesi gerekmektedir.

İçme suyu ve kanalizasyon hatlarının sayısal ortamda kayıt altına alınması, arıza bilgilerinin izlenmesi, su kalitesinin korunması ve kayıp-kaçakların azaltılması su yönetiminin temel öncelikleridir. Akıllı sayaç, yağmur suyu hasadı ve akıllı sulama uygulamalarının teknik ve mali koşullara göre aşamalı biçimde yaygınlaştırılması planlanmaktadır. Belediye binaları, sosyal tesisler, yüzme havuzu, aydınlatma sistemleri ve kent mobilyalarında enerji verimliliği ile yenilenebilir enerji kullanımının artırılması, mevcut GES yatırımının sağladığı kapasiteyi destekleyecektir.

Geri dönüşüm ve sıfır atık uygulamalarının yaygınlaştırılması, atık toplama sisteminin ilçe koşullarına göre düzenlenmesi ve vahşi depolama alanlarının rehabilitasyonu çevre kalitesinin geliştirilmesine katkı sağlayacaktır. Bölgesel katı atık tesisi ve akıllı konteyner gibi uygulamalar atık miktarı, taşıma maliyeti ve işletme kapasitesi dikkate alınarak projelendirilmelidir. Park ve rekreasyon alanlarının artırılması, mevcut alanların güvenlik, erişilebilirlik ve bakım koşullarının geliştirilmesi de vatandaş beklentilerine karşılık veren çalışma alanlarıdır.

Afetlere hazırlık kapsamında güvenli yapılaşma, yangın tedbirleri, toplanma alanları, erken uyarı, taşkın ve dere izleme, eğitim ve tatbikat çalışmalarına yer verilmiştir. Toplanma alanlarının kapasite ve altyapı bilgilerinin belirlenmesi, güncel konumlarının vatandaşlarla paylaşılması ve risk izleme sistemlerinin kurumlar arası müdahale düzeniyle ilişkilendirilmesi gerekmektedir. Belediye, Kaymakamlık, AFAD, güvenlik ve sağlık birimleri, muhtarlıklar ve altyapı kuruluşları arasındaki koordinasyon afet yönetiminin temel koşuludur.

Dijital, Erişilebilir ve Katılımcı Suşehri

Dijital, Erişilebilir ve Katılımcı Suşehri odağı, belediyenin hizmet ve veri yönetimi kapasitesini geliştirmeye yöneliktir. Vatandaşların akıllı telefon ve sosyal medya kullanımının yüksek olmasına karşılık elektronik belediye hizmetlerinden yararlanma düzeyinin düşük kalması, dijital dönüşümün kullanım kolaylığı, tanıtım ve gerçek hizmet ihtiyacına göre planlanmasını gerektirmektedir.

E-Belediye hizmetlerinin genişletilmesi, çevrim içi başvuru ve randevu, vatandaş talep sistemi ve kurumsal internet sitesinin güncellenmesi vatandaşla doğrudan ilişkili çalışma alanlarıdır. Hizmetlerin mobil cihazlardan kullanılabilmesi, başvuruların izlenebilmesi ve erişilebilirlik koşullarına uygun olması gerekmektedir. Dijital hizmetleri kullanmakta güçlük yaşayan vatandaşlar için yüz yüze başvuru ve destek seçenekleri korunmalıdır.

Suşehri CBS, Kent Veri Platformu, dijital arşiv ve açık veri çalışmaları belediyenin kurumsal bilgi altyapısını geliştirecektir. İmar, adres, altyapı, yol, park, aydınlatma, afet ve belediye varlıklarına ilişkin kayıtların güncel ve doğrulanabilir biçimde yönetilmesi, veri sorumluluklarının, paylaşım koşullarının ve güvenlik kurallarının belirlenmesi önem taşımaktadır. Yapay zekâ destekli uygulamalar düzenli ve güvenilir veri bulunan hizmet alanlarında pilot olarak değerlendirilmeli, kişisel verilerin korunması ve personel denetimi güvence altına alınmalıdır.

Ücretsiz kablosuz internet, mahallelerin iletişim altyapısı ve dijital okuryazarlık çalışmaları hizmetlere erişimi destekleyecektir. Sosyal medya, internet sitesi, dijital başvuru sistemi, mahalle toplantıları ve muhtarlıklarla iletişim vatandaş katılımının temel kanallarıdır. Taleplerin konu ve konuma göre kaydedilmesi ve sonuçlarının izlenmesi, mahalle ölçeğindeki ihtiyaçların yatırım programlarına aktarılmasına katkı sağlayacaktır.

Değerleriyle Markalaşan Suşehri

Değerleriyle Markalaşan Suşehri odağı, ilçenin doğal, tarihî ve kültürel varlıklarının korunması, tanıtılması ve yerel ekonomiye katkı sağlayacak şekilde değerlendirilmesine yöneliktir. Akçaağıl Çermiği, Kılıçkaya ve Çamlığöze barajları, Tatar Ormanları, Köseadağ, Karşıyaka Tabiat Parkı, Kelkit Vadisi ve yaylalar ilçenin doğa, termal, spor ve kırsal turizm potansiyelini oluşturmaktadır.

Suşehri Turizm Master Planı, doğal ve kültürel varlıkları, ulaşım bağlantılarını, ziyaretçi ihtiyaçlarını, çevresel koruma koşullarını ve hizmet altyapısını birlikte değerlendirecek temel çalışma olacaktır. Seyir terası, yürüyüş rotası, kamp ve karavan alanı, su sporları ve doğa turizmine yönelik öneriler çevresel özellikler, kurum yetkileri ve teknik uygunluk dikkate alınarak projelendirilmelidir.

Kültürel mirasın dijital ortama aktarılması, tarihî yapıların ve somut olmayan kültürel değerlerin belgelenmesi, kent müzesi fizibilitesi ve tarihî konakların değerlendirilmesi ilçenin kültürel hafızasının korunmasını destekleyecektir. Tematik rotalar, dijital haritalar, yönlendirme tabelaları, festival tanıtımları ve D100 Karayolu üzerinde planlanan yöresel ürün satış alanı aynı destinasyon yaklaşımı içinde ele alınmalıdır. Yerel işletmelere yönelik hizmet kalitesi, misafir memnuniyeti ve dijital pazarlama eğitimleri, turizm tanıtımının ekonomik katkıya dönüşmesine yardımcı olacaktır.

Yaşam Kalitesini Yükselten Suşehri

Yaşam Kalitesini Yükselten Suşehri odağı, sosyal yaşam, eğitim, spor, sağlık, ulaşım ve kamusal alanlara ilişkin ihtiyaçlara cevap vermektedir. Çocuklar ve gençlere yönelik sosyal, kültürel ve sportif alanlar, kadınlara yönelik mekânlar, mahalle evleri, kreşler, çocuk oyun alanları ve yaşlı bakım hizmetleri ilçedeki farklı grupların ihtiyaçlarına göre geliştirilecektir.

Bilim Üssü, robotik kodlama, yapay zekâ, astronomi ve STEM eğitimleri çocukların ve gençlerin bilimsel becerilerini destekleyecektir. E-Spor Kulübü ve Dijital Yaşam Merkezi, Cep Sineması, Kütüphane Kafe, yarı olimpiik yüzme havuzu ve Belediye Spor Kulübüne yönelik çalışmalar ilçenin eğitim, kültür ve spor imkânlarını geliştirecektir. Tesis yatırımlarının eğitici, içerik, etkinlik programı ve işletme modeliyle desteklenmesi gerekmektedir.

Hareketlilik alanında güvenli okul yolları, akıllı duraklar, toplu taşıma bilgilendirmesi, otopark kapasitesi, engellilere yönelik düzenlemeler, köy-ilçe bağlantıları, bisiklet altyapısı ve alternatif güzergâhlar öne çıkmaktadır. Hazırlanacak Kentsel Hareketlilik Stratejisi, ilçenin nüfusu, yol yapısı, seyahat alışkanlıkları ve toplu taşıma kapasitesine göre uygulama önceliklerini belirleyecektir. Elektrikli araç şarj istasyonları, bisiklet yolları, aydınlatma ve kent mobilyaları kullanıcı talebi, güvenlik, erişilebilirlik ve bakım koşulları dikkate alınarak planlanmalıdır.

Beş stratejik odak birlikte değerlendirildiğinde Suşehri için üretimi ve istihdamı destekleyen, çevresel kaynakları koruyan, belediye hizmetlerini geliştiren, yerel değerleri tanıtan ve yaşam koşullarını iyileştiren bir gelişim yönü oluşmaktadır. Dijital sistemler ve veri yönetimi ise söz konusu alanlarda hizmetlerin planlanmasını, izlenmesini ve vatandaşlara daha kolay ulaştırılmasını sağlayan kurumsal altyapıyı oluşturmaktadır.

8.3. Uygulama, İzleme ve Kurumsal Sürdürülebilirlik

Suşehri Akıllı Şehir Stratejisi ve Yol Haritası'nın uygulanabilirliği, faaliyetlerin belediyenin çalışma düzeni, bütçesi ve yatırım programlarıyla ilişkilendirilmesine bağlıdır. Amaç ve faaliyetler yıllık uygulama programlarına aktarılmalı, sorumlu birimler, iş birliği yapılacak kurumlar ve izleme göstergeleri belirlenmelidir. Yol haritası, stratejik plan, performans programı, faaliyet raporu ve bütçe hazırlık süreçlerinde karar girdisi olarak kullanılmalıdır.

Stratejinin genel koordinasyonunun Fen İşleri Müdürlüğü tarafından yürütülmesi öngörülmektedir. Koordinatör birim, yıllık programın hazırlanması, faaliyet bilgilerinin toplanması, ilerleme raporlarının oluşturulması ve kurumlar arası koordinasyonun takibinden sorumlu olacaktır. Faaliyetlerin teknik sorumluluğu ise görev alanlarına göre ilgili belediye birimleri tarafından üstlenilmelidir. Üst yönetimin düzenli değerlendirmeleriyle teknik hazırlığı devam eden, finansman aranan, başka kurumların kararına bağlı bulunan veya ertelenmesi gereken faaliyetlerin durumu izlenmelidir.

Çalışan anketinde belirlenen bilgi ve yetkinlik ihtiyacı, kurumsal kapasitenin uygulama döneminde güçlendirilmesini gerektirmektedir. Personel, stratejinin amaçları ve kendi biriminin sorumlulukları hakkında bilgilendirilmeli, proje hazırlama, fizibilite, veri yönetimi, dijital güvenlik, finansman ve performans takibi konularındaki eğitimler görev alanlarına göre sürdürülmelidir. Düzenli bilgilendirme ve eğitim çalışmaları stratejinin kurum içinde sahiplenilmesine ve kurumsal bilginin korunmasına katkı sağlayacaktır.

Faaliyetlerin tamamının aynı anda uygulamaya alınması belediyenin mali ve kurumsal kapasitesi açısından gerçekçi değildir. Önceliklendirmede hizmetin aciliyeti, yararlanacak nüfus, yasal zorunluluk, afet ve çevre riski, ekonomik ve sosyal katkı, yatırım ve işletme maliyeti, belediyenin görev ve yetkisi, finansman imkânı ve uygulama süresi dikkate alınmalıdır. İlk dönemde altyapı ve afet risklerinin değerlendirilmesi, veri envanterinin hazırlanması, mevcut dijital hizmetlerin geliştirilmesi, vatandaş başvurularının düzenli kaydedilmesi, afet toplanma alanlarının sayısallaştırılması ve yerel ürün envanterinin hazırlanması gibi kurumsal hazırlığı destekleyen çalışmalar öne çıkarılabilir. Yüksek maliyetli yatırımlar teknik ve mali hazırlıkları tamamlandıkça uygulamaya alınmalıdır.

Faaliyetlerin projeye dönüştürülmesi sırasında ihtiyaç, hedeflenen sonuç, yararlanıcılar, teknik gereklilikler, sorumlu kurumlar, tahmini maliyet, finansman kaynağı, uygulama takvimi, işletme ve bakım sorumluluğu ile başarı göstergeleri tanımlanmalıdır. Fizibilite veya etüt gerektiren yatırımlara ilişkin kararlar söz konusu incelemelerin tamamlanmasından sonra verilmelidir. Finansmanda belediye bütçesinin yanında Orta Anadolu Kalkınma Ajansı, İLBANK, KOSGEB, TKDK, DAP Bölge Kalkınma İdaresi, TÜBİTAK, ilgili bakanlık programları ve uygun ulusal veya uluslararası fonlardan yararlanılabilir. Dış kaynaklarla gerçekleştirilecek projelerin eş finansman, raporlama, bakım, personel, enerji ve yenileme giderleri yatırım kararına dâhil edilmelidir.

Kurumlar arası iş birliği, belediyenin tek başına yetkili olmadığı faaliyetlerde uygulamanın temel koşuludur. Su, enerji, tarım, afet, ulaşım, orman, turizm, sağlık, eğitim ve iletişim altyapısına ilişkin projelerde kamu kurumları, üniversiteler, meslek kuruluşları, kooperatifler, muhtarlıklar ve özel sektörün

görevleri hazırlık aşamasında belirlenmelidir. Paydaş görüşlerinde öne çıkan iletişim, koordinasyon ve veri paylaşımı sorunlarının azaltılması amacıyla proje bazlı çalışma grupları kurulabilir. Bölgesel katı atık yönetimi, turizm rotaları, su havzaları ve kırsal ulaşım gibi ilçe sınırını aşan alanlarda komşu yerel yönetimlerle ortak çalışmalar geliştirilebilir.

Veri yönetimi, stratejinin bütün odak alanlarını destekleyen kurumsal altyapıdır. Belediye bünyesindeki verilerin envanteri hazırlanmalı, veri sorumluluğu, güncelleme sıklığı, doğrulama yöntemi, erişim yetkisi ve saklama koşulları belirlenmelidir. Suşehri CBS ve Kent Veri Platformunda ortak veri standartları kullanılmalı, kişisel verilerin korunması, siber güvenlik ve veri yedekleme süreçleri dijital projelerin teknik koşullarına dâhil edilmelidir.

Vatandaş katılımı uygulama döneminde sosyal medya, kurumsal internet sitesi, dijital başvuru sistemi, mahalle toplantıları, muhtar görüşmeleri ve yüz yüze başvurular aracılığıyla sürdürülmelidir. Taleplerin konu ve konuma göre kaydedilmesi, ilgili birimlere yönlendirilmesi ve sonuçlarının izlenmesi, tekrar eden sorunların belirlenmesine katkı sağlayacaktır. Yaşlılar, engelliler, kırsal mahallelerde yaşayanlar ve elektronik hizmetleri kullanmakta güçlük çeken vatandaşlar için erişilebilir başvuru ve destek kanalları korunmalıdır.

İzleme ve değerlendirme sistemi, faaliyetlerin gerçekleşme durumuyla birlikte hizmetlerde meydana gelen değişimi de ölçmelidir. Su ve enerji tasarrufu, altyapı arızaları, dijital hizmetlerin kullanıcı sayısı ve işlem süresi, ayrı toplanan atık miktarı, sosyal projelerin düzenli yararlanıcıları, desteklenen üretici ve işletmeler, yeni istihdam imkânları ve vatandaş memnuniyeti temel göstergeler arasında yer alabilir. Her gösterge için başlangıç değeri ve hedeflenen gelişme belirlenmelidir.

Yıllık uygulama raporlarında faaliyetlerin durumu, kullanılan kaynak, elde edilen sonuç, gecikmeler ve izleyen dönemin öncelikleri açıklanmalıdır. Teknik veya mali açıdan uygulanabilirliğini kaybeden faaliyetler gerekçeleriyle güncellenebilmeli, yeni ihtiyaçlar değerlendirme ölçütlerine göre yol haritasına eklenebilmelidir. Belirsizliği yüksek teknolojiler sınırlı alanlarda pilot olarak denenmeli, sağladığı fayda ve işletme maliyeti doğrulanmadan yaygınlaştırılmamalıdır. Yazılım, donanım ve sensör yatırımlarında bakım, lisans, teknik destek, veri depolama ve personel giderleri kullanım ömrü boyunca değerlendirilmelidir.

Stratejinin başarısı tamamlanan faaliyet sayısından çok hizmetlerde sağlanan gelişmeyle ölçülecektir. Kaynak tasarrufu, işlem sürelerinin kısalması, altyapı hizmetlerinin güçlenmesi, yerel ürünlerin pazara erişmesi, afet hazırlık düzeyinin yükselmesi ve sosyal alanların düzenli kullanılması yol haritasının ilçede oluşturduğu etkinin temel göstergeleri olacaktır.

8.4. Genel Değerlendirme

Suşehri Akıllı Şehir Stratejisi ve Yol Haritası 2026–2030, ilçenin mevcut ihtiyaçları ile geleceğe yönelik gelişim beklentilerini ortak bir planlama anlayışı altında ele almaktadır. Çalışmanın temel sonucu, akıllı şehir yaklaşımının Suşehri açısından teknoloji yatırımlarından önce üretim, altyapı, çevre, kurumsal kapasite ve yaşam kalitesi alanlarında somut gelişme sağlamaya yönelmesi gerektiğidir. Dijital sistemler ve veri yönetimi, söz konusu gelişimi destekleyen ve belediye hizmetlerinin niteliğini artıran araçlar olarak değerlendirilmiştir.

Suşehri'nin ölçeği, ekonomik yapısı ve belediyenin kurumsal imkânları, uygulanacak çözümlerin seçiminde belirleyici olacaktır. Büyük kentlerde kullanılan yüksek maliyetli sistemlerin doğrudan aktarılması yerine ilçenin nüfusuna, hizmet yoğunluğuna, personel yapısına ve mali kaynaklarına uygun projeler geliştirilmelidir. Faaliyetlerin teknik, mali ve hukuki hazırlıkları tamamlandıktan sonra uygulamaya alınması, belirsizliği yüksek çözümlerin pilot çalışmalarla denenmesi ve işletme giderlerinin yatırım kararına dâhil edilmesi kaynakların verimli kullanılmasına katkı sağlayacaktır.

Uygulama döneminde temel hizmetlerin sürekliliğini sağlayan, acil risklere cevap veren ve sonraki yatırımlar için gerekli kurumsal altyapıyı hazırlayan çalışmalara öncelik verilmelidir. Projelerin yıllık çalışma programları, bütçe ve performans süreçleriyle ilişkilendirilmesi, sorumlu birimlerin, finansman

kaynaklarının ve başarı göstergelerinin açık biçimde belirlenmesi gerekmektedir. Belediye bütçesinin yanı sıra ulusal destekler, kalkınma ajansı programları, kamu finansman araçları ve uygun hibe kaynaklarının stratejik önceliklere göre değerlendirilmesi uygulama kapasitesini güçlendirecektir.

Stratejinin başarısı belediyenin tek başına yürüteceği çalışmalarla sınırlı değildir. Kamu kurumları, üniversiteler, meslek kuruluşları, kooperatifler, muhtarlıklar, özel sektör, sivil toplum kuruluşları ve vatandaşların proje konusuna göre sürece katılması gerekmektedir. Görev, veri, finansman ve işletme sorumluluklarının proje başlangıcında belirlenmesi, kurumlar arası koordinasyonu güçlendirecek ve uygulamadaki gecikmeleri azaltacaktır. Hazırlık sürecinde oluşturulan paydaş iletişiminin uygulama döneminde de sürdürülmesi, ilçenin bilgi ve kaynak imkânlarının ortak hedefler doğrultusunda kullanılmasını sağlayacaktır.

İzleme ve değerlendirme sistemi, tamamlanan faaliyet sayısından çok ilçede meydana gelen değişime odaklanmalıdır. Kaynak tasarrufu, hizmet sürelerinin kısalması, altyapı kalitesinin gelişmesi, üretici ve işletmelerin desteklerden yararlanması, afetlere hazırlık düzeyi, sosyal alanların kullanımı ve vatandaş memnuniyeti stratejinin etkisini gösterecek temel ölçütlerdir. Uygulama sonuçlarının yıllık olarak değerlendirilmesi, geciken veya uygulanabilirliğini kaybeden faaliyetlerin gözden geçirilmesine ve yeni ihtiyaçların yol haritasına dâhil edilmesine imkân verecektir.

Suşehri Akıllı Şehir Stratejisi ve Yol Haritası, belirli bir döneme ait faaliyetleri sıralamanın ötesinde belediyenin gelecekteki yatırım ve hizmet kararlarına yön verecek kurumsal bir çerçeve sunmaktadır. Kararlı yönetim, gerçekçi önceliklendirme, güçlü kurumlar arası iş birliği ve düzenli izleme anlayışıyla uygulanması, Suşehri'nin üretim kapasitesini geliştiren, kaynaklarını koruyan, hizmetlere erişimi kolaylaştıran, yerel değerlerini yaşatan ve gelecek kuşaklara daha güçlü imkânlar sunan bir ilçe olarak ilerlemesine katkı sağlayacaktır.

7. Kaynakça

- Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı . (2022). *Türkiye Afet Müdahale Planı (TAMP)*.
- Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı. (2024). *Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2024-2028)*.
- Ateş, M., & Önder, D. E. (2019). 'Akıllı Şehir' Kavramı ve Dönüşen Anlamı Bağlamında Eleştiriler. *MEGARON*, s. 41-50.
- Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı. (2024). *İklim Değişikliği Azaltım Stratejisi ve Eylem Planı (2024-2030)*.
- Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı. (2024). *Ulusal Coğrafi Bilgi Stratejisi ve Eylem Planı (2024-2030)*.
- Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı. (2026). *Ulusal Akıllı Şehirler Stratejisi ve Eylem Planı (2024-2030)*.
- Orta Anadolu Kalkınma Ajansı. (2024). *TR72 Düzey 2 Bölgesi Bölge Planı (2024-2028)*.
- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı. (2022). *SEGE-2022 İlçelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması*. <https://www.sanayi.gov.tr/merkez-birimi/b94224510b7b/sege/ilce-sege-raporlari> adresinden alındı
- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı. (2025). *2030 Sanayi ve Teknoloji Stratejisi*.
- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı. (2025). *İllerin ve Bölgelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması SEGE-2025*.
- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı. (2026). *Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi (2024-2028)*.
- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı. (2026). *Türkiye Yapay Zekâ Eylem Planı (2026–2030)*.
- Strateji ve Bütçe Başkanlığı. (2023). *On İkinci Kalkınma Planı (2024-2028)*.
- Strateji ve Bütçe Başkanlığı. (2025). *Orta Vadeli Program (2026-2028)*.
- Suşehri Belediyesi. (2026). *Tarım ve Hayvancılık*. https://www.susehri.bel.tr/?s=sehir_ekonomi adresinden alındı
- Suşehri Kaymakamlığı. (2026). *Coğrafi Yapı*. <https://www.susehri.gov.tr/cografi-yapi> adresinden alındı
- Suşehri Kaymakamlığı. (2026). *İlçemizin Tarihçesi*. <https://www.susehri.gov.tr/ilcemizin-tarihcesi> adresinden alındı
- Tarım ve Orman Bakanlığı. (2025). *Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisi-IV (2024-2028)*.
- Ticaret Bakanlığı. (2020). *Yeşil Mutabakat Eylem Planı*.
- Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı. (2024). *Ulusal Siber Güvenlik Stratejisi ve Eylem Planı (2024-2028)*.

8. Ekler

EK 1: Suşehri Belediyesi Akıllı Şehir Stratejisi- Çalışan Anketi

EK 2: Suşehri Belediyesi Akıllı Şehir Stratejisi- Paydaş Kurumlar Anketi

EK 3: Suşehri Belediyesi Akıllı Şehir Stratejisi- Vatandaş Anketi

EK 4: Akıllı Şehir Stratejisi- Örnek Proje Taslağı

EK 5: Suşehri Belediyesi SWOT Analizi Formu

EK 6: Suşehri Belediyesi Eğitim Sunumları

EK 7: Eğitim ve Toplantı Katılımcı Listeleri

EK 8: Suşehri Akıllı Şehir 2026 Yılı Süreç İzleme Formatı

EK 9: Suşehri Belediyesi Eğitim ve Danışmanlık Fotoğraflar

© 2026, Orta Anadolu Kalkınma Ajansı (ORAN). Tüm hakları saklıdır.

Kalkınma Ajansları yayınları bedelsizdir, satılamaz.

